

การศึกษาเพลงสารถึ

ปริญญานิพนธ์

ของ

นิตยา ฐัฐมัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

พฤษภาคม 2552

การศึกษาเพลงสารถึ

ปริญญานิพนธ์

ของ

นิตยา ฐัฐมัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาเพลงสวณ

บทคัดย่อ

ของ

นิตยา ฐิตมัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา

พฤษภาคม 2552

นิตยา รัฐสมัย. (2552). *การศึกษาเพลงสภารัตน์*. ปริญญาโท ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม:

รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป เล้ารัตนอารีย์.

การศึกษาเพลงสภารัตน์ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษารวบรวมองค์ความรู้เพลงสภารัตน์ในบริบทต่างๆ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวสภารัตน์ 3 ชั้นทางระนาดเอก
3. เพื่อบันทึกโน้ตไทยทำนองหลักเพลงสภารัตน์ในบริบทต่างๆ

ผลการศึกษา

1. เพลงสภารัตน์อัตรา 2 ชั้น มีตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ใช้เป็นเพลงสำหรับบรรเลงรวมอยู่ในประเภทเพลงช้าเรียกว่า “เพลงเรื่องสภารัตน์” เป็นเพลง 3 ท่อน ภายหลังได้นำมาใช้เป็นเพลงร้องประกอบการแสดงโขน ละคร เพลงสภารัตน์ 2 ชั้นเดิม ได้รับความนิยมเรื่อยมาจนถึง รวาวๆ ปลายรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระประดิษฐไพเราะ (ศุภครี) ได้แต่งขยายขึ้นมาเป็นเพลง 3 ชั้นครบทั้ง 3 ท่อนแล้วใช้ส่งเสภา เป็นที่นิยมมากในสมัยนั้น จนกระทั่งถึงยุคที่นิยมเพลงเถา จึงมีผู้นำเพลงสภารัตน์มาตัดลงเป็น ชั้นเดียวทั้งทางร้องและทางรับ ใช้บรรเลงร้องและรับจนครบเถาสืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ประมาณกันว่าราว ๆ สมัยรัชกาลที่ 6 ผู้ชำนาญการดนตรีได้นำเพลงสภารัตน์มาประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยวสำหรับบรรเลงอวดฝีมือกันเช่น ปี่ใน ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซ้องวงใหญ่ ซ้องวงเล็ก ฯลฯ

2. เพลงสภารัตน์ 3 ชั้นทางเดี่ยวระนาดเอก เป็นเพลงประเภทปรบไก่ ใช้จังหวะหน้าทับปรบไก่ 3 ชั้น มีทั้งหมด 3 ท่อน ซึ่งลักษณะของสำนวนกลอนในการบรรเลงเดี่ยวเพลงสภารัตน์ 3 ชั้นทางระนาดเอก บรรเลงโดย ครูณัฐพงศ์ โสวัตร มีลักษณะ ดังนี้

ท่อนที่ 1 มีลักษณะการบรรเลง คือ การขยี้ตลอดทั้งเที่ยว โดยการตีเก็บ ส ะบัดสเดาะ คาบลูกคาบดอก การตีขยี้บางวรรคบางตอน และการตีถ่าง

ท่อนที่ 2 มีลักษณะการบรรเลง คือ การตีเก็บโดยมีการใช้สำนวนกลอนที่มีความพลิกแพลง การตีรวคาบลูกคาบดอกและการตีเก็บ

ท่อนที่ 3 มีลักษณะการบรรเลง คือ การตีเก็บโดยการใช้สำนวนกลอนที่โลดโผน การตีเหวี่ยงเป็นคู่ต่างๆ การตีรว และการตีเก็บในช่วงสุดท้ายของเพลงเพื่อการลงจบ

3. รวบรวมบันทึกโน้ตเพลงสภารัตน์ทุกบริบท ได้แก่ เพลงสภารัตน์ 2 ชั้น เพลงช้าเรื่องสภารัตน์ เพลงสภารัตน์เถา เพลงสภารัตน์มอญ และเพลงเดี่ยวสภารัตน์ 3 ชั้นทางระนาดเอก เพื่อเป็นฐานข้อมูลต่อไป

A STUDY OF MELODY SARATHEE

AN ABSTRACT

BY

NITTAYA RUSAMAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Fine Arts degree in Ethnomusicology
at Sinakharinwirot University

May 2009

Nittaya Rusamai. (2009). *A Study of melody sarathee*. Master Thesis, M.F.A.

(Ethnomusicology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.

Advisor Committee: Assoc. Prof. Manop Wisuthipaied, Assist. Prof. Prateep Lountratana-ari.

The purposes of this study are to (1) to collect context of the knowledge body of Thai classical music "Sarathee," (2) to analyze solo "Sarathee" with three- level of Thai xylophone (Ranad Eke), and (3) to record the note of Thai classical music "Sarathee".

The results reveal as follows:

1. Thai classical music "Sarathee" has its origin since the Ayudhaya Eraas when it was used to play accompanying with slow music called "Song of Sarathee" with three-level. Later it was played accompanying Khon and drama. The original "Sarathee" with two-level was popular until the end of King Rama III, Phra Pradit Paireo (Teacher "MeeKhak") extended the song into three –level and sending through Sepa. It was very popular at that time until the age of Tao song, then it was developed as one-level in order to sing and get. It was played since nowadays. However, it was about King Rama VI reign, there were specialists who played solo "Sarathee" in Pee Nai, Thai xylophone, Ranad Tum, Khong Wong-yai, Khong Wong-lek, etc.

2. "Sarathee" with three-level and Thai xylophone is the kind of Prob Kai song using front rhythm overlaying Prob Kai with three-level and 3 parts which verse of solo "Sarathee" with three-level of Thai xylophone by Teacher Natthapong Sowatara as follows:

Part I: Including the playing of squeezing the whole round through gleaning beat, flipping, unbolting, pressing, squeezing some parts, and widen beating.

Part II: Including the playing of gleaning beat through changing verse, trembling beat with pressing, and gleaning beating.

Part III: Including the playing of gleaming beat through thrilling verse, swinging beat as pairs, trembling beat and gleaming beat at the final part as ending.

3. The researcher collects context of Thai classical music "Sarathee" such as "Sarathee" with two-level, Song of "Sarathee," "Tao Sarathee," "Sarathee Mon," and solo "Sarathee" with three-level of Thai xylophone as further information.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การศึกษาเพลงสาร์ถี
ของ
นิตยา ฐัมมัย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนากุล)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2552

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์)

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์กาญจนา อินทรสุนานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป เล้ารัตนอารีย์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป เล้ารัตนอารีย์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยและบุคคลหลายๆ ฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป เล้ารัตนอารีย์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่แนะนำแนวทางตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคุณครูณัฐพงศ์ โสวัตร ผู้เป็นครูที่ให้ข้อมูลทางด้านดนตรีไทย รวมถึงคณะครูจากสำนักการสังคีต กรมศิลปากร คณะครูจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม และคณะครูจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุรศักดิ์ จันทะสาร ที่คอยให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อประโยชน์ คุณแม่ทองสุข และคุณอาพายัพ ฐัมมัย และครูมนตรี เปรมปรีดา ที่ให้ความรู้ อบรมสั่งสอน รวมถึงพี่ น้อง และเพื่อนๆ ทุกคนที่ทำให้กำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

หากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เกิดประโยชน์อันใดแก่ผู้อ่าน ผู้วิจัยขออุทิศให้กับคุณครูทุกๆ ท่าน ที่ถ่ายทอดศิลปะด้านดนตรีไทย ซึ่งเป็นมรดกของชาติมาจนถึงปัจจุบัน

นิตยา ฐัมมัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารทางวิชาการ.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	21
ขั้นรวบรวมข้อมูล.....	22
ขั้นศึกษาข้อมูล.....	23
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
ขั้นนำเสนอข้อมูล.....	24
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
องค์ความรู้เกี่ยวเพลงสารถีในบริบทต่างๆ.....	25
วิเคราะห์เพลงเดี่ยวสารถี 3 ชั้น ทางระนาดเอก.....	41
โน้ตไทยทำนองหลักเพลงสารถีในบริบทต่างๆ.....	73
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	131
บรรณานุกรม.....	138

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก.....	142
ภาคผนวก ข.....	146
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	155

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ดนตรีไทยเป็นมรดกที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ในอดีตและมีการพัฒนาควบคู่กับวิถีชีวิตของคนไทยมาโดยตลอด ซึ่งในสังคมไทยนั้นดนตรีไทยถือได้ว่ามีบทบาทมากในการเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของคนไทย เช่น พิธีกรรมทางศาสนาทั้งงานมงคลและอวมงคล พระราชพิธีของพระมหากษัตริย์ การบรรเลงเพื่อการขับกล่อม ใช้ประกอบการแสดงและการละเล่นต่างๆ ด้วยความมีบทบาทในหลายด้านนี้เองจึงทำให้ดนตรีไทยมีการสืบทอดและพัฒนาปรับปรุงให้เข้ากับค่านิยมในยุคสมัยนั้นๆ มาโดยตลอด จึงทำให้ดนตรีไทยเกิดความเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน เช่น รูปแบบของวงดนตรี เครื่องดนตรี เพลงที่ใช้ในการบรรเลง วิธีการบรรเลง เป็นต้น ซึ่งถ้าหากจำแนกบทบาทหน้าที่ที่ดนตรีไทยมีส่วนร่วมในสังคมนั้น สามารถแยกได้หลายบทบาทดังเช่น ครูมนตรี ตราโมท ได้กล่าวไว้ว่า

ความสำคัญของดนตรีที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย สามารถแบ่งได้เป็น 3 หน้าที่ คือ ประกอบพิธีกรรม ประกอบการแสดง และเพื่อการฟังและการขับกล่อม

1. การบรรเลงปี่พาทย์ประกอบพิธีกรรม ปี่พาทย์มีบทบาททั้งพิธีกรรมทางศาสนาและพิธีกรรมที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต

- พิธีกรรมทางศาสนา ปี่พาทย์มีบทบาทอย่างมากทั้งพระราชพิธีของพระมหากษัตริย์และพิธีของประชาชน

- พิธีกรรมเกี่ยวกับชีวิตนับแต่เกิดจนตาย ดนตรีไทยเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่บ้างไม่มากนักน้อย เช่น พิธีบวช ทำขวัญนาค นิยมใช้ดนตรีและเพลงประกอบพิธีกรรมตามความเหมาะสม

- พิธีกรรมในโอกาสพิเศษ เช่น พิธีไหว้ครู ล้วนนิยมใช้ดนตรีและเพลงบรรเลงพิเศษ คือ เพลงหน้าพาทย์ ซึ่งแต่ละเพลงมีความหมายแฝงอยู่

2. ดนตรีประกอบการแสดง

วงปี่พาทย์เป็นดนตรีไทยที่สำคัญที่สุดวงหนึ่ง มีบทบาทมากในการทำหน้าที่บรรเลงประกอบการแสดง โดยเฉพาะทางด้านนาฏศิลป์ไทย ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมสาขาหนึ่ง แสดงความเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองของไทย ความงดงามของท่าร่ายตามจังหวะและทำนองเพลง ตลอดจนการแสดงสื่อความหมายด้วยบทเจรจา ท่าทาง คำร้อง เป็นลำนนำช่วยให้ผู้ชมได้สนุกสนาน ชื่นชมกับสุนทรียรส เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ที่ปู่ย่าตายายได้ถ่ายทอดไว้

3. การขับกล่อม

การขับกล่อม ได้แก่ ขับลำเลาเรื่อง กล่อมขวัญ และกล่อมอารมณ์

- ขับลำเลาเรื่อง ได้แก่ การขับเสภา ซึ่งแต่ก่อนขับเป็นทำนองร้องเลาไป ร้อยๆ จนถึงรัชกาลที่ 2 จึงมีปี่พาทย์รับและร้องส่งในตอนสำคัญ การขับเพื่อสรรเสริญสดุดี เป็นเพลงอวยพร หรือถวายพระพรใน โอกาสต่างๆ ซึ่งยังนิยมกันอยู่ในปัจจุบัน เพลงที่ใช้มักเป็นเพลงมงคลต่าง ๆ เช่น เพลงมหาฤกษ์ นางนาค เวสสุกรรม

- กล่อมขวัญ การกล่อมขวัญมีทั้งพิธีหลวงและพิธีราษฎร์ เช่น กล่อมพระบรรทม ม (พิธีหลวง) ทำขวัญนาค(พิธีราษฎร์) เป็นต้น

- กล่อมอารมณ์ เพลงที่ใช้ในลักษณะนี้มักมีรูปแบบไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับโอกาสเป็นสำคัญ นับตั้งแต่ใช้แสดงความรักที่แม่มีต่อลูก ปรากฏในรูปเพลงกล่อมเด็ก การแสดงความรัก ระหว่างหนุ่มสาวในเพลงเกี้ยว หรือใช้ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยขณะทำงานร่วมกัน เช่น เพลง เกี้ยวข้าว ไปจนถึงเพลงที่ใช้ในการบรรเลงในงานต่างๆ ทั้งมงคลและอวมงคล

จากการจำแนกบทบาทหน้าที่ของมนตรี ตราโมท สังเกต ได้ว่าดนตรีไทยมีหลายบทบาทหน้าที่ ดังนั้นเพลงที่ใช้ในการบรรเลงจึงต้องมีความแตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่ด้วย ทำให้เพลงไทยมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บรรเลงและผู้ฟัง ซึ่งเพลงไทยสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท ดังนี้ 1) ประเภทเพลงหน้าพาทย์ 2) ประเภทเพลงเรื่อง 3) ประเภทเพลงตับ 4) ประเภทเพลงเถา 5) ประเภทเพลงโหมโรง 6) ประเภทเพลงเกร็ด และ 7) ประเภทเพลงเดี่ยว (มนตรี ตราโมท. 2545: 38; พูนพิศ อมาตยกุล. 2529: 50-51) จะเห็นได้ว่าเพลงไทยมีมากมายหลายประเภท ซึ่งการวิวัฒนาการของเพลงแต่ละประเภทรูปแบบนั้นส่วนใหญ่จะนำเค้าโครงเดิมของเพลงในยุคต้นๆ มาดัดแปลงใหม่เพื่อให้เข้ากับค่านิยมในสมัยนั้นๆ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทยหลายท่านสันนิษฐานว่าเพลงที่เกิดขึ้นในยุคต้นๆ คือเพลงประเภทเพลง 2 ชั้น และได้มีผู้นำเอาเพลง 2 ชั้นมาบรรเลงติดต่อกันเรียกว่าเพลงเรื่อง โดยการนำเอาเพลงประเภทที่มีลักษณะเหมือนกันมาผูกรวมไว้ด้วยกัน ซึ่งเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งในการจดจำเพลงของนักดนตรีไทยในยุคหนึ่ง และเพลง เรื่องนั้นก็มีหลายประเภท (มนตรี ตราโมท. 2545: 38; สจิต ภูเขาทอง. 2532: 156) โดยสามารถแบ่งออกได้ 7 ประเภท ดังนี้

1. เพลงเรื่องประเภทเพลงซ้ำ เช่น เพลงเรื่องสร้อยสน
2. เพลงเรื่องประเภทไม่มีหน้าทับกำกับจังหวะเพลง หรือเรียกว่าเพลงเรื่องประเภทเพลงฉิ่ง เช่น เพลงเรื่องฉิ่งพระฉันทน์
3. เพลงเรื่องที่มีอัตราชั้นเดียวตลอดหรือ เรียกว่าเพลงเรื่องประเภทเพลงเร็ว เช่น เพลงเรื่องแขกมดตีนหมู
4. เพลงเรื่องที่ไม่มีเพลงสองไม้ เช่น เพลงเรื่องเต่ากินผักบุ้ง

5. เพลงเรื่องประเภทสองไม้ เช่น เพลงเรื่องสินวล
6. เพลงเรื่องที่มีอัตราจังหวะ 2 ชั้นตลอด เช่น เพลงเรื่องพญาโคก เพลงเรื่องเวียนเทียน
7. เพลงเรื่องประเภทนางหงส์

และต่อมาได้มีผู้นำเอาเพลงเหล่านี้มาดัดแปลงทำให้เกิดเป็นเพลงประเภทต่างๆ ขึ้นมากมายหลายประเภท เพลงเถาก็เป็นประเภทหนึ่งที่เกิดจากการนำ เอาเพลงเหล่านี้มาดัดแปลง และได้มีผู้เชี่ยวชาญทางดนตรีไทยหลายท่านอธิบายความหมายของเพลงเถา สรุปได้ดังนี้

เพลงเถา คือเพลงเพลงเดียวกัน มีอัตราลดหลั่นกันลงไปตามลำดับไม่น้อยกว่า 3 ชั้น นำมาร้องหรือบรรเลงติดต่อกันไม่ขาดระยะหรือมีเพลงอื่นมาแทรกแซง โดยปกติจะเริ่มบรรเลงที่อัตราจังหวะสามชั้น สองชั้น และชั้นเดียว อาจจะเริ่มต้นอัตราสี่ชั้นไปหาครึ่งชั้น หรือจะเริ่มจากชั้นเดียวไปหาสามชั้นก็ได้ (มนตรี ตราโมท. 2545: 60; พูนพิศ อมาตยกุล. 2529)

การนำเอาเพลงในยุคต้นมาปรับปรุงให้กลายเป็นเพลงเถานั้นผลปรากฏว่าได้รับความนิยมเป็นอย่างมากและจากนั้นทำให้มีผู้แต่งเพลงเถาขึ้นอีกมากมายและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากเพลงเถาแล้วยังมีเพลงอีกประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญมาก และเพลงประเภทนี้มีวิวัฒนาการมากจากเพลงเถา คือ เพลงประเภทเพลงเดี่ยว ซึ่งเพลงเดี่ยวถือได้ว่ามีความสำคัญมากเปรียบได้กับเป็นอาวุธประจำกายของนักดนตรีไทย เพราะเพลงเดี่ยวเป็นเพลงที่ใช้ในการประชันชั้นแข่ง อดฝีมือของผู้บรรเลง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของเพลงเดี่ยวไว้หลายท่าน สรุปได้ดังนี้

เพลงเดี่ยว คือ เพลงที่มีลักษณะสำนวนท่วงที ลีลา พิเศษกว่าเพลงทั่วไป มีเทคนิคเม็ดพรายมากมาย เช่น ระเบิดเอกบรรเลงเพลงเดี่ยวมีเทคนิคของการตีระนาด เช่น สะบัด ขยี้ รัว คาบ ลูกคาบดอก ตีรัวขัดเหวี่ยงมือขวาผู้เล่นต่าง ๆ เพลงที่นำมาเดี่ยวนี้นี้ต้องเลือกเพลงที่มีลักษณะสมควรจริงๆ กล่าวคือ ถ้าเป็นเพลงธรรมดาก็ต้องเป็นเพลงที่มี 7 เสียงครบถ้วน เช่น เพลงพญาโคก เพลงสารถิ เป็นต้น ซึ่งการบรรเลงเดี่ยวมีความประสงค์อยู่ 3 ประการ คือ

1. เพื่ออวดทาง คือ วิธีดำเนินการทำนองของเครื่องดนตรีชนิดนั้น ซึ่งครูหรือผู้หนึ่งผู้ใดได้แต่งขึ้น

2. เพื่ออวดความแม่นยำของผู้บรรเลง

3. เพื่ออวดฝีมือของผู้บรรเลงว่า กระทำได้ถูกต้องตามความประสงค์ของท่านผู้แต่ง

การบรรเลงเดี่ยวนี้อาจบรรเลงเป็นเอกเทศทั้งเพลงหรือบรรเลงแทรกอยู่ตอนใดตอนหนึ่งของเพลงก็ได้ เช่น เดี่ยวมุล่งในเพลงชุดนางหงส์หรือเดี่ยวรอบวงในอัตราเพลงชั้นเดียวของเพลงใดเพลงหนึ่งที่เหมาะสม ส่วนมากมักจะต้องมีเครื่องประกอบจังหวะเช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง สองหน้า

กลองคู่ หรือโทนร่ำมะนา ตีกำกับจังหวะไปด้วยเสมอ (มนตรี ตราโมท. 2545: 73; ชื่น ศิลปบรรเลง และลิขิต จินดาวัฒน์. 2521: 155; อุทิศ นาคสวัสดิ์. 2546: 84)

การวิวัฒนาการของเพลงต่างๆ ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันนั้นเกิดขึ้นมากมายจนไม่สามารถคำนวณได้ว่าเพลงไทยในปัจจุบันนี้มีทั้งหมดกี่เพลง มีเพลงเก่าที่ยังคงเหลืออยู่กี่เพลง และมีเพลง ที่แต่งขึ้นใหม่กี่เพลง เพราะ ไม่ได้มีการจดบันทึกไว้ตั้งแต่ในอดีตจึงทำให้เพลงไทยในยุคต้นหลายเพลงสูญหายไป คงเหลือไว้ก็เพียงเพลงที่ได้รับความนิยมมาบรรเลงในทุกยุคทุกสมัยเท่านั้นที่สามารถสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันได้

เพลงสารถีเป็นเพลงหนึ่งที่เกิดขึ้นในยุคต้นและยังคงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมาทุกยุคทุกสมัย ซึ่งสังเกตได้จากการนำเอาเพลงสารถีมาแต่งเป็นเพลงประเภทต่างๆ ได้แก่ เพลงประเภทเพลงเรื่อง เพลงประเภทเพลงเถา เพลงประเภทเพลงเกร็ด และ เพลงประเภทเพลงเดี่ยว และยังสามารถใช้ประกอบการแสดงอีกด้วย แล้วในปัจจุบันเพลงสารถีก็ยังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายเช่นกัน และจากการที่ได้รับความนิยมมาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบันก็น่าจะเป็นที่เชื่อถือได้ว่าเพลงสารถีมีคุณค่าที่น่าจะนำมาศึกษาเพื่อเก็บเป็นข้อมูลในการนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับเพลงสารถีในบริบทต่างๆ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวสารถี 3 ชั้น ทางระนาดเอก
3. เพื่อบันทึกโน้ตทำนองหลักเพลงสารถีในบริบทต่างๆ

ความสำคัญของงานวิจัย

1. ได้ทราบถึงประวัติ วิวัฒนาการ บทบาทและการนำไปใช้ของเพลงสารถี
2. ได้ทราบถึงรายละเอียดต่างๆ ของเพลงเดี่ยวสารถี 3 ชั้น ทางระนาดเอก
3. เพื่อบันทึกโน้ตทำนองหลักเพลงสารถีในบริบทต่างๆ
4. เป็นข้อมูลในการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสืบต่อไป
5. เพื่อเป็นการอนุรักษ์สืบทอดและเผยแพร่แก่ผู้ที่สนใจจะศึกษาค้นคว้าต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. รวบรวมองค์ความรู้ของเพลงสารถีในส่วนของประวัติเพลง วิวัฒนาการ บทบาทและการนำไปใช้ ซึ่งประกอบไปด้วยเพลงสารถีในประเภทต่างๆ ดังนี้

- 1.1 เพลงสารคดีในประเภทเพลงเรื่อง
- 1.2 เพลงสารคดีในประเภทเพลงเถา
- 1.3 เพลงสารคดีในประเภทเพลงเกร็ด
- 1.4 เพลงสารคดีในประเภทเพลงเดี่ยว
2. ศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวสารคดี 3 ชั้น ทางระนาดเอก ทางครูประสิทธิ์ ถาวร ถ่ายทอดโดยครูณัฐพงศ์ โสวัตร
3. บันทึกโน้ตไทยทำนองหลักเพลงสารคดีในบริบทต่างๆ ดังนี้
 - 3.1 เพลงสารคดีประเภทเพลงเรื่อง
 - 3.2 เพลงสารคดีประเภทเพลงเถา
 - 3.3 เพลงสารคดีประเภทเพลงเกร็ด
 - 3.4 เพลงสารคดีประเภทเพลงเดี่ยว

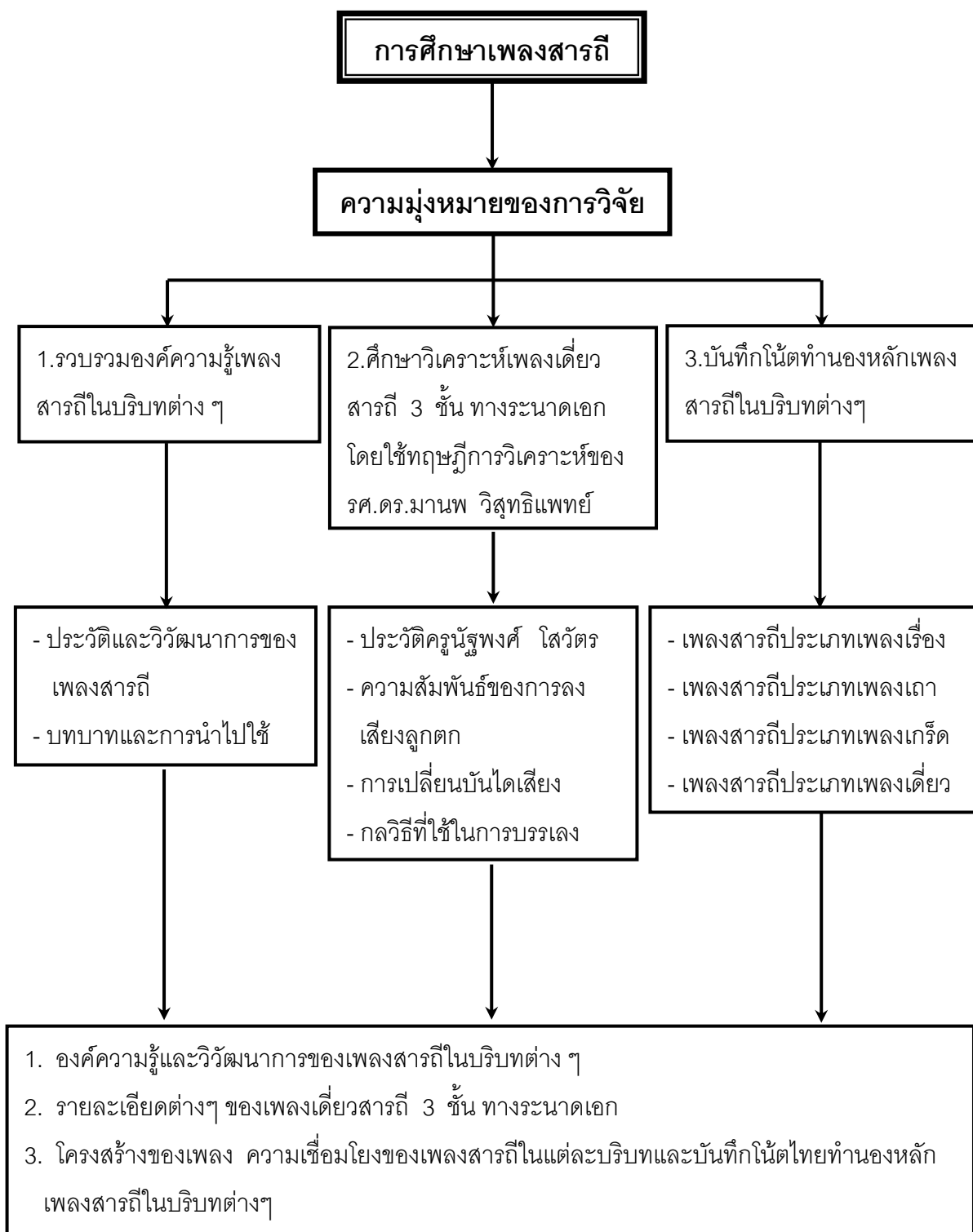
นิยามศัพท์เฉพาะ

เพลงเรื่อง หมายถึง	เพลงหลายๆ เพลงที่ได้จัดรวมไว้สำหรับบรรเลงติดต่อกัน เพลงทั้งหมดนั้นรวมเรียกว่า “เพลงเรื่อง” และชื่อเฉพาะของเพลงเรื่องนั้น โดยมากมักเรียกตามชื่อของเพลงที่อยู่ต้นเรื่องนั้นๆ เช่น ในจำพวก เพลงช้า มีเรื่องเต่ากินผักบุ้ง เรื่องสารคดี ฯลฯ...
เพลงเถา หมายถึง	เพลงเพลงเดียวกัน แต่มีอัตราลดหลั่นกันลงไปตามลำดับไม่น้อยกว่า 3 ชั้น นำมาร้องหรือบรรเลงติดต่อกันโดยไม่ขาดระยะหรือมีเพลงอื่นมาแทรกแทรก
เพลงเดี่ยว หมายถึง	ทำนองที่ประดิษฐ์ขึ้นสำหรับใช้ในการบรรเลงเดี่ยว ซึ่งมีลักษณะทำนองที่โลดโผน พลิกแพลงตามสมควรแก่เครื่องดนตรีชนิดนั้นๆ ในการบรรเลงเดี่ยวจะใช้เครื่องดนตรีจำพวกดำเนินทำนอง เช่น ระนาด ฆ้องวง ซอ จะเข้ ฯลฯ บรรเลงอย่างเดียว อาจจะมีเครื่องประกอบจังหวะบรรเลงไปด้วยก็ได้
ลูกตก หมายถึง	ตำแหน่งของระดับเสียงสุดท้ายเมื่อสิ้นสำนวนเพลง เพลงไทยเพลงหนึ่งๆ มีหลายสำนวน แม้จะมีความต่างเรื่องของสำนวนแต่ตำแหน่งของลูกตกจะตรงกัน
ทำนองหลักหมายถึง	ทำนองต่างๆ ที่สามารถแปรทำนองเป็นทางเครื่องอื่นๆ เพื่อแปรเป็นทางบรรเลงต่อไป

เก็บ	หมายถึง	การบรรเลงที่เพิ่มเติมเสียงสอดแทรกให้มีพยางค์ที่ขึ้นกว่าเนื้อเพลงธรรมดา
ขยี้	หมายถึง	การบรรเลงวิธีหนึ่งซึ่งประดิษฐ์พยางค์หรือเสียงเพิ่มแทรกเข้าไปให้ถี่ขึ้นไปอีกเท่าหนึ่งเป็นทวีคูณจากทางเก็บ โดยเนื้อธรรมดาใช้ 4 พยางค์ ทางเก็บใช้ 8 พยางค์ ทางขยี้ก็ต้องแทรกพยางค์ขึ้นไปเท่าหนึ่งจึงเป็น 16 พยางค์
รว	หมายถึง	เป็นวิธีการบรรเลงด้วยด้วยพยางค์ที่ถี่ ถ้าเป็นขนาดจะใช้สองมือดีชอยสลับกัน ทั้งนี้ต้องให้ทำนองของการรวมีความยาวเท่ากับทางเก็บธรรมดา
คาบลูกคาบดอก	หมายถึง	ทำนองที่ใช้วิธีบรรเลงรวและเก็บสลับกันไป
บันไดเสียง	หมายถึง	กลุ่มเสียงของดนตรีไทยซึ่งมีโครงสร้างของเสียงสำคัญหรือเสียงเสียงหลัก 5 เสียง และมีเสียงรอง 2 เสียง
ทาง	หมายถึง	1. ทางเครื่องดนตรี เช่น ทางระนาด ทางซอ 2. ทางเพลงของครูดนตรี เช่น เพลงพม่าเห่ ทางครูล่วงประดิษฐ์ไพเราะ เพลงพม่าเห่ ทางครุมนตรี ตราโมท 3. ระดับเสียงในการบรรเลง เช่น ทางนอก ทางใน ทางเพียงขอบบน ทางเพียงออล่าง เป็นต้น
จังหวะ	หมายถึง	1. จังหวะทั่วไป คือ ส่วนย่อยของบทเพลง ซึ่งดำเนินไปโดยเวลาอันสม่ำเสมอ ส่วนย่อยที่แบ่งออกจากบทเพลงนี้อาจจะยาวส่วนลงไปได้ไม่มีที่สิ้นสุด แต่ต้องอยู่ในบังคับว่า ส่วนที่สั้นลงไปในนั้นจะต้องแบ่งด้วย 2 หารเสมอ (เฉพาะดนตรีไทย) และเมื่อส่วนย่อยนั้นสั้นลงเท่าใดก็ต้องมีจำนวนมากขึ้นเป็น 2 คูณคู่กัน 2. จังหวะฉิ่ง ก็คงเดินไปตามจังหวะนั่นเองแต่จะใช้จังหวะถี่ห่างอย่างไรก็ตามสมควรแก่บทเพลงประเภทนั้นๆ โดยใช้ฉิ่งที่หนึ่งฉับที่หนึ่ง ฉิ่งเป็นจังหวะเบา ฉับเป็นจังหวะหนัก 3. จังหวะหน้าทับ คือ การถือหน้าทับเป็นเกณฑ์นับจังหวะ หมายความว่า เมื่อหน้าทับได้ดีไปจบ 1 เที้ยว ก็นับเป็น 1 จังหวะ หน้าทับที่ใช้เป็นเกณฑ์การกำหนดจังหวะนี้ โดยมากใช้แต่หน้าทับที่เป็นประเภท (เช่น พรบไก่หรือสองไม้) และอัตราชั้น (เช่น 3 ชั้น 2

		ชั้น ชั้นเดียว) เท่านั้น ส่วนเพลงที่มีหน้าทับยาวๆ มิได้ถือเอาหน้าทับประจำเพลงเช่นนั้นมาเป็นเกณฑ์กำหนดนับ
ปรบไก่	หมายถึง	ชื่อประเภทของหน้าทับ ซึ่งนักปราชญ์โบราณได้คิดอัตรา 2 ชั้นขึ้นก่อน โดยแปลงมาจากคำรับลูกคู่ของเพลงปรบไก่ ที่ว่า “ฉ่า ฉ่า ฉ่า ช้า - สะฉ่า - ไข่” นั้นเป็นมูล ต่อๆ มาก็ได้แก้ไขดัดแปลงเรียบร้อยขึ้นทุกทีจนถึงที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ จึงมีชื่อเรียกประจำว่า “หน้าทับปรบไก่” ส่วนอัตรา 3 ชั้นหรือชั้นเดียว ขยายหรือย่อไปตามส่วน
สองไม้	หมายถึง	ชื่อของประเภทหน้าทับ ซึ่งนักปราชญ์โบราณได้คิดอัตรา 2 ชั้นขึ้นก่อน 1 โดยขยายขึ้นเป็นทวิคูณขึ้นจากที่ฆะรัสสะของเพลงเร็ว (ชั้นเดียวของสองไม้) ซึ่งมีอยู่เดิม และแล้วก็ค่อยๆ ดัดแปลงแก้ไขมาเป็นลำดับ จึงมีชื่อเรียกประจำว่า “หน้าทับสองไม้” ส่วนที่เป็นอัตรา 3 ชั้นก็ขยายกันขึ้นไปตามส่วน
สำเนียง	หมายถึง	การลำดับทำนองเสียงสูงต่ำของทำนองที่ทำความรู้สึกของผู้ฟังให้ทราบได้ว่าเป็นเพลงจำพวกใด ชนิดใด ภาษาใด

กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเพลงสารถิ ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลซึ่งเป็นเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย บทความ และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้โดยได้แบ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารทางวิชาการ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารทางวิชาการ

1.1 เอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับเพลงเรื่อง

ณรงค์ชัย ปิฎกักรัตน์ (2540: 26) กล่าวถึงการเรียนดนตรีไทยในสมัยก่อนว่า นักดนตรีไทยในสำนักดนตรีมีแบบแผนการเรียนแบบเข้ม มีวินัย มีขนบธรรมเนียมประเพณีร่วมกันระหว่างครูกับศิษย์ ระหว่างศิษย์กับศิษย์ แต่หลักสูตรก็มีความหลากหลายไปบ้าง แต่โดยหลักการทั่วไปแล้วการเรียนเริ่มต้นด้วยเพลงสาธการ เพลงชุดใหม่โรงเรียน เพลงเรื่อง เพลงพิธีกรรม เป็นต้น การเรียนเพลงชุดใหม่โรงเรียนเพราะในการบรรเลงงานพิธีกรรมไม่ว่าจะเป็นงานขึ้นบ้านใหม่ งานบวชนาค งานพิธีกรรมอื่น ๆ เพลงส่วนนี้ต้องใช้บรรเลงในงานเหล่านั้น แต่ละเพลงในชุดใหม่โรงเรียนมีเพลงขนาดยาวหลายเพลง เช่น เพลงเข้าม่าน เชิด กลม กราวใน เป็นต้น เพลงในลักษณะสำคัญและใช้เป็นหลักในการเรียนก็คือเพลงเรื่อง แต่ละสำนักดนตรีมีเพลงเรื่องที่ใช้สอนศิษย์มากมายแตกต่างกัน การรู้เพลงเรื่องมากย่อมหมายความว่านักดนตรีผู้นั้นได้รู้จักเพลงเล็กเพลงน้อยที่จัดกลุ่มไว้ชัดเจน ในยุคที่นิยมนำเพลงเก่ามาแต่งขยายในอัตราสามชั้น และแต่งตัดเป็นชั้นเดียวและนำมาบรรเลงลดหลั่นที่ เรียกว่า เพลงเถา นั้นส่วนใหญ่สำนักดนตรีนำทำนองเพลงเรื่องไปแต่งเป็นสมุฐานในการแต่งเพลง กระบวนการเหล่านี้เป็นการเรียนดนตรีไทยตามแบบแผนดั้งเดิม และเฉลิม บัวท้ง (2530: 27) อธิบายว่า การจัดการเรียนการสอนปี่พาทย์ในสมัยโบราณมีระเบียบปฏิบัติเป็นแบบแผนในการต่อเพลงดังนี้

1. เพลงใหม่โรงเรียน โดยเริ่มต่อเพลงสาธการไปจนจบทั้งชุด เว้นระโหมโรงไว้ 1 เพลง เมื่อมีการไหว้ครูประจำปีครั้งต่อไปสามารถจับมือต่อเพลงระโหมโรงโดยใช้อุปกรณ์เหมือนเช่นเดิม
2. เพลงช้า เพลงอะไรก็ได้แล้วแต่ครูผู้สอนท่านจะต่อให้
3. เพลงลงสร
4. เพลงเวียนเทียน
5. เพลงพระฉัน

6. เพลงกราวรำ
7. เพลงเหาะ
8. เพลงเถา เริ่มต่อเมื่อเรียนถึงประมาณปีที่ 3
9. เพลงหน้าพาทย์ เริ่มต่อเมื่อเรียนถึงปีที่ 4
10. เพลงหน้าพาทย์ชั้นสูง เมื่อเรียนปีที่ 5

มนตรี ตราโมท (2545: 38-122) ได้กล่าวถึงเพลงเรื่องว่า ประเภทเพลงเรื่องนั้นเป็นไปได้หลายสาขา คือ

1. ประเภทเพลงช้า เช่น เรื่องมอญแปลง (มักมีเพลงสองไม้และเพลงเร็วติดไปด้วย)
2. ประเภทเพลงสองไม้ เช่น เรื่องทยอย
3. ประเภทเพลงเร็ว เช่น เรื่องแขกมดตีนหมู (มะตีมู)
4. ประเภทเพลงฉิ่ง (2 ชั้นและชั้นเดียว)

ยังมีเพลงเรื่องพิเศษออกไปอีก เช่น เรื่องทำขวัญ เรื่องนางหงส์ เป็นต้น เพลงเรื่องเหล่านี้บางเพลงอยู่ในประเภทไหว้ครู และบางเพลงก็เข้าไปอยู่ในประเภทหน้าพาทย์พิเศษ...

และอาจารย์มนตรี ตราโมท ยังกล่าวถึงคำบอกหน้าพาทย์เพลงที่ หมายถึงเพลงช้า ได้แก่ คำว่า “แสวงหา” หมายถึงการจะไปไหนๆ ถ้าไม่ต้องห่วงอะไร ก็ยอมไปได้โดยเร็ว แต่ถ้าเมื่อจะไปไหนแล้วยังต้องหาสิ่งโน้นสิ่งนี้อยู่ การไปนั้นก็ยอมช้าเป็นธรรมดา เพราะฉะนั้นเมื่อบอกคำหน้าพาทย์เพลงว่า “แสวงหา” ปี่พาทย์จึงต้องทำเพลงช้า และยังมีอีกคำหนึ่งได้แก่ “นางพระยาดำเนิน” ซึ่งประสงค์ให้ปี่พาทย์ทำเพลงช้าเช่นเดียวกับคำว่าแสวงหา คือถือกันว่านางท้าวนางพระยานั้น การที่จะทรงพระดำเนินไปไหน ย่อมไปโดยมรรยาทอันเข้มช้า กรัดกราย ถึงแม้จะเสด็จโดยมีขบวน ขบวนนั้นก็ต้องเดินไปอย่างช้าๆ เพื่อให้สม แก่สภาพนางกษัตริย์ เหตุดังนี้แหละ คำที่บอกนางพระยาดำเนินจึงหมายถึง เพลงช้า...

และนอกจากนี้อาจารย์มนตรี ตราโมท ยังกล่าวถึงเรื่องการบรรเลงที่เกี่ยวกับพระสงฆ์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับเพลงช้าว่า เวลาพระสงฆ์มา ปี่พาทย์จะบรรเลงเพลงช้า เรียกกันว่า เพลงรับพระ เพลงช้านี้เป็นเพลงหน้าพาทย์ ประกอบกิริยาไปมาด้วยความสุภาพ มีระเบียบวินัย ละมุลละม่อม แม้ขณะบรรเลงประกอบโขนละคร ก็ใช้กับตัวที่มีเกียรติเท่านั้น ฉะนั้นการที่โบราณใช้เพลงช้าเป็นเพลงรับพระนี้ ก็นับว่าเป็นการทำหน้าพาทย์ประกอบกิริยามาของพระสงฆ์ ซึ่งเดินมาด้วยความสุภาพเรียบร้อย มีระเบียบวินัยงดงาม เช่น ที่กล่าวว่าพระพุทธรูปเจ้าเวลาเสด็จพระพุทธรูปดำเนิน มีพระพุทธรูปลีลางามนัก

สงบศึก ธรรมวิหาร (2540: 139) กล่าวว่า เพลงเรื่องเป็นเพลงที่ใช้ดนตรีล้วนๆ ไม่มีเนื้อร้องอีกประเภทหนึ่ง ใช้บรรเลงสำหรับวงปี่พาทย์เท่านั้น ที่เรียกว่าเพลงเรื่องคือ เอาเพลงหลายเพลงที่มี

ลักษณะใกล้เคียงกัน มารวมเข้าไว้ด้วยกันเพื่อให้สามารถบรรเลงติดต่อกันได้เป็นชุด ในเพลงมโหรี นิยมเรียกว่าตับเรื่อง...

1.2 เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับเพลงเถา

มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลตัญญ์ (2523: 473) สมัยรัตนโกสินทร์ ราวๆ ปลายรัชกาลที่ 3 พระประดิษฐไพเราะ (ครูมีแขก) จึงนำเพลงสารถีมาแต่งขยายขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น ทั้งทำนองร้อง และทำนองดนตรี ใช้เป็นเพลงร้องส่งประกอบการขับเสภา ภายหลังเมื่อนิยามการบรรเลงเพลงเดี่ยว อวดฝีมือก็นำเอาเพลงสารถี 3 ชั้น มาประดิษฐ์ให้ดนตรีต่าง ๆ เช่น ปี่ใน ระนาดเอก ก และซอ ต่างๆ บรรเลงเดี่ยว เพลงสารถีจึงกลายเป็นเพลงสำหรับเดี่ยวอีกเพลงหนึ่ง และต่อมามีผู้ดัดลงเป็นชั้น เดี่ยวรวมเป็นเถา และขึ้น ศิลปบรรเลงและลิขิต จินดาวัฒน์ (2521: 159) กล่าวไว้ในดนตรีไทย ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หน้าทับประกอบเพลงในอัตราต่างๆ ดังนี้

เมื่อเพลงไทยแบ่งออกเป็นอัตรา 3 ชั้นและชั้นเดียวเช่นนี้ จังหวะที่ใช้ตีประกอบก็จำเป็นต้อง แบ่งเป็น 3 อัตราเช่นเดียวกัน เช่นมีหน้าทับปรบไ้ 3 ชั้น 2 ชั้น และชั้นเดียว เป็นต้น แต่โดยมาก เมื่อได้แต่งเพลงขึ้นมารอบทุกอัตราแล้ว หน้าทับที่ใช้ประกอบมักจะเป็นหน้าทับปรบไ้และหน้าทับ สองไม้แทบทั้งนั้น ส่วนหน้าทับพิเศษใช้น้อย จะมีบ้างก็เช่นหน้าทับเขมร หน้าทับสดาหยด พวกนี้เป็น ต้น

ความยาวของหน้าทับในอัตราต่างๆ ก็กลดหลั่นกันเช่นเดียวกับความยาวของเพลง ได้กล่าว มาแล้วแต่ต้นว่า หน้าทับปรบไ้นั้นมีความยาวเป็นสองเท่าของหน้าทับสองไม้ ฉะนั้นเมื่อเปลี่ยนเป็น อัตราต่างๆ เข้าแล้ว ความยาวของหน้าทับปรบไ้ในทุกอัตราก็ต้องเป็นสองเท่าของหน้าทับสองไม้ เช่นเดียวกัน ซึ่งถ้าจะเทียบ กับโน้ตสากลในจังหวะ $2/4$ แล้วหน้าทับทั้งสองก็จะมีควมยาวลดหลั่น กันดังนี้

ประเภทหน้าทับปรบไ้	ความยาวของแต่ละจังหวะ
ปรบไ้ 3 ชั้น	8 ห้อง
ปรบไ้ 2 ชั้น	4 ห้อง
ปรบไ้ชั้นเดียว	2 ห้อง
สองไม้ 3 ชั้น	4 ห้อง
สองไม้ 2 ชั้น	2 ห้อง
สองไม้ชั้นเดียว	1 ห้อง

1.3 เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับเพลงเกร็ด

มนตรี ตราโมท (2545: 38-40) ได้กล่าวถึงเพลงเกร็ดว่า คือ เพลงที่มีได้เรียบเรียงไว้เป็นดับ บางแห่งก็เรียกว่า “เพลงเกร็ดนอกเรื่อง” ถึงแม้เพลงในดับนั้นเอง ถ้าหากแยกเอาออกมาทำเป็นเพลงๆ ก็เรียกว่า “เพลงเกร็ด” ซึ่งมีความหมายไปในทางเดียวกับ ชื่น ศิลปบรรเลงและ ลิขิต จินดาวัฒน์ (2521: 194) กล่าวถึงเพลงเกร็ดว่า บรรดาเพลงที่มีได้เรียบเรียงเข้าเป็นชุดต่างๆ เช่นเป็นเพลงเรื่อง เพลงตับ เพลงเถา และเพลงอื่น ๆ นั้น เราเรียกว่า “เพลงเกร็ด” เพลงชนิดนี้มีไว้สำหรับใช้บรรเลงในเวลาสั้นๆ คือ บรรเลงเมื่อจะฟังแต่เฉพาะเพลงหรือเฉพาะบทร้องนั้นๆ เท่านั้น ผิดกับเพลงชุดต่างๆ ซึ่งใช้บรรเลงในเวลายาวนาน เป็นการสะดวกที่จะไม่ต้องทำเพลงเดียวกันซ้ำซากหลายเที่ยว แต่เพลงต่างๆ ที่อยู่在这ชุดนี้ใครจะถอนเอาเพลงใดไปร้องเป็นเพลงเกร็ดก็ได้ไม่มีข้อห้าม เพลงที่ถอนมานั้นก็เรียกว่าเพลงเกร็ดเหมือนกัน

มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลดัตต์ (2523: 473) กล่าวไว้ในฟังและเข้าใจเพลงไทยว่า เพลงสารถีอัตรา 2 ชั้น เป็นเพลงไทยสมัยโบราณสมัยอยุธยา ใช้เป็นเพลงสำหรับบรรเลงเพลงรวมอยู่ในเพลงเรื่องเพลงซ้ำเรียกว่า สารถี ภายหลังได้นำมาใช้เป็นเพลงร้องประกอบการแสดงโขน เรียกเต็มว่า “สารถีจักรถ” แต่เราชอบเรียกชื่อสั้นๆ ว่าสารถี ในอัตรา 2 ชั้นนี้มีทำนองเรียบๆ ฟังๆ ไพเราะอย่างเย็นๆ มี 3 ท่อน ท่อนที่ 1 กับท่อนที่ 2 มีลักษณะเลียนลีลากัน แต่ท่อน 3 มีประโยคต้นซ้ำ 2 ครั้ง ตอนหลังจึงดำเนินตามทำนองของท่อน 2

มนัส ขาวปลื้ม (2541: 63) ได้กล่าวถึงส่วนที่เกี่ยวข้องกับเพลงเกร็ดที่เป็นลักษณะของเพลงสำเนียงมอญว่า มอญเป็นชาติที่มีความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและอารยธรรมมาแต่อดีต เป็นธรรมดาของมนุษย์เมื่อเข้าไปอยู่ ณ ที่ใดย่อมเอาศิลปวัฒนธรรมของชาติติดตัวไปด้วยแล้วไปเผยแพร่ที่นั่น คนไทยก็เป็นเชื้อชาติหนึ่งที่รับเอาวัฒนธรรมของมอญอยู่ไม่น้อย โดยจำแนกออกได้ดังนี้

1. ทางด้านนาฏศิลป์ มีทำรำแบบมอญอยู่ไม่น้อย ยที่คนไทยได้นำทำรำแบบมอญทั้งที่ยังมีแบบอย่างในปัจจุบันและทำรำจากความคิดคำนึง ทำรำที่เป็นปัจจุบันนั้น คือเป็นทำรำที่ชาวมอญเขายังใช้อยู่ เช่น ทำรำของการรำทะเลมอญ เป็นต้น...

2. ทางด้านดนตรี เราพบว่าทั้งที่เป็นเครื่องดนตรี ทำนองเพลง สำเนียงและจังหวะหน้าทับ แม้ว่าสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วจะถูกดัดแปลงให้ถูกกับรสนิยมของคนไทยมามากแล้วก็ตาม แต่ก็คงความเป็นศิลปะของมอญอยู่ไม่น้อย ในที่นี้จะจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อย ดังนี้

2.1 กลุ่มเครื่องดนตรี มีเครื่องดนตรีมอญหลายอย่างที่เรารู้จักอย่างภาษามอญ แต่อาจจะเปลี่ยนเสียงไปบ้างเพื่อให้เข้ากับภาษาไทย เช่น ตะโพน มอญเรียกว่า “กะโปน” กลองเถา มอญเรียกว่า “ปงมาง” คำ “พาทยะ” หรือ “พาทย์” ของไทย มอญเรียก “ปาด” และเรียกเป่าพาทย์ทั้งวงว่า “วงปาด” เป็นต้น

2.2 กลุ่มวงดนตรี วงดนตรีของชาวมอญที่สำคัญที่ปรากฏในสังคมไทย คงได้แก่วงที่เราเรียกว่า “วงปี่พาทย์มอญ” ประกอบด้วยเครื่องดนตรีที่สำคัญที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีมอญ ได้แก่ กลองเถา หรือ เปิงมางคอก ตะโพนมอญ ปี่มอญ และซ้องมอญ เดิมทีเดียวเชื่อว่าคงเป็นวงดนตรีของชาวมอญแท้ๆ เขานำไปใช้ได้ทั้งงานมงคลและอวมงคล แต่เมื่อไทยนำมาใช้มักจะคิดว่าเหมาะที่จะใช้ในงานอวมงคล เฉพาะอย่างยิ่งงานที่เกี่ยวกับความตายหรืองานศพ ทั้งนี้เพราะว่าเริ่มทีเดียวเรานำมาใช้ในงานศพก่อน เลยกลายเป็นประเพณีที่เชื่อว่าปี่พาทย์มอญควรใช้สำหรับในงานศพ

เกี่ยวกับเรื่องนี้มีหลักฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งที่เป็นมูลเหตุให้คิดว่าปี่พาทย์มอญใช้ได้เฉพาะในงานศพเท่านั้น ก็คือลายพระหัตถ์ของสมเด็จพระกรมพระยาดำรงราชานุภาพที่ทรงมีถึงสมเด็จพระกรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เรื่องทำไมเจ้านายไทยชอบใช้ปี่พาทย์มอญในงานศพ ดังปรากฏในหนังสือสาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพที่ทรงมีถึงสมเด็จพระกรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เรื่องทำไมเจ้านายไทยชอบใช้ปี่พาทย์มอญในงานศพ ดังปรากฏในหนังสือสาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพที่ทรงมีถึงสมเด็จพระกรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เล่มที่ 18 ฉบับตีพิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภา 4 พฤษภาคม 2505 หน้า 236 ความว่า

เรื่องที่ชอบใช้ปี่พาทย์มอญในงานศพนั้น หม่อมฉันเคยได้ยินพระพุทธรเจ้าหลวงตรัสเล่าว่า วงปี่พาทย์ทำในงานหลวงครั้งแรกเมื่องานพระศพสมเด็จพระเทพสิรินทราบรมราชินี ด้วยทูลกระหม่อมทรงพระราชดำริว่า สมเด็จพระเทพสิรินทราเป็นเชื้อมอญ แต่จะทางไหนหม่อมฉันไม่ทราบ เคยได้ยินแต่พระญาติคนหนึ่งเรียกว่า “ท้าวทรงกันดาล ทรงมอญ” ว่าเพราะเป็นมอญ พระองค์ท่านคงจะทราบดีกว่า คงเป็นเพราะเหตุนี้ งานพระศพพระเจ้าลูกเธอในรัชกาลที่ 5 จึงโปรดให้มีปี่พาทย์มอญเพิ่มขึ้น โดยเป็นเชื้อสายของสมเด็จพระสิรินทราฯ คนภายนอกจะเอาอย่างงานพระศพหลวงไปเพิ่มหรือไปหาเฉพาะปี่พาทย์มอญมาทำในงานศพโดยไม่รู้เหตุเดิม แล้วทำตามกันต่อมาจนเลยเข้าใจว่างานศพต้องมีปี่พาทย์จึงจะเป็นศพผู้ดี

3. ทางด้านบทเพลงและจังหวะหน้าทับ การบรรเลงเพลงในวงดนตรีไทยทำนองเพลงกับจังหวะหน้าทับมักเคียงคู่กันอยู่เสมอ ความสำคัญของจังหวะหน้าทับจึงมีสูงมากแทบจะขาดเสียมิได้ จังหวะหน้าทับของไทยจึงมีลักษณะแปลกๆ รวมไปถึงจังหวะหน้าทับที่ใช้กับเพลงภาษา เช่น ภาษามอญ เป็นต้น

ในเพลงที่มีสำเนียงมอญ คีตกวีไทยได้ประดิษฐ์ลักษณะของจังหวะหน้าทับให้เหมาะกับการทำนองเพลงและโอกาสที่จะนำเพลงไปใช้ ลักษณะของจังหวะหน้าทับมอญที่นิยมใช้ในปัจจุบัน บรรดาคีตกวีผู้ประพันธ์คงได้เค้าเงื่อนมาจากชาวมอญ แต่ได้นำมาดัดแปลงให้พิสดารขึ้นให้เหมาะสมกับรสนิยมของคนไทย นับเป็นความเฉลียวฉลาดอย่างยิ่งของนักดนตรีไทย ที่เรายังคงปฏิบัติตามมาเป็นจารีตประเพณีถึงปัจจุบัน ทำนองเพลงมอญที่มีความสัมพันธ์กับจังหวะหน้าทับในดนตรีไทย จำแนกได้ดังนี้

3.1 ทำนองเพลงที่ใช้บรรเลงกันทั่วไป เช่น ตับมอญกละ เพลงมอญยาดเล้ เป็นต้น เป็นจังหวะหน้าทับที่เรียบง่าย เหมาะที่จะใช้บรรเลง หรือบรรเลงประกอบการขับร้อง...

3.2 เพลงที่ใช้สำหรับการประโคม เช่น เพลงที่ใช้ในงานศพ เป็นต้น ซึ่งจะมีหน้าทับแปลกออกไป...

1.4 เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเพลงเดี่ยว

ราชบัณฑิตยสถาน (2540: 45) ได้กล่าวไว้ในหนังสือสารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ - ดุริยางค์ สรุปได้ว่า เพลงเดี่ยวคือเพลงที่ครูดนตรีไทยได้แต่งขึ้นเป็นทางพิเศษสำหรับบรรเลงเฉพาะเครื่องดนตรี ใช้บรรเลงในโอกาสพิเศษเพื่อเป็นการแสดงภูมิปัญญาของผู้คิดทางดนตรีให้เหมาะสมกับชนิดของเครื่องดนตรี และแสดงไหวพริบ ปฏิภาณ ฝีมือ และความแม่นยำของผู้บรรเลงด้วย เพลงที่นิยมนำมาทำเพลงเดี่ยว เช่น เพลงลาวแพน เพลงนกขมิ้น น เพลงพญาโศก เพลงสารถี โดยรองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์ (ม.ป.ป.: 21) ได้กล่าวว่า “ทาง” ในทางดนตรีไทยมีความหมาย 3 ความหมาย ได้แก่

- ทาง ที่หมายถึงทางเครื่องดนตรี เช่น ทางระนาด ทางซอ
- ทาง ที่หมายถึงทางเพลงของครูดนตรี เช่น เพลงพม่าเห่ ทางครูลวงประดิษฐ์ไพเราะ เพลงพม่าเห่ ทางอาจารย์มนตรี ตราโมท
- ทาง หมายถึงระดับเสียงในการบรรเลง เช่น ทางนอก ทางใน ทางเพียงขอบบน ทางเพียงออล่าง เป็นต้น

ซึ่งได้มีผู้อธิบายเกี่ยวกับความหมายของทางเดี่ยวไว้ ดังนี้

ขึ้น ศิลปบรรเลงและลิขิต จินดาวัฒน์ (2521: 153-154) กล่าวว่า ทางเดี่ยวคือวิธีดำเนินทำนองอย่างพิเศษของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด เครื่องดนตรีที่จะนำมาเดี่ยวนั้นต้องเป็นเครื่องที่ทำทำนอง

...การเดี่ยวโดยทั่วไปนั้น ใช้เครื่องทำนองต่างๆ มาเดี่ยว เช่นในวงปี่พาทย์ก็ได้แก่ ปี่ชนิดต่างๆ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซ้องวงใหญ่ และซ้องวงเล็ก ในวงเครื่องสายเครื่องที่นำมาเดี่ยวก็นับได้แก่ ขลุ่ยต่างๆ ซอสามสาย ซออู้ ซอด้วง จะเข้ และกระจับปี่...

...การเดี่ยวนั้น จะเป็นการเดี่ยวกี่ต่อเมื่อเข้าอยู่ในลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นการทอดทางหรือวิธีดำเนินทำนองอย่างพิเศษของเครื่องดนตรีชนิดนั้นๆ
- 2) เป็นการทอดฝีมือในการบรรเลง
- 3) เป็นการทอดความแม่นยำสำหรับเพลงที่เดี่ยวนั้น

...เพลงที่จะนำมาใช้เดี่ยวนั้นต้องเลือกจากเพลงที่มีลักษณะสมควรจริงๆ กล่าวคือ ถ้าเป็นเพลงธรรมดาก็ต้องเป็นเพลงที่มี 7 เสียงครบถ้วน เช่น เพลงนกขมิ้น พญาโศก สารถี เป็นต้น

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2546: 83-84) กล่าวว่า เดี่ยว คือการเล่นเครื่องดนตรีที่ดำเนินทำนอง (เช่น ปี่ ระนาด ซอ ซ้องวง) แต่เพียงคนเดียว โดยมีหลักเกณฑ์ครบถ้วน หลักเกณฑ์ที่ว่านี้ก็คือ

1) เป็นการอวดทางอันเป็นพิเศษที่ครูบาอาจารย์ประดิษฐ์ขึ้นมา ให้เหมาะสมแก่เครื่องดนตรีนั้นจริงๆ

2) เป็นการอวดฝีมือในการบรรเลง ว่าสามารถบรรเลงด้วยทางดังกล่าวไปได้ โดยราบรื่น เรียบร้อยเพียงใดหรือไม่ ความคล่องแคล่วในการบรรเลงอยู่ขั้นไหน ผู้บรรเลงสามารถเรียกเสียงเครื่องดนตรีออกมาให้เหมาะสมกับอารมณ์ของเพลงหรือไม่ เหล่านี้เป็นต้น

3) เป็นการอวดความแม่นยำว่าผู้เดียวสามารถจำเพลงนี้ได้ขึ้นใจเพียงใด ถ้าผู้เดียวนั้นไม่แม่นยำเพลงพอก็จะพาให้ตะกุกตะกัก เป็นการทำลายฝีมือตนเองอีกด้วย

4) เป็นการอวดปฏิภาณในการคิดลูกเล่นอย่างปัจจุบันทันด่วนใส่เข้าไปในทางเดี่ยว บางท่านพอได้ยินลูกพิเศษของคู่ต่อสู้เข้า ก็สามารถจำเอาลูกพิเศษนั้นมาใช้ประหารคู่ต่อสู้ไปเลยก็มี

...การบรรเลงเดี่ยว นี้ จะบรรเลงเป็นเอกเทศทั้งเพลง หรือบรรเลงแทรกอยู่ตอนใดตอนหนึ่งของเพลงก็ได้ การเดี่ยวนี้ส่วนมากมักต้องมีเครื่องประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง สองหน้า กลองคู่ หรือโทนร่ำมะนา ตีกำกับจังหวะไปด้วยเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ฟังครึ้ม และช่วยให้นักดนตรีสามารถจับจังหวะได้ว่าบรรเลงไปถึงไหนแล้ว ความครบถ้วนบริบูรณ์ยังดีอยู่ หรือว่าบรรเลงขาดเกินไปอย่างไรแล้ว ถ้าขาดเกินควรแก้ไขอย่างไร ดังนี้ เป็นต้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงเรื่อง

กี จันทสร (2546: 39) กล่าวถึงโครงสร้างเพลงเรื่องสารีทางบ้านขมิ้นและทางวัดกัลยาณมิตาวาส ว่าเป็นเพลงเรื่องประเภทปรบไก่ (เพลงซ้ำ) ซึ่งโครงสร้างของเพลงประกอบด้วยเพลงประเภทปรบไก่ เพลงสองไม้ เพลงเร็ว และเพลงลา

โครงสร้างของเพลงเรื่องสารีทางบ้านขมิ้นและทางวัดกัลยาณมิตาวาส

ประเภทเพลง	ทางบ้านขมิ้น			ทางวัดกัลยาณมิตาวาส		
	จำนวน เพลง	ชื่อเพลง	จำนวน ท่อน	จำนวน เพลง	ชื่อเพลง	จำนวน ท่อน
เพลงปรบไก่	4	เพลงสารี	3	4	เพลงสารี	3
		เพลงบุหลัน	2		เพลงบุหลัน	2
		เพลงชกมวย	2		เพลงชกมวย	2
		เพลงสี่ภาษา	2		เพลงสี่ภาษา	2

	ทางบ้านขมิ้น			ทางวัดกัลยาณมิตราวาส		
เพลงสองไม้	1	เพลงเมรีรำ	5	1	เพลงเมรีรำ	3
เพลงเร็ว	1	เพลงแม่มา้ยดำข้าว	4	1	เพลงปฐมนิยม	4
เพลงลา	1	เพลงลา	1	1	เพลงลา	1

ถาวร ศรีผ่อง (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ทางส้องวงใหญ่เพลงซ้ำเรื่องเพลงยาว ผลการศึกษาพบว่า เพลงซ้ำเรื่องเพลงยาวสามารถนำไปใช้ในพระราชพิธีต่างๆ ทั้งพระราชพิธีอันเกี่ยวเนื่องพระมหากษัตริย์และพิธีกรรมสามัญชนทั่วไป ตลอดทั้งใช้ประกอบการแสดงโขน - ละคร ได้อย่างเหมาะสม จากการวิเคราะห์รูปแบบเพลงซ้ำเรื่องเพลงยาวนั้นมีลักษณะของรูปแบบ 3 ส่วนด้วยกันคือ ตัวเพลงซ้ำ เพลงสองไม้ และออกเพลงเร็ว ลง ทำด้วยเพลงลา เป็นลักษณะของเพลง 3 อัตรา ซึ่งวิวัฒนาการมาเป็นรูปแบบของเพลงเถาในปัจจุบัน อีกนัยหนึ่งเพลงซ้ำเรื่องเพลงยาวนั้นได้รวบรวมเพลงที่มีลักษณะสำนวนเพลงที่มีความใกล้เคียงหรือคล้ายคลึงกันนำมาเรียบเรียงไว้เป็นจำนวนมาก เพื่อให้มีความสอดคล้อง น่าสนใจในบทเพลงและเพื่อรวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ จึงได้เรียบเรียงไว้เป็นเพลงเรื่องประเภทเพลงซ้ำ

ฐิระพล น้อยนิศย์ (2542) ได้วิเคราะห์เพลงเรื่องนางหงส์ ผลการวิจัยพบว่า ประวัติเพลงเรื่องนางหงส์ พระประดิษฐไพเราะ (มี ดุริยางกูร) เป็นผู้เรียบเรียงและเป็นต้นกำเนิดเพลงเรื่องที่ใช้บรรเลงเฉพาะในงานศพด้วยวงปี่พาทย์นางหงส์ ทั้งในราชพิธีและพิธีของประชาชนทั่วไป

บทเพลงในเพลงเรื่องนางหงส์มีประวัติและที่มาดังนี้

1. เพลงพราหมณ์เก็บหัวเหวน มีที่มาจากการปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมจากเพลงนางหงส์ทางหลวงหรือนางหงส์ทางวัดสระเกศ
2. เพลงสาวสอดแหวน เป็นเพลงที่ใช้บรรเลงอิสระในโอกาสต่างๆ
3. เพลงแสนสุดสวาท มีรากฐานการขยายเป็นอัตราสองชั้นจากเพลงกระบอกทองชั้นเดียวทั้ง 2 ท่อน
4. เพลงแมลงปอทอง มีรากฐานการขยายเป็นอัตราสองชั้นจากเพลงฉิ่งกระบอกทองครึ่งชั้นท่อน 3 ส่วนทำนองเพลงแมลงปอทองท่อน 2 เช่นเดียวกับท่อน 2 เพลงแสนสุดสวาท
5. เพลงแมลงวันทอง มีรากฐานการขยายอัตราสองชั้นจากเพลงฉิ่งกระบอกทองครึ่งชั้นท่อน 3 ส่วนทำนองเพลงแมลงปอทองท่อน 2 เช่นเดียวกับท่อน 2 เพลงแสนสุดสวาทและเพลงแมลงปอทอง

ในแต่ละเพลงของเพลงเรื่องนางหงส์มีวิวัฒนาการตามลำดับคือ

1. เพลงพราหมณ์เก็บหัวเหวน ขยายเป็นอัตราสามชั้น หกชั้น บรรเลงในงานอวมงคล และเป็นเพลงเถาบรรเลงในงานมงคลโดยเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “เพลงเทพนิมิตร์”
2. เพลงสาวสอดแหวน ขยายเป็นอัตราสามชั้น (ทางพื้น) บรรเลงติดต่อกับเพลงพราหมณ์เก็บหัวเหวน และเป็นเพลงเถา
3. เพลงแสนสุดสวาท ขยายและตัดทอนอัตราเป็นเพลงเถา 2 เพลง คือ เพลงเทพรัญจวนและเพลงแสนสุดสวาท
4. เพลงแมลงปอทอง ขยายและตัดทอนอัตราเป็นเพลงเถา
5. เพลงแมลงวันทอง ขยายและตัดทอนอัตราเป็นเพลงเถา

...จากการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมเพลงเรื่องนางหงส์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 โดยพระประดิษฐไพเราะ (ครุมีแขก) ได้ยึดและปฏิบัติโดยมิได้มีการเปลี่ยนแปลงบทเพลงแต่อย่างใด จนปัจจุบันแม้สภาพการณ์ดนตรีไทยจะพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงด้วยประการใดก็ไม่สามารถทำให้เพลงเรื่องนางหงส์สูญสลายได้

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงเถา

อรรพรรณ บรรจงศิลป์ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดและภูมิปัญญาไทย ชุด ดุริยางคศิลป์ กล่าวว่า ประเภทของเพลงไทยแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ตามความคิดของครูดนตรีแต่ละท่าน การประพันธ์เพลงไทยมี 4 วิธีคือ (1) การแต่งขยายจากเพลงเดิม (2) ตัดทอนจากเพลงเดิม (3) แต่งทำนองขึ้นใหม่โดยอาศัยเค้าโครงจากของเดิม (4) แต่งด้วยความคิดของตนเองโดยอาศัยหลักการแต่งเพลงไทย ซึ่งบุญช่วย โสวัตร (2538: 1) ได้ทำการวิเคราะห์เพลงแขกมอญบางขุนพรหมเรื่องการวิเคราะห์ทำนองหลักเพลงแขกมอญบางขุนพรหม โดยเสนอแนวทางการวิเคราะห์ เนื้อทำนองหลักของเพลงแขกมอญบางขุนพรหมในด้านทฤษฎีการประพันธ์เพลงเถา โดยแยกวิเคราะห์รูปแบบการประพันธ์เนื้อทำนองหลัก พบว่าผู้ทรงนิพนธ์ดำเนินแบบแผนการประพันธ์ในรูปของการขยายโครงสร้างทำนองจากอัตรา 2 ชั้นขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น และย่อโครงสร้างในอัตราสองชั้นลงเป็นชั้นเดียว...

...และวิเคราะห์ของสำนวนในรูปการจำแนกเป็นประโยคตามโครงสร้างเพลงเถา โดยใช้กรอบวิชาการด้านทฤษฎีด้านการประพันธ์เพลงที่กำหนดไว้ ได้ผลการวิจัยว่า การประพันธ์เพลงประเภทหน้าทับปรบไก่นั้นจะต้องประพันธ์ให้สำนวนเพลงของประโยคที่ชิดกันมีลักษณะสัมผัส ผัสกันอย่างมีความสัมพันธ์กันชุดละไม่น้อยกว่าสองประโยค

ธรรมภณ จงรัมย์ (2546) การศึกษาทางซอฮู้เพลงสารถี 3 ชั้น ผลการวิจัยพบว่า

1. โครงสร้างห้องวงใหญ่เพลงสารถิ 3 ชั้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ท่อน 1 มี 4 จังหวะ หน้าทับปรบไก่ ท่อน 2 มี 4 จังหวะ หน้าทับปรบ ไก่ และท่อน 3 มี 5 จังหวะ หน้าทับปรบไก่ ทำนองเพลงแบ่งออกเป็น 26 ประโยค อยู่ในบันไดเสียง ฟา บันไดเสียง ที และบันไดเสียง โด

2. การเปรียบเทียบทางห้องวงใหญ่กับทางซอคู่ในเพลงสารถิ 3 ชั้นพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบันไดเสียงซอคู่และบันไดเสียงทางห้องวงใหญ่จะเป็นบันไดเสียงเดียวกันเป็นส่วนใหญ่และซอคู่จะบรรเลงทางเก็บ ลูกตกอยู่ในลำดับที่ 1 2 3 5 และ 6 ของบันไดเสียง

3. การวิเคราะห์ทางซอคู่เพลงสารถิ 3 ชั้น พบว่า ทางซอคู่ในแต่ละวรรคของท่อน 1 ท่อน 2 และท่อน 3 ผู้บรรเลงส่วนใหญ่จะ บรรเลงต่างกันในเรื่องแรกและเที่ยวหลัง เพื่อให้เกิดความหลากหลายและไพเราะเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้ยังมีลูกตกและบันไดเสียงเหมือนกันโดยในแต่ละลูกตกมีการแปรทำนองที่มีหลักและกฎเกณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงเดี่ยว

ถาวร ศรีม่วง (2530) กล่าวว่าลักษณะสำนวนกลอนที่สัมผัสกันดี และเป็นที่ยอมรับนำมาใช้บรรเลงของผู้บรรเลงระนาดเอกในปัจจุบัน เช่น

1. กลอนไต่ลวด

กลอนไต่ลวดจะมีลักษณะเสียงที่เรียงซิดๆ กันอย่างต่อเนื่อง และมีความสัมผัสเสียงนั้นจะเรียงขึ้นๆ ลงๆ อยู่สม่ำเสมอ ต้องระมัดระวัง เรื่องการใช้พละกำลังอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญต้องระวังเรื่องความแม่นยำในการใช้กลอนชนิดนี้ด้วย อย่าให้เกิดการผิดพลาดเป็นอันตราย กลอนไต่ลวดนี้ให้คุณค่าในการฟัง เนื่องจากเสียงที่เรียงซิดกันนั้นฟังแล้วรู้สึกรื่นรมย์มีความเรียบร้อยในตัว กลอนไต่ลวดนี้มีความรู้สึกเหมือนกับเราเดินอยู่บนเส้นลวดเล็กๆซึ่งมีความลำบากในการที่ก้าวเท้าเดิน ต้องเดินก้าวสั้นๆ ซิดๆ กันที่จะไม่ตกจากเส้นลวดเล็กๆ นั้น ดังนั้นลักษณะของกลอนจึงเรียงเสียงซิดๆ กัน

2. กลอนลอดตาข่าย

กลอนลอดตาข่ายจะมีลักษณะการดำเนินกลอนที่ให้ความรู้สึกเหมือน การลอดบ่วงหรือการลอดตาข่ายผ่านเข้าไป แล้วไปลงลูกตกอย่างไม่คาดคิดว่าจะดำเนินกลอนมาลงลูกตกนั้นได้สมมติว่าทำนองของลูกห้องเป็นตาข่าย ระนาดเอกเดินกลอนลอดตาข่ายผ่านเข้าไปแล้วไปลงลูกตกเสียงสุดท้ายของประโยคได้อย่างอัศจรรย์ ทั้งๆ ที่ฟังดูแล้วเหมือนไม่ลงลูกตกในซ้ วงแรกๆ แต่ระนาดเอกก็ดำเนินกลอนลอดตาข่ายที่ขวางอยู่เข้าไปลงเสียงตกสุดท้ายของประโยคได้อย่างไม่คาดคิดว่าจะสามารถดำเนินกลอนมาลงลูกตกเสียงสุดท้ายของประโยคนั้นได้ นับว่าเป็นความฉลาดในการรู้จักนำกลอนที่ดีมาบรรเลงทำให้การแปรทำนองนั้นน่าฟังยิ่งขึ้น

3. กลอนย้อนตะเข็บ

กลอนย้อนตะเข็บนั้นจะเป็นการดำเนินกลอนจากกลุ่มเสียงสูงย้อนมาหากกลุ่มเสียงต่ำ อย่างวิจิตรพิสดาร โดยใช้ลักษณะการตีม้วนกลอนลงมาจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำหรือเป็นการย้อนสำนวนกลอนจากเสียงสูงมาหาเสียงต่ำ การย้อนตะเข็บนี้จะเปรียบเทียบให้เห็นภาพพจน์ยิ่งขึ้นก็ จะเปรียบเทียบได้กลับ การเย็บผ้าด้วยมือ คือใช้เข็มและด้ายเย็บผ้าสลับขึ้นไปด้านบนของผ้าแล้วเย็บผ้า ย้อนกลับลงมาโดยการสลับไปมาให้สวนทางกัน การเย็บผ้าขึ้นไปเป็นการย้อนตะเข็บลงมาเหมือนกับ ลักษณะของกลอนย้อนตะเข็บลงมา นอกจากกลอนย้อนตะเข็บจะให้คุณค่าในการฟังและ ความสวยงามของการดำเนินกลอนที่พิสดารแล้วยังมีประโยชน์ทางด้านการแปรทำนอง คือ เป็นการแก้ปัญหาในการแปรทำนองที่หมดเสียงทางด้านบนแล้วสามารถใช้กลอนย้อนตะเข็บนี้ดีย้อนลงมา เป็นการแก้ปัญหาย่างงดงามน่าชื่นชม

ก๊ จันทร (2546: 36-37) กล่าวว่า เพลงเดี่ยวสารถี 3 ชั้น เป็นผลงานของจางวางทั่ว พาทยโกศล ที่ได้ประพันธ์ไว้ มีดังนี้

- เดี่ยวระนาดเอก ครูเตื่อน พาทยกุล ได้การถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน 2 ทาง คือ ทาง สะบัดและทางพื่น
- เดี่ยวระนาดทุ้ม ครูเตื่อน พาทยกุล ต่อจากครูช่อ สุนทรวาทิน เป็นศิษย์รุ่นพี่
- เดี่ยวฆ้องวงใหญ่ ครูเตื่อน พาทยกุล ต่อจากครูฉัตร สุนทรวาทิน เป็นศิษย์รุ่นพี่
- เดี่ยวฆ้องวงเล็ก ครูเตื่อน พาทยกุล ต่อจากครูช่อ สุนทรวาทิน เป็นศิษย์รุ่นพี่

นอกจากนี้เพลงเดี่ยวสารถี 3 ชั้น ยังมีครูผู้แต่งไว้หลายท่านด้วยกัน มีดังนี้

- ปี่ใน ทางของพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน)
- ระนาดเอก ทางของครูบุญยงค์ เกตุคง
- ระนาดทุ้ม ทางของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์
- ฆ้องวงใหญ่ ทางของหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)
- ฆ้องวงเล็ก ทางของครูสกล แก้วเพ็ญภาค
- ทางเดี่ยวสารถี 3 ชั้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงพระนิพนธ์เป็นทางเดี่ยวคลาริเน็ต (ไม่ทราบปีที่ทรงพระนิพนธ์) เพลงนี้ต่อประทานให้พันตรีหลวงประสานดุริยศัพท์ และทรงพระนิพนธ์เป็นทางซอสามสายต่อประทานให้นายเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล ณ ตำหนักประทับแรมจังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2475
- ทางเดี่ยวสารถี 3 ชั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง ได้ทำทางเดี่ยวระนาดเอกจากอัตรา 3 ชั้น ของเดิม เป็นทางขี้ 6 ชั้น และได้ต่อให้ผู้ใหญ่ประเสริฐ สดแสงจันทร์ เมื่อครั้งประชันวงที่โรงละครแห่งชาติ

- ทางเดี่ยวสารถึครุฟุ่ม บาปุยะวาทย์ ได้ทำทางเดี่ยวระนาดทุ้มและได้รับความนิยมใน
ยุคปัจจุบันอัตรา 3 ชั้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การค้นคว้าและวิจัยเรื่อง การศึกษาเพลงสาร์ถิ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทย และได้ศึกษาค้นคว้าจาก เอกสารทางวิชาการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้วางแนวทางการศึกษาไว้ดังนี้

การวิจัยเรื่องการศึกษาเพลงสาร์ถิ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาดังนี้

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับเพลงสาร์ถิในบริบทต่างๆ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวสาร์ถิ 3 ชั้น ทางระนาดเอก
3. เพื่อบันทึกโน้ตทำนองหลักเพลงสาร์ถิในบริบทต่างๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. รวบรวมองค์ความรู้ของเพลงสาร์ถิในส่วนของประวัติเพลง วิวัฒนาการ บทบาทและการนำไปใช้ ซึ่งประกอบไปด้วยเพลงสาร์ถิในประเภทต่างๆ ดังนี้

- 1.1 เพลงสาร์ถิในประเภทเพลงเรื่อง
- 1.2 เพลงสาร์ถิในประเภทเพลงเถา
- 1.3 เพลงสาร์ถิในประเภทเพลงเกร็ด
- 1.4 เพลงสาร์ถิในประเภทเพลงเดี่ยว

2. ศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวสาร์ถิ 3 ชั้น ทางระนาดเอกทางครูประสิทธิ์ ถาวร ถ่ายทอด

โดยครูณัฐพงศ์ โสวัตร

3. บันทึกโน้ตไทยทำนองหลักเพลงสาร์ถิในบริบทต่างๆ ดังนี้

- 3.1 เพลงสาร์ถิประเภทเพลงเรื่อง
- 3.2 เพลงสาร์ถิประเภทเพลงเถา
- 3.2 เพลงสาร์ถิประเภทเพลงเกร็ด
- 3.4 เพลงสาร์ถิประเภทเพลงเดี่ยว

วิธีการศึกษาค้นคว้าดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย บทความ และเอกสารสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับเพลงสารคดีในบริบทต่างๆ

1.1.1 รวบรวมเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหอสมุดแห่งชาติ

1.1.2 รวบรวมเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากวิทยาลัยนาฏศิลป์

1.1.3 รวบรวมเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

1.1.4 รวบรวมเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล

1.1.5 รวบรวมเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 รวบรวมข้อมูลด้านทำนองเดี่ยวระนาดเอกเพลงสารคดี 3 ชั้น ทางครูประสิทธิ์ ถาวร โดยการรับการถ่ายทอดเพลงจากครูนัฐพงศ์ โสวัตร

1.3 ทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ความรู้ของเพลงสารคดีในบริบทต่างๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น

1.3.1 ครูจิรัช อาจนรงค์ ศิลปินแห่งชาติ

1.3.2 ครูนัฐพงศ์ โสวัตร ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

1.3.3 ครูเชษฐ กองโชค ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

1.3.4 ครูไชยยะ ทางมีศรี ดุริยางคศิลปิน สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

1.3.5 ครูศักดิ์ชัย ลัดดาอ่อน ดุริยางคศิลปิน สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

1.3.5 ครูจิระพล น้อยนิทย์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.3.6 ครูดุษฎี มีป้อม หัวหน้าภาควิชาดุริยางคศิลป์ศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.3.7 ครูบุญช่วย แสงอนันต์ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

2. ชั้นศึกษาข้อมูล

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย บทความและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาแยกประเภทจัดเป็นหมวดหมู่ตามประเภทของข้อมูล และจัดลำดับให้มีความสัมพันธ์กัน

2.2 นำข้อมูลเพลงที่ได้รับจากการถ่ายทอดเพลง เดี่ยวสารถึ 3 ชั้น ทางระนาดเอกทาง ครูประสิทธิ์ ถาวร จากครูณัฐพงศ์ โสวัตร มาบันทึกเป็นโน้ตไทย

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาสรุปตามหัวข้อการสัมภาษณ์

3. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาศึกษาตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ศึกษาวิเคราะห์ องค์ความรู้ของเพลงสารถึในส่วนของประวัติเพลง วิวัฒนาการ โครงสร้างเพลง บทบาทและการนำ ไปใช้ แล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบไปด้วยเพลง สารถึในประเภทต่างๆ ดังนี้

3.1.1 เพลงสารถึในประเภทเพลงเรื่อง

3.1.2 เพลงสารถึในประเภทเพลงเถา

3.1.3 เพลงสารถึในประเภทเพลงเกร็ด

3.1.4 เพลงสารถึในประเภทเพลงเดี่ยว

3.2 ศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวสารถึ 3 ชั้น ทางระนาดเอก ตามทฤษฎีการวิเคราะห์ของ รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์ โดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

3.2.1 ประวัติผู้ถ่ายทอดทางเดี่ยวระนาดเอก

3.2.2 ความสัมพันธ์ของการลงเสียงลูกตกระหว่างทำนองหลักกับทำนองเดี่ยว

3.2.3 บันไดเสียงที่ใช้ในเพลงเดี่ยวสารถึ 3 ชั้น ทางระนาดเอก

3.2.4 กลวิธีที่ใช้ในการบรรเลงเดี่ยวสารถึ 3 ชั้น ทางระนาดเอก

3.3 บันทึกโน้ตไทยทำนองหลักเพลงสารถึในบริบทต่างๆ ดังนี้

3.3.1 เพลงสารถึประเภทเพลงเรื่อง

3.3.2 เพลงสารถึประเภทเพลงเถา

3.3.3 เพลงสารถึประเภทเพลงเกร็ด

3.3.4 เพลงสารถึประเภทเพลงเดี่ยว

4. ชื่อนำเสนอข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพลงสารคดี ในรูปแบบของเอกสารที่เป็นรูปเล่มสมบูรณ์โดยแบ่งเป็น 5 บท

4.1.1 บทนำ

4.1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1.3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับเพลงสารคดีในบริบทต่างๆ

1.1 ประวัติและวิวัฒนาการของเพลงสารคดี

จากการค้นคว้าประวัติของเพลงสารคดี พบว่าเพลงสารคดี 2 ชั้นเป็นเพลงเก่าที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา โดยมีหลักฐานจาก ที่ครุมนตรี ตราโมทและวิเชียร ร. กุลตัญท์ ได้เขียนไว้ในหนังสือฟังและเข้าใจเพลงไทย ส่วนหลักฐานที่ย้อนหลังไปจากสมัยอยุธยา แล้วนั้น ไม่พบหลักฐานชิ้นใดที่เกี่ยวกับเพลงสารคดี เราจึงไม่สามารถทราบได้อย่างแน่ชัดว่าเพลงสารคดีเกิดขึ้นเมื่อใดและใครเป็นผู้แต่ง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจะเริ่มกล่าวถึง ประวัติของเพลงสารคดีตั้งแต่ สมัยอยุธยาตามหลักฐานของครุมนตรี ตราโมท และวิเชียร ร. กุลตัญท์ (2523: 473) ว่า “...เพลงสารคดีเป็นเพลงเก่าในสมัยอยุธยา ซึ่งพบในลักษณะของเพลงประเภท 2 ชั้น มี 3 ท่อน เป็นเพลงประเภทปรบไก่” แต่ในส่วนของท่านองเพลงสารคดีนั้น ไม่สามารถทราบได้ว่าใครเป็นผู้แต่งขึ้น

และในยุคเดียวกันนั้นก็มีเพลง 2 ชั้นในลักษณะเดียวกันกับเพลงสารคดีอีกมากมายหลายเพลง ซึ่งในแต่ละเพลงนั้นคง ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ ในเช่นเรื่องของการนำเอาเพลงไปบรรเลง ก็จะมีบรรเลงทีละเพลง พอเพลงจบก็ขึ้นเพลงใหม่ตามความพึงพอใจของผู้บรรเลง ทำให้เพลงในยุคนี้กระจัดกระจาย ไม่มีการจัดเป็นหมวดหมู่ เพราะ เนื่องจากในยุคนี้วัฒนธรรมทางดนตรีเพิ่งเกิดขึ้นหรือเป็นสิ่งที่ใหม่ จึงทำให้ยังไม่ค่อยมีระเบียบแบบแผนในการบรรเลงมากนัก ที่บรรเลงไปก็เพื่อสนองความต้องการในด้านของความเชื่อ ความสนุก สนานครื้นเครงเท่านั้น และเมื่อเวลาผ่านไปก็ทำให้เพลงบางเพลงเลือนหายไป เพราะในสมัยนั้นครุมีวิธีการถ่ายทอดเพลงให้กับลูกศิษย์ด้วยวิธีการท่องจำ ส่วนลูกศิษย์คนไหนมีวิธีการจำแบบไหนก็แล้วแต่ความถนัดของแต่ละบุคคล และเมื่อเวลาผ่านไปนานๆ ก็อาจจะมีบางเพลงลืมนและหายไปเพราะไม่ได้มีการจดบันทึกเอาไว้ แต่ก็มีผู้ที่มีภูมิความรู้คิดหาวิธีการจดจำบทเพลงต่างๆ ให้ง่ายขึ้นโดยวิธีการนำเอาเพลงมาผูกรวม กันไว้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น นำเพลงประเภทเดียวกันหรือหน้าทับเดียวกันมาบรรเลงต่อกัน นำเพลงที่มีทำนองคล้ายกันมาบรรเลงต่อกัน หรือนำเพลงที่มีระดับเสียงเดียวกันหรือใกล้เคียง กันมาบรรเลงต่อกัน เป็นต้น และวิธีการนำเอาเพลงต่างๆ มาผูกรวมกันไว้นี้เรียกว่า “การผูกเพลงเรื่อง” ซึ่งเพลงเรื่องนั้นสามารถแบ่งออกได้ 7 ประเภทได้แก่ 1) เพลงเรื่องประเภทเพลงช้า 2) เพลงเรื่องประเภทเพลงสองไม้ 3) เพลงเรื่องประเภทเพลงเร็ว 4) เพลงเรื่องประเภทเพลงฉิ่ง 5) เพลงเรื่องประเภทเพลงนางหงส์ 6) เพลงเรื่องที่ไม่มีเพลงสองไม้ และ 7) เพลงเรื่องที่มีอัตรา 2 ชั้นตลอด (สังัด ภูเขาทอง. 2532: 156)

และเพลงสารถี 2 ชั้นก็ถูกนำมาผูกรวมกันกับเพลงอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน ซึ่งนำมาผูกรวมอยู่ในเพลงเรื่องประเภทเพลงข้าเรียกว่า “เพลงข้าเรื่องสารถี” ซึ่งอยู่ในลำดับแรกของเรื่อง และ เพลงเรื่องประเภทเพลงข้านี้ประกอบไปด้วย 4 ส่วน คือ 1) เพลงข้า 2) เพลงสองไม้ 3) เพลงเร็ว และ 4) เพลงลา (เป็นเพลงหนึ่งที่รวมอยู่ในโหมโรงเย็น) ซึ่งช่วงของตัวเพลงข้านั้นจะแสดงออกถึงลักษณะของความสง่างาม โอ่อ่า มีอำนาจ จึงต้องบรรเลงด้วยจังหวะที่ช้าเพื่อจะได้สามารถบรรเลงให้เสียงดนตรีนั้นมีพลังอำนาจ เข้าถึงอรรถรสได้อย่างเต็มที่ ส่วนเพลงสองไม้นั้นจะแสดงออกถึงอารมณ์ กลางๆ ความร่าเริง แจ่มใส แนวเพลงจะไม่ช้าหรือเร็วจนเกินไป และในส่วนของเพลงเร็วนี้ต้องการให้แสดงถึงความแคล่วคล่องว่องไว แนวเพลงจะกระชับแต่ไม่ถึงกับเร็ว ฟังแล้วจะแสดงถึงความกระฉับกระเฉง และในส่วนสุดท้ายจะเป็นส่วนของการลงจบเพลง โดยนำเอาเพลงลามาบบรรเลงเป็น เพลงสุดท้ายเพื่อลงจบเพลง ซึ่งแสดงถึงความเคารพ ความมีสัมมาคาราวะต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย และอีกนัยหนึ่งก็คือด้วยความหมายของคำหมายถึงการลาหรือการอำลานั้นเอง

และหลังจากสมัยอยุธยาเพลงสารถี 2 ชั้นนั้น จะมีวิวัฒนาการหรือเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร ไม่มีหลักฐานใดปรากฏ เพราะอาจเนื่องด้วย หลักฐานต่าง ๆ นั้นเสียหายไปกับการทำศึกสงครามในสมัยอยุธยาตอนปลาย เรื่อยมาจนถึงสมัยกรุงธนบุรี บ้านเมืองก็ยังไม่สงบเรียบร้อย ศิลปวัฒนธรรมต่างๆ จึงหยุดชะงักไม่เจริญรุ่งเรือง แต่เมื่อมาถึงในสมัยรัตนโกสินทร์ บ้านเมืองก็เริ่มเข้าสู่สภาวะปกติ ศิลปวัฒนธรรมต่างๆ ก็เริ่มฟื้นตัว และผู้คนก็เริ่มมีเวลาร่วมมาร้องรำทำเพลงกัน มากขึ้น จึงทำให้เกิดศิลปวัฒนธรรมขึ้นอีกมากมาย เช่น แม้แต่การละเล่นนิทานธรรมดาที่วิวัฒนาการขึ้นเป็นการขับเสภา โดยการใช้กรับมาตีให้เป็นจังหวะเพื่อเพิ่มความสุขสนทนันทะเลลิลาให้กับผู้ฟังมากขึ้น และการขับเสภาก็ยังวิวัฒนาการต่อไปอีก โดยการนำเอาดนตรีมาบรรเลงส่งประกอบ การขับเสภาเพื่อเพิ่มอรรถรสให้กับผู้ฟังมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงทำให้ดนตรีมีวิวัฒนาการตามไปด้วย

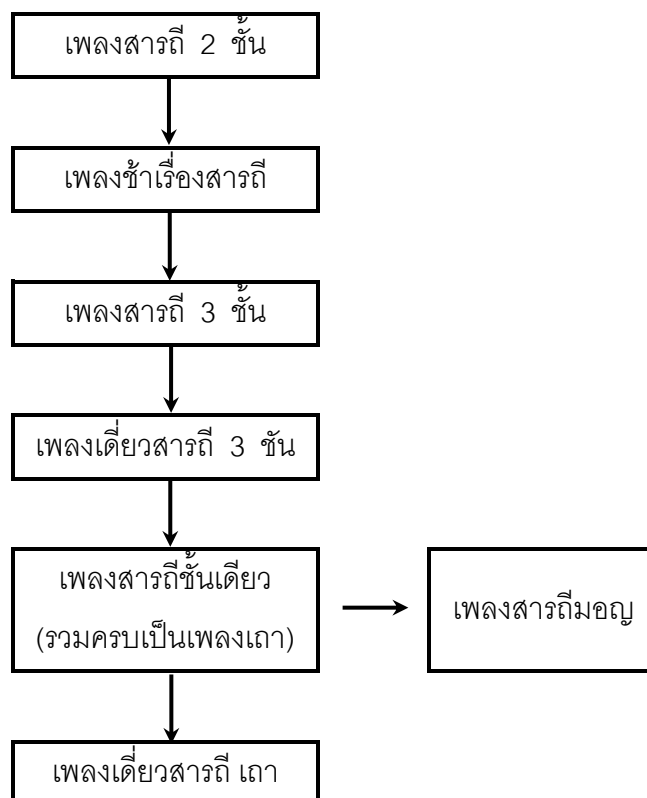
จากการที่นำเอาดนตรีไปบรรเลงส่งประกอบ การขับเสภาขึ้น ทำให้เกิดวิวัฒนาการขึ้น อีกมากมายหลายอย่าง เช่น ลักษณะของวิธีการบรรเลง ลักษณะของวงบรรเลง การปรับปรุงดัดแปลงเครื่องดนตรีบางชนิดให้เหมาะสมกับลักษณะการบรรเลง และโดยเฉพาะการปรับปรุงเพลงที่ใช้ในการบรรเลงนั้นมีวิวัฒนาการอย่างรวดเร็ว และเพลงสารถี 2 ชั้นก็เป็นอีกเพลงหนึ่งที่ได้ถูกนำมาปรับปรุงโดยนำมาขยายขึ้นเป็นอัตราจังหวะ 3 ชั้น โดยมีหลักฐานจากครู มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลตัญญ์ (2523: 473) ได้เขียนไว้ในหนังสือฟังและเข้าใจเพลงไทยว่า “...ราวๆ ปลายรัชกาลที่ 3 พระประดิษฐไพเราะ (ครูมีแขก) ได้นำเอาเพลงสารถี 2 ชั้น มาแต่งขยายขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น ใช้เป็นเพลงร้องส่งประกอบการขับเสภาและร้องส่งดนตรีทั่วไป ” จึงทำให้เพลงสารถีในยุคนี้มีทั้งอัตรา 3 ชั้นและ 2 ชั้น แต่การบรรเลงส่งประกอบการขับเสภาขึ้นนั้นนิยมใช้อัตราจังหวะ 3 ชั้นในการบรรเลง

และในเวลาต่อมาการ บรรเลงส่งประกอบการ ขับเสภา นั้น ผู้ฟังนิยมหันมาฟังดนตรีมากขึ้น ทำให้เริ่มมีการประชันขัน แข่งทางด้านการบรรเลงดนตรี มากขึ้น จึงเกิดการคิดการบรรเลงใหม่ๆ เพื่อเอาชนะฝั่งตรงข้ามด้วยวิธีการต่างๆ เช่น คิดกลวิธีการบรรเลงใหม่ๆ แต่งเพลง ใหม่ เป็นต้น ดังนั้นจึงทำให้ดนตรีมีวิวัฒนาการเพิ่มขึ้นอีกขั้น หนึ่งก็คือ เกิดการบรรเลงเดี่ยวเพื่ ออวดฝีมือของผู้บรรเลงและ ภูมิความรู้ของผู้ประพันธ์ แล้วเพลงสาธิตี 3 ชั้นก็ได้มีผู้นำเอาไปทำเป็นทางเดี่ยวในสำนวนทางของ เครื่องมือต่างๆ หลายเครื่องมือ เช่น ปี่ กระจับปี่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซออู้วงใหญ่ ซออู้วงเล็ก ฯลฯ เพื่ อนำมาประชันอวดฝีมือกัน

และพอถึงในสมัยที่มีความนิยมนำเอาเพลงต่างๆ มาทำเป็นเพลงเถา จึงมีผู้นำเอาเพลงสารถิ มาดัดลงเป็นชั้นเดียว รวมครบเป็นเพลงเถาแล้วลงจบด้วยลูกหมด ซึ่งลักษณะโครงสร้างของเพลง ประเภทเพลงเถานี้ สันนิษฐานว่าได้แบบอย่างมาจากเพลงเรื่องประเภทเพลงซ้ำ ซึ่งประกอบด้ วย 4 ส่วน คือ อัตราจังหวะ 3 ชั้น อัตราจังหวะ 2 ชั้น อัตราจังหวะชั้นเดียว และลงจบด้วยลูกหมด และเมื่อ มีผู้แต่งเพลงสารถิครบเป็นเพลงเถาแล้วนั้น ก็ได้มีผู้คิดประดิษฐ์ทางเดี่ยวให้ครบเป็นเพลง เดี่ยวเถาด้วยเช่นกัน

หลังจากที่มีผู้แต่งเพลงสารถีครบเป็นเพลงเถาแล้ว ก็ได้มีผู้นำเอาเพลงสารถีในอัตรา 2 ชั้น ไปแต่งเป็นสำเนียงมอญ ชื่อว่า “เพลงสารถีมอญ” ซึ่งครูกาหลง ฟังทองคำ (กิ จันทศร. 2546: 36; อ้างอิงจาก กาหลง ฟังทองคำ. 2544. สัมภาษณ์) กล่าวว่า เพลงสารถี 2 ชั้น ทั้ง 3 ท่อน ครูทเวาประสิทธิ์ พาทยโกศล ได้ทำทางเปลี่ยนเป็นสำเนียงมอญขึ้นมาใหม่ ต่อมาได้มีผู้คิดดัดทอน ลงเป็นชั้นเดียวในสำเนียงมอญ เพื่อบรรเลงต่อกันเรียกเพลงเร็ว ทำให้เกิดเป็นเพลงมอญเพลงหนึ่ง แต่ไม่ทราบนามผู้แต่ง

และนอกจากนี้ครูพินิจ นายสุวรรณ (กิ จันทศร. 2546: 36; อ้างอิงจาก พินิจ นายสุวรรณ . 2544. สัมภาษณ์) กล่าวว่า ครูเชื้อ ดนตรีสได้นำทำนองเพลงสารถิัธตรา 3 ชั้นทั้ง 3 ท่อน มาทำเป็นเพลงใหม่โรง โดยทำเป็นทางเปลี่ยนมีลูกล่อลูกขัดที่สนุกสนานทั้ง 3 ท่อน แล้วต่อด้วยเพลงทำยว แต่ผู้วิจัยไม่สามารถค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับ บเพลงใหม่โรงสารถิได้ จึงไม่สามารถศึกษาข้อมูลต่างๆ ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะสรุปข้อมูลเกี่ยวกับวิวัฒนาการของเพลงสารถิตั้งแต่เป็นเพลงประเภท 2 ชั้น จนถึงเพลงสารถิมอญ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

1.2 เพลงสารถึในลักษณะของเพลงไทยประเภทต่างๆ

1.2.1 เพลงสารถึในประเภทเพลงเรื่อง

1.2.1.1 โครงสร้างเพลง

เพลงเรื่องสารถึนั้นจัดอยู่ในเพลง เรื่องประเภทเพลงซ้ำ ซึ่งลักษณะของเพลงเรื่องประเภทเพลงซ้ำนี้เป็นการนำเพลงต่างๆ มาเรียงต่อกันหรือเรียกอีกอย่างว่า “การผูกเพลงเรื่อง” โดยมีหลักในการพิจารณานำเพลงต่างๆ มาผูกเป็นเพลงเรื่อง เช่น เป็นเพลงประเภทเดียวกัน ลักษณะทำนองใกล้เคียงกัน ระดับเสียงเดียวกันหรือใกล้เคียง เป็นต้น

ซึ่งมีลักษณะโครงสร้าง ดังนี้

ส่วนที่ 1 เพลงซ้ำ	ใช้หน้าทับปรบไก่	อัตราจังหวะ 2 ชั้น
ส่วนที่ 2 เพลงสองไม้	ใช้หน้าทับสองไม้	อัตราจังหวะ 2 ชั้น
ส่วนที่ 3 เพลงเร็ว	ใช้หน้าทับสองไม้ชั้นเดียว	อัตราจังหวะชั้นเดียว
ส่วนที่ 4 เพลงลา	ใช้หน้าทับเพลงลา	อัตราจังหวะ 2 ชั้น

โครงสร้างจังหวะหน้าทับเพลงซ้ำเรื่องสารถึ

ตะโพนไทย หน้าทับปรบไก่ 2 ชั้น

- - - -	- - - พลิ้ง	- พลิ้ง - ตู๊บ	- ตะ - ตู๊บ	- - - พลิ้ง	- - - พลิ้ง	- - - ตู๊บ	- - - พลิ้ง
---------	-------------	----------------	-------------	-------------	-------------	------------	-------------

ตะโพนไทย หน้าทับสองไม้ 2 ชั้น

- - - เถ่ง	- ละ - ตู๊ป	- - - พลึง	- - - พลึง
------------	-------------	------------	------------

ตะโพนไทย หน้าทับสองไม้ชั้นเดียว

- - - ตู๊ป	- พลึง - พลึง
------------	---------------

ตะโพนไทย - กลองทัด หน้าทับเพลงลา

ตะโพน	- - - ดิง	- - - ละ	--- ตู๊ป	- ดิง- ตู๊ป	---เพล้ง	- - - ละ	--- ตู๊ป	- ดิง- ตู๊ป
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	--- ต้อม	- - - -	- - - -	- - - -	--- ต้อม

ตะโพน	- - -เพล้ง	- - ดิงดิง	- ดิง- ตู๊ป	-เพล้ง-เท่ง	- - ตู๊ปดิง	--ตูปเท่ง	- - - ดิง	--- ตู๊ป
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	--- ต้อม	- - - -	- - - -	- - - -	--- ต้อม

ตะโพน	--- เถ่ง	ดิงตูป - -	-เท่งดิงตูป	-เท่งดิงตูป	--- เถ่ง	ดิงตูป - -	-เท่งดิงตูป	-เท่งดิงตูป
กลองทัด	- - - -	- ตูม - -	--- ตูม	--- ตูม	- - - -	-ต้อม - -	--- ต้อม	--- ต้อม

ตะโพน	- ดิง-เท่ง	-ละ- ตู๊ป	-ดิง - ตู๊ป	-ดิงตูปเพล้ง	- - ตู๊ปดิง	--ตูปเพล้ง	-ละ- ตู๊ป	- ดิง- ตู๊ป
กลองทัด	--- ตูม	--- ตูม	--- ตูม	- - - -	- ตูม - -	--- ตูม	--- ต้อม	--- ต้อม

และในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบเพลงซ้ำเรื่อ ่องสารถึทั้งหมด 3 ทางคือ 1) ทางสำนักการสังคีต กรมศิลปากร 2) ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ และ 3) ทางวัดกัลยาณมิตราวาส ซึ่งทั้ง 3 ทางนี้มีลักษณะโครงสร้างหลักเหมือนกัน แต่ต่างกันในเรื่องของเพลงที่นำมาผูก ซึ่งสรุปได้ดังนี้

โครงสร้าง	ทางสำนักการสังคีต กรมศิลปฯ	ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์	ทางวัดกัลยาณมิตราวาส
เพลงซ้ำ	1. เพลงสารถึ มี 3 ท่อน 2. เพลงสี่ภาษาเหนือ 2 ท่อน 3. เพลงชกมวย 2 ท่อน 4. ไม่ทราบชื่อ 4 ท่อน 5. ไม่ทราบชื่อ 2 ท่อน 6. ไม่ทราบชื่อ 1 ท่อน	1. เพลงสารถึ 3 ท่อน 2. เพลงบุหลัน 2 ท่อน 3. เพลงชกมวย 2 ท่อน 4. เพลงสี่ภาษาเหนือ 2 ท่อน	1. เพลงสารถึ 3 ท่อน 2. เพลงบุหลัน 2 ท่อน 3. เพลงชกมวย 2 ท่อน 4. เพลงสี่ภาษา 2 ท่อน
เพลงสองไม้	1. เพลงเมรีรำ 5 ท่อน 2. ไม่ทราบชื่อ 1 ท่อน	เพลงเมรีรำ มี 5 ท่อน	เพลงเมรีรำ 3 ท่อน
เพลงเร็ว	เพลงแขกต๋อยหม้อ 2 ท่อน	เพลงแม่มายดำข้าว 4 ท่อน	เพลงปฐมสมโภช 4 ท่อน
เพลงลา	เพลงลา	เพลงลา	เพลงลา

หมายเหตุ: ทางสำนักการสังคีต กรมศิลปากรกับทางของวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีลักษณะของการเรียงเพลงและลักษณะของทำนองเห มีอนกันแต่ต่างกันที่เพลงเมรีรำ โดย ทางของวิทยาลัยนาฏศิลป์จะมี 4 ท่อน แต่เนื่องจากครูจิรัช อาจนรงค์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้เพิ่มเพลงเมรีรำเข้าไปอีกท่อนหนึ่ง คือในส่วนของท่อน 1 จึงทำให้ทางของสำนักการสังคีต กรมศิลปากร มีทั้งหมด 5 ท่อน โดยครูจิรัช อาจนรงค์ (2552: สัมภาษณ์) กล่าวว่าได้นำทำนองมาจากครูโองการ กลับขึ้น

1.2.1.2 บทบาทและการนำไปใช้

เพลงข้าเรื่องสารถิ เป็นเพลงที่มีบทบาทมากในสังคม นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 2 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทของเพลงที่นำไปใช้ในการบรรเลง 2) บทบาทของการเป็นเพลงต้นแบบในการนำไปวิวัฒนาการเป็นเพลงในรูปแบบต่างๆ ซึ่งอธิบายได้ ดังนี้

1) บทบาทของเพลงที่นำไปใช้ในการบรรเลง

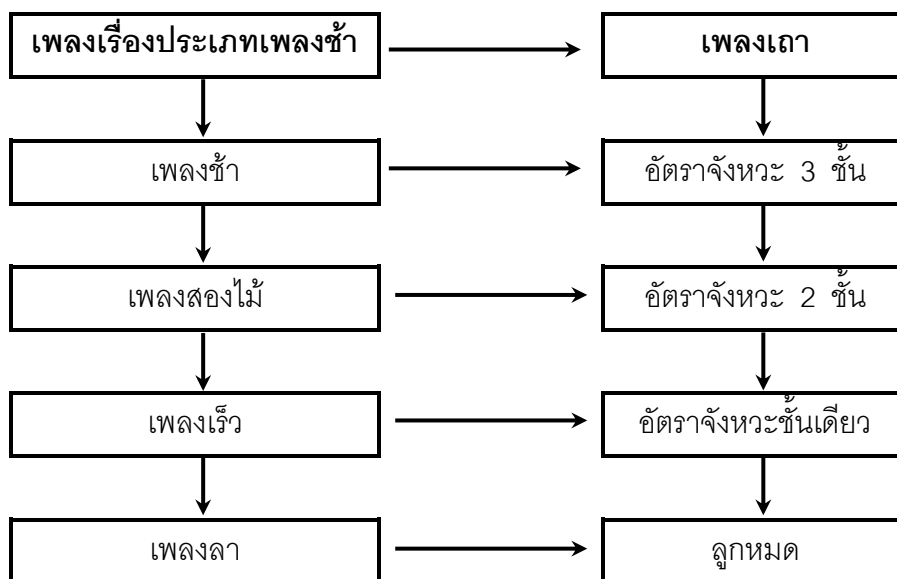
เพลงข้าเรื่องสารถิ เป็นเพลงที่นิยมนำมาบรรเลงขับกล่อมในงานมงคลต่างๆ เพราะเนื่องจากเป็นเพลงที่มีความยาว พอสมควร เหมาะกับ การนำมาบรรเลงในช่วงที่ยังไม่มีพิธีการใดๆ เพื่อสร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้มาร่วมงาน ซึ่งงานมงคลที่จะสามารถนำเพลงข้าเรื่องสารถิไปบรรเลงได้นั้นก็มีหลายงาน อาทิเช่น งานพระราชพิธีต่างๆ พิธีสงฆ์ พิธีวางศิลาฤกษ์ เป็นต้น

ซึ่งปัจจุบันนี้อาจมีผู้สับสนเกี่ยวกับเพลงข้าเรื่องสารถิ หรือเพลงข้าเรื่องอื่นๆ ว่าเป็นเพลงพิธีกรรม แต่จริง ๆ แล้วนั้น เพลงข้าเรื่องสารถิหรือเพลงข้า เรื่องอื่นๆ เป็นเพลงที่ใช้สำหรับบรรเลง ขับกล่อมเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน มิใช่เพ ลงพิธีกรรม เพราะ เพลงที่จะ ถือว่าเป็นเพลงพิธีกรรมได้นั้นจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับการทำพิธี กล่าวคือ เพลงนั้นจะต้องมีความสำคัญ ในการทำพิธี ถ้าไม่ได้บรรเลงเพลงนั้นประกอบการทำพิธีจะมีผลทำให้การทำพิธีนั้นไม่สมบูรณ์ ดังนั้นเพลงที่ได้ชื่อว่าเป็นเพลงพิธีกรรมต้องมีคุณลักษณะดังที่กล่าวมานี้

2) บทบาทของการเป็นเพลงต้นแบบในการนำไปวิวัฒนาการเป็นเพลงรูปแบบต่างๆ

บทบาทของเพลงข้าเรื่องสารถิในส่วนนี้ถือได้ว่าเป็นบทบาทที่มีความสำคัญมาก เพราะมีส่วนทำให้เพลงไทยมีวิวัฒนาการ มาเป็นรูปแบบที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งในอดีตนั้นเพลงข้าเรื่องสารถิ หรือเพลงข้าเรื่องอื่นๆ เป็นเพลงสำหรับ บฝึกชั้นพื้นฐาน สำหรับผู้ที่เริ่มเรียนดนตรีไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้สำหรับฝึกทักษะในด้านของการจดจำเพลง ฝึกทักษะด้านความคล่องตัวในการบรรเลง และที่สำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพลงประเภทต่างๆ ซึ่งกล่าวกันว่าถ้าใครได้เพลงเรื่องเยอะ ถือว่าผู้นั้นได้เปรียบในเรื่องของเพลง เพราะเพลงเรื่องนั้นเป็นเพลงที่นำเพลงหลายๆ เพลงมาเรียงต่อกันให้เป็นเรื่อง ฉะนั้น ผู้เรียนจึงได้เรียนรู้มากกว่า 1 เพลง ทำให้ผู้นั้นมีความรู้เรื่องเพลงมาก และสามารถนำเพลงต่างๆ นี้ไปวิวัฒนาการให้เป็นเพลงในรูปแบบต่างๆ ได้ตามความต้องการ ยกตัวอย่าง เช่น การนำเอาเพลงไปแต่งขยายหรือตัดทอนลงให้เป็นเพลงในรูปแบบของเพลงเถา เช่น การนำเอา

เพลงสารถึ 2 ชั้น ไปแต่งขยายและตัดทอนลงให้เป็นเพลงสารถึ เถา เป็นต้น หรือการ เลื่อนำเอา เพลงบางเพลงไปผูกกรวมกับเพลงประเภทอื่น เช่น การนำเอาเพลงเร็วแม่ม่ายดำข้าว ซึ่งอยู่ในเพลงข้า รื่องสารถึทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ไปผูกกรวมอยู่ ในเพลงเรื่องนางหงส์ หรือนำเอาเพลงสารถึ 2 ชั้น ไปบรรเลงรวมในเพลงตับเรื่องทำวแสนปม เป็นต้น และมีอีกวิวัฒนาการหนึ่งซึ่ง สันนิษฐานว่าได้มีการ นำเอาโครงสร้างของเพลงเรื่องประเภทเพลงข้าไปเป็นต้ นแบบ ของเพลงประเภทเพลงเถา ซึ่ง เปรียบเทียบได้ดังนี้

การวิวัฒนาการในครั้งนี้ถือว่า เป็นครั้งสำคัญ เพราะเพลงประเภทเพลงเถา กลายเป็น เพลงที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากมาจนถึงปัจจุบัน

1.2.2 เพลงสารถึในประเภทเพลงเถา

1.2.2.1 โครงสร้างเพลง

เพลงสารถึ เถา เป็นเพลงที่มีวิวัฒนาการมาจากเพลงข้าเรื่องสารถึ โดยการนำเอา เฉพาะเพลงสารถึ 2 ชั้นทั้ง 3 ท่อน มาแต่งขยายเป็นอัตรา 3 ชั้นและตัดทอนลงเป็นชั้นเดียว ครอบ ตามโครงสร้างของเพลงประเภทเพลงเถา เรียกว่า “เพลงสารถึ เถา”

ซึ่งมีประเด็นที่น่าสังเกต ตรงส่วนของการขึ้นต้นเพลงในช่วงของอัตราจังหวะ 3 ชั้น ในท่อน 1 บรรทัดแรก ซึ่งนักดนตรีส วนใหญ่จะเข้าใจว่าเป็นการขึ้นต้นเพลงด้วยลูกเท่า แต่จาก การศึกษาผู้วิจัยได้ข้อสังเกตจาก รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุททิแพทย์ ว่าน่าจะมีใช่ ทำนองของลูก เท่า แต่น่าจะเป็นลักษณะของการดำเนินทำนองมากกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำนองในส่วนนี้มาศึกษา เปรียบเทียบกับเพ ลงสารถึ 2 ชั้น ในเพลงเรื่องทางต่าง ๆ ได้แก่ ทางสำนักการสังคีต กรมศิลปากร ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ และทางวัดกัลยาณมิตรวาส พบว่า เสียงลูกตกของเพลงสารถึ 3 ชั้น มี

เสียงลูกตกตรงกับเพลงสารถี 2 ชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์และทางวัดกัลยาณมิตราวาส ซึ่งทำนองในการขึ้นต้นเพลงเป็นลักษณะของการดำเนินทำนองมากกว่าที่จะเป็นลักษณะของลูกเต๋า โดยแสดงการเปรียบเทียบ ดังนี้

สารถี 2 ชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์	- - - ม			- - - ล			- - ฌ ฌ			- ล - ด		
	- - - ทุ			- - - ล			- ฌ - -			- ล - ด		
สารถี 2 ชั้น ทางวัดกัลยาณมิตาวาส	- - - -			- ล - ล			- - ฌ ฌ			- ล - ด		
	- - - ล			- - - -			- ฌ - -			- ล - ด		
สารถี 3 ชั้น	- ฌ - ฌ	- ฌ - ด	- ม ร ด		- ทุ - ล	- - ด ด		- ร - ฌ	- - - -		ฌ ล - ด	
	- ฌ - -	ร - - ด	- ม ร ด		- ทุ - ล	- ด - -		- ร - ฌ	- ม - ฬ		- - - ด	

จากการเปรียบเทียบข้างต้น น่าจะเป็นเหตุผลที่สนับสนุนได้ว่าการขึ้นต้นเพลงสารถี 3 ชั้นเป็นลักษณะของการดำเนินทำนองมากกว่าที่จะเป็นทำนองของลูกเต๋า

และโครงสร้างของเพลงสารถี เถา มีดังนี้

อัตราจังหวะ 3 ชั้น ใช้จังหวะหน้าทับปรบไ้ 3 ชั้น

ท่อนที่ 1	มีความยาว	4	จังหวะหน้าทับ
ท่อนที่ 2	มีความยาว	4	จังหวะหน้าทับ
ท่อนที่ 3	มีความยาว	5	จังหวะหน้าทับ

อัตราจังหวะ 2 ชั้น ใช้จังหวะหน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น

ท่อนที่ 1	มีความยาว	4	จังหวะหน้าทับ
ท่อนที่ 2	มีความยาว	4	จังหวะหน้าทับ
ท่อนที่ 3	มีความยาว	5	จังหวะหน้าทับ

อัตราจังหวะชั้นเดียว ใช้จังหวะหน้าทับปรบไ้ชั้นเดียว

ท่อนที่ 1	มีความยาว	4	จังหวะหน้าทับ
ท่อนที่ 2	มีความยาว	4	จังหวะหน้าทับ
ท่อนที่ 3	มีความยาว	5	จังหวะหน้าทับ

ลูกหมด มีอัตราจังหวะชั้นเดียว ใช้หน้าทับลูกหมด

มีความยาว	4	จังหวะหน้าทับ
-----------	---	---------------

โครงสร้างจังหวะหน้าทับเพลงสารถิ เถา

กลองแขก หน้าทับปรบไ้ 3 ชั้น

- - ทั้งตึง	ทั้งตึงโจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - - ปะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ
- ตึง - ตึง	- ทั้งตึงทั้ง	ตึงทั้ง - ตึง	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- ตึง - ทั้ง	- ตึง - ตึง	- ทั้ง - ตึง	- ตึง - ทั้ง

กลองแขก หน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น

เที่ยวแรก							
- - ทั้งตึง	ทั้งตึงโจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- ตึง - ทั้ง	- ตึง - ตึง	- ทั้ง - ตึง	- ตึง - ทั้ง
เที่ยวหลัง							
- ตึง - ตึง	- ทั้งตึงทั้ง	ตึงทั้ง - ตึง	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- ตึง - ทั้ง	- ตึง - ตึง	- ทั้ง - ตึง	- ตึง - ทั้ง

หมายเหตุ : หน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น คือ เที่ยวแรกเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัตินิยมบรรเลงเที่ยวแรกสลับกับเที่ยวหลัง ดังนั้นถ้าเป็นบทเพลงที่จังหวะหน้าทับเป็นคู่ เช่น 4, 6, หรือ 8 จังหวะ เมื่อบรรเลงเที่ยวแรกสลับกับเที่ยวหลังแล้วจะลงตัวพอดี ถ้าเป็นเพลงที่จังหวะ หน้าทับเป็นคี่ เช่น เพลงสารถิ 2 ชั้น ท่อน 3 มี 5 จังหวะหน้าทับ จะต้องบรรเลง เที่ยวแรก - เที่ยวหลัง - เที่ยวแรก - เที่ยวหลัง - เที่ยวหลัง

กลองแขก หน้าทับปรบไ้ชั้นเดียว

- - ตึง ทั้ง	- ตึง - -	ตึงทั้ง - ตึง	ทั้งตึง - ทั้ง
--------------	-----------	---------------	----------------

กลองแขก หน้าทับลูกหมด

- - - -	ตึงทั้ง - ตึง	- ตึง - ทั้ง	ตึงทั้ง - ตึง
---------	---------------	--------------	---------------

1.2.2.2 บทบาทและการนำไปใช้

ในปัจจุบันเพลงสารถิ เถา เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมมากในสังคมและหาฟังได้ไม่ยาก เพราะนักดนตรีส่วนใหญ่สามารถบรรเลงเพลงสารถิ เถา ได้หรือที่เรียกกันว่า “เพลงตลาด” ซึ่งหมายถึงเพลงที่พบเห็นได้ง่ายในงานต่างๆ

เพลงสารถิ เถา มีบทบาทในสังคมดนตรีไทย แบ่งออกได้ 2 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทของ เพลงที่นำไปใช้ในการบรรเลง 2) บทบาทของการเป็นเพลงต้นแบบในการนำไปวิวัฒนาการเป็นเพลงในรูปแบบต่างๆ ซึ่งอธิบายได้ ดังนี้

1) บทบาทของเพลงที่นำไปใช้ในการบรรเลง

เพลงสารถิ เถา เป็นเพลงสำหรับใช้บรรเลงในงานทั่วไป มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการขับกล่อมให้ผู้ฟังเกิดความเพลิดเพลิน ซึ่งสามารถนำไปบรรเลงได้ 3 วิธี คือ

ก) บรรเลงเฉพาะดนตรีล้วนๆ ตั้งแต่อัตราจังหวะ 3 ชั้น จนถึงอัตราจังหวะชั้นเดียว แล้วจบด้วยลูกหมด ครบตามกระบวนการบรรเลงเพลงเถา

ข) บรรเลงสลับกับการขับร้องเรียกว่า “บรรเลงรับร้องหรือการร้องส่ง” โดยผู้ขับร้องจะเป็นผู้เริ่มร้องก่อน และเมื่อร้องจบท่อน ดนตรีก็จะบรรเลงรับในท่อนเดียวกัน ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนจบเพลง แล้วลงจบด้วยลูกหมด ครบตามกระบวนเพลงของการบรรเลงเพลงเถา

ค) บรรเลงส่งประกอบ การขับเสภา โดยผู้ขับเสภาจะขับเป็นเรื่องราวต่างๆ สลับกับการบรรเลงดนตรี ซึ่งผู้ขับก็จะดำเนินเรื่องไปเรื่อยๆ เมื่อจบช่วงหนึ่ง ก็หยุดให้ดนตรีบรรเลง และเมื่อดนตรีบรรเลงจบเพลงผู้ขับเสภาก็จะขับดำเนินเรื่องต่อไป แต่การบรรเลงส่งประกอบการขับเสภาใช้นิยามใช้อัตราจังหวะ 3 ชั้นในการบรรเลง

การนำดนตรีมาบรรเลงส่งประกอบการขับเสภานี้น่าจะมีวัตถุประสงค์หลายประการ เช่น เพื่อต้องการให้ผู้ฟังได้รับอรรถรสในหลายๆ หรือ เพื่อต้องการให้ผู้ขับเสภาได้มีเวลาพักเหนื่อย โดยการดึงความสนใจให้ไปอยู่ที่วงดนตรีแทน เพื่อจะได้ขับเสภาในช่วงต่อไปได้อย่างไม่ติดขัด

2) บทบาทของการเป็นเพลงต้นแบบในการนำไปวิวัฒนาการเป็นเพลงในรูปแบบต่างๆ

เพลงสารถีเถา ในบทบาทของการเป็นเพลงต้นแบบนั้น ได้มีผู้นำเอาไปวิวัฒนาการเป็นเพลงในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

ก) การนำเอาทำนองหลักไปแต่งเป็นทางเดี่ยวสำหรับใช้บรรเลงอวดฝีมือของผู้บรรเลงและอวดภูมิความรู้ของผู้แต่ง ซึ่งปรากฏทางเดี่ยวให้หลายเครื่องมือ ได้แก่ ปี่ กระจับปี่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซอวงใหญ่ ซอวงเล็ก ขลุ่ย ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ซอสามสาย ขิม ซอฆ้องมอญ ฯลฯ

การนำเพลงสารถีไปแต่งเป็นทางเดี่ยวนั้นในอดีตมีแค่อัตรา 3 ชั้น เพราะพระประดิษฐไพเราะ (ศุบุณย์) นำเอาเพลงสารถี 2 ชั้นมาขยายเป็นอัตราจังหวะ 3 ชั้น แต่ยังมีได้มีการตัดทอนลงอัตราจังหวะชั้นเดียว ดังนั้นทางเดี่ยวจึงมีเฉพาะอัตราจังหวะ 3 ชั้นเท่านั้น และเมื่อถึงยุคที่นิยมนำเพลงต่างๆ มาทำเป็นเพลงเถา ก็ได้มีผู้นำเอาเพลงสารถี 2 ชั้นมาตัดทอนลงเป็นอัตราจังหวะชั้นเดียว ครบเป็นเพลงเถา หลังจากนั้นจึงได้มีผู้นำเอาเพลงสารถีเถา ไปทำเป็นทางเดี่ยวสารถีเถา ด้วยเช่นกัน

ข) การนำเอาทำนองหลักในช่วงอัตราจังหวะ 2 ชั้น มาเป็นต้นแบบแต่งเป็นเพลงสำเนียงมอญหรือเรียกว่า “เพลงไทยสำเนียงมอญ” มีชื่อว่า “เพลงสารถีมอญ” ใช้สำหรับบรรเลงในวงปี่พาทย์มอญ ซึ่งครูกาหลง ฟังทองคำ (กิ จันทศร. 2546: 36; อ้างอิงจาก กาหลง ฟังทองคำ. 2544. สัมภาษณ์) กล่าวว่า เพลงสารถี 2 ชั้นทั้ง 3 ท่อน ครูเทวาประสิทธิ์ พาทย์โกศล ได้ทำทางเปลี่ยนเป็นสำเนียงมอญขึ้นมาใหม่ ต่อมาได้มีผู้คิดตัดทอนลงเป็นชั้นเดียวในสำเนียงมอญ เพื่อบรรเลงต่อกันเรียกเพลงเร็ว ทำให้เกิดเป็นเพลงมอญเพลงหนึ่ง แต่ไม่ทราบนามผู้แต่ง

1.2.3 เพลงสารถึในประเภทเพลงเกร็ด

จากการศึกษาค้นคว้าเพลงสารถึในประเภทเพลงเกร็ดนั้น พบ 2 เพลง คือ เพลงสารถึ 2 ชั้น และเพลงสารถึมอญ ซึ่งจะอธิบายโครงสร้างของเพลง บทบาทเพลงและการนำไปใช้ของแต่ละเพลง ดังนี้

1.2.3.1 เพลงสารถึ 2 ชั้น

1) โครงสร้างเพลง

เพลงสารถึ 2 ชั้น เป็นเพลงที่มีขนาดความยาวพอประมาณ มีโครงสร้างที่ไม่ซับซ้อน เพราะเป็นเพลงที่อยู่ในยุคต้นๆ ซึ่งเป็นยุคที่เพลงไทยยังไม่ค่อยมีระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับใดๆ มากนัก ซึ่งลักษณะโครงสร้างของเพลงสารถึ 2 ชั้น มีดังนี้

อัตราจังหวะ 2 ชั้น ใช้จังหวะหน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น

ท่อน 1	มีความยาว	4	จังหวะหน้าทับ
ท่อน 2	มีความยาว	4	จังหวะหน้าทับ
ท่อน 3	มีความยาว	5	จังหวะหน้าทับ

โครงสร้างจังหวะหน้าทับเพลงสารถึ 2 ชั้น

กลองแขก หน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น

เที่ยวแรก							
- - ทั้งตึง	ทั้งตึงโจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- ตึง - ทั้ง	- ตึง - ตึง	- ทั้ง - ตึง	- ตึง - ทั้ง
เที่ยวหลัง							
- ตึง - ตึง	- ทั้งตึงทั้ง	ตึงทั้ง - ตึง	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- ตึง - ทั้ง	- ตึง - ตึง	- ทั้ง - ตึง	- ตึง - ทั้ง

หมายเหตุ : หน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น คือ เที่ยวแรกเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัตินิยมบรรเลงเที่ยวแรกสลับกับเที่ยวหลัง ดังนั้นถ้าเป็นบทเพลงที่จังหวะหน้าทับเป็นคู่ เช่น 4, 6, หรือ 8 จังหวะ เมื่อบรรเลงเที่ยวแรกสลับกับเที่ยวหลังแล้วจะลงตัวพอดี ถ้าเป็นเพลงที่จังหวะหน้าทับเป็นคี่ เช่น เพลงสารถึ 2 ชั้น ท่อน 3 มี 5 จังหวะหน้าทับ จะต้องบรรเลง เที่ยวแรก - เที่ยวหลัง - เที่ยวแรก - เที่ยวหลัง - เที่ยวหลัง

2) บทบาทและการนำไปใช้

เพลงสารถึ 2 ชั้น เป็นเพลงที่หาฟังได้ง่าย เพราะสามารถบรรเลงได้ในทุกๆ โอกาส ซึ่งจะอธิบายดังต่อไปนี้

ก) การบรรเลงเพื่อการขับกล่อม

การบรรเลงในลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้ฟัง สร้างบรรยากาศความครื้นเครงให้กับงาน สามารถบรรเลงได้ในทุกๆ โอกาส การบรรเลง

จะบรรเลงตั้งแต่ท่อน 1 ถึง ท่อน 3 แล้วถอนจังหวะช่วงท้ายให้ช้าลงเพลงเพื่อเป็นการลงจบ อาจจะบรรเลงเฉพาะดนตรีอย่างเดียวหรือบรรเลงดนตรีสลับกับการร้องส่งก็ได้ บางครั้งอาจบรรเลงเพลงเดียวหรือบรรเลงรวมอยู่กับเพลงอื่นๆ ก็ได้

เพลงสารถี 2 ชั้นได้ถูกนำไปบรรเลงรวมอยู่กับเพลงอื่นๆ เช่น เพลงข้าร้องสารถี ตับเรื่องท้าวแสนปม บทดอกสร้อยสุภาษิต เป็นต้น

ข) การบรรเลงเพื่อประกอบการแสดง

การนำเพลงสารถี 2 ชั้น ไปบรรเลงประกอบการแสดงนั้น จะบรรเลงเพียง 2 ท่อน คือ ท่อน 1 และ 2 ส่วนใหญ่เพลงสารถี 2 ชั้น จะถูกนำไปบรรเลงในตอนที่มีการแสดงมีเนื้อเรื่องอยู่ในช่วงอารมณ์กลางๆ ซึ่งพบเพลงสารถี 2 ชั้นในบทละครเรื่องต่างๆ เช่น

ละครนอก

เรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป

เรื่องไกรทอง ตอน ท้าวรำไพทำนายฝันชาลวัน

ตอน พ้อบน

เรื่องโกมินทร์ ตอน ศัตรูใหม่

ละครชาตรี

เรื่องพระสุธน - มโนราห์ ตอน เลือกคู่

ละครดึกดำบรรพ์

เรื่องสังข์ทอง ตอน มณฑาหลงกระท่อม

ละครร้อง

เรื่องพระร่วง

การแสดงหุ่นกระบอก

เรื่องพระอภัยมณี ตอน พิษรักแรงแค้น

1.2.3.2 เพลงสารถีมอญ

1) โครงสร้างเพลง

เพลงสารถีมอญ เป็นประเภทเพลงไทยสำเนียงมอญ มีวิวัฒนาการมาจากเพลงสารถี 2 ชั้น โดยการนำเอาทำนองหลักมาแต่งเป็นสำเนียงมอญ ซึ่งมีโครงสร้างเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 อัตราจังหวะ 2 ชั้น ใช้หน้าทับม่าน (มอญ) 2 ชั้น

ท่อน 1 มีความยาว 8 จังหวะหน้าทับ (เท่ากับ 4 จังหวะหน้าทับปรบไ้)

ท่อน 2 มีความยาว 8 จังหวะหน้าทับ (เท่ากับ 4 จังหวะหน้าทับปรบไ้)

ท่อน 3 มีความยาว 10 จังหวะหน้าทับ (เท่ากับ 5 จังหวะหน้าทับปรบไ้)

ส่วนที่ 2 อัตราจังหวะชั้นเดียว (เพลงเร็ว) ใช้น้ำทับม่าน (มอญ) ชั้นเดียว

โครงสร้างในส่วนนี้ไม่สามารถบอกรายละเอียดได้ให้ชัดเจนได้ เพราะว่าเพลงสารถีมอญในแต่ละทางนั้นมีทำนองที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงอธิบายได้เพียงว่า เป็นเพลงไทยสำเนียงมอญ อัตราจังหวะชั้นเดียว ใช้น้ำทับม่าน (มอญ) ชั้นเดียว ในการตีประกอบการบรรเลง

โครงสร้างจังหวะหน้าทับเพลงสารถีมอญ

เปิงมาง - ตะโพนมอญ ใช้น้ำทับม่าน (มอญ) 2 ชั้น

เปิงมาง	- - - เปิง	- เปิง - เปิง	- - - -	- - - -
ตะโพนมอญ	- - - -	- - - -	- - เเท่ง เอะ	- - เเท่งเเท่ง

เปิงมาง - ตะโพนมอญ ใช้น้ำทับม่าน (มอญ) ชั้นเดียว

เปิงมาง	- - - -	- - - -
ตะโพนมอญ	- - - -	- - เอะเเท่ง

2) บทบาทและการนำไปใช้

เพลงสารถีมอญ 2 ชั้น มีบทบาทไปในทางของเพลงเพื่อการขับกล่อม ใช้นับบรรเลงในงานทั่วไป มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้ฟัง การบรรเลงเพลงสารถีมอญนั้นจะบรรเลงในวงปีพาทย์มอญเท่านั้น เพราะเป็นเพลงที่แต่งเพื่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้สำหรับบรรเลงในวงปีพาทย์มอญโดยเฉพาะ จึงไม่นำมาบรรเลงในวงปีพาทย์ไทย

1.2.4 เพลงสารถีในประเภทเพลงเดี่ยว

เพลงเดี่ยวสารถี เป็นเพลงที่มีวิวัฒนาการมาจากเพลงสารถีเถา โดยการนำเอาทำนองหลักมาปรับปรุงให้มีทำนองที่วิจิตรพิสดารมากขึ้น ดังนั้นโครงสร้างของเพลงเดี่ยวสารถีจึงใกล้เคียงกับเพลงสารถีเถา จะมีส่วนที่ต่างกันบ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่มีอีกนัยหนึ่งที่สำคัญคือ ทางเดียวนั้นมีอยู่หลายทางด้วยกัน ซึ่งบางทางมีแค่อัตราจังหวะ 3 ชั้น บางทางครบทั้งเถา และบางทางแต่งครบเถาแล้วยังมีเพิ่มครึ่งชั้น เข้าไปอีก จึงทำให้โครงสร้างในแต่ละทางแตกต่างกัน แต่ถึงอย่างไรต้นแบบที่มาของทางเดี่ยวแต่ละทางนั้นก็มาจากต้นแบบเดียวกันทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้วิจัย จึงจะเขียนโครงสร้างทางเดี่ยวในรูปแบบทางเดี่ยวแบบเถา เพราะสามารถครอบคลุม โครงสร้างของทางเดี่ยวได้เกือบทุกทาง โครงสร้างมีดังต่อไปนี้

อัตราจังหวะ 3 ชั้น ใช้น้ำทับม่าน 3 ชั้น

ท่อน 1 มีความยาว 4 จังหวะหน้าทับ

ท่อน 2 มีความยาว 4 จังหวะหน้าทับ

ท่อน 3 มีความยาว 5 จังหวะหน้าทับ

อัตราจังหวะ 2 ชั้น ใช้จังหวะหน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น

ท่อน 1 มีความยาว 4 จังหวะหน้าทับ

ท่อน 2 มีความยาว 4 จังหวะหน้าทับ

ท่อน 3 มีความยาว 5 จังหวะหน้าทับ

อัตราจังหวะชั้นเดียว ใช้จังหวะหน้าทับปรบไ้ชั้นเดียว

ท่อน 1 มีความยาว 4 จังหวะหน้าทับ

ท่อน 2 มีความยาว 4 จังหวะหน้าทับ

ท่อน 3 มีความยาว 5 จังหวะหน้าทับ

หมายเหตุ : ลักษณะโครงสร้างเพลงเดี่ยวสารถีจะเหมือนกับเพลงสารถี เถา แต่ต่างกันตรงที่เพลงเดี่ยวจะไม่ออกลูกหมด แต่ใช้วิธีการถอนแนวให้ช้าลงในช่วงท้ายเพลงเพื่อเป็นการลงจบ แต่อาจยกเว้นในกรณีที่เดี่ยวรอบวงโดยบรรเลงเดี่ยวเครื่องมือต่อเครื่อง การลงจบจะต้องลงด้วยลูกหมดเพื่อให้เกิดความพร้อมเพรียงกัน

โครงสร้างจังหวะหน้าทับเพลงเดี่ยวสารถี

กลองสองหน้า หน้าทับปรบไ้ 3 ชั้น

- - - พลึง	- พลึง- ปะ	- - - เถะ	- พลึง -ปะ	- เถะ- เถะ	- พลึง -ปะ	- - - ปะ	- - - ตู๊ป
- - - -	- - - พลึง	- - - -	- - - พลึง	- - - เถะ	ติงติง - ติง	-เถะติงเถะ	- เท่ง-พลึง

กลองสองหน้า หน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น

- - - พลึง	- พลึง- ปะ	- - - ปะ	- - - ตู๊ป	- - - พลึง	- - - พลึง	- - - ตู๊ป	- - - พลึง
------------	------------	----------	------------	------------	------------	------------	------------

กลองสองหน้า หน้าทับปรบไ้ชั้นเดียว

- - - พลึง	- ปะ - -	- พลึง - ปะ	- ตู๊ป - พลึง
------------	----------	-------------	---------------

กลองแขก / โทน - รำมะนา หน้าทับปรบไ้ 3 ชั้น

- - ทั้งติง	ทั้งติงโจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - - ปะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ
- ติง - ติง	- ทั้งติงทั้ง	ติงทั้ง - ติง	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- ติง - ทั้ง	- ติง - ติง	- ทั้ง - ติง	- ติง - ทั้ง

กลองแขก / โทน - รำมะนา หน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น

เที่ยวแรก							
- - ทั้งติง	ทั้งติงโจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- ติง - ทั้ง	- ติง - ติง	- ทั้ง - ติง	- ติง - ทั้ง
เที่ยวหลัง							
- ติง - ติง	- ทั้งติงทั้ง	ติงทั้ง - ติง	- - โจ๊ะโจ๊ะ	- ติง - ทั้ง	- ติง - ติง	- ทั้ง - ติง	- ติง - ทั้ง

หมายเหตุ : หน้าทับปรบไ้ 2 ชั้น คือ เที้ยวแรกเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัตินิยมบรรเลงเที้ยวแรกสลับกับเที้ยวหลัง ดังนั้นถ้าเป็นบทเพลงที่จังหวะหน้าทับเป็นคู่ เช่น 4, 6, หรือ 8 จังหวะ เมื่อบรรเลงเที้ยวแรกสลับกับเที้ยวหลังแล้วจะลงตัวพอดี ถ้าเป็นเพลงที่จังหวะหน้าทับเป็นคี่ เช่น เพลงสารถิ 2 ชั้นท่อน 3 มี 5 จังหวะหน้าทับ จะต้องบรรเลง เที้ยวแรก - เที้ยวหลัง - เที้ยวแรก - เที้ยวหลัง - เที้ยวหลัง

กลองแขก / โทน - รำมะนา หน้าทับปรบไ้ชั้นเดียว

- - ดิง ทัง	- ดิง - -	ดิงทัง - ดิง	ทังดิง - ทัง
-------------	-----------	--------------	--------------

เพลงเดี่ยวสารตินั้นเป็นเพลงเดี่ยวที่ได้รับความนิยมมาทุกยุคทุกสมัย และในปัจจุบันนี้เราก็คงกันว่าเพลงเดี่ยวสารติเป็นเพลงเดี่ยวหลักหรือเป็นเพลงเดี่ยวพื้นฐาน ซึ่งการเรียนเพลงเดี่ยวในขั้นต้นนั้น ส่วนใหญ่นิยมนำเพลงเดี่ยวสารติมาเรียนเป็นเดี่ยวแรก (เพลงเดี่ยวหลักหรือเพลงเดี่ยวพื้นฐานประกอบด้วย เพลงเดี่ยวสารติ เพลงเดี่ยวพญาโคก เพลงเดี่ยวแขกมอญ) เพราะเพลงเดี่ยวสารติเป็นเพลงเดี่ยวที่มีความง่ายอยู่ในระดับปานกลาง เหมาะกับการนำมาใช้เรียนเพลงเดี่ยวในขั้นต้น แต่ทั้งนี้ต้องเลือกทางเดี่ยวให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการนำไปเป็นพื้นฐานในการเรียนเพลงเดี่ยวอื่นๆ ต่อไป

และจากการศึกษาค้นคว้าพบเพลงเดี่ยวสารถิเป็นทางบรรเลงของเครื่อง มือต่างๆ 14
เครื่องมือ และในแต่ละเครื่องมือ^{นั้น}ยังพบทางเดี่ยวอีกหลากหลายทาง ได้แก่

1) ขลุ่ย	เช่น	ทางพระยาภูมิเสวิน (จิตร จิตเสวี)
ทางครูเทียบ คงลายทอง
2) ซอด้วง	เช่น	ทางหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยชีวิน)
ทางครูปลัด วนเขจร
3) ซออู้	เช่น	ทางหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยชีวิน)
ทางคุณพระสรวงเพลงสรวง
4) ซอสามสาย	เช่น	ทางสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุม
พันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต
ทางหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยชีวิน)
ทางพระยาภูมิเสวิน (จิตร จิตเสวี)
ทางครูเทวประสิทธิ์ พาทยโกศล
5) จะเข้	เช่น	ทางครูรติ วิเศษสุรกานต์
ทางครูละเมียด จิตตเสวี

6) ชิม	เช่น	ทางครูประเวช กุ่มท ทางครูแสง อภัยวงศ์
7) ปี่ใน	เช่น	ทางพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) ทางหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ทางครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล
8) ระนาดเอก	เช่น	ทางพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ทางพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) ทางหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ทางจางวางทั่ว พาทยโกศล ทางครูเพชร จรรย์นาฎย์ ทางครูประสิทธิ์ ถาวร ทางครูบุญยงค์ เกตุคง
9) ระนาดทุ้ม	เช่น	ทางพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ทางพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) ทางหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ทางครูพุ่ม บาญะวาทย์ ทางครูเชื้อ ดนตรีรส
10) ฆ้องวงใหญ่	เช่น	ทางพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ทางพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) ทางหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ทางครูเพชร จรรย์นาฎย์
11) ฆ้องวงเล็ก	เช่น	ทางพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ทางพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) ทางหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ทางจางวางทั่ว พาทยโกศล
12) ฆ้องมอญ	เช่น	ทางครูสอน วงฆ้อง

มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2551 ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ดุริยางคศาสตร์ไทย)

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2515 ข้าราชการ ตำแหน่งครูตรีวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร

พ.ศ. 2520 ข้าราชการ ตำแหน่งอาจารย์ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร

พ.ศ. 2523 ข้าราชการ ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 วิทยาลัยนาฏศิลป์
กรมศิลปากร

พ.ศ. 2528 ข้าราชการ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 5 วิทยาลัยนาฏศิลป์
กรมศิลปากร

พ.ศ. 2549 ข้าราชการ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. 2551 - ปัจจุบันผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยประจำภาควิชาดุริยางคศิลป์
คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
กระทรวงวัฒนธรรม

2.2 การวิเคราะห์เพลงเดี่ยวสารถิ 3 ชั้น ทางระนาดเอก

ทำนองหลักเพลงสารถิ 3 ชั้น

ท่อน 1

- ซ - ซ	- ซ - ด	- ม ี ร ี ด	- ท - ล	- - ด ด	- ร ี - ซ	- - - -	ซ ล - ด
- ซ - -	ร - - ด	- ม ร ด	- ท - ล	- ด - -	- ร - ร	- ม - ฟ	- - - ด
- ซ - ด	- - ร ี ม	- ม - ม	- ร ี - ด	- - ม -	ม - ร ี -	ด - ร ี -	ร ี - ด -
- ร - ด	- - - ม	- ซ - ม	- ร - ด	- - - ร ี	- ด - ล	- ล - ด	- ล - ซ
- ด - ม	ร ด - ล	- - - ซ	- - - ฟ	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล
- - ฟ -	ฟ ฟ - -	ซ ซ - -	ล ล - ด	- - ม -	ม - ร ี -	ด - ร ี -	ร ี - ด -
- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- - - ด	- - - ร ี	- ด - ล	- ล - ด	- ล - ซ

- - - ดํ	- - ทดํ	- - วั ดํ	- - ทดํ	- ดํ - ล	- - - -	- - ชล	- - ทดํ
- - ช -	ทล - ช	- - - -	ทล - ช	- ฟ - -	ชฟ - ด	- ฟ - -	ชล - -

- ฟ - ท	- - ดํ วั	- วั - วั	- ดํ - ท	- ช - -	ฟฟ - -	ทท - -	ดํ ดํ - วั
- ด - ทุ	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ทุ	- ร - ด	- - - ทุ	- - - ด	- - - ร

- ล ดํ -	ลช - -	- - ร ม	- - ฟช	- ดํ - วั	- ดํ - ล	- - ชช	- ล - ดํ
- - - ช	- - ฟม	ร ด - -	ร ม - -	- ด - ร	- ด - ม	- ร - -	- ม - ด

- ด - ฟ	- - ชล	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟฟ - -	ชช - ล	กลับต้น
- ช - ฟ	- - - ล	- ด - ล	- ช - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล	

ท่อน 2

- - - -	- ล - ล	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟฟ - -	ชช - ล
- - - ล	- - - -	- ด - ล	- ช - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล

- - ชล	- ดํ - วั	- มํ - วั	- ดํ - ล	- ดํ - วั	- ดํ - -	ล ล - -	ชช - ฟ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -	- ทุ - -	- - - ด	- - - -	ด ร - ฟ
- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด	- - ลช	- ล - ช	- ล - ทุ	- - - ฟ

- ด - ฟ	- - ชล	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟฟ - -	ชช - ล
- ช - ฟ	- - - ล	- ด - ล	- ช - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล

- ล - ล	- - ช -	ลช - ช	- - ฟ -	ชฟ - ฟ	- - ร -	ฟ ร - ร	- - ด -
- - ช -	ชฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด -	ด ล - ล

- - ชล	- ดํ - วั	- มํ - วั	- ดํ - ล	- ดํ - วั	- ดํ - -	ล ล - -	ชช - ฟ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- - ด ร	- ฟ - ร	- - ด ร	- - ฟช	- - ลท	ด ท - -	ด ล - -	ลช - -
- ล - -	ด - ด -	ด ล - -	ด ร - -	ฟช - -	- - ลช	- - ชฟ	- - ฟร

- - มํ มํ	- มํ - -	วั วั - -	ดํ ดํ - -	ชช - -	ล ล - -	ทท - -	ดํ ดํ - วั	กลับต้น
- ม - -	- ช - ร	- - - ด	- - - ช	- - - ล	- - - ทุ	- - - ด	- - - ร	

ท่อน 3

- - - รั	- - มั มั	- - - รั	- - มั มั	- - - รั	- - มั มั	- รั - -	- มั - มั
- - - รั	- ม - -	- - - รั	- ม - -	- - - รั	- ม - -	- รั - ม	- - - -

- - ดั -	ดั ดั - -	รั รั - -	มั มั - มั	- - ดั -	ดั - ล -	รั - ล -	ล - รั -
- - - ด	- - - รั	- - - ม	- - - รั	- - - ล	- รั - ม	- ม - รั	- ม - รั

- - - รั	- - มั มั	- - - รั	- - มั มั	- - - รั	- - มั มั	- รั - -	- มั - มั
- - - รั	- ม - -	- - - รั	- ม - -	- - - รั	- ม - -	- รั - ม	- - - -

- - ดั -	ดั ดั - -	รั รั - -	มั มั - มั	- - ดั -	ดั - ล -	รั - ล -	ล - รั -
- - - ด	- - - รั	- - - ม	- - - รั	- - - ล	- รั - ม	- ม - รั	- ม - รั

- - รั ล	- ดั - รั	- มั - รั	- ดั - ล	- ล - -	รั รั - -	ล ล - -	ดั ดั - รั
- ฬ - -	- ด - รั	- ม - รั	- ด - ม	- ม - รั	- - - ม	- - - ด	- - - รั

- - รั ม	- - ฬ รั	- ล - -	รั ฬ - -	ดั ล - -	ล รั - -	รั ม - -	ม รั - -
- ด - -	รั ม - -	ฬ - รั ฬ	- - ม รั	- - รั ม	- - ม รั	- - รั ด	- - ด รั

- - - -	- ล - ล	- ด - ล	- รั - ฬ	- รั - -	ด ด - -	ฬ ฬ - -	รั รั - ล
- - - รั	- - - -	- ด - รั	- รั - ฬ	- รั - รั	- - - ฬ	- - - รั	- - - รั

- - รั ล	- ดั - รั	- มั - รั	- ดั - ล	- ดั - รั	- ดั - -	ล ล - -	รั รั - ฬ
- ฬ - -	- ด - รั	- ม - รั	- ด - รั	- ด - รั	- ด - รั	- - - รั	- - - ฬ

- - ด รั	- ฬ - รั	- - ด รั	- - ฬ รั	- - ล รั	ด รั - -	ด ล - -	ล รั - -
- รั - -	ด - ด -	ด รั - -	ด รั - -	ฬ รั - -	- - ล รั	- - รั ฬ	- - ฬ รั

- - มั มั	- มั - -	รั รั - -	ดั ดั - -	รั รั - -	ล ล - -	ท ท - -	ดั ดั - รั
- ม - -	- รั - รั	- - - ด	- - - รั	- - - รั	- - - รั	- - - ด	- - - รั

กลับต้น

ข้อมูลเบื้องต้น

เพลงสารถิเป็นเพลงเถาและเพลงเดี่ยวที่สำคัญเพลงหนึ่งใน วงการดนตรีไทย เพลงสารถิ
อัตรา 2 ชั้น มีตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ใช้เป็นเพลงสำหรับบรรเลงรวมอยู่ในประเภทเพลงช้าเรียกว่า ๑

เพลงเรื่องสารถี เป็นเพลง 3 ท่อน ภายหลังได้นำมาใช้เป็นเพลงร้องประกอบการแสดงโขน ละคร เป็นที่น่าสังเกตว่าแม้เพลงนี้จะมี 3 ท่อนก็จริง แต่เมื่อนำไปขับร้องประกอบการแสดงโขน ละคร มักนิยมบรรเลงและขับร้องเฉพาะท่อนที่ 1 และท่อนที่ 2 เท่านั้น แม้การบรรเลง ขับร้องเพลงสารถี 3 ชั้นในระยะแรกๆ ก็มักนิยมขับร้องและบรรเลงเฉพาะท่อนที่ 1 และท่อนที่ 2

อย่างไรก็ดีเมื่อเอ่ยถึงเพลงสารถี นักฟังเพลงต้องรู้จักกันเป็นอย่างดีว่า มีอรรถรสไพเราะ เพราะเพลงนี้มีลีลางดงาม เป็นเพลงที่มีท่วงทำนองขึ้นลงหลายช่วงหลายตอน ผู้ชำนาญการดนตรีได้นำเพลงสารถีมาประดิษฐ์เป็นทางเดียวสำหรับบรรเลงอวดฝีมือกันเช่น ปี่ใน ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซออู้ วงใหญ่ ฯลฯ

เพลงสารถี 2 ชั้นเดิม ได้รับความนิยมเรื่อยมาจนถึง รวๆ ปลายรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระประดิษฐไพเราะ (ศรบุ๋ม) ได้แต่งขยายขึ้นมาเป็นเพลง 3 ชั้นครบทั้งสามท่อนแล้ว ใช้ส่งเสภา เป็นที่นิยมมากในสมัยนั้น จนกระทั่งถึงยุคที่นิยมเพลงเถา จึงมีผู้นำเพลงสารถีมาดัดแปลงเป็นเพลงชั้นเดียวทั้งทางร้องและทางรับ ใช้บรรเลงร้องและรับจนครบเถาสืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้

คีตลักษณ์

เพลงสารถี 3 ชั้น เป็นเพลงทำนองเรียบๆ ฟังๆ เป็นเพลงประเภทปรบไก่ มีทั้งหมด 3 ท่อน และในการบรรเลงแต่ละครั้งจะบรรเลงท่อนละ 2 เที้ยว ซึ่งในแต่ละท่อนมีรายละเอียด ดังนี้

ท่อนที่ 1 มีความยาว 4 จังหวะหน้าทับ มีลักษณะทำนองเรียบๆ ฟังๆ บรรเลงเหมือนกันทั้ง 2 เที้ยว (กลับต้น)

ท่อนที่ 2 มีความยาว 4 จังหวะหน้าทับ มีลักษณะทำนองเรียบๆ ฟังๆ บรรเลงเหมือนกันทั้ง 2 เที้ยว (กลับต้น)

ท่อนที่ 3 มีความยาว 5 จังหวะหน้าทับ มีลักษณะทำนองเรียบๆ ฟังๆ บรรเลงเหมือนกันทั้ง 2 เที้ยว (กลับต้น)

ทำนองเดี่ยวระนาดเอกเพลงสารถี 3 ชั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

เนื่องจากทำนองเดี่ยวในท่อน 1 เที้ยวแรก มีลักษณะการบรรเลงแบบขยี้จังหวะตลอดทั้ง เที้ยวด้วยกลวิธีต่างๆ ได้แก่ การตีสะบัด ขยี้ รัว เก็บ คาบลูกคาบดอก จึงทำให้ตัวโน้ตในแต่ละห้องมีจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงบันทึกโน้ตเฉพาะในท่อน 1 เที้ยวแรก เป็นแบบบรรทัดละ 4 ห้องเท่ากับ 1 วรรคเพลง โดยตัวเลขตัวที่ 1 หมายถึงลำดับที่ของบรรทัดและตัวเลขตัวที่ 2 หมายถึงลำดับที่ของวรรคเพลงในแต่ละบรรทัด แสดงตัวอย่างดังนี้

1 - 1	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	หมายถึง บรรทัดที่ 1 วรรคที่ 1
1 - 2	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	หมายถึง บรรทัดที่ 1 วรรคที่ 2

ท่อน 1 (เที่ยวแรก)

1 - 1	- ท ล ช	ร ชี - ดิ	-รมิรดิทธิ	ดิทิลดิลชี-ล
1 - 2	- ดิ - ริ	-มิรดิลชี-ชี	ดรม มชล	-ริดิลชี-ดิ

2 - 1	ทิลชีรหิมรด	ทลชลทดรม	ชีลทิดิลชีม	พีลชีพีมรด
2 - 2	ดิลดิลชีมชีร	ชีมชีมดวล	ชีมชีมดวล	มรมดวลดช

3 - 1	รมรดรมรดรมรด-ดด	ดรดดรดดรดด-ลล	ดดลชดลชดลช-ชช	ชลชฟชลชฟชลชฟ-ฟฟ
3 - 2	ดรดด-ดด รมรร-รร	มพีมม-มม พีชีพี-พีพี	รมรดรมมมพีมรมพีมพี	พีชีพีมพีชีชีลชีลชีล

4 - 1	ชลชฟชลชฟชลชฟ-ฟฟ	ลทลชลทลชลทลช-ชช	ดรดดรดดรดด-ลล	รมรดรมรดรมรด-ดด
4 - 2	ลิลลี ชีชีชี พีพีพี รรร	พีพีพี รรร ดดด ททท	พีชีพีรดทรวพีชีพีรดทรว	พีชีพีรดทรวดทรวทลทลช

5 - 1	รลทดทลทด	ทลรดทลทด	ดพีชีลชีลชีพีชีลชีพีชีลชีล	ทิลทิดิ์ดิลทิดิ์ดิลทิดิ์ดิล
5 - 2	มิรมิ์ดริ์ดิล	ทิลชีลชีมพีร	ลชีลชีพีมพีร	ชีพีชีมพีมรด

6 - 1	ชีลชีพีชีลชีพีชีลชีพี-พีพี	พีชีพีรพีชีพีรพีชีพีร-รร	รพีรดรพีรดรพีรดร-ดด	ดรดทรดทรดท-ทท
6 - 2	ฟชฟฟ-ฟฟ ชลชช-ชช	ลทลล-ลล ทดทท-ทท	ชลชฟชลชลทลชลทล	ทดทลทดทดรดทดรด

7 - 1	ชีชีล-ชีชี ชีชีล-ชีชี	รรม-รร รรม-รร	ชีมรดิลชีพีม	รดรมรมพีชี
7 - 2	ดิดิ์-ดิดิ์ ดิดิ์-ดิดิ์	ชีชีล-ชีชี ชีชีล-ชีชี	ดิลชีพีริดิ์ดิล	ชีพีชีลชีลทิดิ์

8 - 1	มิรดิ์ดิลชีพี	มรดรพีชีลทิดิ์	ชีลดิลิ์ดิลชีล	พีชีรมพีลชีพี
8 - 2	มรดชลทด	มรดรมพีชีพี	มดรมพีรมพี	ชีมพีชีลชีล

ท่อน 1 (เที่ยวกลับ)

ร ช ล ท	ดิดิ์ดิดิ์มรดิ์	ชี ล ทิ ดิ	มิรดิ์ ท ล	มิมิรดิล -	มิมิรดิลชีม-ชี	ดรม ชี ล	ริดิ์ทิลชี-ดิ
ชีลทิดิ์	ทิดิ์ ดิริมิ์	ดิ ริ ล ทิ	ดิริมิ์ ริ ดิ	ริริดิ์ มิริ์	มิ ดิ ริ ล	ดิดิล ริ ดิ	ริ ล ดิ ชี
มิ มิ ดิ ริ	ล ดิ ชี ล	พี ชี ร ม	พี ล ชี พี	มรด ร ม	พีมร มพี	ชีพีมิ พี ชี	ลชีพี ชี ล
ดิ-พีชีลชีพี	ด พี ชี ล	ทิ ริดิ์ทิดิ์	ชี ล ทิ ดิ	ชี ล ทิ ริ	ดิดิ์ ดิดิ์ ริ	ดิดิ์ ดิดิ์ ทิ	ลชี ลชีพี ชี

ซัซซัซ (ข) ดั (ช) ด	ดํทํลํ ทํ ดํ ดุทุล ทุ ด	ดํทํลํ วั ดํ ดุทุล วั ด	ดํทํลํ ทํ ดํ ดุทุล ทุ ด	ดํ ลํ ลัซซัฟิ ด วั รุมฟิ	ดํ ลัซซัฟิ ด ด ุ ลซฟ ด	ฟิฟิฟิ ด ฟิ	ซํ ลํ ทํ ด
ทํ ลํ ซํ ฟิ	ลํ ซํ ฟิ วั	ซํ ฟิ วั ด	ฟิ วั ด ท	ลซฟซ ล	ทลซ ล ท	ดทล ท ด	รดท ด วั
ฟิซํลํ ซัซซัซ	ดรัม วรร	ซ ด ร ม	ฟิซัฟิมีรด-ซํ	ทํดํวั ดํดํ	ฟิซํลํ ซัซซัซ	ด ฟิ ซํ ลํ	ทํดํทํลํซัฟิ-ดํ
วั มํ ดํ วั	ลํ ดํ ซํ ลํ	ฟิ ซํ ร ม	ฟิ ลํ ซํ ฟิ	ม ด ร ม	ฟิ ร ม ฟิ	ซํ ม ฟิ ซํ	ลํ ฟิ ซํ ลํ
ท่อน 2 (เที่ยวแรก)							
ลํ ซํ ลํ ลํ	ลํ ดํลํ ลํ	มํ วั ดํ ซํ	ดํ ลํ ซํ ฟิ	ด ร ม ฟิ	ซํ ร ม ฟิ	ซํ ม ฟิ ซํ	ลํ ฟิ ซํ ลํ
ฟิ ซํลํ ดํ	ซํ ลํ ดํ วั	ดํ มํ วั ดํ	มํ วั ดํ ลํ	วั มํ ดํ วั	ลํ ดํ ซํ ลํ	ฟิ ซํ ร ม	ฟิ ลํ ซํ ฟิ
ดํ ลํ ดํ ซํ	ลํ ฟิ ซํ วั	ลํ ซํลํ ฟิ	ซํ วั ฟิ ดํ	ฟิ วั ด ล	ซํ ฟิ วั ด	ลํ ซํ ฟิ วั	ดํ ลํ ซํ ฟิ
มํ วั ดํ ฟิ	ซํ ลํ ดํ ด	ร ม ฟิ ซํ	ดํ ลํ ซํ ฟิ	ม ด ร ม	ฟิ ร ม ฟิ	ซํ ม ฟิ ซํ	ลํ ฟิ ซํ ลํ
ดํ ลํ ดํ วั	ฟิ ฟิฟิซํ	ฟิ ฟิฟิ ดํ	ร วั ร ฟิ	ร วั ร ล	ด ด ด วั	ด ด ด ฟิ	ล ซ ด ล
ซ ด ร ม	ล ร ม ฟ	ท ม ฟิ ซํ	ด ฟิ ซํ ลํ	วั มํ ดํ วั	ลํ ดํ ซํ ลํ	ฟิ ซํ ร ม	ฟิ ลํ ซํ ฟิ
ร ด ล ด	ร ด ฟิ วั	ซํ ฟิ วั ฟิ	ซํ ฟิ ลํ ซํ	มํ วั ดํ ลํ	วั ดํ ลํ ซํ	ดํ ลํ ซํ ฟิ	ลํ ซํ ฟิ วั
ดํ ลํ ซํ ม	ลํ ซํ ม วั	ซํ ม วั ด	ม วั ด ซ	ท ล ท ซ	ล ท ล ท	ด ท ม ท	ด ร ม วั
ท่อน 2 (เที่ยวกลับ)							
ร วั ร วั	ลํลํซัซฟิมีมวรรด-ลํ	ฟิมีมวรรดททลซซซ-ซํ	มมวรรดททลซซฟฟ-ฟิ	ฟฟซซลททด-ร	ลททดดรรวม-ฟิ	ททดดรรวมฟิฟิ-ซํ	ดดรรวมฟิฟิซัซ-ลํ
ฟิ ซํ ลํ ดํ	ซํ ลํ ดํ วั	ดํ มํ วั ดํ	มํ วั ดํ ลํ	วั มํ ดํ วั	ลํ ดํ ซํ ลํ	ฟิ ซํ ร ม	ฟิ ลํ ซํ ฟิ
ฟดฟลํฟดํฟิ	ฟลํฟฟิฟิฟิ	ฟลํฟิฟิฟิ	ฟิฟิฟิฟิฟิ	ฟิฟิฟิฟิฟิ	ฟิฟิฟิฟิฟิ	ฟิฟิฟิฟิฟิ	ฟิฟิฟิฟิฟิ
ด ร ม ฟิ	ม ฟิ ซํ ลํ	มํ วั ดํ ซํ	ดํ ลํ ซํ ฟิ	ด ร ม ฟิ	ซํ ร ม ฟิ	ซํ ม ฟิ ซํ	ลํ ฟิ ซํ ลํ
ซํลํซัซฟิซัซฟิ	ซํลํซัซฟิ - ฟิ	ฟิซัซฟิฟิซัซฟิ	ฟิซัซฟิ - วั	รฟิฟิฟิฟิ	รฟิฟิ - ดด	ดรดลดรดล	ดรดล - ลล
ซํลํซัซฟิ - ฟิ	ฟิซัซฟิ - วั	รฟิฟิ - ดํ	ดํลํลํ - ลํ	รฟิฟิ - ดํ	ดํลํลํ - ลํ	ลํลํลํ - ซัซ	ซํลํซัซฟิ - ฟิ
ซซซ ล ล	ด ด วั วั	ดดด วั วั	ฟิ ฟิ ซํ ซํ	ฟิ ซํ ลํ ทํ	ดํ ทํ ลํ ซํ	ลํ ทํ ดํ ทํ	ลํ ซํ ฟิ วั
ดํ ลํ ซํ ม	ลํ ซํ ม วั	ซํ ม วั ด	ม วั ด ซ	ท ล ท ซ	ล ท ล ท	ด ท ม ท	ด ร ม วั
ท่อน 3 (เที่ยวแรก)							
ซํ ซํ ซํ วั	ซํ ซํ ซํ ม	ดํ ดํ ดํ วั	ซํ ซํ ซํ ม	ลํ ซํ ทํ ลํ	ดํ ทํ วั ดํ	วั ทํ ดํ ลํ	ทํ ซํ ลํ ม
ซํ ม วั ด	ซ ด ร ม	ฟิ ซํ ฟิ ม	ร ม ฟิ ลํ	ซํ ฟิ ม ฟิ	ซํ ม ฟิ ซํ	ด ร ม ฟิ	ซํ ฟิ ม วั
ดํ ดํ ดํ วั	ซํ ซํ ซํ ม	ลํ ลํ ลํ วั	ซํ ซํ ซํ ม	ลํ ซํ ทํ ลํ	ดํ ทํ วั ดํ	วั ทํ ดํ ลํ	ทํ ซํ ลํ ม
ซํ ม วั ด	ซ ด ร ม	ฟิ ซํ ลํ ด	ร ม ฟิ ซํ	ลํ ทํ ดํ ซํ	ร ซํ ลํ ทํ	ดํ วั มํ ซํ	ลํ ทํ ดํ วั
มํ มํ วั มํ	วั วั ดํ วั	ดํ ดํ ลํ ดํ	ลํ ลํ ซํ ลํ	ซํ ซํ ฟิ ซํ	ฟิฟิ ม ฟิ	ม ม ร ม	ร วั ด วั

ซ ด ร ม	ฟ ช ล ช	ร ช ล ท	ด ร ด ม	ร ด ท ด	ร ล ท ด	ช ล ท ด	ร ด ท ล
ด ร ร ร	ด ล ล ล	ด ด ด ด	ร ฟ ฟ ฟ	ล ด ด ด	ร ฟ ฟ ฟ	ด ฟ ฟ ฟ	ช ล ล ล
ด ร ม ม	ล ด ร ร	ช ล ด ด	ฟ ช ล ล	ม ร ด ด	ร ด ล ล	ด ล ช ช	ล ช ฟ ฟ
ร ด ล ด	ร ด ฟ ร	ช ฟ ร ฟ	ช ฟ ล ช	ม ร ด ล	ร ด ล ช	ด ล ช ฟ	ล ช ฟ ร
ด ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด	ม ร ด ช	ท ล ท ช	ล ท ล ท	ด ท ม ท	ด ร ม ร
ท่อน 3 (เที่ยวกลับ)							
มมมซึมมมม	มมมซึมมมม	มมมซึมมมม	มมมซึมมมม	ซซซซึมมมม	รรรรวิดดด	ททททลลล	ซซซซซมมมม
รดรรมรด	รมรดรรม	ฟมฟฟฟฟม	ฟฟฟมฟฟฟ	ซฟซลลลซฟ	ซลลลฟซลลล	ซฟฟซลลลฟ	มรรมฟมฟม
มมมซึมมมม	มมมซึมมมม	มมมซึมมมม	มมมซึมมมม	ซซซซึมมมม	รรรรวิดดด	ททททลลล	ซซซซซมมมม
รดรรมรด	รมรดรรม	ฟมฟฟฟฟม	ฟฟฟมฟฟฟ	ซฟซลลลซฟ	ซลลลฟซลลล	ซฟฟซลลลฟ	มรรมฟมฟม
ซลลลซมซลลล	ดลลลลลลล	รลลลลลลล	ดลลลลลลล	ซลลลลลลล	ซลลลลลลล	ดลลลลลลล	ดลลลลลลล
มมมลลลล	มมมลลลล	รรรรรรร	รรรรรรร	ดดดฟดดด	ดดดฟดดด	ลลลลลลล	ลลลลลลล
ลลลลลลล	ลลลลลลล	ลลลลลลล	ลลลลลลล	มมมมมมม	มมมมมมม	ฟฟฟฟฟฟฟ	ซลลลลลลล
มมมมมมม	รรรรรรร	ดดดดดด	ลลลลลลล	ลลลลลลล	ลลลลลลล	ซซซซซซซ	ฟฟฟฟฟฟฟ
ซซซ ล ล	ด ด ร ร	ดดด ร ร	ฟ ฟ ช ช	ด ช ล ท	ด ท ล ช	ล ท ด ท	ล ช ฟ ร
- ม - ม	- - - ร	รทล ด ร	- ด - ช	ลชฟ ด ล	- ช - ฟ	- ฟ ม ร	- ร - ร

ลักษณะของโน้ตเพลง

เป็นการบันทึกโน้ตแบบโน้ตไทย ทำนองเพลงที่บรรเลงเป็นคู่ 8 และการตีแบบรัวจะบันทึกโน้ตแบบแนวเดียว ถ้าใช้เทคนิคการบรรเลงที่มีมือซ้ายและมือขวาบรเพลงทำนองที่ไม่เหมือนกัน จะบันทึกโน้ตเป็น 2 แนวในบรรทัดเดียวกัน โดยบรรทัดบนเป็นการบรรเลงของมือขวาและบรรทัดล่างเป็นการบรรเลงของมือซ้าย

คีตลักษณ์

เพลงสารถี 3 ชั้นทางระนาดเอก เป็นเพลงประเภทปอบไก่ ใช้จังหวะหน้าทับปอบไก่ 3 ชั้นตีกำกับจังหวะ เพลงเดี่ยวสารถี 3 ชั้น มีทั้งหมด 3 ท่อน ในการบรรเลงเดี่ยวจะบรรเลงท่อนละ 2 เที่ยว แต่ทำนองในแต่ละเที่ยวจะแตกต่างกัน ซึ่งลักษณะของสำนวนกลอนในการบรรเลงเดี่ยวเพลงสารถี 3 ชั้นทางระนาดเอกทางครูประสิทธิ์ ถาวร ถ่ายทอดโดย ครูณัฐพงศ์ โสวัตร มีลักษณะ ดังนี้

ท่อนที่ 1 มีความยาว 4 จังหวะหน้าทับ

เที่ยวแรก มีลักษณะของการบรรเลง 4 รูปแบบ คือ การขยี้ตลอดทั้งเที่ยว

โดยการตีเก็บ สะบัด สเดาะและคาบลูกคาบดอก สลับกันจนจบ
เที่ยว

เที่ยวกลับ มีลักษณะของการบรรเลง 4 รูปแบบ คือ การตีขี้ข้างวรรคบาง
ตอน การตีสะบัด และการตีถ่างสลับกัน แต่ในเที่ยวกลับนี้จังหวะ
จะถอนช้าลงจากเที่ยวที่ 1 ไป 1 เท่าตัว (เข้าสู่จังหวะปกติ)

ท่อนที่ 2 มีความยาว 4 จังหวะหน้าทับ

เที่ยวแรก มีลักษณะการบรรเลง 1 รูปแบบ คือ การตีเก็บโดยมีการใช้
สำนวนกลอนที่มีความพลิกแพลงและซับซ้อนตามลักษณะของ
การบรรเลงเพลงเดี่ยว

เที่ยวกลับ มีลักษณะการบรรเลง 2 รูปแบบ คือ การตีรัวคาบลูกคาบดอก
และการตีเก็บสลับกันจนจบเที่ยว

ท่อนที่ 3 มีความยาว 5 จังหวะหน้าทับ

เที่ยวแรก มีลักษณะการบรรเลง 1 รูปแบบ คือ การตีเก็บโดยการใช้สำนวน
กลอนที่มีความซับซ้อนและโหดโผนมากตลอดทั้งเที่ยว

เที่ยวกลับ มีลักษณะการบรรเลง 3 รูปแบบ คือ การตีเหียงเป็นคู่ต่างๆ
การตีรัว และการตีเก็บในช่วงสุดท้ายของเพลงเพื่อการลงจบ

2.2.1 ความสัมพันธ์ของเสียงลูกตกกระหว่างทำนองหลักกับทำนองเดี่ยว

การประดิษฐ์ทำนองหลักเป็นทำนองเดียวนั้น สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุดคือเสียง
ของลูกตก เพราะทำนองหลักเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของเพลงนั้นๆ กล่าวคือ เพลงแต่ละ
เพลงมีลักษณะทำนองที่แตกต่างกัน เอกลักษณ์ของเพลงก็แตกต่างกัน ดังนั้น การนำทำนองหลักไป
แต่งเป็นทำนองเดี่ยวจึงต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของเสียงลูกตกเป็นสำคัญ ผู้แต่งจะต้องยี่ ดเสียงลูก
ตกของทำนองหลักเป็นที่ตั้ง โดยเฉพาะเสียงลูกตกในท้องที่ 8 และรองลงมาในท้องที่ 4 เพื่อจะได้
รักษาความเป็นเอกลักษณ์และความเป็นตัวตนของเพลงให้คงอยู่ ดังเช่น ทำนองเดี่ยวระนาดเอกเพลง
สารถิ 3 ชั้น ที่ผู้วิจัยได้นำมาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ของเสียง ลูกตกกระหว่างทำนองหลักกับ
ทำนองเดี่ยวว่ามีความสัมพันธ์กันมาน้อยเพียงใด และสามารถคงความเป็นเอกลักษณ์ของเพลงได้
หรือไม่ โดยแสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบดังต่อไปนี้

ท่อน 1

บรรทัดที่ 1 วรรคที่ 1

ทำนอง	- ซ - ซ	- ซ - ด	- ม ร ด	- ท - ล
หลัก	- ซ - -	ร - - ด	- ม ร ด	- ท - ล
เดี่ยว 1/1	- ท ล ซ	ร ซ - ด	- ร่มรดทำ	ดทำดทำล-ล
เดี่ยว 1/2	ร ซ ล ท	ดรดทำมรด	ซ ล ทำ ด	มรด ท ล

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 1 วรรคที่ 1

			ล
--	--	--	---

บรรทัดที่ 1 วรรคที่ 2

ทำนอง	- - ด ด	- ร - ซ	- - - -	ซ ล - ด
หลัก	- ด - -	- ร - ร	- ม - ฟ	- - - ด
เดี่ยว 1/1	- ด - ร	- มรดทำล - ซ	ดรม มซล	-รดทำลซ -ด
เดี่ยว 1/2	ร ม ร ด ล -	รมรดลซม - ซ	ดรม ซ ล	รดทำลซ - ด

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 1 วรรคที่ 2

			ด
--	--	--	---

บรรทัดที่ 2 วรรคที่ 1

ทำนอง	- ซ - ด	- - ร ม	- ม - ม	- ร - ด
หลัก	- ร - ด	- - - ม	- ซ - ม	- ร - ด
เดี่ยว 1/1	ทำลซมรด	ทลซลทดรม	ซลทำดทำลซม	ฟซลซฟมรด
เดี่ยว 1/2	ซลทำ ลทำด	ทำดร ดรม	ด ร ล ทำ	ดรม ร ด

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 2 วรรคที่ 1

			ด
--	--	--	---

บรรทัดที่ 2 วรรคที่ 2

ทำนอง	- - ม -	ม - ร -	ด - ร -	ร - ด -
หลัก	- - - ร	- ด - ล	- ล - ด	- ล - ช
เดี่ยว 1/1	ดัดดัดดัดมัม	มัมมมมมมม	มัมมมมมมม	มมมมมมมม
เดี่ยว 1/2	รวิดิ มัม	ม ด ร ล	ดัดดัด ร ด	ร ล ด ช

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 2 วรรคที่ 2

			ช
--	--	--	---

บรรทัดที่ 3 วรรคที่ 1

ทำนอง	- ด - ม	ร ด - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
หลัก	- ด - ม	ร ด - ล	- - - ช	- - - ฟ
เดี่ยว 1/1	มมมมมมมมมม-ด	ดรดดรดดรดด-ล	ลลลลลลลลลล-ช	ชชชชชชชชชช-ฟ
เดี่ยว 1/2	ร ม ด ร	ล ด ช ล	ฟ ช ร ม	ฟ ล ช ฟ

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 3 วรรคที่ 1

			ฟ
--	--	--	---

บรรทัดที่ 3 วรรคที่ 2

ทำนอง	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
หลัก	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล
เดี่ยว 1/1	ดรดด-ดด รรรร-รร	มมมม-มม ฟฟฟฟ-ฟฟ	มมมมมมมมมมมมมม	ฟฟฟฟฟฟฟฟฟฟ-ล
เดี่ยว 1/2	มรด ร ม	มมร มฟ	ชฟม ฟ ช	ลฟฟ ช ล

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 3 วรรคที่ 2

			ล
--	--	--	---

บรรทัดที่ 4 วรรคที่ 1

ทำนอง	- - ฟ -	ฟ ฟ - -	ซ ซ - -	ล ล - ดั
หลัก	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- - - ด
เดี่ยว1/1	ซลซฟซลซฟซลซฟ-ฟฟ	ลทลซลทลซลทลซ-ซซ	ดรดลดรดลดรดล-ลล	รรมดรรรมดรรรมด-ดด
เดี่ยว1/2	ดั - ฟซลัซฟิ	ด ฟิ ซั ลั	ทั ริดัทั ฟิ	ซั ลั ทั ดั

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 4 วรรคที่ 1

			ด
--	--	--	---

บรรทัดที่ 4 วรรคที่ 2

ทำนอง	- - มั -	มั - ริ -	ดั - ริ -	ริ - ดั -
หลัก	- - - ริ	- ดั - ล	- ล - ดั	- ล - ซ
เดี่ยว1/1	ลัลลั ซัซซั ฟิฟิ วรร	ฟิฟิ วรร ดดด ททท	ฟิซัฟิรดทรวฟิซัฟิรดท	ฟิซัฟิรดทรวดทลทลซ
เดี่ยว1/2	ซั ลั ทั ริ	ดัทั ดัทัลั ริ	ดัทั ดัทัลั ทั	ลัซั ลัซัฟิ ซั

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 4 วรรคที่ 2

			ซ
--	--	--	---

บรรทัดที่ 5 วรรคที่ 1

ทำนอง	- - - ดั	- - ท ดั	- - ริ ดั	- - ท ดั
หลัก	- - ซ -	ท ล - ซ	- - - -	ท ล - ซ
เดี่ยว1/1	รลทดทลทด	ทลรดทลทด	ดฟิซัลัซลัซฟิซัลัซฟิซัลั	ทลัทดัทดัทลัทดัทลัทดั
เดี่ยว1/2	ซัซซัซซั (ข) ดั (ซ) ดุ	ดัทัลั ทั ดั ดุทล ทุ ดุ	ดัทัลั ริ ดั ดุทล ฎ ดุ	ดัทัลั ทั ดั ดุทล ทุ ดุ

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 5 วรรคที่ 1

			ด
--	--	--	---

บรรทัดที่ 5 วรรคที่ 2

ทำนอง	- ด - ล	- - - -	- - ช ล	- - ท ด
หลัก	- ฟ - -	ช ฟ - ด	- ฟ - -	ช ล - -
เดี่ยว 1/1	มริมดริทำดลิ	ทำลิฟชิมิฟิ	ลิชิมิฟิ	ชิมิฟิรวมด
เดี่ยว 1/2	(ข) ด ลิ ลิชิมิ (ช) ด ริ วมฟิ	ด ลิชิมิ ด ด ลชฟ ด	ฟิฟิ ด ฟิ	ชิมิ ลิ ทำ ด

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 5 วรรคที่ 2

			ด
--	--	--	---

บรรทัดที่ 6 วรรคที่ 1

ทำนอง	- ฟ - ท	- - ด ริ	- ริ - ริ	- ด - ท
หลัก	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท
เดี่ยว 1/1	ชิมิฟิชิมิฟิ-ฟิ	ฟิฟิฟิฟิฟิ-รร	รฟิฟิฟิฟิ-ด	ดรดทรดท-ทท
เดี่ยว 1/2	ทำ ลิ ชี ฟิ	ลิ ชี ฟิ ร	ชิมิ ฟิ ร ด	ฟิ ร ด ท

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 6 วรรคที่ 1

			ท
--	--	--	---

บรรทัดที่ 6 วรรคที่ 2

ทำนอง	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ด ด - ริ
หลัก	- ร - ด	- - - ท	- - - ด	- - - ร
เดี่ยว 1/1	ฟฟฟ-ฟฟ ชลชช-ชช	ลทลล-ลล ทดทท-ทท	ชลชฟชลลทลชลทลท	ทดทลทดทดรดทดรด
เดี่ยว 1/2	ลชฟ ช ล	ทลช ล ท	ดทล ท ด	รดท ด ร

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 6 วรรคที่ 2

			ร
--	--	--	---

บรรทัดที่ 7 วรรคที่ 1

ทำนอง	- ล ด -	ล ช - -	- - ร ม	- - ฟ ช
หลัก	- - - ช	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -
เดี่ยว1/1	ซซล-ซซ ซล-ซซ	รวม-รว รวม-รว	ซมรดลซฟม	รดรวมฟซ
เดี่ยว1/2	ฟซล ซซซ	ดรวม รวรว	ช ด ร ม	ฟซฟมรด - ซ

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 7 วรรคที่ 1

			ช
--	--	--	---

บรรทัดที่ 7 วรรคที่ 2

ทำนอง	- ด - ร	- ด - ล	- - ช ช	- ล - ด
หลัก	- ด - ร	- ด - ล	- ร - -	- ม - ด
เดี่ยว1/1	ดดิ-ดดิ ดดิ-ดดิ	ซซล-ซซ ซล-ซซ	ดลซฟรดิทล	ซฟซลซลทดิ
เดี่ยว1/2	ทดิ- ดดิ	ฟซล ซซซ	ด ฟ ซ ล	ทดิทลซฟ - ด

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 7 วรรคที่ 2

			ด
--	--	--	---

บรรทัดที่ 8 วรรคที่ 1

ทำนอง	- ด - ฟ	- - ช ล	- ด - ล	- ช - ฟ
หลัก	- ช - ฟ	- - - ล	- ด - ล	- ช - ฟ
เดี่ยว 1/1	มรดซลซฟ	มรดฟซลท	ซลดิ-รลดิ	ฟซรวมฟลซฟ
เดี่ยว 1/2	ร ม ด ร	ล ด ช ล	ฟ ซ ร ม	ฟ ล ช ฟ

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 8 วรรคที่ 1

			ฟ
--	--	--	---

บรรทัดที่ 8 วรรคที่ 2

ทำนอง	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ซ ซ - ล
หลัก	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล
เดี่ยว 1/1	มรดชลทดร	มรดรมฟซฟ	มดรมฟรมฟ	ซมฟซลฟซล
เดี่ยว 1/2	ม ด ร ม	ฟ ร ม ฟ	ซ ม ฟ ซ	ล ฟ ซ ล

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 8 วรรคที่ 2

			ล
--	--	--	---

สรุปการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของเสียงลูกตกท่อน 1

ห้องที่ บรรทัดที่	1	2	3	4		5	6	7	8	
				ทำนอง เดี่ยว	ทำนอง หลัก				ทำนอง เดี่ยว	ทำนอง หลัก
1				ล	ล				ด	ด
				ล					ด	
2				ด	ด				ซ	ซ
				ด					ซ	
3				ฟ	ฟ				ล	ล
				ฟ					ล	
4				ด	ด				ซ	ซ
				ด					ซ	
5				ด	ด				ด	ด
				ด					ด	
6				ท	ท				ร	ร
				ท					ร	
7				ซ	ซ				ด	ด
				ซ					ด	
8				ฟ	ฟ				ล	ล
				ฟ					ล	

จากการนำทำนองหลักกับทำนองเดี่ยวมาเปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ของเสียงลูก
สรุปได้ว่า ลูกตกของทำนองหลักกับทำนองเดี่ยวมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ เสียงลูกตกในห้องที่ 4

และ 8 มีเสียงลูกตกตรงกันทุกห้องและทุกบรรทัด ดังนั้น ทำนองเดี่ยวในท่อน 1 สามารถแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์และความเป็นตัวตนของเพลงได้เป็นอย่างดี

ท่อน 2

บรรทัดที่ 1

ทำนอง	- - - -	- ล - ล	- ด - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
หลัก	- - - ล	- - - -	- ด - ล	- ช - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล
เดี่ยว2/1	ล ช ล ล	ล ด ล ล	ม ร ด ช	ด ล ช ฟ	ด ร ม ฟ	ช ร ม ฟ	ช ม ฟ ช	ล ฟ ช ล
เดี่ยว2/2	ว ว ว ว	ล ล ช ช ฟ ฟ ม ม ร ร ด - ล	ฟ ฟ ม ม ร ร ด ด ท ท ล ช ช - ช	ม ม ร ร ด ด ท ท ล ช ช ฟ - ฟ	ฟ ฟ ช ช ล ล ท ท ด - ร	ล ล ท ท ด ด ร ร ม - ฟ	ท ท ด ด ร ร ม ฟ ฟ - ช	ด ด ร ร ม ฟ ฟ ช - ล

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 1

			ฟ				ล
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 2

ทำนอง	- - ช ล	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
หลัก	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ
เดี่ยว2/1	ฟ ช ล ด	ช ล ด ร	ด ม ร ด	ม ร ด ล	ร ม ด ร	ล ด ช ล	ฟ ช ร ม	ฟ ล ช ฟ
เดี่ยว2/2	ฟ ช ล ด	ช ล ด ร	ด ม ร ด	ม ร ด ล	ร ม ด ร	ล ด ช ล	ฟ ช ร ม	ฟ ล ช ฟ

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 2

			ล				ฟ
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 3

ทำนอง	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -	- ท - -	- - - ด	- - - -	ด ร - ฟ
หลัก	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด	- - ล ช	- ล - ช	- ล - ท	- - - ฟ
เดี่ยว2/1	ด ล ด ช	ล ฟ ช ร	ล ช ล ฟ	ช ร ฟ ด	ฟ ร ด ล	ช ฟ ร ด	ล ช ฟ ร	ด ล ช ฟ
เดี่ยว2/2	ฟ ด ฟ ล ฟ ด ฟ ช	ฟ ล ฟ ฟ ช ฟ ร	ฟ ล ฟ ช ฟ ล ฟ ฟ	ฟ ช ฟ ร ฟ ฟ ด	ฟ ด ร ด ด ด ล	ด ช ด ฟ ด ร ด	ด ล ด ช ด ฟ ด ร	ด ด ด ล ด ช ด ฟ

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 3

			ด				ฟ
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 4

ทำนอง	- ด - ฟ	- - ซ ล	- ด - ล	- ซ - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ซ ซ - ล
หลัก	- ซ - ฟ	- - - ล	- ด - ล	- ซ - ฟ	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล
เดี่ยว2/1	ม ี ร ี ด ี ฟ	ซ ี ล ี ด ี ด	ร ม ฟ ี ซ ี	ด ี ล ี ซ ี ฟ	ม ด ร ม	ฟ ี ร ม ฟ	ซ ี ม ฟ ี ซ ี	ล ี ฟ ี ซ ี ล ี
เดี่ยว2/2	ด ร ม ฟ	ม ฟ ี ซ ี ล ี	ม ี ร ี ด ี ซ ี	ด ี ล ี ซ ี ฟ	ด ร ม ฟ	ซ ี ร ม ฟ	ซ ี ม ฟ ี ซ ี	ล ี ฟ ี ซ ี ล ี

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 4

			ฟ				ล
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 5

ทำนอง	- ล - ล	- - ซ -	ล ซ - ซ	- - ฟ -	ซ ฟ - ฟ	- - ร -	ฟ ร - ร	- - ด -
หลัก	- - ซ -	ซ ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด -	ด ล - ล
เดี่ยว2/1	ด ี ล ี ด ี ร	ฟ ี ฟ ี ฟ ี ซ ี	ฟ ี ฟ ี ฟ ี ด ี	ร ร ร ี ฟ ี	ร ร ร ล	ด ด ด ร	ด ด ด ฟ	ล ซ ด ล
เดี่ยว2/2	ซ ี ล ี ซ ี ฟ ี ซ ี ฟ ี	ซ ี ล ี ฟ ี - ฟ ี	ฟ ี ซ ี ฟ ี ร ี ฟ ี	ฟ ี ซ ี ฟ ี - ร ร	ร ฟ ี ร ด ร ฟ ี ร ด	ร ฟ ี ร ด - ด ด	ด ร ด ล ด ร ด ล	ด ร ด ล - ล ล

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 5

			ร				ล
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 6

ทำนอง	- - ซ ล	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - -	ล ล - -	ซ ซ - -
หลัก	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ซ	- - - ฟ
เดี่ยว2/1	ซ ด ร ม	ล ร ม ฟ	ท ม ฟ ี ซ ี	ด ฟ ี ซ ี ล ี	ร ม ี ด ี ร	ล ี ด ี ซ ี ล ี	ฟ ี ซ ี ร ม	ฟ ี ล ี ซ ี ฟ ี
เดี่ยว2/2	ซ ี ล ี ซ ี ฟ ี - ฟ ี	ฟ ี ซ ี ฟ ี - ร ร	ร ฟ ี ร ด ี - ด ี	ด ี ร ี ด ี ล ี - ล ี	ร ม ี ร ี ด ี - ด ี	ด ี ร ี ด ี ล ี - ล ี	ล ี ด ี ล ี ซ ี - ซ ี	ซ ี ล ี ซ ี ฟ ี - ฟ ี

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 6

			ล				ฟ
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 7

ทำนอง	- - ด ร	- ฟ - ร	- - ด ร	- - ฟ ช	- - ล ท	ด ท - -	ด ล - -	ล ช - -
หลัก	- ล - -	ด - ด -	ด ล - -	ด ร - -	ฟ ช - -	- - ล ช	- - ช ฟ	- - ฟ ร
เดี่ยว2/1	ร ด ล ด	ร ด ฟ ร	ช ฟ ร ฟ	ช ฟ ล ช	ม ร ด ล	ร ด ล ช	ด ล ช ฟ	ล ช ฟ ร
เดี่ยว2/2	ชชช ล ล	ด ด ร ร	ดดด ร ร	ฟ ฟ ช ช	ฟ ช ล ท	ด ท ล ช	ล ท ด ท	ล ช ฟ ร

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 7

			ช				ร
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 8

ทำนอง	- - ม ม	- ม - -	ร ร - -	ด ด - -	ช ช - -	ล ล - -	ท ท - -	ด ด - ร
หลัก	- ม - -	- ช - ร	- - - ด	- - - ช	- - - ล	- - - ท	- - - ด	- - - ร
เดี่ยว2/1	ด ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด	ม ร ด ช	ท ล ท ช	ล ท ล ท	ด ท ม ท	ด ร ม ร
เดี่ยว2/2	ด ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด	ม ร ด ช	ท ล ท ช	ล ท ล ท	ด ท ม ท	ด ร ม ร

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 8

			ช				ร
--	--	--	---	--	--	--	---

สรุปการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของเสียงลูกตกท่อน 2

ห้องที่ บรรทัดที่	1	2	3	4		5	6	7	8	
				ทำนอง เดี่ยว	ทำนอง หลัก				ทำนอง เดี่ยว	ทำนอง หลัก
1				ฟ	ฟ				ล	ล
				ฟ					ล	
2				ล	ล				ฟ	ฟ
				ล					ฟ	
3				ด	ด				ฟ	ฟ
				ด					ฟ	
4				ฟ	ฟ				ล	ล
				ฟ					ล	

ห้องที่ บรรทัดที่	1	2	3	4		5	6	7	8	
				ทำนอง เดี่ยว	ทำนอง หลัก				ทำนอง เดี่ยว	ทำนอง หลัก
5				* ฟ	ร				ล	ล
				ร					ล	
6				ล	ล				ฟ	ฟ
				ล					ฟ	
7				ซุ	ซุ				ร	ร
				ซุ					ร	
8				ซุ	ซุ				ร	ร
				ซุ					ร	

จากการนำทำนองหลักกับทำนองเดี่ยวมาเปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ของเสียงลูกตก สรุปได้ว่า เสียงลูกตกส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน มีเพียงเสียงลูกตกของทำนองเดี่ยวท่อน 2 เทียบแรก บรรทัดที่ 5 ห้องที่ 4 เท่านั้นที่มีเสียงลูกตกไม่ตรงกับทำนองหลัก เพราะเนื่องจากลักษณะของทำนองเดี่ยวในช่วงนี้มีลักษณะสำนวนกลอนเป็นกลอนฝาก จึงทำให้เสียงลูกตกของวรรคนี้ยึดไปตกในห้องที่ 8 ซึ่งมีเสียงลูกตกตรงกับทำนองหลักพอดี จึงไม่ทำให้ความเป็นเอกลักษณ์ของเพลง ผิดเพี้ยนไป

ท่อน 3

บรรทัดที่ 1

ทำนอง	- - - รุ	- - มั มั	- - - มั	- - มั มั	- - - รุ	- - มั มั	- รุ - -	- มั - มั
หลัก	- - - ร	- ม - -	- - - ซุ	- ม - -	- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- - - -
เดี่ยว 3/1	ซุ ซุ ซุ ร	ซุ ซุ ซุ ม	ดึ ดึ ดึ ร	ซุ ซุ ซุ ม	ลึ ซุ ทำ ลึ	ดึ ทำ รุ ดึ	รุ ทำ ดึ ลึ	ทำ ซุ ลึ ม
เดี่ยว 3/2	มมมซั่มมมลั	มมมซั่มมมม	มมมซั่มมมลั	มมมซั่มมมม	ซัซัซั่มมมม	รรรรึดิดิดึ	ททททำลลลล	ซซซซั่มมมม

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 1

			ม				ม
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 2

ทำนอง	- - ด -	ดํ ดํ - -	วํ วํ - -	มํ มํ - มํ	- - ดํ -	ดํ - ล -	ซ - ล -	ล - ซ -
หลัก	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - ซ	- - - ล	- ซ - ม	- ม - ซ	- ม - ร
เดี่ยว 3/1	ซํ ม ร ด	ซ ด ร ม	ฟํ ซํ ฟํ	ร ม ฟํ	ซํ ฟํ ฟํ	ซํ ม ฟํ ซํ	ด ร ม ฟํ	ซํ ฟํ ม ร
เดี่ยว 3/2	รดรรมรด	รมรดรรม	ฟมฟซฟซฟม	ฟซฟมฟซฟซ	ซฟซลซลซฟ	ซลซฟซลซล	ซฟซลซลซฟ	มรมฟมฟม

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 2

			ซ				ร
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 3

ทำนอง	- - - วํ	- - มํ มํ	- - - มํ	- - มํ มํ	- - - วํ	- - มํ มํ	- วํ - -	- มํ - มํ
หลัก	- - - ร	- ม - -	- - - ซ	- ม - -	- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- - - -
เดี่ยว 3/1	ดํ ดํ ดํ ร	ซํ ซํ ซํ ม	ลํ ลํ ลํ ร	ซํ ซํ ซํ ม	ลํ ซํ ฟํ ลํ	ดํ ฟํ วํ ดํ	วํ ฟํ ดํ ลํ	ฟํ ซํ ลํ ม
เดี่ยว 3/2	มมมซํมมม	มมมซํมมม	มมมซํมมม	มมมซํมมม	ซซซํมมมม	รรรวํดดด	ททททลลล	ซซซซํมมม

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 3

			ม				ม
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 4

ทำนอง	- - ด -	ดํ ดํ - -	วํ วํ - -	มํ มํ - มํ	- - ดํ -	ดํ - ล -	ซ - ล -	ล - ซ -
หลัก	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - ซ	- - - ล	- ซ - ม	- ม - ซ	- ม - ร
เดี่ยว 3/1	ซํ ม ร ด	ซ ด ร ม	ฟํ ซํ ลํ ด	ร ม ฟํ ซํ	ลํ ฟํ ดํ ซํ	ร ซํ ลํ ฟํ	ดํ วํ มํ ซํ	ลํ ฟํ ดํ วํ
เดี่ยว 3/2	รดรรมรด	รมรดรรม	ฟมฟซฟซฟม	ฟซฟมฟซฟซ	ซฟซลซลซฟ	ซลซฟซลซล	ซฟซลซลซฟ	มรมฟมฟม

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 4

			ซ				ร
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 5

ทำนอง	- - ช ล	- ด - รั	- ม - รั	- ด - ล	- ล - -	ช ช - -	ล ล - -	ด ด - รั
หลัก	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ม	- ม - ร	- - - ม	- - - ด	- - - ร
เดี่ยว 3/1	ม ม รั ม	รั รั ด รั	ด ด ล ด	ล ล ช ล	ช ช ฟ ช	ฟ ฟ ม ฟ	ม ม ร ม	ร ร ด ร
เดี่ยว 3/2	ชลชมชลชล	ดรดลดรดร	รมรดรมรม	ดลดรดรดล	ชมชลชลชม	ชลชมชลชล	ดลดรดรดล	ดรดลดรดร

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 5

			ล				ร
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 6

ทำนอง	- - ร ม	- - ฟ ช	- ล - -	ช ฟ - -	ด ล - -	ล ช - -	ช ม - -	ม ร - -
หลัก	- ด - -	ร ม - -	ฟ - ช ฟ	- - ม ร	- - ช ม	- - ม ร	- - ร ด	- - ด ล
เดี่ยว 3/1	ช ด ร ม	ฟ ช ล ช	ร ช ล ท	ด รั ด <u>มิ</u>	รั ด ท ด	รั ล ท ด	ช ล ท ด	ร ด ท ล
เดี่ยว 3/2	มมมลmmม	มมมลmmม	รรรชรรรช	รรรชรรรร	ดดดฟดดดฟ	ดดดฟดดด	ลลลรลลลร	ลลลรลลล

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 6

			ร				ล
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 7

ทำนอง	- - - -	- ล - ล	- ด - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
หลัก	- - - ล	- - - -	- ด - ล	- ช - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล
เดี่ยว 3/1	ด ร ร ร	ด ล ล ล	ด ด ด ด	ร ฟ ฟ ฟ	ล ด ด ด	ร ฟ ฟ ฟ	ด ฟ ฟ ฟ	ช ล ล ล
เดี่ยว 3/2	ลลลดลลล	ลลลดลลล	ลลลดลลล	ลลลดลลล	รรมดรรรม	มฟมรมฟมฟ	ฟชฟมฟฟฟช	ชลชฟฟชลล

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 7

			ฟ				ล
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 8

ทำนอง	- - ซ ล	- ดิ - วิ	- มิ - วิ	- ดิ - ล	- ดิ - วิ	- ดิ - -	ล ล - -	ซ ซ - ฟ
หลัก	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ซ	- - - ฟ
เดี่ยว 3/1	ดิ วิ มิ มิ	ลิ ดิ วิ วิ	ซึ่ ลิ ดิ ดิ	ฟิ ซึ่ ลิ ลิ	มิ วิ ดิ ดิ	วิ ดิ ลิ ลิ	ดิ ลิ ซึ่ ซึ่	ลิ ซึ่ ฟิ ฟิ
เดี่ยว 3/2	มมมมมมมม	รรรรรรรร	ดดดดดดด	ลลลลลลลล	ลลลลลลล	ลลลลลลลล	ซซซซซซซซ	ฟฟฟฟฟฟฟ

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 8

			ล				ฟ
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 9

ทำนอง	- - ด ร	- ฟ - ร	- - ด ร	- - ฟ ซ	- - ล ท	ด ท - -	ด ล - -	ล ซ - -
หลัก	- ล - -	ด - ด -	ด ล - -	ด ร - -	ฟ ซ - -	- - ล ซ	- - ซ ฟ	- - ฟ ร
เดี่ยว 3/1	ร ด ล ด	ร ด ฟิ ร	ซึ่ ฟิ ร ฟิ	ซึ่ ฟิ ลิ ซึ่	มิ วิ ดิ ลิ	วิ ดิ ลิ ซึ่	ดิ ลิ ซึ่ ฟิ	ลิ ซึ่ ฟิ ร
เดี่ยว 3/2	ซซซซ ล ล	ด ด ร ร	ดดด ร ร	ฟ ฟ ซ ซ	ดิ ซึ่ ลิ ทิ	ดิ ทิ ลิ ซึ่	ลิ ทิ ดิ ทิ	ลิ ซึ่ ฟิ ร

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 9

			ซ				ร
--	--	--	---	--	--	--	---

บรรทัดที่ 10

ทำนอง	- - มิ มิ	- มิ - -	วิ วิ - -	ดิ ดิ - -	ซ ซ - -	ล ล - -	ท ท - -	ดิ ดิ - วิ
หลัก	- ม - -	- ซ - ร	- - - ด	- - - ซ	- - - ล	- - - ท	- - - ด	- - - ร
เดี่ยว 3/1	ดิ ลิ ซึ่ ม	ลิ ซึ่ ม ร	ซึ่ ม ร ด	ม ร ด ซ	ท ล ท ซ	ล ท ล ท	ด ท ม ท	ด ร ม ร
เดี่ยว 3/2	- มิ - มิ	- - - วิ	วิ ทิ ดิ วิ	- ดิ - ซึ่	ลิ ซึ่ ฟิ ดิ ลิ	- ซึ่ - ฟิ	- ฟิ มิ วิ	- ร - วิ

เสียงลูกตกบรรทัดที่ 10

			ซ				ร
--	--	--	---	--	--	--	---

สรุปการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของเสียงลูกตกท่อน 3

ห้องที่ บรรทัดที่	1	2	3	4		5	6	7	8	
				ทำนอง เดี่ยว	ทำนอง หลัก				ทำนอง เดี่ยว	ทำนอง หลัก
1				ม	ม				ม	ม
				ม					ม	
2				* ล	ช				ร	ร
				ช					ร	
3				ม	ม				ม	ม
				ม					ม	
4				ช	ช				ร	ร
				ช					ร	
5				ล	ล				ร	ร
				ล					ร	
6				** ม	ร				ล	ล
				ร					ล	
7				ฟ	ฟ				ล	ล
				*** ล					ล	
8				ล	ล				ฟ	ฟ
				ล					ฟ	
9				ช	ช				ร	ร
				ช					ร	
10				ช	ช				ร	ร
				ช					ร	

จากการนำทำนองหลักกับทำนองเดี่ยวมาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของเสียงลูก
สรุปได้ว่า เสียงลูกตกส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน แต่มีเสียงลูกตกของทำนองเดี่ยวอยู่ 3 ที่ที่ไม่ตรง
กับทำนองหลัก ได้แก่ 1) ทำนองเดี่ยวเที่ยวแรก บรรทัดที่ 2 ห้องที่ 4 2) ทำนองเดี่ยวเที่ยวแรก
บรรทัดที่ 6 ห้องที่ 4 และ 3) ทำนองเดี่ยวเที่ยวกลับ บรรทัดที่ 7 ห้องที่ 4 ซึ่งจะอธิบายเหตุผล
ดังนี้

ทำนองเดียวในเที่ยวแรก บรรทัดที่ 2 ห้องที่ 4 และ บรรทัดที่ 6 ห้องที่ 4 นั้นมีลักษณะสำนวนกลอนเป็นสำนวนกลอนฝาก จึงทำให้เสียงลูกตกของวรรคยึดไปตกลงในห้องที่ 8 ของในแต่ละบรรทัดซึ่งมีเสียงลูกตกตรงกับทำนองหลักพอดี

ส่วนทำนองเดียวที่เยวกลับ บรรทัดที่ 7 ห้องที่ 4 นั้น มีลักษณะสำนวนกลอนแบบการตีรว จึงทำให้เสียงลูกตกยึดไปตกไปห้องที่ 8 ซึ่งมีเสียงลูกตกตรงกับทำนองหลักพอดี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงไม่ทำให้ความเป็นเอกลักษณ์และความเป็นตัวตนของเพลงในท่อน 3 ผิดเพี้ยนไปแต่อย่างใด

และจากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของเสียงลูกตกระหว่างทำนองหลักกับทำนองเดียวทั้ง 3 ท่อนนั้น สรุปได้ว่า เสียงลูกตกส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน แต่ในส่วนที่เสียงลูกตกไม่สัมพันธ์กันนั้น ก็เนื่องด้วยลักษณะของสำนวนกลอนและวิธีการบรรเลงบางช่วงบางตอนมีลักษณะของสำนวนกลอนที่ซับซ้อนและมีวิธีการบรรเลงที่โหดโผน ทั้งนี้เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการบรรเลงเดียว แต่ถึงอย่างไรเสียงลูกตกในห้องที่ 8 ซึ่งเป็นเสียงที่สำคัญที่สุดก็ตกตรงกันทุกเสียง จึงไม่ทำให้ความเป็นตัวตนและความเป็นเอกลักษณ์ของเพลงนั้นผิดเพี้ยนไปแต่อย่างใด

2.2.2 บันไดเสียงที่ใช้ในเพลงเดียวสารถิ 3 ชั้น ทางระนาดเอก

ท่อน 1

บันไดเสียงที่ใช้ในท่อน 1 มี 3 บันไดเสียง โดยเรียงลำดับจากจำนวนที่พบมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1) บันไดเสียง ฟา พบทั้งหมด 8 ครั้ง

บันไดเสียง ฟา	1	2	3	4	5	6	7
	ฟ	ช	ล		ด	ร	

2) บันไดเสียง โด และบันไดเสียง ที มีจำนวนเท่ากัน พบบันไดเสียงละ 4 ครั้ง

บันไดเสียง โด	1	2	3	4	5	6	7
	ด	ร	ม		ช	ล	

บันไดเสียง ที	1	2	3	4	5	6	7
	ท	ด	ร		ฟ	ช	

ตารางสรุปบันไดเสียงที่พบในท่อน 1

ห้องที่ บรรทัดที่	1	2	3	4 (บันไดเสียง)	5	6	7	8 (บันไดเสียง)
1				ด6				ด1
2				ด1				ด5
3				ฟ1				ฟ3
4				ฟ5				ฟ2
5				ท2				ท2
6				ท1				ท3
7				ฟ2				ฟ5
8				ฟ1				ฟ3

ท่อน 2

บันไดเสียงที่ใช้ในท่อน 2 มี 2 บันไดเสียง โดยเรียงลำดับจากจำนวนที่พบมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1) บันไดเสียง ฟา พบทั้งหมด 14 ครั้ง

บันไดเสียง ฟา	1	2	3	4	5	6	7
	ฟ	ซ	ล		ด	ร	

2) บันไดเสียง โด พบทั้งหมด 2 ครั้ง

บันไดเสียง โด	1	2	3	4	5	6	7
	ด	ร	ม		ซ	ล	

ตารางสรุปบันไดเสียงที่พบในท่อน 2

ห้องที่ บรรทัดที่	1	2	3	4 (บันไดเสียง)	5	6	7	8 (บันไดเสียง)
1				ฟ1				ฟ3
2				ฟ3				ฟ1
3				ฟ5				ฟ1
4				ฟ1				ฟ3
5				ฟ6				ฟ3
6				ฟ3				ฟ1
7				ฟ2				ฟ6
8				ด5				ด2

ท่อน 3

บันไดเสียงที่ใช้ในท่อน 3 มี 2 บันไดเสียง โดยเรียงลำดับจากจำนวนที่พบมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1) บันไดเสียง โด พบทั้งหมด 14 ครั้ง

บันไดเสียง โด	1	2	3	4	5	6	7
	ด	ร	ม		ซ	ล	

2) บันไดเสียง ฟา พบทั้งหมด 6 ครั้ง

บันไดเสียง ฟา	1	2	3	4	5	6	7
	ฟ	ซ	ล		ด	ร	

ตารางสรุปบันไดเสียงที่พบในท่อน 3

ห้องที่ บรรทัดที่	1	2	3	4 (บันไดเสียง)	5	6	7	8 (บันไดเสียง)
1				ด3				ด3
2				ด5				ด2
3				ด3				ด3
4				ด5				ด2
5				ด6				ด2
6				ด2				ด6
7				ฟ1				ฟ3
8				ฟ3				ฟ1
9				ฟ2				ฟ6
10				ด5				ด2

จากการวิเคราะห์บันไดเสียงที่ใช้ในเพลงเดี่ยวสารถี 3 ชั้น ทั้ง 3 ท่อน สรุปว่ามีบันไดเสียงทั้งหมด 3 บันไดเสียง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) บันไดเสียง ฟา พบ 28 ครั้ง 2) บันไดเสียง โด พบ 20 ครั้ง และ 3) บันไดเสียง ที พบ 4 ครั้ง

2.2.3 กลวิธีที่ใช้ในการบรรเลงเดี่ยวเพลงสารถี 3 ชั้น ทางระนาดเอก

ท่อน 1

1) การตีสะบัด ขยี้

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 1 เทียบแรก

- ท ล ซ	ร ซ - ด	-ร่มรึดทำ	ดทำดทำดซ-ด	- ด - ร	-มรึดทำล-ซ	ดรวม มซล	-รึดทำลซ-ด
---------	---------	-----------	------------	---------	------------	----------	------------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 2 เทียบกลับ

ซลทำ ลทำด	ทำดริ ดริ่ม	ด ริ ล ทำ	ดริ่ม ริ ด	รริ่ม มริ	ม ด ริ ล	ดดล ริ ด	ริ ล ด ซ
-----------	-------------	-----------	------------	-----------	----------	----------	----------

ตัวอย่างที่ 3 บรรทัดที่ 7 เทียบกลับ

ฟซล ซซซ	ดรวม รรว	ซ ด ร ม	ฟซฟมรด-ซ	ทำดริ ดดิด	ฟซล ซซซ	ด ฟ ริ ล	ทำดทำลซฟ-ด
---------	----------	---------	----------	------------	---------	----------	------------

2) การตีขยี้แบบตีเก็บตลอดทั้งประโยคเพลง (มีความถี่ของโน้ตมากกว่าการตีเก็บในจังหวะปกติ 1 เท่า)

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 2 เทียบแรก

ทังค์รื้มรด	ทลชลทกรม	ซังค์ทังค์ทังค์	ฟังค์ฟังค์	ดั่งค์ดั่งค์	ซังค์รื้มรด	ซังค์รื้มรด	มรัมดรดค
-------------	----------	-----------------	------------	--------------	-------------	-------------	----------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 8 เทียบแรก

มรัมดั่งค์ฟังค์	มรดรฟังค์	ซังค์ดั่งค์	ฟังค์ฟังค์	มรดชลทกร	มรดรฟังค์	มรัมฟังค์	ซังค์ฟังค์
-----------------	-----------	-------------	------------	----------	-----------	-----------	------------

3) การตีรวนแบบของการตีขยี้จังหวะ (มีความถี่ของโน้ตมากกว่าการตีรวนในจังหวะปกติ 1 เท่า)

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 3 เทียบแรก

มรัมดั่งค์มรัมดั่งค์	ดรดลดรดลดรดล	ดั่งค์ดั่งค์ดั่งค์ดั่งค์	ซังค์ฟังค์ฟังค์ฟังค์	ดรดด-ดรด มรัม-มรัม	มฟังค์-มฟังค์ ฟังค์-ฟังค์	มรัมดั่งค์มรัมฟังค์	ฟังค์ฟังค์ฟังค์ฟังค์
----------------------	--------------	--------------------------	----------------------	--------------------	---------------------------	---------------------	----------------------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 6 เทียบแรก

ซังค์ฟังค์ฟังค์ฟังค์	ฟังค์ฟังค์ฟังค์ฟังค์	รฟังค์ฟังค์ฟังค์	ดรดทดรดทดรดท	ฟังค์-ฟังค์ ซังค์-ซังค์	ดรดล-ดรด ทดท-ทดท	ซังค์ฟังค์ซังค์ซังค์	ทดททดทดรดทดรด
----------------------	----------------------	------------------	--------------	-------------------------	------------------	----------------------	---------------

4) การตีคาบลูกคาบดอกในแบบของการตีขยี้จังหวะ (มีความถี่ของโน้ตมากกว่าการตีคาบลูกคาบดอกในจังหวะปกติ 1 เท่า)

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 5 เทียบแรก

รลทดทลทด	ทลรทลทด	ดฟังค์ซังค์ฟังค์ซังค์	ทังค์ทังค์ทังค์ทังค์	มรัมดั่งค์	ทังค์ฟังค์	ดั่งค์ฟังค์	ซังค์ฟังค์
----------	---------	-----------------------	----------------------	------------	------------	-------------	------------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 7 เทียบแรก

ซังค์-ซังค์ ซังค์-ซังค์	มรัม-มรัม มรัม-มรัม	ซังค์ดั่งค์ฟังค์	มรัมมรัมฟังค์	ดั่งค์-ดั่งค์ ดั่งค์-ดั่งค์	ซังค์-ซังค์ ซังค์-ซังค์	ดั่งค์ฟังค์	ซังค์ซังค์
-------------------------	---------------------	------------------	---------------	-----------------------------	-------------------------	-------------	------------

5) การตีถ่าง

ตัวอย่างบรรทัดที่ 5 เทียบกลับ

ซังค์ซังค์	(ซ) ดั่งค์	ดั่งค์	ดั่งค์	ดั่งค์	ดั่งค์	ดั่งค์	ฟังค์	ซังค์
	(ซ) ด	ด.ท.ล. ท.ด	ด.ท.ล. ร.ด	ด.ท.ล. ท.ด	ด.ร. ร.ม.ฟ	ด.ล.ซ.ฟ.ด	ฟ.ฟ.ฟ. ด.ฟ	ซ.ล.ท.ด

6) การตีเก็บ

ตัวอย่างบรรทัดที่ 8 เทียบกลับ

ร ม ด ร	ล ด ช ล	ฟ ช ร ม	ฟ ล ช ฟ	ม ด ร ม	ฟ ร ม ฟ	ช ม ฟ ช	ล ฟ ช ล
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ท่อน 2

1) การตีเก็บเป็นสำนวนกลอนในแบบต่าง ๆ ดังนี้

ก) กลอนย้อนตะเข็บ

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 3 เทียบแรก ห้องที่ 5 - 8

ฟ ร ด ล	ช ฟ ร ด	ล ช ฟ ร	ด ล ช ฟ
---------	---------	---------	---------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 6 เทียบแรก ห้องที่ 1 - 4

ช ด ร ม	ล ร ม ฟ	ท ม ฟ ช	ด ฟ ช ล
---------	---------	---------	---------

ข) กลอนม้วนตะเข็บ

ตัวอย่างบรรทัดที่ 4 เทียบแรก ห้องที่ 5 - 8

ม ด ร ม	ฟ ร ม ฟ	ช ม ฟ ช	ล ฟ ช ล
---------	---------	---------	---------

ค) กลอนซ้อนตะเข็บ

ตัวอย่างบรรทัดที่ 7 เทียบแรก ห้องที่ 1 - 4

ร ด ล ด	ร ด ฟ ร	ช ฟ ร ฟ	ช ฟ ล ช
---------	---------	---------	---------

ง) กลอนไต่ไม้

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 3 เทียบแรก ห้องที่ 1 - 4

ด ล ด ช	ล ฟ ช ร	ล ช ล ฟ	ช ร ฟ ด
---------	---------	---------	---------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 2 เทียบแรก ห้องที่ 5 - 8

ร ม ด ร	ล ด ช ล	ฟ ช ร ม	ฟ ล ช ฟ
---------	---------	---------	---------

จ) กลอนลดตาข่าย

ตัวอย่างบรรทัดที่ 4 เทียบแรก ห้องที่ 1 - 4

ม ี ร ี ด ี พื	ช ี ล ี ด ี ด	ร ม พื ช ี	ด ี ล ี ช ี พื
----------------	---------------	------------	----------------

ฉ) กลอนสับ

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 1 เทียบแรก ห้องที่ 1 - 4

ล ี ช ี ล ี ล ี	ล ี ด ี ล ี ล ี	ม ี ร ี ด ี ช ี	ด ี ล ี ช ี พื
-----------------	-----------------	-----------------	----------------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 5 เทียบแรก

ด ี ล ี ด ี ร	พื พื พื ช ี	พื พื พื ด ี	ร ร ร พื	ร ร ร ล	ด ด ด ร	ด ด ด พ	ล ช ด ล
---------------	--------------	--------------	----------	---------	---------	---------	---------

2) การตีร่ว

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 1 เทียบกลับ

ร ร ร ร ร	ล ี ล ี ช ี พื ม ม ร ร ด - ล ี	พื พื ม ม ร ร ด ท ท ล ช ช - ช ี	ม ม ร ร ด ท ท ล ช ช พื พ - พื	พื พื ช ช ล ท ท ด - ร	ล ล ท ท ด ร ร ม - พื	ท ท ด ร ร ม พื พ - ช ี	ด ร ร ม พื พื ช ี - ล ี
-----------	--------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	-------------------------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 3 เทียบกลับ

พ ด พ ล พ ด พื ช ี	พ ล พื พื พื ช พ ร	พ ล พื พื พ ล พื พื	พื ช พ ร พื พื พ ด	พ ด ร ด ด ด ล	ด ช ด พ ด ร ด ด	ด ล ด ช ด พ ด ร	ด ด ด ล ด ช ด พ
--------------------	--------------------	---------------------	--------------------	---------------	-----------------	-----------------	-----------------

ตัวอย่างที่ 3 บรรทัดที่ 6 เทียบกลับ

ช ี ล ี ช ี พื - พื พื	พื ช ี พื ร - ร ร	ร ม ร ี ด ี - ด ี ด ี	ด ี ร ี ด ี - ล ี	ร ม ร ี ด ี - ด ี ด ี	ด ี ร ี ด ี - ล ี ล ี	ล ี ด ี ล ี ช ี - ช ี ช ี	ช ี ล ี ช ี พื - พื พื
------------------------	-------------------	-----------------------	-------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------------	------------------------

ท่อน 3

1) การตีเก็บเป็นสำนวนกลอนแบบต่างๆ

ก) กลอนสับ

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 1 เทียบแรก ห้องที่ 1 - 4

ช ี ช ี ช ี ร	ช ี ช ี ช ี ม	ด ี ด ี ด ี ร	ช ี ช ี ช ี ม
---------------	---------------	---------------	---------------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 5 เทียบแรก

ม ี ม ี ร ี ม ี	ร ี ร ี ด ี ร ี	ด ี ด ี ล ี ด ี	ล ี ล ี ช ี ล ี	ช ี ช ี พื ช ี	พื พื ม พื	ม ม ร ร ม	ร ร ด ร
-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------	------------	-----------	---------

ข) กลอนไต่ลวด

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 2 เทียบแรก

ซึ่ ม ร ด	ช ด ร ม	ฟี่ ซึ่ ฟี่ ม	ร ม ฟี่ ลึ่	ซึ่ ฟี่ ม ฟี่	ซึ่ ม ฟี่ ซึ่	ด ร ม ฟี่	ซึ่ ฟี่ ม ร
-----------	---------	---------------	-------------	---------------	---------------	-----------	-------------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 4 เทียบแรก

ซึ่ ม ร ด	ช ด ร ม	ฟี่ ซึ่ ลึ่ ด	ร ม ฟี่ ซึ่	ลึ่ ทึ่ ดึ่ ซึ่	ร ซึ่ ลึ่ ทึ่	ดึ่ รึ่ มึ่ ซึ่	ลึ่ ทึ่ ดึ่ รึ่
-----------	---------	---------------	-------------	-----------------	---------------	-----------------	-----------------

ค) กลอนไต่ไม้

ตัวอย่างบรรทัดที่ 1 เทียบแรก ห้องที่ 5 - 8

ลึ่ ซึ่ ทึ่ ลึ่	ดึ่ ทึ่ รึ่ ดึ่	รึ่ ทึ่ ดึ่ ลึ่	ทึ่ ซึ่ ลึ่ ม
-----------------	-----------------	-----------------	---------------

ง) กลอนลูกโซ่

ตัวอย่างบรรทัดที่ 6 เทียบแรก

ช ด ร ม	ฟี่ ซึ่ ลึ่ ซึ่	ร ซึ่ ลึ่ ทึ่	ดึ่ รึ่ ดึ่ มึ่	รึ่ ดึ่ ทึ่ ดึ่	รึ่ ลึ่ ทึ่ ดึ่	ซึ่ ลึ่ ทึ่ ดึ่	รึ่ ดึ่ ทึ่ ลึ่
---------	-----------------	---------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

จ) กลอนซ่อนตะเข็บ

ตัวอย่างบรรทัดที่ 9 เทียบแรก

ร ด ล ด	ร ด ฟี่ ร	ซึ่ ฟี่ ร ฟี่	ซึ่ ฟี่ ลึ่ ซึ่	มึ่ รึ่ ดึ่ ลึ่	รึ่ ดึ่ ลึ่ ซึ่	ดึ่ ลึ่ ซึ่ ฟี่	ลึ่ ซึ่ ฟี่ ร
---------	-----------	---------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	---------------

2) การติ้ว

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 2 เทียบกลับ

รดรรวมรด	รวมรดรวมม	ฟี่มฟี่ซึ่ฟี่ม	ฟี่ซึ่ฟี่มฟี่ซึ่	ซึ่ฟี่ซึ่ลึ่ซึ่ฟี่	ซึ่ลึ่ซึ่ฟี่ซึ่ลึ่	ซึ่ฟี่ซึ่ลึ่ซึ่ฟี่	มรวมฟี่มฟี่ม
----------	-----------	----------------	------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 5 เทียบกลับ

ซึ่ลึ่ซึ่ลึ่ซึ่ลึ่	ดึ่รึ่ดึ่ลึ่ดึ่รึ่	รึ่มรึ่ดึ่รึ่มรึ่ม	ดึ่ลึ่ดึ่รึ่ดึ่ลึ่	ซึ่มซึ่ลึ่ซึ่ลึ่ซึ่ม	ซึ่ลึ่ซึ่มซึ่ลึ่ซึ่	ดึ่ลึ่ดึ่รึ่ดึ่ลึ่	ดึ่รึ่ดึ่ลึ่ดึ่รึ่
--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	----------------------	---------------------	--------------------	--------------------

3) การตีเหวียงเป็นคู่ต่างๆ

ตัวอย่างที่ 1 บรรทัดที่ 1 เทียบกลับ

มมมซึ่มมมม	มมมซึ่มมมม	มมมซึ่มมมม	มมมซึ่มมมม	ซึ่มซึ่มมมมม	วรวรรดดด	ททททลลลล	ซซซซซึ่มมมม
------------	------------	------------	------------	--------------	----------	----------	-------------

ตัวอย่างที่ 2 บรรทัดที่ 8 เทียบกลับ

มมมมมมมม	รรรรรรรร	ดดดดดด	ลลลลลล	ลลลลลล	ลลลลลล	ซซซซซซ	ฟฟฟฟฟฟ
----------	----------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

4) การตีกรอ

ตัวอย่างบรรทัดที่ 10 เทียบกลับ

- ม - ม	- - - ร	รทำด ด ร	- ด - ซ	ลซฟ ด ล	- ซ - ฟ	- ฟ ม ร	- ร - ร
---------	---------	----------	---------	---------	---------	---------	---------

* หมายเหตุ : เป็นลักษณะการตีกรอเพื่อลงจบเพลง

สรุปกลวิธีที่ใช้ในการบรรเลงเดี่ยวเพลงสารถี 3 ชั้น ทางระนาดเอกทางครูประสิทธิ์ถาวร ถ่ายทอดโดยครูณัฐพงศ์ โสวัตร ดังนี้

ท่อน 1

- 1) การตีสะบัด ขยี้
- 2) การตีขยี้แบบเก็บตลอดทั้งประโยคเพลง (มีความถี่ของโน้ตมากกว่าการตีเก็บในจังหวะปกติ 1 เท่า)
- 3) การตีรัวในแบบของการตีขยี้จังหวะ (มีความถี่ของโน้ตมากกว่าการตีเก็บในจังหวะปกติ 1 เท่า)
- 4) การตีคาบลูกคาบดอกในแบบของการตีขยี้จังหวะ (มีความถี่ของโน้ตมากกว่าการตีเก็บในจังหวะปกติ 1 เท่า)
- 5) การตีถ่าง
- 6) การตีเก็บ

ท่อน 2

- 1) การตีเก็บเป็นสำนวนกลอนในแบบต่างๆ ได้แก่
 - ก) กลอนย้อนตะเข็บ ข) กลอนม้วนตะเข็บ ค) กลอนซ่อนตะเข็บ ง) กลอนไต่ไม้ จ) กลอนลอดตาข่าย และฉ) กลอนลับ
- 2) การตีรัว

ท่อน 3

- 1) การตีเก็บเป็นสำนวนกลอนแบบต่างๆ ได้แก่
 - ก) กลอนลับ ข) กลอนไต่ลวด ค) กลอนไต่ไม้ ง) กลอนลูกโซ่ และจ) กลอนซ่อนตะเข็บ
- 2) การตีรัว
- 3) การตีเหวี่ยงเป็นคู่ต่างๆ

4) การตีกรอ (เป็นการตีกรอเพื่อลงจบเพลง)

3. โน้ตไทยทำนองหลักเพลงสารถิในบริบทต่างๆ

3.1 เพลงสารถิในประเภทเพลงเรื่อง

3.1.1 เพลงซ้ำเรื่องสารถิ ทางสำนักการสังคีต กรมศิลปากร ได้รับถ่ายทอด

ทำนองเพลงจากครูณัฐพงศ์ ไส้วัตร

เพลงซ้ำ

เพลงสารถิ ท่อน 1

- - - ล	- - ดํ ดํ	- - - รั	- - ดํ ดํ	- - มํ มํ	- รั - -	ดํ ดํ - -	ล ล - ช
- - - ม	- ด - -	- - - ร	- ด - -	- ม - -	- ร - ด	- - - ลุ	- - - ชุ

- ดํ - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ชช - ล	- ฟ - -	ช ล - ดํ	- รั - ดํ	- ล - ช
- ด - ลุ	- ชุ - ฟ	- - - ชุ	- - - ลุ	- ด - ฟ	- - - ด	- ร - ด	- ลุ - ชุ

- - - ท	- - ดํ ดํ	- - - รั	- - ดํ ดํ	- รั - รั	- ดํ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - รั
- - - ทุ	- ด - -	- - - ร	- ด - -	- ฟ - ร	- ด - ทุ	- - - ด	- - - ร

- ฟ - -	ฟ ฟ - -	ชช - -	ล ล - ดํ	- รั ด ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ชช - ล	กลับต้น
- ฟุ - ฟุ	- - - ชุ	- - - ลุ	- - - ด	- ร ด ล	- ชุ - ฟ	- - - ชุ	- - - ลุ	

เพลงสารถิ ท่อน 2

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ช - ล	- ดํ - รั	- ดํ - -	ล ล - -	ชช - ฟ
- - - ลุ	- - - -	- ฟุ - -	- ชุ - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ชุ	- - - ฟุ

- ช ล ช	- - - -	- - - -	ด ร - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ชช - ล
ชุ - - -	ฟ ม ร ด	- ลุ - ทุ	- - - ฟุ	- ลุ - ชุ	- - - ฟุ	- - - ชุ	- - - ลุ

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ช - ล	- ดํ - รั	- ดํ - -	ล ล - -	ชช - ฟ
- - - ลุ	- - - -	- ฟุ - -	- ชุ - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ชุ	- - - ฟุ

- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- มํ - รั	- ดํ - ช	- - ล ท	- ดํ - รั	กลับต้น
- ทุ - -	- ฟุ - ชุ	- ลุ - ชุ	- ฟุ - ลุ	- ม - ร	- ด - ชุ	- - - ทุ	- ด - ร	

เพลงสารถี ท่อน 3

- - - รั	- - มั มั	- - - มั	- - มั มั	- ดั - -	รัมั - มั	- มั - มั	- มั - รั
- - - ร	- ม - -	- - - ฌ	- ม - -	- ด - -	- ม - ฌ	- ล - ฌ	- ม - ร

- - - รั	- - มั มั	- - - มั	- - มั มั	- ดั - -	รัมั - มั	- มั - มั	- มั - รั
- - - ร	- ม - -	- - - ฌ	- ม - -	- ด - -	- ม - ฌ	- ล - ฌ	- ม - ร

- - - -	- ล - ล	- - ฌ ล	- ดั - รั	- มั - มั	- มั - -	รัรั - -	ดั ดั - ล
- - - ลุ	- - - ม	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ฌ	- ม - ร	- - - ด	- - - ลุ

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ฌ - ล	- ดั - รั	- ดั - -	ลล - -	ฌ ฌ - ฟ
- - - ลุ	- - - -	- ฟุ - -	- ฌุ - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ฌุ	- - - ฟุ

- - ด ร	- ฟ - ฌ	- ล - ฌ	- ฟ - ร	- มั - รั	- ดั - ฌ	- - ล ท	- ดั - รั	กลับต้น
- ทุ - -	- ฟุ - ฌุ	- ลุ - ฌุ	- ฟุ - ลุ	- ม - ร	- ด - ฌุ	- - - ทุ	- ด - ร	

เพลงสี่ภาษาเหนือ ท่อน 1

- มั - รั	- ดั - -	ท ท - -	ดั ดั - -	รัรั - -	มั มั - รั	- - - -	- ดั - ดั
- ม - ร	- ด - ทุ	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - รั	- - - ด	- - - -

- ฌ - ดั	- รั - มั	- มั - มั	- รั - ดั	- - - ท	- - ดั ดั	- - - รั	- - ดั ดั
- ร - ด	- ร - ม	- ฌ - ม	- ร - ด	- - - ทุ	- ด - -	- - - ร	- ด - -

- มั - รั	- ดั - -	ท ท - -	ดั ดั - -	รัรั - -	ดั ดั - -	รัรั - -	มั มั - รั
- ม - ร	- ด - ทุ	- - - ด	- - - ร	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - ร

- - - ดั	- - รัรั	- - - มั	- - รัรั	- มั - มั	- มั - -	รัรั - -	มั มั - รั
- - - ด	- ร - -	- - - ม	- ร - -	- ม - ฌ	- ม - ร	- - - ม	- - - ร

- รั - ท	- ล - -	ฌ ฌ - -	ลล - ท	- รั - มั	- รั - -	ท ท - -	ลล - ฌ
- ร - ทุ	- ลุ - ฌุ	- - - ลุ	- - - ทุ	- ร - ม	- - - ทุ	- - - ลุ	- - - ฌุ

เพลงสี่ภาษาเหนือ ท่อน 2

- - ฌ ฌ	- - - ม	- - - ฌ	- - - ม	- ฟ - ฌ	ล ฌ - -	- - ร ม	- - ฟ ฌ
- ฌุ - -	- ร - -	- ร - -	- ร - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ช - -	ล ล - ช	- - - -	- ฟ - ฟ	- ช ล ช	- - - ฟ
- ด - ล	- ช - ฟ	- ช - ล	- - - ช	- - - ฟ	- - - -	- - - -	ฟ ร - ด

- - ช ช	- - - ม	- - - ช	- - - ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	- - ฟ ช
- ช - -	- ร - -	- ร - -	- ร - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ช - -	ล ล - ช	- - - -	- ฟ - ฟ	- ช ล ช	- - - ฟ
- ด - ล	- ช - ฟ	- ช - ล	- - - ช	- - - ฟ	- - - -	- - - -	ฟ ร - ด

- ช - ช	- ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ม - -	- ช - ฟ	- - - -	- - - ร
- - - ม	- - ร ด	- ช - -	- ด - -	- - ร ด	- - - -	- ม - ร	- ด - -

- - - ม	- ร - ร	- - - -	- - - ร	- - - ร	- - - -	- - - -	- - - ร	กลับต้น ตั้งแต่ท่อน 1
- - - -	- - - ช	- - - ร	- - - -	- - - ช	- - - -	- ม - ร	- - - -	

เพลงชกมวย ท่อน 1

- - - -	- - - ล	- - - -	- ดํ - ดํ	- รํ - ดํ	- ท - ดํ	- - - -	- รํ - รํ
- - - -	- - - ม	- - - ด	- - - -	- ร - ด	- ท - ด	- - - ร	- - - -

- ช - ดํ	- - รํ มํ	- มํ - มํ	- รํ - ดํ	- - - -	- ล - ล	- ล - -	ช ช - ล
- ร - ด	- - - ม	- ช - ม	- ร - ด	- - - ล	- - - -	- ล - ช	- - - ล

- - - -	- - - ล	- - - -	- ดํ - ดํ	- รํ - ด	- ท - ดํ	- - - รํ	- - - ฟ
- - - -	- - - ม	- - - ด	- - - -	- ร - ด	- ท - ด	- - - ร	- - - ฟ

- - ฟ -	ฟ ฟ - -	ช ช - -	ล ล - ดํ	- รํ ดํ ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- - - ฟ	- - - ช	- - - ล	- - - ด	- ร ด ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล

- - - -	- - - ล	- - - -	- ดํ - ดํ	- รํ - ดํ	- ท - ดํ	- - - -	- รํ - รํ
- - - -	- - - ม	- - - ด	- - - -	- ร - ด	- ท - ด	- - - ร	- - - -

- ช - ดํ	- - รํ มํ	- มํ - มํ	- รํ - ดํ	- - - -	- ล - ล	- ล - -	ช ช - ล
- ร - ด	- - - ม	- ช - ม	- ร - ด	- - - ล	- - - -	- ล - ช	- - - ล

- - - -	- - - ล	- - - -	- ดํ - ดํ	- ํ - ํ	- ท - ํ	- - - ํ	- - - ฟ
- - - -	- - - ม	- - - ด	- - - -	- ร - ด	- ท - ด	- - - ร	- - - ฟ

- - ฟ -	ฟ ฟ - -	ช ช - -	ล ล - ํ	- ํ ดํ ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- - - ฟ	- - - ช	- - - ล	- - - ด	- ร ด ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ช - ล	- ํ - ํ	- ํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ช - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- ล - ช	- ฟ - ร	- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - -	ช ช - -	ล ล - -	ํ ํ - ํ
- ล - ช	- ฟ - ล	- ท - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- - - ล	- - - ด	- - - ร

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ช - ล	- ํ - ํ	- ํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ช - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- ล - ช	- ฟ - ร	- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - -	ช ช - -	ล ล - -	ํ ํ - ํ
- ล - ช	- ฟ - ล	- ท - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- - - ล	- - - ด	- - - ร

เพลงชกมวย ท่อน 2

- - - -	- ล - ล	- - ช ล	- ํ - ํ	- ํ - ํ	- ํ - ล	- - ช ฟ	- ช - ล
- - - ล	- - - ม	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- - - ฟ	- ช - ล

- - - ร	- ล - -	- ร - ล	- - - ํ	- ํ - ํ	- ํ - ล	- ํ - -	ํ ํ - ํ
- - - ล	- ล - -	- ล - ล	- - - ร	- ํ - ํ	- ด - ม	- ด - ร	- - - ด

- - - ํ	- ํ - ํ	- - - -	- - - ํ	- - - ํ	- - - -	- - - -	- - - ํ
- - - -	- - - ฟ	- - - ด	- - - -	- - - ฟ	- - - -	- ร - ด	- - - -

- ล - -	ช ช - -	ล ล - -	ํ ํ - ํ	- ํ - ํ	- ํ - ล	- - ช ฟ	- ช - ล
- ล - ช	- - - ล	- - - ด	- - - ร	- ม - ร	- ด - ล	- - - ฟ	- ช - ล

- - - ร	- ล - -	- ร - ล	- - - ํ	- ํ - ํ	- ํ - ล	- ํ - -	ํ ํ - ํ
- - - ล	- ล - -	- ล - ล	- - - ร	- ม - ร	- ด - ม	- ด - ร	- - - ด

- - - -	- ด - -	- - - ด	- - - ร	- ม ช -	ม ร - -	- - ล ุ ทุ	- - ด ร
- - - ุ	- - - -	- ุ - -	- - - ุ	- - - ร	- - ด ุ	ล ุ ุ - -	ล ุ ุ - -

- - - -	- ร - -	- - - ร	- - - ุ	- ล - ุ	- ฟ - ร	- ฟ - -	ุ ุ - ฟ
- - - ุ	- - - -	- ุ - -	- - - ุ	- ุ - ุ	- ฟ - ุ	- ฟ - ุ	- - - ฟ

- - - -	- ฟ - -	- - - ฟ	- - - ุ	- ล ด -	ล ุ - -	- - ร ม	- - ฟ ุ
- - - ด	- - - -	- ด - -	- - - ร	- - - ุ	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- ุ - ุ	- ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ม - -	- ุ - ฟ	- - - -	- - - ร
- - - ม	- - ร ด	- ุ - -	- ด - -	- - ร ด	- - - -	- ม - ร	- ด - -

- - - ม	- ร - ร	- - - -	- - - ร	- - - ร	- - - -	- - - -	- - - ร	กลับต้น ตั้งแต่ท่อน 1
- - - -	- - - ุ	- - - ุ	- - - -	- - - ุ	- - - -	- ม - ุ	- - - -	

ไม่ทราบชื่อ ท่อน 1

- - - -	- ร - ร	- - - ด	- - - ร	- - ม -	ม ม - -	ร ร - -	ด ด - ร
- - - ร	- - - -	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ด	- - - ร

- - ม -	ม ม - -	ร ร - -	ด ด - ร	- - ุ ล	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล
- - - ม	- - - ร	- - - ด	- - - ร	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ม

- - - -	- ร - ร	- - - ด	- - - ร	- - ม -	ม ม - -	ร ร - -	ด ด - ร
- - - ร	- - - -	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ด	- - - ร

- - ม -	ม ม - -	ร ร - -	ด ด - ร	- - ุ ล	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล
- - - ม	- - - ร	- - - ด	- - - ร	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ม

- - - ุ	- ล - ล	- - - -	- - - ล	กลับต้น
- - - -	- - - ร	- - - ุ	- - - -	

ไม่ทราบชื่อ ท่อน 2

- - - -	ร - ร ร	- ม - ร	- ด - ล	- - - -	ร - ร ร	- ม - ร	- ด - ล
- - - -	- ร - -	- ม - ร	- ด - ม	- - - -	- ร - -	- ม - ร	- ด - ม

- - ฅ ล	- ตํ - รั	- มํ - รั	- ตํ - ล	- - - ท	- ล - ล	- - - -	- - - ล
- ฟ - -	- ด - ว	- ม - ว	- ด - ม	- - - -	- - - ว	- - - ลุ	- - - -

- - - -	รั - ว ว	- มํ - รั	- ตํ - ล	- - - -	รั - ว ว	- มํ - รั	- ตํ - ล
- - - -	- ว - -	- ม - ว	- ด - ม	- - - -	- ว - -	- ม - ว	- ด - ม

- - ฅ ล	- ตํ - รั	- มํ - รั	- ตํ - ล	- - - ท	- ล - ล	- - - -	- - - ล
- ฟ - -	- ด - ว	- ม - ว	- ด - ม	- - - -	- - - ว	- - - ลุ	- - - -

- - - -	- - ฅ ล	- - ล ล	- ตํ - รั	- มํ - ว	- ตํ - -	- ล - ล	- - - ฅ
- ว - ม	- ฟ - -	- ลุ - -	- ด - ว	- ม - ว	- ด - ลุ	- - - -	- - - ฅ

- - - ฅ	- - - -	- ล - ล	- - - ฅ	- - - -	- - - -	- ตํ - -	- ล - ล
- - - ด	- - - ลุ	- - - -	- - - ฅ	- - - -	- - - -	- ด - ลุ	- - - -

- - - -	- - ฅ ล	- - ล ล	- ตํ - รั	- มํ - รั	- ตํ - -	- ล - ล	- - - ฅ
- ว - ม	- ฟ - -	- ลุ - -	- ด - ว	- ม - ว	- ด - ลุ	- - - -	- - - ฅ

- - - ฅ	- - - -	- ล - ล	- - - ฅ
- - - ด	- - - ลุ	- - - -	- - - ฅ

ไม่ทราบชื่อ ท่อน 3

- - - -	- ฅ - ฅ	- - - ฟ	- - - ฅ	- - ล -	ล ล - -	ฅ ฅ - -	ฟ ฟ - ฅ
- - - ฅ	- - - -	- - - ฟ	- - - ฅ	- - - ลุ	- - - ฅ	- - - ฟ	- - - ฅ

- - ล -	ล ล - -	ฅ ฅ - -	ฟ ฟ - ฅ	- - ด ว	- ฟ - ฅ	- ล - ฅ	- ฟ - ว
- - - ลุ	- - - ฅ	- - - ฟ	- - - ฅ	- ฅ - -	- ฟ - ฅ	- ลุ - ฅ	- ฟ - ลุ

- - - -	- ฅ - ฅ	- - - ฟ	- - - ฅ	- - ล -	ล ล - -	ฅ ฅ - -	ฟ ฟ - ฅ
- - - ฅ	- - - -	- - - ฟ	- - - ฅ	- - - ลุ	- - - ฅ	- - - ฟ	- - - ฅ

- - ล -	ล ล - -	ฅ ฅ - -	ฟ ฟ - ฅ	- - ด ว	- ฟ - ฅ	- ล - ฅ	- ฟ - ว
- - - ลุ	- - - ฅ	- - - ฟ	- - - ฅ	- ฅ - -	- ฟ - ฅ	- ลุ - ฅ	- ฟ - ลุ

- - - ม	- ร - ร	- - - -	- - - ร	
- - - -	- - - ฑ	- - - ุ	- - - -	กลับต้น

ไม่ทราบชื่อ ท่อน 4

- - - -	ฑ - ฑ ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - ร	- - - -	ฑ - ฑ ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - ร
- - - -	- ฑ - -	- ุ - ฑ	- ฟ - ุ	- - - -	- ฑ - -	- ุ - ฑ	- ฟ - ุ

- - ด ร	- ฟ - ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - ร	- - - ม	- ร - ร	- - - -	- - - ร
- ฑ - -	- ฟ - ฑ	- ุ - ฑ	- ฟ - ุ	- - - -	- - - ฑ	- - - ุ	- - - -

- - - -	ฑ - ฑ ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - ร	- - - -	ฑ - ฑ ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - ร
- - - -	- ฑ - -	- ุ - ฑ	- ฟ - ุ	- - - -	- ฑ - -	- ุ - ฑ	- ฟ - ุ

- - ด ร	- ฟ - ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - ร	- - - ม	- ร - ร	- - - -	- - - ร
- ฑ - -	- ฟ - ฑ	- ุ - ฑ	- ฟ - ุ	- - - -	- - - ฑ	- - - ุ	- - - -

- - - -	- - ด ร	- - ร ร	- ฟ - ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - -	- ุ - ุ	- - - ุ
- ฑ - ุ	- ฑ - -	- ุ - -	- ฟ - ฑ	- ุ - ฑ	- ฟ - ร	- - - -	- - - ด

- - - ุ	- - - -	- ุ - ุ	- - - ุ	- - - -	- - - -	- ฟ - -	- ร - ร
- - - ฟ	- - - ร	- - - -	- - - ด	- - - -	- - - -	- ฟ - ุ	- - - -

- - - -	- - ด ร	- - ร ร	- ฟ - ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - -	- ุ - ุ	- - - ุ
- ฑ - ุ	- ฑ - -	- ุ - -	- ฟ - ฑ	- ุ - ฑ	- ฟ - ร	- - - -	- - - ด

- - - ุ	- - - -	- ุ - ุ	- - - ุ
- - - ฟ	- - - ร	- - - -	- - - ด

ไม่ทราบชื่อ ท่อน 5

- - - -	- - - ล	- - - -	- ุ - ุ	- - ุ ุ	- ุ - ุ	- - - ล	- - - ุ
- - - -	- - - ม	- - - ด	- - - -	- - - ม	- ร - ด	- - - ม	- - - ด

- - ฟ -	ฟ ฟ - -	ฑ ฑ - -	ล ล - ด	- ุ ุ ล	- ฑ - -	ฟ ฟ - -	ฑ ฑ - ล
- - - ฟ	- - - ฑ	- - - ุ	- - - ุ	- ร ด ุ	- ฑ - ฟ	- - - ฑ	- - - ุ

- - - -	- - - ล	- - - -	- ดํ - ดํ	- - ํ ํ	- ํ - ดํ	- - - ล	- - - ฑ
- - - -	- - - ม	- - - ด	- - - -	- - - ม	- ร - ด	- - - ลุ	- - - ฑ

- ดํ - ล	- ฑ - -	ฟ ฟ - -	ฑ ฑ - ล	- ดํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ฑ ฑ - ฟ
- ด - ลุ	- ฑ - ฟ	- - - ฑ	- - - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ฑ	- - - ฟ

กลับต้น

ไม้ทราปชื่อ ท่อน 6

- - - -	- ฟ - ฟ	- - - -	- ร - ร	- - - -	- - ด ร	- - ร ร	- ฟ - ฑ
- - - ฟ	- - - -	- - - ุ	- - - -	- ฑ - ลุ	- ุ - -	- ุ - -	- ฟ - ฑ

- ล - ดํ	- ล - -	ฑ ฑ - -	ฟ ฟ - ร	- - ฑ ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - ร	- ด - ฟ
- ลุ - ด	- ลุ - ฑ	- - - ฟ	- - - ลุ	- ฑ - -	- ลุ - ฑ	- ฟ - ลุ	- ฑ - ฟ

- - - -	- ฟ - ฟ	- - - -	- ร - ร	- - - -	- - ด ร	- - ร ร	- ฟ - ฑ
- - - ฟ	- - - -	- - - ุ	- - - -	- ฑ - ลุ	- ุ - -	- ุ - -	- ฟ - ฑ

- ล - ดํ	- ล - -	ฑ ฑ - -	ฟ ฟ - ร	- - ฑ ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - ร	- ด - ฟ
- ลุ - ด	- ลุ - ฑ	- - - ฟ	- - - ลุ	- ฑ - -	- ลุ - ฑ	- ฟ - ลุ	- ฑ - ฟ

- - - -	- ฟ - ฟ	- - - -	- ฑ - ฑ	- - - -	- ฑ - ฑ	- - - -	- ล - ล
- - - ฟ	- - - -	- - - ฑ	- - - -	- - - ฑ	- - - -	- - - ลุ	- - - -

- - - -	- ล - ล	- - - -	- ฑ - ฑ	- - ฑ ฑ	- ล - ฑ	- - - -	- ฟ - ฟ
- - - ลุ	- - - -	- - - ฑ	- - - -	- ฑ - -	- ลุ - ฑ	- - - ฟ	- - - -

- - - -	- ฟ - ฟ	- - - -	- ฑ - ฑ	- - - -	- ฑ - ฑ	- - - -	- ล - ล
- - - ฟ	- - - -	- - - ฑ	- - - -	- - - ฑ	- - - -	- - - ลุ	- - - -

- - - -	- ล - ล	- - - -	- ฑ - ฑ	- - ฑ ฑ	- ล - ฑ	- - - -	- ฟ - ฟ
- - - ลุ	- - - -	- - - ฑ	- - - -	- ฑ - -	- ลุ - ฑ	- - - ฟ	- - - -

- ฑ - ฑ	- ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ม - -	- ฑ - ฟ	- - - -	- - - ร
- - - ม	- - ร ด	- ฑ - -	- ด - -	- - ร ด	- - - -	- ม - ร	- ด - -

- - - ม	- ร - ร	- - - -	- - - ร	- - - ร	- - - -	- - - -	- - - ร	กลับต้น ตั้งแต่ท่อน 1
- - - -	- - - ชุ	- - - รุ	- - - -	- - - ชุ	- - - -	- ม - รุ	- - - -	

ไม่ทราบชื่อเพลง

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ร - ม	- ฟ - ชุ	- - - -	- ฟ - ฟ
- - ม ร	- - - รุ	- - - ลุ	- - - ทุ	- ลุ - ทุ	- ด - ชุ	- - - ฟุ	- - - -

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- ฟ - -	ชุ ล - ดุ	- รุ - ดุ	- ล - ชุ
- - ม ร	- - - รุ	- - - ลุ	- - - ลุ	- ด - ฟ	- - - ด	- ร - ด	- ลุ - ชุ

- ดุ - ล	- ชุ - -	ฟ ฟ - -	ชุ ชุ - ล	- ดุ - รุ	- ดุ - -	ล ล - -	ชุ ชุ - ฟ
- ด - ลุ	- ชุ - ฟุ	- - - ชุ	- - - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ชุ	- - - ฟุ

- ชุ - ชุ	- ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ม - -	- ชุ - ฟ	- - - -	- - - ร
- - - ม	- - ร ด	- ชุ - -	- ด - -	- - ร ด	- - - -	- ม - ร	- ด - -

- - - ม	- ร - ร	- - - -	- - - ร	- - - ร	- - - -	- - - -	- - - ร	กลับต้น
- - - -	- - - ชุ	- - - รุ	- - - -	- - - ชุ	- - - -	- ม - รุ	- - - -	

ในเที่ยวกลับเปลี่ยนทำนอง 4 ห้องสุดท้าย				- - ชุ ชุ	- ล - ทุ	- ล - ทุ	- ดุ - รุ
				- ชุ - -	- ลุ - ทุ	- ลุ - ทุ	- ด - ร

สองไม้

เพลงเมรีรำ ท่อน 1

- - - ร	- - - ชุ	- - - ฟ	- - - ชุ	- - ฟ ม	- ฟ - ชุ	- - ล ล	- ท - ล
- - - ลุ	- - - ชุ	- - - ฟุ	- - - ชุ	- - - ม	- ฟุ - ชุ	- ลุ - -	- ทุ - ลุ

- - - ร	- - - ชุ	- - - ฟ	- - - ชุ	- - ล ล	- ดุ - ดุ	- - ฟ ฟ	- - - ฟ
- - - ลุ	- - - ชุ	- - - ฟุ	- - - ชุ	- ล - -	- - - ชุ	- ฟ - -	- ร - ด

- - - ร	- - - ชุ	- - - ฟ	- - - ชุ	- - ฟ ม	- ฟ - ชุ	- - ล ล	- ท - ล
- - - ลุ	- - - ชุ	- - - ฟุ	- - - ชุ	- - - ม	- ฟุ - ชุ	- ลุ - -	- ทุ - ลุ

- - - ร	- - - ชุ	- - - ฟ	- - - ชุ	- - ล ล	- ดุ - ดุ	- - ฟ ฟ	- - - ฟ
- - - ลุ	- - - ชุ	- - - ฟุ	- - - ชุ	- ล - -	- - - ชุ	- ฟ - -	- ร - ด

- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม	- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -
- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ฑ	- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -

- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม	- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -
- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ฑ	- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -

- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม	- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -
- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ฑ	- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -

- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม	- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -	กลับต้น
- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ฑ	- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -	

เพลงเมรีรา ท่อน 2

- - - ร	- - - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - ล ล	- ด - ฟ	- ล - ช	- - - ร
- - - ล	- - - ช	- - - ฟ	- - - ช	- ล - -	- ด - ฟ	- ล - ช	- - - ล

- - - ิ	- ด - -	ล ล - -	ช ช - ร	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ล	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ฑ

- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ฑ

- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ฑ

- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ฑ

- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -	กลับต้น
- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -	

เพลงเมรีรา ท่อน 3

- - - ช	- - - -	- ล - ช	- - - ร	- - ล ล	- ด - ฟ	- ล - ช	- - - ร
- - - ช	- - - -	- ล - ช	- - - ล	- ล - -	- ด - ฟ	- ล - ช	- - - ล

- - - รั	- ดั - -	ล ล - -	ช ช - ร	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ล	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ

- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ

- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ

- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ

- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -	กลับต้น
- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -	

เพลงเมรีรำ ท่อน 4

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- ท ล -	- - - ล	- ล - ท	- ดั - รั
- - ม ร	- - - รั	- - - ล	- - - ล	- - - ร	- ล - -	- ล - ทุ	- ด - ร

- ดั - มั	- รั - -	ดั ดั - -	ท ท - ล	- - - -	- ดั - -	- ล - ล	- - - -
- ด - ม	- ร - ด	- - - ทุ	- - - ล	- - - -	- ด - ล	- - - -	- - - -

- ดั - ล	- ดั - ฟ	- - ช ล	- ช - ล	- - ช ช	- ฟ - ช	- - - -	- ฟ - ฟ
- ด - ล	- ด - ฟ	- - - ล	- ช - ล	- ช - -	- ฟ - ช	- - - ฟ	- - - -

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- ท ล -	- - - ล	- ล - ท	- ดั - รั
- - ม ร	- - - รั	- - - ล	- - - ล	- - - ร	- ล - -	- ล - ทุ	- ด - ร

- ดั - มั	- รั - -	ดั ดั - -	ท ท - ล	- - - -	- ดั - -	- ล - ล	- - - -
- ด - ม	- ร - ด	- - - ทุ	- - - ล	- - - -	- ด - ล	- - - -	- - - -

- ดั - ล	- ดั - ฟ	- - ช ล	- ช - ล	- - ช ช	- ฟ - ช	- - - -	- ฟ - ฟ
- ด - ล	- ด - ฟ	- - - ล	- ช - ล	- ช - -	- ฟ - ช	- - - ฟ	- - - -

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	- - ฟ ช
- - ม ร	- - - รั	- - - ล	- - - ทุ	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- ดํ - ล	- ดํ - ฟ	ช ล - ช	- - - -	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- ด - ล	- ด - ฟ	- ล - ช	- - - -	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	- - ฟ ช
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ุ	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- ดํ - ล	- ดํ - ฟ	ช ล - ช	- - - -	- - - -	- ฟ - ช	- - - ล	- - - -	กลับต้น
- ด - ล	- ด - ฟ	- ล - ช	- - - -	- ร - ม	- - - -	- ฟ - -	- ช - ฟ	

เพลงเมรีรา ท่อน 5

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- ท ล -	- - - ล	- ล - ท	- ดํ - ิ
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ล	- - - ร	- ล - -	- ล - ุ	- ด - ร

- ดํ - ิ	- ิ - -	ดํ ดํ - -	ท ท - ล	- - - -	- ดํ - -	- ล - ล	- - - -
- ด - ม	- ร - ด	- - - ุ	- - - ล	- - - -	- ด - ล	- - - -	- - - -

- ช - ฟ	- ช - ล	- ท - ดํ	- ท - ล	- - ช ช	- ฟ - ช	- - - -	- ฟ - ฟ
- ช - ฟ	- ช - ล	- ุ - ด	- ุ - ล	- ช - -	- ฟ - ช	- - - ฟ	- - - -

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- ท ล -	- - - ล	- ล - ท	- ดํ - ิ
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ล	- - - ร	- ล - -	- ล - ุ	- ด - ร

- ดํ - ิ	- ิ - -	ดํ ดํ - -	ท ท - ล	- - - -	- ดํ - -	- ล - ล	- - - -
- ด - ม	- ร - ด	- - - ุ	- - - ล	- - - -	- ด - ล	- - - -	- - - -

- ช - ฟ	- ช - ล	- ท - ดํ	- ท - ล	- - ช ช	- ฟ - ช	- - - -	- ฟ - ฟ
- ช - ฟ	- ช - ล	- ุ - ด	- ุ - ล	- ช - -	- ฟ - ช	- - - ฟ	- - - -

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	- - ฟ ช
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ุ	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- ดํ - ล	- ดํ - ฟ	ช ล - ช	- - - -	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- ด - ล	- ด - ฟ	- ล - ช	- - - -	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	- - ฟ ช
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ุ	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- ดํ - ล	- ดํ - ฟ	ซ ล - ซ	- - - -	- - - -	- ฟ - ซ	- - - ล	- - - -	กลับต้น
- ด - ล	- ด - ฟ	- ล - ซ	- - - -	- ร - ม	- - - -	- ฟ - -	- ซ - ฟ	

ไม่ทราบชื่อเพลง

- - - ด	- - ด ด	- ม - ร	- ด - -	- ม - ร	- ด - -	- ด - ร	- ม - ฟ
- - - ซ	- ด - -	- - - -	- - - ซ	- - - -	- - - ซ	- - - -	- - - ฟ

- - - -	- ซ - -	- ซ - ฟ	- - - -	- - ซ ล	- ดํ - รํ	- ดํ - มํ	- รํ - ดํ
- - - -	- - - ร	- - - ด	- - - -	- ฟ - -	- ด - ร	- ด - ม	- ร - ด

- - - ด	- - ด ด	- ม - ร	- ด - -	- ม - ร	- ด - -	- ด - ร	- ม - ฟ
- - - ซ	- ด - -	- - - -	- - - ซ	- - - -	- - - ซ	- - - -	- - - ฟ

- - - -	- ซ - -	- ซ - ฟ	- - - -	- - ซ ล	- ดํ - รํ	- ดํ - มํ	- รํ - ดํ
- - - -	- - - ร	- - - ด	- - - -	- ฟ - -	- ด - ร	- ด - ม	- ร - ด

เพลงเร็ว

เพลงเร็วแขกต๋อยหม้อ ท่อน 1

- - ฟ ฟ	- ซ - ล	- ดํ - -	- ล - ล	ดํ ล - -	ซ ล - ล	- - ซ ล	- - ท ดํ
- ฟ - -	- ซ - ล	- ด - ล	- - - -	- - ซ ฟ	- - ซ -	ซ ฟ - -	ซ ล - -

- รํ - ดํ	- ท - ล	- ดํ - -	- ล - -	ดํ ล - -	ซ ล - ล	- - ซ ล	- - ท ดํ
- ร - ด	- ท - ล	- ด - ล	- - - -	- - ซ ฟ	- - ซ -	ซ ฟ - -	ซ ล - -

- รํ - ดํ	- ท - ล	- ดํ - -	- ล - -	ดํ ล - -	ซ ล - ล	ดํ ล - -	- ซ - -
- ร - ด	- ท - ล	- ด - ล	- - - -	- - ซ ฟ	- - ซ -	- - ซ ฟ	- ร - -

- ล - -	ซ ฟ - -	ม - ร ม	- ร - -	ดํ ล - -	ซ ล - ล	ดํ ล - -	- ซ - -
- - ซ ฟ	- - ม ร	- ด - -	- ล - -	- - ซ ฟ	- - ซ -	- - ซ ฟ	- ร - -

- ล - -	ซ ฟ - -	ม - ร ม	- ร - -	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร
- - ซ ฟ	- - ม ร	- ด - -	- ล - -	- - - ซ	- - - ร	- - - ซ	- - - ร

- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- - - ร	กลับต้น (เพียวกลับไม่มีลูกโยน)			
- - - ซ	- - - ร	- - - ซ	- ร - -				

เพลงเร็วแขกต๋อยหม้อ ท่อน 2

- - ร ม	- ร - ด	- - - -	- ร - ด	- - - -	- - - ร	- - ร ม	- ร - -
- ด - -	- - - -	- ทุ - ลุ	- - - -	- ทุ - ลุ	- ทุ - -	- ด - -	- ลุ - -

- - ร ม	- ร - ด	- - - -	- ร - ด	- - - -	- - - ทุ	- - ทุ ล	- ทุ - -
- ด - -	- - - -	- ทุ - ลุ	- - - -	- ทุ - ลุ	- ทุ - -	- ฟ - -	- ร - -

- - ทุ ล	- ทุ - ฟ	- - - -	- ทุ - ฟ	- - - -	- - - ทุ	- - ทุ ล	- ทุ - -
- ฟ - -	- - - -	- ม - ร	- - - -	- ม - ร	- ด - -	- ฟ - -	- ร - -

- - ทุ ล	- ทุ - ฟ	- - - -	- ทุ - ฟ	- - - -	- - - ร	- - ร ม	- ร - -
- ฟ - -	- - - -	- ม - ร	- - - -	- ม - ร	- ด - -	- ด - -	- ลุ - -

- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- - - ร
- - - ทุ	- - - รุ	- - - ทุ	- - - รุ	- - - ทุ	- - - รุ	- - - ทุ	- รุ - -

เพลงลา

- - - ล	- ท - -	- ม - ร	- - - ม	- ท - ล	- ทุ - ม	- - ร ม	- ทุ - ล
- ลุ - -	- - - ทุ	- - - ลุ	- - - ทุ	- ทุ - ลุ	- ทุ - ทุ	- ด - -	- ทุ - ลุ

- รุ - ท	- ล - -	ทุ ทุ - -	ล ล - ท	- - ล ท	- รุ - มุ	- มุ - มุ	- รุ - ท
- ร - ทุ	- ลุ - ทุ	- - - ลุ	- - - ทุ	- ทุ - -	- ร - ม	- ทุ - ม	- ร - ทุ

- - ล ล	- ท - ล	- ทุ - ม	- ทุ - ล	- ท - รุ	- ท - -	ล ล - -	ทุ ทุ - ม
- ลุ - -	- ทุ - ลุ	- ทุ - ทุ	- ทุ - ลุ	- ทุ - ร	- ทุ - ลุ	- - - ทุ	- - - ทุ

- - ร ร	- ม - ทุ	- ท - ล	- ทุ - ม	- รุ - มุ	- รุ - ท	- - - ล	- - - ทุ
- ลุ - -	- ทุ - ทุ	- ทุ - ลุ	- ทุ - ทุ	- ร - ม	- ร - ทุ	- - - ลุ	- - - ทุ

3.1.2 เพลงช้าเรื่องสารถิทางครุพุ่ม บาปุยะวาทย์ ผู้วิจัยได้ข้อมูลเพลงจาก

ครูพงพันธ์ เพชรทอง ครูยางคศิลป์น สำนักการสังคีต กรมศิลปากร ในรูป แบบของวิธีดีแล้วนำไป
ถอดทำนองเพลงบันทึกโน้ต และได้รับการตรวจสอบทำนองโดยครูไชยยะ ทางมีศรี ครูยางคศิลป์น
สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

เพลงช้า

เพลงสารถิ ท่อน 1

- - - ม	- - - ล	- - ช ช	- ล - ดํ	- - มํ มํ	- รํ - -	ดํ ดํ - -	ล ล - ช
- - - ทุ	- - - ลุ	- ชุ - -	- ลุ - ด	- ม - -	- ร - ด	- - - ลุ	- - - ชุ
- - - -	- ล - ล	ใช้แทน 2 ห้องแรกใน เพ็ญวกลับ					
- - - ลุ	- - - -						

- - - -	- ช - ช	- - ร ม	- ช - ล	- ดํ - ล	- ช - ม	- ช - -	ล ล - ช
- - - ชุ	- - - -	- ด - -	- ชุ - ลุ	- ด - ลุ	- ชุ - ทุ	- ชุ - ลุ	- - - ชุ

- - - ทุ	- - ดํ ดํ	- - - รํ	- - ดํ ดํ	- รํ - รํ	- ดํ - -	ทุ ทุ - -	ดํ ดํ - รํ
- - - ทุ	- ด - -	- - - ร	- ด - -	- ฟ - ร	- ด - ทุ	- - - ด	- - - ร

- - ฟ -	ฟ ฟ - -	ช ช - -	ล ล - ดํ	- รํ ดํ ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	กลับต้น
- - - ฟู	- - - ชุ	- - - ลุ	- - - ด	- ร ด ลุ	- ชุ - ฟู	- - - ชุ	- - - ลุ	

เพลงสารถิ ท่อน 2

- - - -	- ล - ล	- - - ฟ	- - ช ล	- ดํ - รํ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ลุ	- - - -	- ฟู - -	- - - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ชุ	- - - ฟู

- - ฟ ช	- - ฟ -	ร ด - ด	- ร - ฟ	- ดํ - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- ร - -	ฟ ร - ด	- - ลุ ชุ	- ลุ - ฟู	- ด - ลุ	- ชุ - ฟู	- - - ชุ	- - - ลุ

- - - -	- ล - ล	- - - ฟ	- - ช ล	- ดํ - รํ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ลุ	- - - -	- ฟู - -	- - - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ชุ	- - - ฟู

- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ม - ร	- - - -	- ร - ด	- - - ร	กลับต้น
- ทุ - -	- ฟู - ชุ	- ลุ - ชุ	- ฟู - ลุ	- - - -	- ด - ลุ	- - - ชุ	- - - ลุ	

เพลงสารถิ ท่อน 3

- - - ร	- - ม ม	- - - ช	- - ม ม	- ด - -	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร
- - - ลุ	- ทุ - -	- - - ชุ	- ทุ - -	- ชุ - ด	- - - ชุ	- ลุ - ชุ	- ทุ - ลุ

- - - ร	- - ม ม	- - - ช	- - ม ม	- ด - -	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร
- - - ลุ	- ทุ - -	- - - ชุ	- ทุ - -	- ชุ - ด	- - - ชุ	- ลุ - ชุ	- ทุ - ลุ

- - - -	- ล - ล	- - ช ล	- ดํ - ํ	- ํ - ํ	- ํ - -	ํ ํ - -	ดํ ดํ - ล
- - - ุ	- - - ม	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ช	- ม - ร	- - - ด	- - - ุ

- - - -	- ล - ล	- - - ฟ	- - ช ล	- ดํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ุ	- - - -	- ฟ - -	- - - ุ	- ด - ร	- ด - ุ	- - - ช	- - - ฟ

- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ม - ร	- - - -	- ร - ด	- - - ร	กลับต้น
- ุ - -	- ฟ - ช	- ุ - ช	- ฟ - ุ	- - - -	- ด - ุ	- - - ช	- - - ุ	

เพลงบุหลัน ท่อน 1

- - - ม	- ร - ร	- - - -	- - - ร	- ํ - ํ	- ดํ - ช	- - ล ุ	- ดํ - ํ
- - - -	- - - ช	- - - ุ	- - - -	- ม - ร	- ด - ช	- - - ุ	- ด - ร

เพียวกลับ : ใช้น้ตเสียงสูง

- - ํ ดํ	- - ํ ํ	- - ํ ํ	- - ํ ํ	- ํ - ํ	- ดํ - ช	- - ล ุ	- ดํ - ํ
- - - ด	- ร - -	- - - ม	- ร - -	- ม - ร	- ด - ช	- - - ุ	- ด - ร

- - ดํ -	ํ ํ - ํ	- ํ - ํ	- ํ - ํ	- - ช ล	- ดํ - ํ	- ํ - ํ	- ดํ - ล
- - ด -	- ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ุ

- - - ุ	- ล - ล	- - - -	- - - ล	- ํ - ํ	- ดํ - ช	- - ล ุ	- ดํ - ํ
- - - -	- - - ร	- - - ุ	- - - -	- ม - ร	- ด - ช	- - - ุ	- ด - ร

- - ํ ดํ	- - ํ ํ	- - ํ ํ	- - ํ ํ	- ํ - ํ	- ดํ - ช	- - ล ุ	- ดํ - ํ
- - - ด	- ร - -	- - - ม	- ร - -	- ม - ร	- ด - ช	- - - ุ	- ด - ร

- - ดํ -	ํ ํ - ํ	- ํ - ํ	- ํ - ํ	- - ช ล	- ดํ - ํ	- ํ - ํ	- ดํ - ล
- - ด -	- ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ุ

เพลงบุหลัน ท่อน 2

- - - ุ	- ล - ล	- - - -	- - - ล	- - ร -	ร ร - -	ม ม - -	ร ร - ล
- - - -	- - - ร	- - - ุ	- - - -	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ

- - - -	- ดํ - ดํ	- ํ - ดํ	- ล - ช	- ดํ - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- - - ด	- - - -	- ร - ด	- ุ - ช	- ด - ุ	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ุ

- - - มํ	- ิ - ิ	- - - -	- - - ิ	- - ร -	ร ร - -	ม ม - -	ร ร - ล
- - - -	- - - ุ	- - - ร	- - - -	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ

- - - -	- ดํ - ดํ	- ิ - ดํ	- ิ - ุ	- มํ - ิ	- ดํ - ุ	- - ล ุ	- ดํ - ิ
- - - ด	- - - -	- ร - ด	- ล - ุ	- ม - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- ด - ร

- - - มํ	- ิ - ิ	- - - -	- - - ิ	- - ร -	ร ร - -	ม ม - -	ร ร - ล
- - - -	- - - ุ	- - - ร	- - - -	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ

- - - -	- ดํ - ดํ	- ิ - ดํ	- ล - ุ	- ดํ - ล	- ุ - -	ฟ ฟ - -	ุ ุ - ล
- - - ด	- - - -	- ร - ด	- ุ - ุ	- ด - ุ	- ุ - ฟ	- - - ุ	- - - ุ

- - - ุ	- ล - ล	- - - -	- - - ล	- - ร -	ร ร - -	ม ม - -	ร ร - ล
- - - -	- - - ร	- - - ุ	- - - -	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ

- - - -	- ดํ - ดํ	- ิ - ดํ	- ล - ุ	- มํ - ิ	- ดํ - ุ	- - ล ุ	- ดํ - ิ	กลับต้น. ตั้งแต่ท่อน 1
- - - ด	- - - -	- ร - ด	- ุ - ุ	- ม - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- ด - ร	

เพลงชกมวย ท่อน 1

- - - ิ	- - - -	- ิ - ิ	- - - ดํ	- ิ - ดํ	- ุ - ดํ	- - - -	- ิ - ิ
- - - ฟ	- - - ร	- - - -	- - - ด	- ร - ด	- ุ - ด	- - - ร	- - - -

- ุ - ดํ	- - ิ มํ	- มํ - มํ	- ิ - ดํ	- ุ - ุ	- ุ - ดํ	- มํ ิ ดํ	- ุ - ล
- ร - ด	- - - ม	- ุ - ม	- ร - ด	- ุ - -	ร - - ด	- ม ร ด	- ุ - ุ

- - - -	- ล - ล	- ดํ - ุ	- ล - ดํ	- - - ิ	- ดํ - -	ล ล - -	ุ ุ - ฟ
- - - ุ	- - - -	- ด - ุ	- ุ - ด	- - - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- - - ุ

- - - -	- ร - ร	- - ด ร	- ฟ - ุ	- มํ - ิ	- ดํ - ุ	- - ล ุ	- ดํ - ิ
- - - ุ	- - - ุ	- ุ - -	- ฟ - ุ	- ม - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- ด - ร

- - - ิ	- - - -	- ิ - ิ	- - - ดํ	- ิ - ดํ	- ุ - ดํ	- - - -	- ิ - ิ
- - - ฟ	- - - ร	- - - -	- - - ด	- ร - ด	- ุ - ด	- - - ร	- - - -

- ุ - ดํ	- - ิ มํ	- มํ - มํ	- ิ - ดํ	- ุ - ุ	- ุ - ดํ	- มํ ิ ดํ	- ุ - ล
- ร - ด	- - - มํ	- ุ - ม	- ร - ด	- ุ - -	ร - - ด	- ม ร ด	- ุ - ุ

- - - -	- ล - ล	- ดํ - ฅ	- ล - ดํ	- - - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ฅ ฅ - ฟ
- - - ุ	- - - -	- ด - ฅ	- ุ - ด	- - - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- - - ฟ

- - - -	- ร - ร	- - ด ร	- ฟ - ฅ	- ดํ - ล	- ฅ - -	ฟ ฟ - -	ฅ ฅ - ล
- - - ุ	- - - ุ	- ุ - -	- ฟ - ุ	- ด - ุ	- ุ - ฟ	- - - ุ	- - - ุ

- - - -	- ล - ล	- - ฅ ล	- ดํ - ํ	- มํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ฅ ฅ - ฟ
- - - ุ	- - - ม	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- - - ฟ

- - - -	- ร - ร	- - ด ร	- ฟ - ฅ	- ดํ - ล	- ฅ - -	ฟ ฟ - -	ฅ ฅ - ล
- - - ุ	- - - ุ	- ุ - -	- ฟ - ุ	- ด - ุ	- ุ - ฟ	- - - ุ	- - - ุ

- - - -	- ล - ล	- - ฅ ล	- ดํ - ํ	- มํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ฅ ฅ - ฟ
- - - ุ	- - - ม	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- - - ฟ

- - - -	- ร - ร	- - ด ร	- ฟ - ฅ	- มํ - ํ	- ดํ - ฅ	- - ล ฅ	- ดํ - ํ	กลับต้น
- - - ุ	- - - ุ	- ุ - -	- ฟ - ุ	- ม - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- ด - ร	

เพลงขกมวย ท่อน 2

- - - -	- ํ - ํ	- - ฅ ล	- ดํ - ํ	- มํ - ํ	- ดํ - ล	- - ฅ ล	- ดํ - ํ
- - - ร	- - - -	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ม	- ฟ - -	- ด - ร

- - - ล	- ํ - -	- ล - -	ํ ํ - ฅ	- ล - ฅ	- ฟ - ร	- ฟ - -	ฅ ฅ - ฟ
- - - ม	- ร - -	- ม - ร	- - - ุ	- ุ - ุ	- ฟ - ุ	- ฟ - ุ	- - - ฟ

- - ฅ ล	- ดํ - ํ	- มํ - ํ	- ดํ - ล	- - - -	- - ฅ ล	- - ล ล	- ดํ - ํ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ม	- ร - ม	- ฟ - -	- ุ - -	- ด - ร

- - - ล	- ํ - -	- ล - -	ํ ํ - ฅ	- ล - ฅ	- ฟ - ร	- ฟ - -	ฅ ฅ - ฟ
- - - ม	- ร - -	- ม - ร	- - - ุ	- ุ - ุ	- ฟ - ุ	- ฟ - ุ	- - - ฟ

- ด - ฟ	- - ฅ ล	- ดํ - ล	- ฅ - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ฅ ฅ - ล
- ุ - ฟ	- - - ุ	- ด - ุ	- ุ - ฟ	- ุ - ุ	- - - ฟ	- - - ุ	- - - ุ

- - - ร	- ล - -	- ร - -	ล ล - ํ	- มํ - ํ	- ดํ - ล	- ดํ - -	ํ ํ - ดํ
- - - ุ	- ุ - -	- ุ - ุ	- - - ร	- ม - ร	- ด - ม	- ด - ร	- - - ด

- ด - ฟ	- - ช ล	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- ช - ฟ	- - - ล	- ด - ล	- ช - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล

- - - ร	- ล - -	- ร - -	ล ล - ร	- มํ - ร	- ดํ - ล	- ดํ - -	ร ร - ดํ
- - - ล	- ล - -	- ล - ล	- - - ร	- ม - ร	- ด - ม	- ด - ร	- - - ด

- - ช ล	- ช - ดํ	- - ช ล	- ช - ดํ	- - ช ล	- ดํ - ร	- มํ - ร	- ดํ - ล
- ฟ - -	- ร - ด	- ฟ - -	- ร - ด	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล

- ดํ - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	- ดํ - ร	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- ด - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- ล - -	ช ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ม - -	- ช - ฟ	- - - -	- - - ร
- - ช ม	- - ร ด	- ช - -	- ด - -	- - ร ด	- - - -	- ม - ร	- ด - ล

- - ช ล	- ช - ดํ	- - ช ล	- ช - ดํ	- - ช ล	- ดํ - ร	- มํ - ร	- ดํ - ล
- ฟ - -	- ร - ด	- ฟ - -	- ร - ด	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล

- ดํ - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	- ดํ - ร	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- ด - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- ล - -	ช ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ม - -	- ช - ฟ	- - - -	- - - ร
- - ช ม	- - ร ด	- ช - -	- ด - -	- - ร ด	- - - -	- ม - ร	- ด - ล

กลับต้น

เพลงสีภาษาเหนือ ท่อน 1

- มํ - ร	- ดํ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ร	- มํ - ม	- มํ - ร	- - - -	- - - ดํ
- ม - ร	- ด - ท	- - - ด	- - - ร	- ม - ช	- ม - ร	- - - ด	- - - -

- ช - ดํ	- - ร ม	- มํ - ม	- ร - ดํ	- - - ร	- ดํ - ดํ	- - - -	- - - ดํ
- ร - ด	- - - ม	- ช - ม	- ร - ด	- - - -	- - - ฟ	- - - ด	- - - -

- มํ - ร	- ดํ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ร	- ดํ - -	ร มํ - ม	- มํ - ม	- มํ - ร
- ม - ร	- ด - ท	- - - ด	- - - ร	- ด - -	- ม - ช	- ล - ช	- ม - ร

- - - ดํ	- - ร ร	- - - ม	- - ร ร	- มํ - ม	- มํ - -	ร ร - -	ดํ ดํ - ท
- - - ด	- ร - -	- - - ม	- ร - -	- ม - ช	- ม - ร	- - - ด	- - - ท

- รํิ - ท	- ล - -	ช ช - -	ล ล - ท	- รํิ - มํิ	- รํิ - -	ท ท - -	ล ล - ช	กลับต้น
- ร - ท	- ล - ช	- - - ล	- - - ท	- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ช	

เพลงสีภาษาเหนือ ท่อน 2

- - ช ช	- - - ม	- - - ช	- - - ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	- - ฟ ช
- ช - -	- ร - -	- ร - -	- ร - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- ดํิ - ล	- ช - ฟ	- ช - -	ล ล - ช	- - - -	- ฟ - ฟ	- - - ร	- ด - ฟ
- ด - ล	- ช - ฟ	- ช - ล	- - - ช	- - - ฟ	- - - -	- - - ล	- ช - ฟ

- - ช ช	- - - ม	- - - ช	- - - ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	- - ฟ ช
- ช - -	- ร - -	- ร - -	- ร - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -

- ดํิ - ล	- ช - ฟ	- ช - -	ล ล - ช	- - - -	- ฟ - ฟ	- - - ร	- ด - ฟ
- ด - ล	- ช - ฟ	- ช - ล	- - - ช	- - - ฟ	- - - -	- - - ล	- ช - ฟ

- ล - -	ช ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ม - -	- ช - ฟ	- - - -	- - - ร	กลับต้น
- - ช ม	- - ร ด	- ช - -	- ด - -	- - ร ด	- - - -	- ม - ร	- ด - ล	

สองไม้

เพลงเมรีรำ ท่อน 1

- - - ร	- - - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - ล ล	- ดํิ - ฟ	- ล - ช	- - - ร
- - - ล	- - - ช	- - - ฟ	- - - ช	- ล - -	- ด - ฟ	- ล - ช	- - - ล

- - - รํิ	- ดํิ - -	ล ล - -	ช ช - ร	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ล	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ท

- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ท

- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ท

- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ท

- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -	
- - ร ด	- - - -	- ด - ลุ	- - - -	กลับต้น

เพลงเมรีรำ ท่อน 2

- - - ช	- - - -	- ล - ช	- - - ร	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- - - ร
- - - ช	- - - -	- ล - ช	- - - ล	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- - - ล

- - ล ล	- ด - ฟ	- ล - ช	- - - ร	- - - ร	- ด - -	ล ล - -	ช ช - ร
- ล - -	- ด - ฟ	- ล - ช	- - - ล	- - - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ล

- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม	- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -
- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ	- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -

- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม	- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -
- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ	- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -

- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม	- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -
- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ	- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -

- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม	- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -
- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ	- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -

เพลงเมรีรำ ท่อน 3

- - - ช	- - - ล	- ด - ช	- - - -	- ล ช ฟ	- ช - ล	- ด - ช	- - - -
- - - ช	- - - ล	- ด - ช	- - - -	- ล ช ฟ	- ช - ล	- ด - ช	- - - -

- - - ช	- - - ล	- ด - ช	- - - -	- ล ช ฟ	- ช - ล	- ด - ช	- - - ร
- - - ช	- - - ล	- ด - ช	- - - -	- ล ช ฟ	- ช - ล	- ด - ช	- - - ล

- - - ร	- ด - -	ล ล - -	ช ช - ร	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ล	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ

- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ช	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- - - ช	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ

- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -	- - ช ช	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -	- ช - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ทุ

- ม - -	- ร - ม	- ฟ - ฑ	- - - -	- - ฑ ฑ	- ฟ - ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- - - ฑ	- - - -	- ฑ - -	- ฟ - ฑ	- ล - ฑ	- ฟ - ฑ

- ม - -	- ม - ร	- - - ร	- - - -	
- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- - - -	กลับต้น

เพลงเมรีรา ท่อน 4

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- - - ร	- ด - -	- ล - ล	- - - ล
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ล	- - - ร	- ด - ล	- - - ร	- ล - -

- ด - ร	- ด - ฑ	- - ล ล	- ด - ล	- - ฑ ฑ	- ฟ - ฑ	- ฟ - ล	- ฑ - ฟ
- ด - ร	- ด - ฑ	- ล - -	- ด - ล	- ฑ - -	- ฟ - ฑ	- ฟ - ล	- ฑ - ฟ

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- - - ร	- ด - -	- ล - ล	- - - ล
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ล	- - - ร	- ด - ล	- - - ร	- ล - -

- ด - ร	- ด - ฑ	- - ล ล	- ด - ล	- - ฑ ฑ	- ฟ - ฑ	- ฟ - ล	- ฑ - ฟ
- ด - ร	- ด - ฑ	- ล - -	- ด - ล	- ฑ - -	- ฟ - ฑ	- ฟ - ล	- ฑ - ฟ

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ร - ม	- ฟ - ฑ	- ฑ - -	- ฟ - ฑ
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ฑ	- ล - ฑ	- ด - ร	- - ฟ ม	- - - ฑ

- ล - ฑ	- ล - ฟ	- - - -	- - - ฑ	- - - -	- ฟ - ฑ	- - - ล	- ล - -
- ล - ฑ	- ล - ฟ	- - - ฑ	- - - -	- ร - ม	- - - -	- ฟ - -	- - ฑ ฟ

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ร - ม	- ฟ - ฑ	- ฑ - -	- ฟ - ฑ
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ฑ	- ล - ฑ	- ด - ร	- - ฟ ม	- - - ฑ

- ล - ฑ	- ล - ฟ	- - - -	- - - ฑ	- - - -	- ฟ - ฑ	- - - ล	- ล - -
- ล - ฑ	- ล - ฟ	- - - ฑ	- - - -	- ร - ม	- - - -	- ฟ - -	- - ฑ ฟ

- ฟ - -	- ม - -	- ม - ร	- - - -	- ม - ร	- - - -	- ด - ร	- ม - ฟ
- - ม ร	- - - ร	- - - ด	- - - ฑ	- - - ด	- - - ฑ	- - - -	- - - ฟ

- - - -	- ฑ - ร	- - - -	- - - ฟ	- - - ร	- - - -	- ร - ร	- - - ด
- - - -	- ฑ - ล	- - - ฟ	- - - -	- - - ล	- - - ล	- - - -	- - - ฑ

- - - -	- ด - ด	- ม - ร	- - - -	- ม - ร	- - - -	- ด - ร	- ม - ฟ
- - - ุ	- - - -	- - - -	- ด - ุ	- - - -	- ด - ุ	- - - -	- - - ุ

- - - -	- ุ - ร	- - - -	- - - ฟ	- - - ร	- - - -	- ร - ร	- - - ด	กลับต้น
- - - -	- ุ - ุ	- - - ุ	- - - -	- - - ุ	- - - ุ	- - - -	- - - ุ	

เพลงเมรีรา ท่อน 5

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- ท ล ล	- - - ล	- ล - ท	- ดํ - ุ
- - ม ร	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ	- - - ร	- ุ - -	- ุ - ุ	- ด - ร

- ดํ - ุ	- ุ - -	- ดํ - -	- ท - ล	- - - ล	- - - -	- ล - ล	- - - ล
- ด - ม	- ร - ด	- - - ุ	- - - ุ	- - - ร	- - - ุ	- - - ร	- ุ - -

- - ุ ฟ	- ุ - ล	- ท - ดํ	- ท - ล	- - ุ ุ	- ฟ - ุ	- ฟ - ล	- ุ - ฟ
- - - ุ	- ุ - ุ	- ุ - ด	- ุ - ุ	- ุ - -	- ฟ - ุ	- ฟ - ุ	- ุ - ฟ

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- ท ล ล	- - - ล	- ล - ท	- ดํ - ุ
- - ม ร	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ	- - - ร	- ุ - -	- ุ - ุ	- ด - ร

- ดํ - ุ	- ุ - -	- ดํ - -	- ท - ล	- - - ล	- - - -	- ล - ล	- - - ล
- ด - ม	- ร - ด	- - - ุ	- - - ุ	- - - ร	- - - ุ	- - - ร	- ุ - -

- - ุ ฟ	- ุ - ล	- ท - ดํ	- ท - ล	- - ุ ุ	- ฟ - ุ	- ฟ - ล	- ุ - ฟ
- - - ุ	- ุ - ุ	- ุ - ด	- ุ - ุ	- ุ - -	- ฟ - ุ	- ฟ - ุ	- ุ - ฟ

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ฟ - -	- ุ - -	- - - ม	- ฟ - ุ
- - ม ร	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ	- - - ม	- - - ร	- - - -	- - - ุ

- ล - ุ	- ล - ฟ	- - - -	- - - ุ	- - ุ ล	- ด ล - -	- ุ ล - -	- ุ ฟ - -
- ุ - ุ	- ุ - ฟ	- - - ุ	- - - -	- ฟ - -	- - ุ ฟ	- - ุ ฟ	- - ม ร

- - - ล	- - - -	- ุ - ุ	- - - ุ	- - ล ล	- ุ - ฟ	- - - ร	- - - ุ
- - - ุ	- - - ุ	- - - ด	- ุ - -	- ุ - -	- ุ - ฟ	- - - ุ	- - - ุ

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ฟ - -	- ุ - -	- - - ม	- ฟ - ุ
- - ม ร	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ	- - - ม	- - - ร	- - - -	- - - ุ

- ล - ฌ	- ล - ฟ	- - - -	- - - ฌ	- - ฌ ล	ด ล - -	ฌ ล - -	ฌ ฟ - -
- ลุ - ฌ	- ลุ - ฟ	- - - ฌ	- - - -	- ฟ - -	- - ฌ ฟ	- - ฌ ฟ	- - ม ร

- - - ล	- - - -	- ฌ - ฌ	- - - ฌ	- - ล ล	- ฌ - ฟ	- - - ร	- - - ล	กลับต้น
- - - ลุ	- - - ฌ	- - - ด	- ฌ - -	- ลุ - -	- ฌ - ฟ	- - - ลุ	- - - ลุ	

กลับต้น ให้เริ่มตั้งแต่ห้องที่ 5 และลงจบด้วยเสียง ซอล							- - - ฌ
							- - - ฌ

เพลงเร้ว

เพลงแม่ม่ายตำข้าว ท่อน 1

- - - ฌ	- - ล ฌ	- - - ฌ	- - ล ฌ	- - - ฌ	ฌ - - ฌ	- - - ฌ	ฌ - - ฌ
- - - ฌ	- - ลุ ฌ	- - - ฌ	- - ลุ ฌ	- - ฌ -	- รุ - -	- - ฌ -	- รุ - -

- ฌ - ล	- ท - ดํ	รํ ดํ - ดํ	- รํ - -	ล ฌ - ฌ ล	- ท - ดํ	รํ ดํ - ดํ	- รํ - -
- ฌ - ลุ	- ท - ด	- - ท -	- - - ฌ	- ร - -	- ท - ด	- - ท -	- - - ฌ

- ล - ฌ	- ฟ - ม	- - ร ม	ฟ - - ฌ	- ล - ฌ	- ฟ - ม	- - ร ม	ฟ - - ฌ	กลับต้น
- ลุ - ฌ	- ฟุ - -	ร ด - -	- ฌ - -	- ลุ - ฌ	- ฟุ - -	ร ด - -	- ฌ - -	

เพลงแม่ม่ายตำข้าว ท่อน 2

- - - ฌ	- - ล ฌ	- - - ฌ	- - ล ฌ	- - - ฌ	ฌ - - ฌ	- - - ฌ	ฌ - - ฌ
- - - ฌ	- - ลุ ฌ	- - - ฌ	- - ลุ ฌ	- - ฌ -	- รุ - -	- - ฌ -	- รุ - -

- ล - -	ล ฌ - ฌ ล	- ฌ - ฟ	- ม - ร	- ล - -	ล ฌ - ฌ ล	- ฌ - ฟ	- ม - ร
- ลุ - ฌ	- ร - -	- ฌ - ฟ	- มุ - รุ	- ลุ - ฌ	- ร - -	- ฌ - ฟ	- มุ - รุ

- - - ร	- - - ร	ม ร - -	- - ด ร	- - - ร	- - - ร	ม ร - -	- - ด ร
- รุ - -	- ลุ - -	- - ด ทุ	ล ทุ - -	- รุ - -	- ลุ - -	- - ด ทุ	ล ทุ - -

- - - ร	- - ม ฟ	- ล - ล	- - ม ฟ	- ล - ล	- - ม ฟ	- ม - -	- ร - ร
- ลุ - -	- ร - -	- - - ร	- ร - -	- - - ร	- ร - -	ทุ - ร ทุ	ร - ทุ -

- - - ร	- - ม ฟ	- ล - ล	- - ม ฟ	- ล - ล	- - ม ฟ	- ม - -	- ร - ร
- ลุ - -	- ร - -	- - - ร	- ร - -	- - - ร	- ร - -	ทุ - ร ทุ	ร - ทุ -

- - - ร	- ม - -	- - - ร	ร - - ร	- - - ร	- ม - -	- - - ร	ร - - ร
- รุ - -	- ร - ทุ	- - ร -	- ทุ - -	- รุ - -	- ร - ทุ	- - ร -	- ทุ - -

- ร - ทุ	- - ล ทุ	- รุ - ทุ	- ล - ทุ	
- ล - ทุ	- - - ทุ	- ร - ทุ	- ล - ทุ	กลับต้น

เพลงแม่ม่ายตำข้าว ท่อน 3

- - - ทุ	- - ล ทุ	- - - ทุ	- - ล ทุ	- - - ร	- - - ร	ม ร - -	- - ด ร
- - - ทุ	- - ล ทุ	- - - ทุ	- - ล ทุ	- รุ - -	- ล - -	- - ด ทุ	ล ทุ - -

- - ม ฟ	ทุ ฟ - -	ม ร - -	- - ด ร	- - - ร	- - - ร	ม ร - -	- - ด ร
ด ร - -	- - ม ร	- - ด ทุ	ล ทุ - -	- รุ - -	- ล - -	- - ด ทุ	ล ทุ - -

- - ม ฟ	ทุ ฟ - -	ม ร - -	- - ด ร	- ล - ร	- ล - ร	ม ร - -	- - ด ร
ด ร - -	- - ม ร	- - ด ทุ	ล ทุ - -	ทุ - ทุ -	ทุ - ทุ -	- - ด ทุ	ล ทุ - -

- - ม ฟ	ทุ ฟ - -	ม ร - -	- - ด ร	- ล - ร	- ล - ร	ม ร - -	- - ด ร
ด ร - -	- - ม ร	- - ด ทุ	ล ทุ - -	ทุ - ทุ -	ทุ - ทุ -	- - ด ทุ	ล ทุ - -

- - ม ฟ	ทุ ฟ - -	ม ร - -	- - ด ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร
ด ร - -	- - ม ร	- - ด ทุ	ล ทุ - -	- - - ทุ	- - - รุ	- - - ทุ	- - - รุ

- ร - ร	- ร - ร	- ร - -	- ร - ร	
- - - ทุ	- - - รุ	- ทุ - รุ	- - - -	กลับต้น

การบรรเลงกลับต้นให้เริ่มบรรเลงตั้งแต่ห้องที่ 5 และเปลี่ยนทำนองในวรรคสุดท้าย ดังนี้

- ร - -	- ร - ร	- ทุ ล ทุ	ดํ - - รุ	โน้ตวรรคนี้ใช้บรรเลงในเที่ยวกลับ
- ทุ - รุ	- - - -	ทุ - - -	- ร - -	

เพลงแม่ม่ายตำข้าว ท่อน 4

- ล ดํ รุ	- รุ - ดํ	- ทุ ล ทุ	- ทุ - ล	- ทุ ล ทุ	- - ดํ รุ	- มํ - -	- รุ - -
ล - - ร	- ด - -	ทุ - - -	- ล - -	ร - ทุ - -	ล ทุ - -	- ม - ร	- ทุ - -

- ล - มํ	- รุ - ดํ	- มํ - รุ	- ดํ - ล	- ร - ล	- ทุ - ฟ	- ทุ - -	- ฟ - -
ม - ม -	ร - ด -	ม - ร -	ด - ล -	ล - ล -	ทุ - ฟ -	ทุ - - ฟ	- ทุ - -

- ឥត តំ តំ	ឡ - - -	វ - ឡ វ	- - - រ	- ត រ ម	- - វ ឡ	- ត - -	- ឡ - -
វ - - វ	វ - - -	ត - - -	ម រ ត -	ឡ - ត - -	រ ម - -	- - - ឡ	- ត - -

- ឥត តំ តំ	ឡ - - -	វ - ឡ វ	- - - រ	- ត រ ម	- - វ ឡ	- ត - -	- ឡ - -
វ - - វ	វ - - -	ត - - -	ម រ ត -	ឡ - ត - -	រ ម - -	- - - ឡ	- ត - -

- ត - ត	- ត - ឡ	- ម - -	រ រ - ម	វ - ត ឡ	- - - វ	វ - ឡ វ	- - - រ
ត - ឡ -	ឡ - ឡ -	- រ - ត	- - - -	ត - - -	វ រ - -	- ម រ - -	ម រ ត -

- ត រ ម	- - វ ឡ	- ត - -	- ឡ - -	- ត - ត	- ត - ឡ	- ម - -	រ រ - ម
ឡ - ត - -	រ ម - -	- - - ឡ	- ត - -	ត - ឡ -	ឡ - ឡ -	- រ - ត	- - - -

វ - ត ឡ	- - - វ	- វ - ឥត	តំ តំ - ត - -	ឡ វ - -	ឡ - រ ម	វ - ត ឡ	- - - វ
ត - - -	វ រ - -	ត - វ - -	- ត - ឡ វ	- - ម រ	- ត - -	ត - - -	វ រ - ត

- ឡ - ត	- តំ - រិ	- រិ - រិ	- រិ - រិ	- រិ - រិ	- រិ - រិ	- រិ - រិ	- រិ - រិ
- រ - ម	- ត - រ	- - - ឡ	- - - រ	- - - ឡ	- - - រ	- - - ឡ	- - - រ

- រិ - រិ	- - - រិ	- ត តំ រិ	- រិ - តំ	- ឡ ត វ	- វ - ត	- ឡ ត វ	- - តំ រិ
- - - ឡ	- រ - -	ត - - រ	- ត - -	ឡ - - រ	- ត - -	រ - ឡ - -	ត វ - -

- មំ - -	- រិ - -	- ត - មំ	- រិ - តំ	- មំ - រិ	- តំ - ត	- រ - ត	- ឡ - វ
- ម - រ	- ឡ - -	ម - ម -	រ - ត -	ម - រ -	ត - ត -	ត - ត -	ឡ - វ -

- ឡ - -	- វ - -	- ឥត តំ តំ	ឡ - - -	វ - ឡ វ	- - - រ	- ត រ ម	- - វ ឡ
ឡ - - វ	- វ - -	វ - - - វ	វ - - -	ត - - -	ម រ ត -	ឡ - ត - -	រ ម - -

- ត - -	- ឡ - -	- ត - ត	- ត - ឡ	- ម - -	រ រ - ម	វ - ត ឡ	- - - វ
- - - ឡ	- ត - -	ត - ឡ -	ឡ - ឡ -	- រ - ត	- - - -	ត - - -	វ ត - -

វ - - ឡ វ	- - - រ	- ត រ ម	- - វ ឡ	- ត - -	- ឡ - -	- ត - ត	- ត - ឡ
ម រ - -	ម រ ត -	ឡ - ត - -	រ ម - -	- - - ឡ	- ត - -	ត - ឡ -	ឡ - ឡ -

- ม - -	ร ร - ม	ฟ - ล ฌ	- - - ฟ	- ฟ ฌ ล	ดัด ี - -	ฌ ฟ - -	ฌ - ร ม
- ทุ - ฤ	- - - -	ด - - -	ฟ ด - -	ด - ฟ - -	- ล ฌ ฟ	- - ม ร	- ด - -

ฟ - ล ฌ	- - - ฟ	- ฌ - ล	- ดัด - ิ	- ิ - ิ	- ิ - ิ	- ิ - ิ	- ิ - ิ
ด - - -	ฟ ร - ด	- ร - ม	- ด - ร	- - - ฌ	- - - ร	- - - ฌ	- - - ร

- ิ - ิ	- ิ - ิ	- ิ - ิ	- - - ิ
- - - ฌ	- - - ร	- - - ฌ	- ร - -

เพลงลา

- - - ล	- ท - -	- ม - ร	- - - ม	- ท - ล	- ฌ - ม	- - ร ม	- ฌ - ล
- ฤ - -	- - - ทุ	- - - ฤ	- - - ทุ	- ทุ - ฤ	- ฌ - ทุ	- ด - -	- ฌ - ฤ

- ิ - ท	- ล - -	ฌ ฌ - -	ล ล - ท	- - ล ท	- ิ - ม	- ม - ม	- ิ - ท
- ร - ทุ	- ฤ - ฌ	- - - ฤ	- - - ทุ	- ฌ - -	- ร - ม	- ฌ - ม	- ร - ทุ

- - ล ล	- ท - ล	- ฌ - ม	- ฌ - ล	- ท - ิ	- ท - -	ล ล - -	ฌ ฌ - ม
- ฤ - -	- ทุ - ฤ	- ฌ - ทุ	- ฌ - ฤ	- ทุ - ร	- ทุ - ฤ	- - - ฌ	- - - ทุ

- - ร ร	- ม - ฌ	- ท - ล	- ฌ - ม	- ิ - ม	- ิ - ท	- - - ล	- - - ฌ
- ฤ - -	- ทุ - ฌ	- ทุ - ฤ	- ฌ - ทุ	- ร - ม	- ร - ทุ	- - - ฤ	- - - ฌ

3.1.3 เพลงช้าเรื่องสารถิ ทางวัดกัลยาณมิตราวาส (ปี จันทรศ. 2546: 144-163)

เพลงช้า

เพลงสารถิ ท่อน 1

- - - -	- ล - ล	- - ฌ ฌ	- ล - ดัด	- - ม ม	- ิ - -	ดัด ดัด - -	ล ล - ฌ
- - - ฤ	- - - -	- ฌ - -	- ฤ - ด	- ม - -	- ร - ด	- - - ฤ	- - - ฌ

- - - -	- ฌ - ฌ	- - ร ม	- ฌ - ล	- - ฌ ฌ	- ล - ดัด	- ิ - ดัด	- ล - ฌ
- - - ฌ	- - - -	- ด - -	- ฌ - ฤ	- ฌ - -	- ฤ - ด	- ร - ด	- ฤ - ฌ

- - ดัด ท	- - ดัด ดัด	- - ดัด ิ	- - ดัด ดัด	- ิ - ิ	- ดัด - -	ท ท - -	ดัด ดัด - ิ
- - - ทุ	- ด - -	- - - ร	- ด - -	- ฟ - ร	- ด - ทุ	- - - ด	- - - ร

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ช - ล	- ดํ - ิ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ุ	- - - -	- ฟ - -	- ช - ุ	- ด - ร	- ด - ุ	- - - ช	- - - ฟ

- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- มํ - ิ	- ดํ - ล	- - ช ช	- ดํ - ิ
- ุ - -	- ฟ - ช	- ุ - ช	- ฟ - ุ	- ม - ร	- ด - ม	- ฟ - -	- ด - ร

เพลงบุหลัน ท่อน 1

- - ิ ดํ	- - ิ ิ	- - ิ มํ	- - ิ ิ	- มํ - ิ	- ดํ - ล	- - ช ล	- ดํ - ิ
- - - ด	- ร - -	- - - ม	- ร - -	- ม - ร	- ด - ม	- ฟ - -	- ด - ร

- - ิ ดํ	- - ิ ิ	- - ิ มํ	- - ิ ิ	- มํ - ิ	- ดํ - ล	- - ช ล	- ดํ - ิ
- - - ด	- ร - -	- - - ม	- ร - -	- ม - ร	- ด - ม	- ฟ - -	- ด - ร

- ช - ดํ	- ิ - มํ	- ิ - -	มํ มํ - ิ	- - มํ มํ	- มํ - -	ิ ิ - -	ดํ ดํ - ล
- ร - ด	- ร - ม	- ร - ม	- - - ร	- ม - -	- ช - ร	- - - ด	- - - ุ

- - ล ช	- - ล ล	- - ล ท	- - ล ล	- มํ - ิ	- ดํ - ล	- - ช ล	- ดํ - ิ
- - - ช	- ุ - -	- - - ุ	- ุ - -	- ม - ร	- ด - ม	- ฟ - -	- ด - ร

- - ิ ดํ	- - ิ ิ	- - ิ มํ	- - ิ ิ	- มํ - ิ	- ดํ - ล	- - ช ล	- ดํ - ิ
- - - ด	- ร - -	- - - ม	- ร - -	- ม - ร	- ด - ม	- ฟ - -	- ด - ร

- ช - ดํ	- ิ - มํ	- ิ - -	มํ มํ - ิ	- - มํ มํ	- มํ - -	ิ ิ - -	ดํ ดํ - ล
- ร - ด	- ร - ม	- ร - ม	- - - ร	- ม - -	- ช - ร	- - - ด	- - - ุ

เพลงบุหลัน ท่อน 2

- - ล ช	- - ล ล	- - ล ท	- - ล ล	- ม - -	ร ร - ม	- - - ร	- - - ล
- - - ช	- ุ - -	- - - ุ	- ุ - -	- ุ - ุ	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ

- - - ล	- - ดํ ดํ	- ิ - ดํ	- ล - ช	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล
- - - ม	- ด - -	- ร - ด	- ุ - ช	- ด - ุ	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ุ

- - ล ช	- - ล ล	- - ล ท	- - ล ล	- ม - -	ร ร - ม	- - - ร	- - - ล
- - - ช	- ุ - -	- - - ุ	- ุ - -	- ุ - ุ	- - - ุ	- - - ุ	- - - ุ

- - - ล	- - ดํ ดํ	- ิ - ดํ	- ล - ช	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- - ช ช	- ดํ - ิ
- - - ม	- ด - -	- ร - ด	- ุ - ช	- ด - ุ	- ช - ฟ	- ฟ - -	- ด - ร

- - ิํ ํ	- - ิํ ิํ	- - ิํ ํ	- - ิํ ิํ	- ม - -	ว ว - ม	- - - ว	- - - ล
- - - ด	- ว - -	- - - ม	- ว - -	- ฑ - ุ	- - - ฑ	- - - ุ	- - - ุ

- - - ล	- - ํ ํ	- ิํ - ํ	- ล - ฑ	- ํ - ล	- ฑ - ฟ	- - - ฑ	- - - ล
- - - ม	- ด - -	- ว - ด	- ุ - ฑ	- ด - ุ	- ฑ - ฟ	- - - ฑ	- - - ุ

- - ล ฑ	- - ล ล	- - ล ฑ	- - ล ล	- ม - -	ว ว - ม	- - - ว	- - - ล
- - - ฑ	- ุ - -	- - ุ ฑ	- ุ - -	- ฑ - ุ	- - - ฑ	- - - ุ	- - - ุ

- - - ล	- - ํ ํ	- ิํ - ํ	- ล - ฑ	- ํ - ิํ	- ํ - ฑ	- - ล ฑ	- ํ - ิํ
- - - ม	- ด - -	- ว - ด	- ุ - ฑ	- ม - ว	- ด - ฑ	- - - ฑ	- ด - ว

เพลงขกมวย ท่อน 1

- - - -	- ิํ - ิํ	- - - -	- ํ - ํ	- ิํ - ํ	- ฑ - ํ	- - - -	- ิํ - ิํ
- - - ว	- - - -	- - - ด	- - - -	- ว - ด	- ฑ - ด	- - - ว	- - - -

- ฑ - ํ	- - ิํ ํ	- ํ - ํ	- ิํ - ํ	- ฑ - -	- ล ฑ ํ	- ิํ - ํ	- ํ - ล
- ว - ด	- - - ม	- ฑ - ม	- ว - ด	- ว - -	ฑ - - ด	- ว - ด	- ฑ - ุ

- - - -	- ล - ล	- - ฑ ฑ	- ล - ํ	- - ิํ ิํ	- ํ - -	ล ล - -	ฑ ฑ - ฟ
- - - ุ	- - - -	- ฑ - -	- ุ - ด	- ว - -	- ด - ุ	- - - ฑ	- - - ฟ

- ล ํ -	ล ฑ - -	- - ว ม	- - ฟ ฑ	- ํ - ิํ	- ํ - ฑ	- - ล ฑ	- ํ - ิํ
- - - ฑ	- - ฟ ม	ว ด - -	ว ม - -	- ม - ว	- ด - ฑ	- - - ฑ	- ด - ว

- - - -	- ิํ - ิํ	- - - -	- ํ - ํ	- ิํ - ํ	- ฑ - ํ	- - - -	- ิํ - ิํ
- - - ว	- - - -	- - - ด	- - - -	- ว - ด	- ฑ - ด	- - - ว	- - - -

- ฑ - ํ	- - ิํ ํ	- ํ - ํ	- ิํ - ํ	- ฑ - -	- ล ฑ ํ	- ิํ - ํ	- ํ - ล
- ว - ด	- - - ม	- ฑ - ม	- ว - ด	- ว - -	ฑ - - ด	- ว - ด	- ฑ - ุ

- - - -	- ล - ล	- - ฑ ฑ	- ล - ํ	- - ิํ ิํ	- ํ - -	ล ล - -	ฑ ฑ - ฟ
- - - ุ	- - - -	- ฑ - -	- ุ - ด	- ว - -	- ด - ุ	- - - ฑ	- - - ฟ

- ล ํ -	ล ฑ - -	- - ว ม	- - ฟ ฑ	- ํ - ล	- ฑ - -	ฟ ฟ - -	ฑ ฑ - ล
- - - ฑ	- - ฟ ม	ว ด - -	ว ม - -	- ด - ุ	- ฑ - ฟ	- - - ฑ	- - - ุ

- - - -	- ล - ล	- - ช ล	- ดํ - ิ	- มํ - ิ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ุ	- - - -	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- - - ฟ

- ล ดํ -	ล ช - -	- - ร ม	- ฟ ช -	- มํ - ิ	- ดํ - ช	- - ล ท	- ดํ - ิ
- - - ช	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -	- ม - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- ด - ร

เพลงชกมวย ท่อน 2

- - ช ล	- ดํ - ิ	- มํ - ิ	- ดํ - ล	- ล - -	ช ช - -	ล ล - -	ดํ ดํ - ิ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ุ	- ุ - ุ	- - - ุ	- - - ด	- - - ร

- - - ล	- - - ิ	- ล - -	ิ ิ - ดํ	- ล - ช	- ฟ - ร	- ฟ - -	ช ช - ฟ
- - - ม	- - - ร	- ม - ร	- - - ด	- ุ - ุ	- ฟ - ุ	- ฟ - ุ	- - - ฟ

- ด - ฟ	- ช - ล	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- ุ - ฟ	- ุ - ุ	- ด - ุ	- ุ - ฟ	- ุ - ุ	- - - ฟ	- - - ุ	- - - ุ

- - - ร	- - - ล	- ร - -	ล ล - ิ	- มํ - ิ	- ดํ - ล	- ดํ - -	ิ ิ - ดํ
- - - ุ	- - - ุ	- ุ - ุ	- - - ร	- ม - ร	- ด - ุ	- ด - ุ	- - - ด

- ด - ฟ	- ช - ล	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- ุ - ฟ	- ุ - ุ	- ด - ุ	- ุ - ฟ	- ุ - ุ	- - - ฟ	- - - ุ	- - - ุ

- - - ร	- - - ล	- ร - -	ล ล - ิ	- มํ - ิ	- ดํ - ล	- ดํ - -	ิ ิ - ดํ
- - - ุ	- - - ุ	- ุ - ุ	- - - ร	- ม - ร	- ด - ุ	- ด - ร	- - - ด

- - ช ล	- ช - ดํ	- - ช ล	- ช - ดํ	- - ช ล	- ดํ - ิ	- มํ - ิ	- ดํ - ล
- ฟ - -	- ร - ด	- ฟ - -	- ร - ด	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ุ

- ดํ - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	- ดํ - ิ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- ด - ุ	- ุ - ฟ	- - - ุ	- - - ุ	- ด - ร	- ด - ุ	- - - ุ	- - - ฟ

- ช - ช	- ม - -	- - - ร	- - ร ม	- ม - -	- ร - ม	- - - -	- ช - ช
- - - ม	- - ร ด	- ุ - ด	- ด - -	- - ร ด	- - - -	- ร - ม	- - - ร

- - ช ล	- ช - ดํ	- - ช ล	- ช - ดํ	- - ช ล	- ดํ - ิ	- มํ - ิ	- ดํ - ล
- ฟ - -	- ร - ด	- ฟ - -	- ร - ด	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ุ

- ดํ - ล	- ฌ - -	ฟ ฟ - -	ฌ ฌ - ล	- ดํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ฌ ฌ - ฟ
- ด - ลุ	- ฌ - ฟ	- - - ฌ	- - - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ฌ	- - - ฟ

- ฌ - ฌ	- ม - -	- - - ร	- - ร ม	- ม - -	- ร - ม	- - - -	- ฌ - ฌ
- - - ม	- - ร ด	- ฌ - ด	- ด - -	- - ร ด	- - - -	- ร - ม	- - - ร

- - ร ร	- ร - ร	- ร - -	ร ร - ร	- - - ฌ	- - ล ท	- ล - ท	- ดํ - ํ
- - - -	- - - -	- ฌ - -	- - - รุ	- ฌ - -	- - - ทุ	- ลุ - ทุ	- ด - ร

เพลงสี่ภาษา

- ํ - ํ	- ดํ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ํ	- ํ - -	ํ ํ - ํ	- - - -	- ดํ - ดํ
- ม - ร	- ด - ทุ	- - - ด	- - - ร	- ม - ม	- - - ร	- - - ด	- - - -

- ฌ - ดํ	- - ํ ํ	- ํ - ํ	- ํ - ดํ	- - ดํ ท	- - ดํ ดํ	- - ดํ ํ	- - ดํ ดํ
- ร - ด	- - - ม	- ฌ - ม	- ร - ด	- - - ทุ	- ด - -	- - - ร	- ด - -

- ํ - ํ	- ดํ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ํ	- - ดํ -	ดํ ดํ - -	ํ ํ - -	ํ ํ - ํ
- ม - ร	- ด - ทุ	- - - ด	- - - ร	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - ร

- - ํ ดํ	- - ํ ํ	- - ํ ํ	- - ํ ํ	- ํ - ํ	- ํ - -	ํ ํ - -	ดํ ดํ - ํ
- - - ด	- ร - -	- - - ม	- ร - -	- ม - ฌ	- ม - ร	- - - ด	- - - ท

- ํ - ท	- ล - -	ฌ ฌ - -	ล ล - ท	- ํ - ํ	- ํ - -	ท ท - -	ล ล - ฌ
- ร - ทุ	- ลุ - ฌ	- - - ลุ	- - - ทุ	- ร - ม	- ร - ทุ	- - - ลุ	- - - ฌ

- ํ - ํ	- ดํ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ํ	- ํ - -	ํ ํ - ํ	- - - -	- ดํ - ดํ
- ม - ร	- ด - ทุ	- - - ด	- - - ร	- ม - ม	- - - ร	- - - ด	- - - -

- ฌ - ดํ	- - ํ ํ	- ํ - ํ	- ํ - ดํ	- - ดํ ท	- - ดํ ดํ	- - ดํ ํ	- - ดํ ดํ
- ร - ด	- - - ม	- ฌ - ม	- ร - ด	- - - ทุ	- ด - -	- - - ร	- ด - -

- ํ - ํ	- ดํ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ํ	- - ดํ -	ดํ ดํ - -	ํ ํ - -	ํ ํ - ํ
- ม - ร	- ด - ทุ	- - - ด	- - - ร	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - ร

- - ํ ดํ	- - ํ ํ	- - ํ ํ	- - ํ ํ	- ํ - ํ	- ํ - -	ํ ํ - -	ดํ ดํ - ํ
- - - ด	- ร - -	- - - ม	- ร - -	- ม - ฌ	- ม - ร	- - - ด	- - - ท

- รั - ท	- ล - -	ช ช - -	ล ล - ท	- รั - ม	- รั - -	ท ท - -	ล ล - ช
- ร - ท	- ล - ช	- - - ล	- - - ท	- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ช

- - ช ช	- - - ม	- - - ช	- - - ม	- พ - ช	ล ช - -	- - ร ม	พ - - ช
- ช - -	- ร - -	- ร - -	- ร - -	- ด - -	- - พ ม	ร ด - -	- ช - -

- ด - ล	- ช - พ	- ช - -	ล ล - ช	- - - พ	- - พ พ	- ร - -	ด ด - พ
- ด - ล	- ช - พ	- ช - ล	- - - ช	- - - พ	- พ - -	- ล - ช	- - - พ

- ช - ช	- ม - -	- - - ร	- - ร ม	- ม - -	- ร - ม	- - - -	- ช - -
- - - ม	- - ร ด	- ช - ด	- ด - -	- - ร ด	- - - -	- ร - ม	- - - ร

- - ร ร	- ร - ร	- ร - -	ร ร - ร	- - - ช	- - ล ท	- ล - ท	- ด - รั
- - - -	- - - -	- ช - -	- - - ร	- ช - -	- - - ท	- ล - ท	- ด - ร

สองไม้

เพลงเมรีรา ท่อน 1

- - - ร	- - - ช	- - - พ	- - - ช	- - ล ล	- ด - พ	- ล - ช	- - - ร
- - - ล	- - - ช	- - - พ	- - - ช	- ล - -	- ด - พ	- ล - ช	- - - ล

- - - รั	- ด - -	ล ล - -	ช ช - ร	- - ช ช	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ม
- - - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ล	- ช - -	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ท

- - ม -	- ร - ม	- พ - ช	- - - -	- - ช ช	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ม
- - ร ด	- - - -	- พ - ช	- - - -	- ช - -	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ท

- - ม -	- ม - ร	- ด - ร	- - - -	- - ช ช	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ม
- - ร ด	- - - ล	- ช - ล	- - - -	- ช - -	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ท

- - ม -	- ร - ม	- พ - ช	- - - -	- - ช ช	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ม
- - ร ด	- - - -	- พ - ช	- - - -	- ช - -	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ท

- - ม -	- ม - ร	- ด - ร	- - - -
- - ร ด	- - - ล	- ช - ล	- - - -

เพลงเมรีร่า ท่อน 2

- - - ฌ	- - - -	- ล - ฌ	- - - -	- ล - ฟ	- - ฌ ล	- ดํ - ฌ	- - - ร
- - - ฌ	- - - -	- ล - ฌ	- - - -	- ล - ฟ	- - - ล	- ด - ฌ	- - - ล

- - - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ฌ ฌ - ร	- - ฌ ฌ	- ฟ - ฌ	- ล - ฌ	- ฟ - ม
- - - ร	- ด - ล	- - - ฌ	- - - ล	- ฌ - -	- ฟ - ฌ	- ล - ฌ	- ฟ - ฌ

- - ม -	- ร - ม	- ฟ - ฌ	- - - -	- - ฌ ฌ	- ฟ - ฌ	- ล - ฌ	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- ฟ - ฌ	- - - -	- ฌ - -	- ฟ - ฌ	- ล - ฌ	- ฟ - ฌ

- - ม -	- ม - ร	- ด - ร	- - - -	- - ฌ ฌ	- ฟ - ฌ	- ล - ฌ	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - ล	- ฌ - ล	- - - -	- ฌ - -	- ฟ - ฌ	- ล - ฌ	- ฟ - ฌ

- - ม -	- ร - ม	- ฟ - ฌ	- - - -	- - ฌ ฌ	- ฟ - ฌ	- ล - ฌ	- ฟ - ม
- - ร ด	- - - -	- ฟ - ฌ	- - - -	- ฌ - -	- ฟ - ฌ	- ล - ฌ	- ฟ - ฌ

- - ม -	- ม - ร	- ด - ร	- - - -
- - ร ด	- - - ล	- ฌ - ล	- - - -

เพลงเมรีร่า ท่อน 3

- - ฟ -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- - - -	- ดํ - -	- ล - ล	- - - -
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ล	- - - -	- ด - ล	- - - -	- - - -

- - ฌ ฟ	- ฌ - ล	- ท - ดํ	- ท - ล	- - ฌ ฌ	- ฟ - ฌ	- ฟ - ล	- ฌ - ฟ
- - - ฟ	- ฌ - ล	- ท - ด	- ท - ล	- ฌ - -	- ฟ - ฌ	- ฟ - ล	- ฌ - ฟ

- - ฟ -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- - - -	- ดํ - -	- ล - ล	- - - -
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ล	- - - -	- ด - ล	- - - -	- - - -

- - ฌ ฟ	- ฌ - ล	- ท - ดํ	- ท - ล	- - ฌ ฌ	- ฟ - ฌ	- ฟ - ล	- ฌ - ฟ
- - - ฟ	- ฌ - ล	- ท - ด	- ท - ล	- ฌ - -	- ฟ - ฌ	- ฟ - ล	- ฌ - ฟ

- - ฟ -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ร - ม	- ฟ - ฌ	- - - ฟ	- - - ฌ
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ฌ	- ล - ฌ	- ด - ร	- - - ด	- - - ร

- - - -	- ล - ฟ	- - - ฅ	- - - -	- - - ล	- - ล -	- ฅ - ฟ	- - - -
- - - -	- ลุ - ฟุ	- - - ฅุ	- - - -	- ฟุ - -	- - ฅ ฟ	- - - -	- ม - ร

- - ฟ -	- ม - -	- ร - ร	- - - ม	- ร - ม	- ฟ - ฅ	- - - ฟ	- - - ฅ
- - ม ร	- - - รุ	- - - ลุ	- - - ทุ	- ลุ - ทุ	- ด - ร	- - - ด	- - - ร

- - - -	- ล - ฟ	- - - ฅ	- - - -	- - - ล	- - ล -	- ฅ - ฟ	- - - -
- - - -	- ลุ - ฟุ	- - - ฅุ	- - - -	- ฟุ - -	- - ฅ ฟ	- - - -	- ม - ร

- ม - ร	- - - -	- - - ด	- - - -	- - ด -	- ด - ร	- ด - ร	- ม - ฟ
- - - -	- ด - ฅ	- - - -	- - - ฅ	- - - ฅ	- - - -	- ฅ - ลุ	- ทุ - ด

- - - -	- ฅ - ม	- ฅ - ฟ	- - - -	- - ฟ -	- ดุ - รุ	- ดุ - -	- รุ รุ - ดุ
- - - -	- ฅุ - มุ	- ฅุ - ฟุ	- - - -	- - ฅ ล	- ด - ร	- ด - ร	- - - ด

- - - ด	- - - -	- ม - ร	- - - -	- - ด -	- ด - ร	- ด - ร	- ม - ฟ
- - - ฅ	- - - -	- - - -	- ด - ฅ	- - - ฅ	- - - -	- ฅ - ลุ	- ทุ - ด

- - - -	- ฅ - ม	- ฅ - ฟ	- - - -	- - ฟ -	- ดุ - รุ	- ดุ - -	- รุ รุ - ดุ
- - - -	- ฅุ - มุ	- ฅุ - ฟุ	- - - -	- - ฅ ล	- ด - ร	- ด - ร	- - - ด

เพลงเรื่อ

เพลงปฐมสมโภช ท่อน 1

- - ฟ -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- - - -	- รุ - รุ	- - - ทุ	- - - ล
- - ม ร	- - - รุ	- - - ลุ	- - - ลุ	- - - ร	- - - -	- - - ทุ	- - - ลุ

- - ฟ -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- - - -	- รุ - รุ	- - - ทุ	- - - ล
- - ม ร	- - - รุ	- - - ลุ	- - - ลุ	- - - ร	- - - -	- - - ทุ	- - - ลุ

- - - ทุ	- ล - -	- ล - ทุ	- ล - -	- ล - ทุ	- ล - -	- ล - ทุ	- ล - -
- - - -	- - - รุ	- - - -	- - - ลุ	- - - -	- - - รุ	- - - -	- - - ลุ

- ล - ทุ	- ล - -	- ล - ทุ	- ล - -	- ล - ทุ	- ล - ล	- - - -	- - - ล
- - - -	- - - รุ	- - - -	- - - ลุ	- - - -	- - - รุ	- - - ลุ	- - - -

- - - -	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - ហ	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ
- - - ឡ	- - - -	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - ហ	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ

- - - ឡ	- រ - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - រ	- - - -	- ឡ - ឡ
- - - ហ	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - ហ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -

- - - ឡ	- ឡ - ហ	- - - រ	- - - ឡ	- - - -	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ
- ឡ - -	- ឡ - ហ	- - - រ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- - - ឡ	- - - ឡ

- - - ហ	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ	- រ - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ
- - - ហ	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - ហ	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ

- - - ឡ	- - - រ	- - - -	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- ឡ - ហ	- - - រ	- - - ឡ
- - - ហ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- ឡ - -	- ឡ - ហ	- - - រ	- - - ឡ

- - - -	- ឡ - ហ	- ឡ - រ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- រ - ឡ	- - - -
- - - ឡ	- - - -	- - - -	- - - ឡ	- - - -	- រ - ឡ	- - - -	- ហ - ឡ

- ឡ - -	- ឡ - រ	- - - -	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- រ - ឡ	- - - -
- - - រ	- - - -	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- រ - ឡ	- - - -	- ហ - ឡ

- - - -	- ឡ - ហ	- ឡ - រ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - ឡ	- រ - ឡ	- - - -
- - - ឡ	- - - -	- - - -	- - - ឡ	- - - -	- រ - ឡ	- - - -	- ហ - ឡ

- ឡ - -	- ឡ - រ	- - - -	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- រ - ឡ	- - - -
- - - រ	- - - -	- ឡ - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- រ - ឡ	- - - -	- ហ - ឡ

เพลงปฐมสมโภช ท่อน 2

- - ហ -	- ឡ - -	- រ - រ	- - - ឡ	- - - -	- រ - រ	- - - ហ	- - - ឡ
- - ឡ រ	- - - រ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - រ	- - - -	- - - ហ	- - - ឡ

- - ហ -	- ឡ - -	- រ - រ	- - - ឡ	- - - -	- រ - រ	- - - ហ	- - - ឡ
- - ឡ រ	- - - រ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - រ	- - - -	- - - ហ	- - - ឡ

- - - ๗	- ๓ - -	- ๓ - ๗	- ๓ - -	- ๓ - ๗	- ๓ - -	- ๓ - ๗	- ๓ - -
- - - -	- - - ๖	- - - -	- - - ๕	- - - -	- - - ๖	- - - -	- - - ๕

- ๓ - ๗	- ๓ - -	- ๓ - ๗	- ๓ - -	- ๓ - ๗	- ๓ - ๓	- - - -	- - - ๓
- - - -	- - - ๖	- - - -	- - - ๕	- - - -	- - - ๖	- - - ๕	- - - -

- - - -	- ๗ - ๗	- - - ๓	- - - ๗	- - - -	- ๗ - ๗	- - - ๓	- - - ๗
- - - ๗	- - - -	- - - ๕	- - - ๗	- - - ๗	- - - -	- - - ๕	- - - ๗

- - - ๓	- - - ๓	- - - ๗	- - - ๓	- - - ๗	- ๓ - -	- ๓ - ๗	- ๓ - -
- - - ๗	- - - ๕	- - - ๗	- - - ๗	- - - -	- - - ๕	- - - -	- - - ๓

- ๓ - ๗	- ๓ - -	- ๓ - ๗	- ๓ - -	- ๓ - ๗	- ๓ - -	- ๓ - ๗	- ๓ - -
- - - -	- - - ๕	- - - -	- - - ๓	- - - -	- - - ๕	- - - -	- - - ๓

- ๓ - ๗	- ๓ - ๓	- - - -	- - - ๓	- - - -	- ๗ - ๗	- - - ๓	- - - ๗
- - - -	- - - ๕	- - - ๓	- - - -	- - - ๗	- - - -	- - - ๕	- - - ๗

- - - -	- ๗ - ๗	- - - ๓	- - - ๗	- - - ๓	- - - ๓	- - - ๗	- - - ๓
- - - ๗	- - - -	- - - ๕	- - - ๗	- - - ๗	- - - ๕	- - - ๗	- - - ๗

- - - -	- - ๖ ๓	- - ๗ ๓	- - - ๗	- - - ๓	- - - ๖	- - - -	- ๓ - ๓
- - - -	- - ๓ -	- - ๗ ๕	- - - ๗	- - - ๗	- - - ๕	- - - ๗	- - - -

- - - ๗	- ๓ - ๗	- - - ๖	- - - ๓	- - - ๓	- - - ๓	- - - ๗	- - - ๓
- ๗ - -	- ๕ - ๗	- - - ๖	- - - ๕	- - - ๗	- - - ๕	- - - ๗	- - - ๗

- - - -	- - ๖ ๓	- - ๗ ๓	- - - ๗	- - - ๓	- - - ๖	- - - -	- ๓ - ๓
- - - -	- - ๓ -	- - ๗ ๕	- - - ๗	- - - ๗	- - - ๕	- - - ๗	- - - -

- - - ๗	- ๓ - ๗	- - - ๖	- - - ๓	- - - -	- ๕ - ๗	- ๓ - ๖	- - - ๓
- ๗ - -	- ๕ - ๗	- - - ๖	- - - ๕	- - - ๗	- - - -	- - - -	- - - ๗

- - - ๓	- - - -	- ๖ - ๓	- - - -	- ๗ - -	- ๓ - ๖	- - - -	- - - ๓
- - - -	- ๖ - ๓	- - - -	- ๗ - ๕	- - - ๖	- - - -	- ๓ - ๓	- - - ๗

- - - ม	- - - -	- ร - ด	- - - -	- - - -	- ล - ทุ	- ด - ร	- - - ด
- - - -	- ร - ด	- - - -	- ทุ - ล	- - - ทุ	- - - -	- - - -	- - - ทุ

- - - ม	- - - -	- ร - ด	- - - -	- ทุ - -	- ม - ร	- - - -	- - - ด
- - - -	- ร - ด	- - - -	- ทุ - ล	- - - ร	- - - -	- ด - ล	- - - ทุ

- - - ม	- - - -	- ร - ด	- - - -
- - - -	- ร - ด	- - - -	- ทุ - ล

เพลงปฐมสมโภช ท่อน 3

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- - - -	- รี้ - รี้	- - - ทุ	- - - ล
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ล	- - - ร	- - - -	- - - ทุ	- - - ล

- ฟ - -	- ม - -	- ร - ร	- - - ล	- - - -	- รี้ - รี้	- - - ทุ	- - - ล
- - ม ร	- - - ร	- - - ล	- - - ล	- - - ร	- - - -	- - - ทุ	- - - ล

- - - ทุ	- ล - -	- ล - ทุ	- ล - -	- ล - ทุ	- ล - -	- ล - ทุ	- ล - -
- - - -	- - - ร	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ร	- - - -	- - - ล

- ล - ทุ	- ล - -	- ล - ทุ	- ล - -	- ล - ทุ	- ล - ล	- - - -	- - - ล
- - - -	- - - ร	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ร	- - - ล	- - - -

- - - ล	- - - -	- รี้ - รี้	- - - ด	- - - ม	- รี้ - ด	- - - -	- รี้ - รี้
- - - ม	- - - ร	- - - -	- - - ด	- - - ม	- ร - ด	- - - ร	- - - -

- - - -	- - - ทุ	- ล - ทุ	- ด - รี้	- - - ม	- - - -	- - - รี้	- - - -
- - - ร	- - - -	- - - -	- - - ร	- - - -	- - - รี้	- - - ทุ	- - - -

- - - ล	- - - -	- รี้ - รี้	- - - ด	- - - ม	- รี้ - ด	- - - -	- รี้ - รี้
- - - ม	- - - ร	- - - -	- - - ด	- - - ม	- ร - ด	- - - ร	- - - -

- - - ด	- - - ทุ	- - - -	- ฟ - ฟ	- - - ล	- - - -	- ทุ - ฟ	- - - -
- - - ด	- - - ทุ	- - - ฟ	- - - -	- - - -	- ทุ - ฟ	- - - -	- ม - ร

- - - -	- ร - ม	- - - -	- ฟ - ทุ	- - - ล	- - - -	- - - ทุ	- - - -
- - - ด	- - - -	- ร - ม	- - - -	- - - -	- - - ทุ	- - - ด	- - - -

- - ឡ ឆ	- ទំ - -	- - - -	- វ - វ	- - - ឆ	- - - -	- ឡ - វ	- - - -
- - វ -	- - - វ	- - - វ	- - - -	- - - -	- ឡ - វ	- - - -	- ឆ - វ

- - - -	- វ - ឆ	- - - -	- វ - ឡ	- - - ឆ	- - - -	- - - ឡ	- - - -
- - - ឆ	- - - -	- វ - ឆ	- - - -	- - - -	- - - ឡ	- - - ឆ	- - - -

- - - ឆ	- - - ឡ	- - - ឆ	- - - ឡ	- - - ឆ	- - - -	- រំ - រំ	- - - រំ
- ឡ - -	- ឡ - -	- ឡ - -	- ឡ - -	- - - ឆ	- - - វ	- - - -	- - - ឆ

- - - វ	- - - ឆ	- - ឆ -	- - ឡ ឆ	- - - ទំ	- - - -	- - - -	- វ - វ
- - - ឆ	- - - -	- - ឡ វ	- - វ -	- - - -	- - - វ	- - - វ	- - - -

- - - ឆ	- - - -	- ឡ - វ	- - - -	- - - -	- វ - ឆ	- - - -	- វ - ឡ
- - - -	- ឡ - វ	- - - -	- ឆ - វ	- - - ឆ	- - - -	- វ - ឆ	- - - -

- - - ឆ	- - - -	- - - ឡ	- - - -	- - - ឆ	- - - ឡ	- - - ឆ	- - - ឡ
- - - -	- - - ឡ	- - - ឆ	- - - -	- ឡ - -	- ឡ - -	- ឡ - -	- ឡ - -

- - - រំ	- - - -	- រំ - រំ	- - - រំ	- - - វ	- - - ឆ	- - ឆ -	- - - វ
- - - ឆ	- - - វ	- - - -	- - - ឆ	- - - ឆ	- - - -	- - ឡ វ	- ឆ - -

- - - -	- - ឡ ឆ	- ទំ - -	- រំ - -	- ឆ - ឡ	- - - -	- វ - -	- វ - វ
- - - -	- - វ -	- - - ឆ	- - - ឆ	- - - -	- វ - វ	- - - ឆ	- - - -

- - - ឆ	- - - ឡ	- - - -	- វ - វ	- - - ឡ	- - - ឆ	- - - ទំ	- - - រំ
- - - ឆ	- - - ឡ	- - - វ	- - - -	- - - វ	- - - ឆ	- - - ឆ	- - - វ

- រំ - រំ	- រំ - -	- រំ - រំ	- រំ - -	- រំ - រំ	- រំ - -	- រំ - រំ	- រំ - -
- - - -	- - - ឡ	- - - -	- - - វ	- - - -	- - - ឡ	- - - -	- - វ -

- រំ - រំ	- រំ - -	- រំ - រំ	- រំ - -	- រំ - រំ	- រំ - រំ	- - - -	- - - រំ
- - - -	- - - ឡ	- - - -	- - - វ	- - - -	- - - ឡ	- - - វ	- - - -

- - - มั	- - - วั	- - - ดั	- - - วั	- - - วั	- - - -	- วั - วั	- - - ดั
- - - ม	- - - วั	- - - ด	- - - วั	- - - วั	- - - วั	- - - -	- - - ด

- - - -	- - - ฃ	- ล - ท	- ดั - วั	- - - มั	- - - วั	- - - ดั	- - - วั
- - - วั	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ม	- - - วั	- - - ด	- - - วั

- - - มั	- - - วั	- - - ดั	- - - วั	- - - มั	- - - วั	- - - -	- มั - มั
- - - ม	- - - วั	- - - ด	- - - วั	- - - ม	- - - วั	- - - ม	- - - -

- - - ล	- - - ล	- - ท -	- ล - ท	- ดั - วั	- ดั - -	- - - -	- ดั - วั
- - - ม	- - - -	- - ล ฃ	- - - -	- - - -	- - - ท	- ล - ท	- - - -

- - - มั	- - - วั	- - - ดั	- - - วั	- - - วั	- - - -	- วั - วั	- - - ดั
- - - ม	- - - วั	- - - ด	- - - วั	- - - วั	- - - วั	- - - -	- - - ด

- - - -	- - - ฃ	- ล - ท	- ล - ดั	- - - วั	- - - ดั	- - - ท	- - - ดั
- - - วั	- - - -	- - - -	- ล - ด	- - - วั	- - - ด	- - - ท	- - - ด

- - - วั	- - - ดั	- - - ท	- - - ดั	- - - วั	- - - ดั	- - - -	- วั - วั
- - - วั	- - - ด	- - - ท	- - - ด	- - - วั	- - - ด	- - - วั	- - - -

- - - ล	- - - ล	- - ท -	- ล - ท	- ดั - วั	- ดั - -	- - - -	- ดั - วั
- - - ม	- - - -	- - ล ฃ	- - - -	- - - -	- - - ท	- ล - ท	- - - -

- - - วั	- - - ดั	- - - ท	- - - ดั	- - - ดั	- - - -	- ดั - ดั	- - - ท
- - - วั	- - - ด	- - - ท	- - - ด	- - - ด	- - - ด	- - - -	- - - ท

- - - -	- - - ฟ	- ฃ - ล	- ดั - ฃ	- - - -	- - - ฃ	- - - ดั	- - - -
- - - ด	- - - -	- - - -	- ด - ฃ	- - - -	- - - ฃ	- - - ด	- - - -

- - - ฃ	- - ล ท	- ดั - -	- วั - -	- - - ดั	- - ดั -	- - - ท	- วั - -
- วั - -	- - ฃ -	- - - ท	- - - ดั	- ฃ - -	- - ท ล	- ล - -	- - - ฃ

- - - ล	- - - -	- - - ฃ	- - - -	- - - ฃ	- - ล ท	- ดั - -	- วั - -
- - - -	- - - ฃ	- - - ด	- - - -	- วั - -	- - ฃ -	- - - ท	- - - ดั

- - - ទំ	- - គ -	- - - ហ	- រំ - -	- - - -	- ទំ - ទំ	- - - ហ	- - - ឈ
- ឡ - -	- - ហ ឈ	- ឈ - -	- - - ឡ	- - - គ	- - - -	- - - ហ	- - - ឡ

- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- ទំ - ទំ	- - - ហ	- - - ឈ	- - - ឡ	- - - ទំ
- - - -	- ឃ - រ	- - - គ	- - - -	- - - ហ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - គ

- - - ហ	- - - ឈ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- ទំ - ទំ	- - - ហ	- - - ឈ
- - - ហ	- - - ឡ	- - - -	- ឃ - រ	- - - គ	- - - -	- - - ហ	- - - ឡ

- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- ទំ - ទំ	- - - ហ	- - - ឈ	- - - ឡ	- - - ទំ
- - - -	- ឃ - រ	- - - គ	- - - -	- - - ហ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - គ

- - - ហ	- - - ឈ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- ទំ - ទំ	- - - ហ	- - - ឈ
- - - ហ	- - - ឡ	- - - ឡ	- ឃ - រ	- - - គ	- - - -	- - - ហ	- - - ឡ

- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- ទំ - ទំ	- - - ហ	- - - ឈ	- - - ឡ	- - - ទំ
- - - -	- ឃ - រ	- - - គ	- - - -	- - - ហ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - គ

- - - ហ	- - - ឈ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - ឈ	- ឡ - -	- ឡ - ឈ	- ឡ - -
- - - ហ	- - - ឡ	- - - ឡ	- ឃ - រ	- - - -	- - - រ	- - - -	- - - ឡ

- - - ឡ	- - - ឡ	- - - -	- ទំ - ទំ	- - - ហ	- - - ឈ	- - - ឡ	- - - ទំ
- - - -	- ឃ - រ	- - - គ	- - - -	- - - -	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - គ

- - - ហ	- - - ឈ	- - - ឡ	- - - ឡ	- - - ឈ	- ឡ - -	- ឡ - ឈ	- ឡ - -
- - - ហ	- - - ឡ	- - - ឡ	- ឃ - រ	- - - -	- - - រ	- - - -	- - - ឡ

- ឡ - ឈ	- ឡ - -	- ឡ - ឈ	- ឡ - -	- ឡ - ឈ	- ឡ - -	- ឡ - ឈ	- ឡ - -
- - - -	- - - រ	- - - -	- - - ឡ	- - - -	- - - រ	- - - -	- - - ឡ

- ឡ - ឈ	- ឡ - ឡ	- - - -	- - - ឡ	- - - -	- - - ឡ	- ឈ - ហ	- ទំ - រំ
- - - -	- - - គ	- - - ឡ	- - - -	- - - រ	- - - -	- - - -	- - - -

- - - រំ	- រំ - -	- រំ - រំ	- រំ - -	- រំ - រំ	- រំ - -	- រំ - រំ	- រំ - -
- - - -	- - - ឡ	- - - -	- - - រ	- - - -	- - - ឡ	- - - -	- - - រ

- รั - มั	- รั - -	- รั - มั	- รั - -	- รั - มั	- รั - รั	- - - -	- - - รั
- - - -	- - - ฑ	- - - -	- - - วั	- - - -	- - - ฑ	- - - วั	- - - -

เพลงลา

- - - ล	- ท - -	- ม - วั	- - - ม	- ท - ล	- ฑ - ม	- - วั ม	- ฑ - ล
- ล - -	- - - ฑ	- - - ล	- - - ฑ	- ฑ - ล	- ฑ - ฑ	- ฑ - -	- ฑ - ล

- รั - ท	- ล - -	ฑ ฑ - -	ล ล - ท	- - ล ท	- รั - มั	- มั - มั	- รั - ท
- วั - ฑ	- ล - ฑ	- - - ล	- - - ฑ	- ฑ - -	- วั - ม	- ฑ - ม	- วั - ฑ

- - ล ล	- ท - ล	- ฑ - ม	- ฑ - ล	- ท - รั	- ท - -	ล ล - -	ฑ ฑ - ม
- ล - -	- ฑ - ล	- ฑ - ฑ	- ฑ - ล	- ฑ - วั	- ฑ - ล	- - - ฑ	- - - ฑ

- - วั วั	- ม - ฑ	- ท - ล	- ฑ - ม	- รั - มั	- รั - ท	- - - ล	- - - ฑ
- ล - -	- ฑ - ฑ	- ฑ - ล	- ฑ - ฑ	- วั - ม	- วั - ฑ	- - - ล	- - - ฑ

3.2 เพลงสารถิในประเภทเพลงเถา

เพลงสารถิ เถา ได้รับถ่ายทอดทำนองเพลงจากครูนั้ฐพงศ์ โสวัตร

อัตราจังหวะ 3 ชั้น ท่อน 1

- ฑ - ฑ	- ฑ - ดั	- มั วั ดั	- ท - ล	- - ดั ดั	- รั - ฑ	- - - -	ฑ ล - ดั
- ฑ - -	วั - - ด	- ม วั ด	- ฑ - ล	- ด - -	- วั - วั	- ม - ฬ	- - - ด

- ฑ - ดั	- - รั มั	- มั - มั	- รั - ดั	- - มั -	มั - รั -	ดั - รั -	รั - ดั -
- วั - ด	- - - ม	- ฑ - ม	- วั - ด	- - - รั	- ดั - ล	- ล - ดั	- ล - ฑ

- ดั - มั	รั ดั - -	ล ล - -	ฑ ฑ - ฬ	- วั - -	ด ด - -	ฬ ฬ - -	ฑ ฑ - ล
- ด - ม	วั ด - ล	- - - ฑ	- - - ฬ	- ล - ฑ	- - - ฬ	- - - ฑ	- - - ล

- - ฬ -	ฬ ฬ - -	ฑ ฑ - -	ล ล - ดั	- - มั -	มั - รั -	ดั - รั -	รั - ดั -
- - - ฬ	- - - ฑ	- - - ล	- - - ด	- - - รั	- ดั - ล	- ล - ดั	- ล - ฑ

- - - ดั	- - ท ดั	- - รั ดั	- - ท ดั	- ดั - ล	- - - -	- - ฑ ล	- - ท ดั
- - ฑ -	ท ล - ฑ	- - - -	ท ล - ฑ	- ฬ - -	ฑ ฬ - ด	- ฬ - -	ฑ ล - -

- ฟ - ท	- - ดํ ํ	- ํ - ํ	- ดํ - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ํ
- ด - ํ	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ํ	- ร - ด	- - - ํ	- - - ด	- - - ร

- ล ดํ -	ล ช - -	- - ร ม	- - ฟ ช	- ดํ - ํ	- ดํ - ล	- - ช ช	- ล - ดํ
- - - ช	- - ฟ ม	ร ด - -	ร ม - -	- ด - ร	- ด - ม	- ร - -	- ม - ด

- ด - ฟ	- - ช ล	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	กลับต้น
- ช - ฟ	- - - ล	- ด - ล	- ช - ํ	- ล - ช	- - - ํ	- - - ช	- - - ล	

ท่อน 2

- - - -	- ล - ล	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- - - ล	- - - -	- ด - ล	- ช - ํ	- ล - ช	- - - ํ	- - - ช	- - - ล

- - ช ล	- ดํ - ํ	- มํ - ํ	- ดํ - ล	- ดํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ํ

- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -	- ํ - -	- - - ด	- - - -	ด ร - ฟ
- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด	- - ล ช	- ล - ช	- ล - ํ	- - - ํ

- ด - ฟ	- - ช ล	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- ช - ํ	- - - ล	- ด - ล	- ช - ํ	- ล - ช	- - - ํ	- - - ช	- - - ล

- ล - ล	- - ช -	ล ช - ช	- - ฟ -	ช ฟ - ฟ	- - ร -	ฟ ร - ร	- - ด -
- - ช -	ช ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด -	ด ล - ล

- - ช ล	- ดํ - ํ	- มํ - ํ	- ดํ - ล	- ดํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ํ

- - ด ร	- ฟ - ร	- - ด ร	- - ฟ ช	- - ล ท	ด ท - -	ด ล - -	ล ช - -
- ล - -	ด - ด -	ด ล - -	ด ร - -	ฟ ช - -	- - ล ช	- - ช ฟ	- - ฟ ร

- - มํ มํ	- มํ - -	ํ ํ - -	ดํ ดํ - -	ช ช - -	ล ล - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ํ	กลับต้น
- ม - -	- ช - ร	- - - ด	- - - ช	- - - ล	- - - ํ	- - - ด	- - - ร	

ท่อน 3

- - - รั	- - มั มั	- - - รั	- - มั มั	- - - รั	- - มั มั	- รั - -	- มั - มั
- - - รั	- ม - -	- - - รั	- ม - -	- - - รั	- ม - -	- รั - ม	- - - -

- - ดั -	ดั ดั - -	รั รั - -	มั มั - มั	- - ดั -	ดั - ล -	รั - ล -	ล - รั -
- - - ด	- - - รั	- - - ม	- - - รั	- - - ล	- รั - ม	- ม - รั	- ม - รั

- - - รั	- - มั มั	- - - รั	- - มั มั	- - - รั	- - มั มั	- รั - -	- มั - มั
- - - รั	- ม - -	- - - รั	- ม - -	- - - รั	- ม - -	- รั - ม	- - - -

- - ดั -	ดั ดั - -	รั รั - -	มั มั - มั	- - ดั -	ดั - ล -	รั - ล -	ล - รั -
- - - ด	- - - รั	- - - ม	- - - รั	- - - ล	- รั - ม	- ม - รั	- ม - รั

- - รั ล	- ดั - รั	- มั - รั	- ดั - ล	- ล - -	รั รั - -	ล ล - -	ดั ดั - รั
- รั - -	- ด - รั	- ม - รั	- ด - ม	- ม - รั	- - - ม	- - - ด	- - - รั

- - รั ม	- - รั รั	- ล - -	รั รั - -	ดั ล - -	ล รั - -	รั ม - -	ม รั - -
- ด - -	รั ม - -	รั - รั รั	- - ม รั	- - รั ม	- - ม รั	- - รั ด	- - ด รั

- - - -	- ล - ล	- ด - ล	- รั - รั	- รั - -	ด ด - -	รั รั - -	รั รั - ล
- - - รั	- - - -	- ด - รั	- รั - รั	- รั - รั	- - - รั	- - - รั	- - - รั

- - รั ล	- ดั - รั	- มั - รั	- ดั - ล	- ดั - รั	- ดั - -	ล ล - -	รั รั - รั
- รั - -	- ด - รั	- ม - รั	- ด - รั	- ด - รั	- ด - รั	- - - รั	- - - รั

- - ด รั	- รั - รั	- - ด รั	- - รั รั	- - ล รั	ด รั - -	ด ล - -	ล รั - -
- รั - -	ด - ด -	ด รั - -	ด รั - -	รั รั - -	- - ล รั	- - รั รั	- - รั รั

- - มั มั	- มั - -	รั รั - -	ดั ดั - -	รั รั - -	ล ล - -	ท ท - -	ดั ดั - รั
- ม - -	- รั - รั	- - - ด	- - - รั	- - - รั	- - - รั	- - - ด	- - - รั

กลับต้น

อัตราจังหวะ 2 ชั้น

ท่อน 1

- - - ล	- - ดั ดั	- - - รั	- - ดั ดั	- - มั มั	- รั - -	ดั ดั - -	ล ล - รั
- - - ม	- ด - -	- - - รั	- ด - -	- ม - -	- รั - ด	- - - รั	- - - รั

- ดํ - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	- ฟ - -	ช ล - ดํ	- ํ - ดํ	- ล - ช
- ด - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ด - ฟ	- - - ด	- ร - ด	- ล - ช

- - - ท	- - ดํ ดํ	- - - ํ	- - ดํ ดํ	- ํ - ํ	- ดํ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ํ
- - - ท	- ด - -	- - - ร	- ด - -	- ฟ - ร	- ด - ท	- - - ด	- - - ร

- ฟ - -	ฟ ฟ - -	ช ช - -	ล ล - ดํ	- ํ ดํ	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	กลับต้น
- ฟ - ฟ	- - - ช	- - - ล	- - - ด	- ร ด	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	

ท่อน 2

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ช - ล	- ดํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ช - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- ช ล ช	- - - -	- - - -	ด ร - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
ช - - -	ฟ ม ร ด	- ล - ท	- - - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ช - ล	- ดํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ช - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- มํ - ํ	- ดํ - ช	- - ล ท	- ดํ - ํ	กลับต้น
- ท - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- ม - ร	- ด - ช	- - - ท	- ด - ร	

ท่อน 3

- - - ํ	- - มํ มํ	- - - มํ	- - มํ มํ	- ดํ - -	ํ มํ - มํ	- มํ - มํ	- มํ - ํ
- - - ร	- ม - -	- - - ช	- ม - -	- ด - -	- ม - ช	- ม - ช	- ม - ร

- - - ํ	- - มํ มํ	- - - มํ	- - มํ มํ	- ดํ - -	ํ มํ - มํ	- มํ - มํ	- มํ - ํ
- - - ร	- ม - -	- - - ช	- ม - -	- ด - -	- ม - ช	- ม - ช	- ม - ร

- - - -	- ล - ล	- - ช ล	- ดํ - ํ	- มํ - มํ	- มํ - -	ํ ํ - -	ดํ ดํ - ล
- - - ล	- - - ม	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ช	- ม - ร	- - - ด	- - - ล

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ช - ล	- ดํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ช - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- - ด ว	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ม - ร	- ด - ช	- - ล ท	- ด - ร	กลับต้น
- ท - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- ม - ร	- ด - ช	- - - ท	- ด - ร	

อัตราจังหวะชั้นเดียว

ท่อน 1

- - ด ด	- ด - -	- ร - ด	- ล - ช	- ฟ - -	ช ล - ด	- ร - ด	- ล - ช
- - - ด	- ด - -	- ร - ด	- ล - ช	- ด - ฟ	- - - ด	- ร - ด	- ล - ช

- - ด ด	- ด - -	- ร - ท	- ด - ร	- ร ด ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	กลับต้น
- - - ด	- ด - -	- ร - ท	- ด - ร	- ร ด ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	

ท่อน 2

- - - ล	- - ช ล	- ด - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- ล - -	- ฟ - -	- ด - ล	- ช - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล

- - - ล	- - ช ล	- ด - ล	- ช - ฟ	- ม - ร	- ด - ช	- - ล ท	- ด - ร	กลับต้น
- ล - -	- ฟ - -	- ด - ล	- ช - ฟ	- ม - ร	- ด - ช	- - - ท	- ด - ร	

ท่อน 3

- - - ร	- - ม ม	- ร - -	ม ม - ร	- - ม ร	- - ม ม	- ร - -	ม ม - ร
- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- - - ร	- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- - - ร

- - ช ล	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- - - ล	- - ช ล	- ด - ล	- ช - ฟ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ล - -	- ฟ - -	- ด - ล	- ช - ฟ

- ม - ร	- ด - ช	- - ล ท	- ด - ร	กลับต้น
- ม - ร	- ด - ช	- - - ท	- ด - ร	

ประโยคเชื่อมลูกหมด

- - ช ล	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ล - -	ช ช - -	ล ล - -	ด ด - ร
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ม	- ม - ร	- - - ม	- - - ด	- - - ร

ลูกหมด

- - ด ร	- - ด ร	- - ด ร	- ร - -	ม ร - -	ร ด - -	ด ล - -	ล ช - -
- ล - -	ด ล - -	ด ล - -	ด ล - -	- - ด ล	- - ล ช	- - ช ม	- - ม ร

- - ช -	ม ช - ช	- - - -	ช ล - ล	- - ด -	ล ด - ด	- - - -	ด ร - ร
- - - ร	- - ม ร	- - ร ม	- - ช ม	- - - ช	- - ล ช	- - ช ล	- - ด ล

3.3 เพลงสารถึในประเภทเพลงเกร็ด

3.3.1 เพลงสารถึ 2 ชั้น ได้รับถ่ายทอดทำนองเพลงจากครูนักรู้วงศ์ ไส้วัด

ท่อน 1

- - - ล	- - ดํ ดํ	- - - รั	- - ดํ ดํ	- - มํ มํ	- รั - -	ดํ ดํ - -	ล ล - ช
- - - ม	- ด - -	- - - ร	- ด - -	- ม - -	- ร - ด	- - - ล	- - - ช
- ดํ - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	- ฟ - -	ช ล - ดํ	- รั - ดํ	- ล - ช
- ด - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ด - ฟ	- - - ด	- ร - ด	- ล - ช
- - - ท	- - ดํ ดํ	- - - รั	- - ดํ ดํ	- รั - รั	- ดํ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - รั
- - - ทุ	- ด - -	- - - ร	- ด - -	- ฟ - ร	- ด - ทุ	- - - ด	- - - ร
- ฟ - -	ฟ ฟ - -	ช ช - -	ล ล - ดํ	- รั ดํ ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- ฟ - ฟ	- - - ช	- - - ล	- - - ด	- ร ด ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล

กลับต้น

ท่อน 2

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ช - ล	- ดํ - รั	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ช - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ
- ช ล ช	- - - -	- - - -	ด ร - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
ช - - -	ฟ ม ร ด	- ล - ทุ	- - - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล
- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ช - ล	- ดํ - รั	- ดํ - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ช - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ
- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- มํ - รั	- ดํ - ช	- - ล ท	- ดํ - รั
- ทุ - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- ม - ร	- ด - ช	- - - ทุ	- ด - ร

กลับต้น

ท่อน 3

- - - รั	- - มํ มํ	- - - มํ	- - มํ มํ	- ดํ - -	รั มํ - มํ	- มํ - มํ	- มํ - รั
- - - ร	- ม - -	- - - ช	- ม - -	- ด - -	- ม - ช	- ม - ช	- ม - ร
- - - รั	- - มํ มํ	- - - มํ	- - มํ มํ	- ดํ - -	รั มํ - มํ	- มํ - มํ	- มํ - รั
- - - ร	- ม - -	- - - ช	- ม - -	- ด - -	- ม - ช	- ม - ช	- ม - ร

- - - -	- ล - ล	- - ชล	- ดํ - รั	- มํ - มํ	- มํ - -	รั รั - -	ดํ ดํ - ล
- - - ลุ	- - - ม	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ช	- ม - ร	- - - ด	- - - ลุ

- - - -	- ล - ล	- - ฟฟ	- ช - ล	- ดํ - รั	- ดํ - -	ล ล - -	ชช - ฟ
- - - ลุ	- - - -	- ฟ - -	- ช - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ชุ	- - - ฟุ

- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- มํ - รั	- ดํ - ช	- - ล ท	- ดํ - รั	
- ท - -	- ฟุ - ชุ	- ลุ - ชุ	- ฟุ - ลุ	- ม - ร	- ด - ชุ	- - - ทุ	- ด - ร	
								กลับต้น

3.3.2 เพลงสารถีมอย ทาง จ.อยุธยา ได้รับข้อมูลเพลงจากนายพรศักดิ์ คำส้อม

ดุริยางคศิลป์ป็น สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

อัตราจังหวะ 2 ชั้น

ท่อน 1

- - - ด	- - - ฅ	ล ฅ - ฅ	- ล - ด	- ม ม ม	- ร - ด	- - - ล	- - - ฅ
- - - ด	- - - ร	- - ม ร	- ม - ด	- ล ฅ ม	- ร - ด	- - - ล	- - - ฅ

- - - ฟ	- - ม -	ม ร - ฟ	- ฅ - ล	- - - -	- - ล ท	ร ท - -	- ล - ฅ
- - - ด	- - - ร	- - ด ด	- ร - ม	- - - -	- ฅ - -	- - ล ฅ	- - ฟ ร

- - - -	- - - -	- ท - ฟ	- ท - ด	- ร ร ร	- ด - ท	- - - ด	- - - ร
- - - -	- - - -	- ท - ด	- ท - ด	- ฅ ฟ ร	- ท - ด	- - - ด	- - - ร

- - - -	- - - -	- ฟ - ฅ	- ล - ด	- ร ด ล	- ฅ - ฟ	- - - ฅ	- - - ล
- - - -	- - - -	- ฟ - ฅ	- ล - ด	- ร ด ล	- - - -	- - - -	- - - -

กลับต้น

ท่อน 2

- - - -	ด - ด ด	- ม ร ด	- - ล ล	- - ช ช	- ล - ช	- ช - -	ฟช - ฟ
- - - -	- ด - -	- ม ร ด	- ล - -	- ช - -	- ล - ช	- - ร ม	- - - ด
- - - ฟ	- - ม -	ม ร - ร	- ม - ฟ	- - - -	ช ฟ - -	ม ร - -	มฟช ล
- - - ด	- - - ร	- - ด ล	- ท - ด	- - - -	- - ม ร	- - ด ร	- - - -
- - - -	ด - ด ด	- ม ร ด	- - ล ล	- - ช ช	- ล - ช	- ช - -	ฟช - ฟ
- - - -	- ด - -	- ม ร ด	- ล - -	- ช - -	- ล - ช	- - ร ม	- - - ด

- ช - -	ฟ ช - -	- ช - ช	ล ท ด ร	- ม - ร	- ด - ล	- - - ด	- - - ร	
- - ร ม	- - ร ร	- - ร -	- - - -	- ม - ร	- ด - ม	- - - ด	- - - ร	กลับต้น

ท่อน 3

- - - -	- - - -	- ด - ม	- ร - ม	- ด - ม	- ร - ด	ร ด - ด	ร ม - ร
- - - -	- - - -	- ด - ม	- ร - ม	- ด - ม	- ร - ด	- - ท -	- - - ร

- - - -	- - - -	- ร ด ล	- ช - ฟ	- - - ม	- ร - -	- - ม -	ม - - ร
- - - -	- - - -	- ร ด ล	- ช - ฟ	- - - ท	- ล - -	- ร - ร	- ด - ล

- - - ช	ล ท ด ร	- ร ม -	ร ม - ร	- - - -	ร ม - ร	ร ม - ร	ด ท - ล
- - ร -	- - - -	- - - -	- - ร ร	- - - -	- - ร -	- - ร -	- - ล -

- - - -	ด - ด ด	- ม ร ด	- - ล ล	- - ช ช	- ล - ช	- ช - -	ฟ ช - ฟ
- - - -	- ด - -	- ม ร ด	- ล - -	- ช - -	- ล - ช	- - ร ม	- - - ด

- ช - -	ฟ ช - -	- ช - ช	ล ท ด ร	- ม - ร	- ด - ล	- - - ด	- - - ร	
- - ร ม	- - ร ร	- - ร -	- - - -	- ม - ร	- ด - ม	- - - ด	- - - ร	กลับต้น

เพลงเร็ว

ท่อน 1

- ด - ช	- ล - ด	- ร - ด	- ล - ช	- ฟ - ช	- ล - ด	- ร - ด	- ล - ช
- ด - ร	- ม - ด	- ร - ด	- ล - ช	- ฟ - ช	- ล - ด	- ร - ด	- ล - ช

- ท - ฟ	- ท - ด	- ร - ฟ	- ท ด ร	- ร ด ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	
- ท - ด	- ท - ด	- ร - ฟ	- ท ด ร	- ร ด ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - -	กลับต้น

ท่อน 2

- - - -	- ฟ ช ล	- ด - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล
- - - -	ด - - -	- ด - ล	- ช - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - -

- - - -	- ฟ ช ล	- ด - ล	- ช - ฟ	- ม - ร	- ด - ล	- - ช ล	- ด - ร	
- - - -	ด - - -	- ด - ล	- ช - ฟ	- ม - ร	- ด - ม	- ฟ - -	- ด - ร	กลับต้น

ท่อน 3

- - - ร	- - ม ม	- ร - -	ม ม - ร	- - - ร	- - ม ม	- ร - -	ม ม - ร
- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- - - ร	- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- - - ร

- - ช ล	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- - - -	- ฟ ช ล	- ด - ล	- ช - ฟ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ม	- - - -	ด - - -	- ด - ล	- ช - ฟ

- ม - ร	- ด - ล	- - ช ล	- ด - ร	
- ม - ร	- ด - ม	- ฟ - -	- ด - ร	กลับต้น

ลงจบ

- - - ช	- - - ล	- - - ด	- - - ร
- - - ช	- - - ล	- - - ด	- - - ร

3.3.3 เพลงสารถีมอญ ทางวง ส. อินทสนธิ์ จ.สระบุรี ได้รับข้อมูลเพลงจาก

นายชัชวาลย์ อินทสนธิ์

อัตราจังหวะ 2 ชั้น

ท่อน 1

- - - ดั	- - - ช	ล ช - ช	- ล - ดั	- - รั มั	ชั ลั - ดั	- - ดั รั	- - ดั -
- - - ด	- - - ร	- - ม ร	- ม - ด	- ดั - -	- - - ช	- ล - -	ดั ล - ช

- ฟ - -	ช ฟ - -	ม ร - ฟ	- ช - ล	- - - -	- - - -	- ช ล ท	- ล - ช
- - ฟ ฟ	- - ม ร	- - ด ด	- ร - ม	- - - -	- - - -	ช - - -	- ล - ช

- - ล ช	- - - -	- ท - ช	- ท - ดั	- ชั ฟั รั	- ดั - ท	- - รั ดั	ท ดั - รั
- ฟ - ร	- - - -	- ท - ร	- ท - ด	- ช ฟ ร	- ด - ท	- - ร ด	ท ด - ร

- - - -	- - - -	- ฟ - ช	- ล - ดั	- รั ดั ล	- ช - ฟ	- - ล ช	ฟ ช - ล	
- - - -	- - - -	- ฟ - ช	- ล - ด	- ร ด ล	- ช - ฟ	- - ล ช	ฟ ช - ล	กลับต้น

ท่อน 2

- - - -	ดั - ดั ดั	- มั รั ดั	- - ล ล	- ล - -	- ล - ช	- ช - -	ฟ ช - ล
- - - -	- ด - -	- ม ร ด	- ม - -	- - - ร	- - - ร	- - ร ม	- - - ด

- - ช ล	- - - -	ม ร - -	ม ฟ ช ล	- - ช ล	- - - -	ม ร - ฟ	- ช - ล
- ฟ - -	ช ฟ ม ร	- - ด ร	- - - -	- ฟ - -	ช ฟ ม ร	- - ด ด	- ร - ม

โยน

- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	กลับต้น
- - - วิ	- - - ล	- - - วิ	- - - ล	- - - วิ	- - - ล	- - - วิ	- - - ล	

ท่อน 2

- มั - -	- มั - -	มั - มั วิ	- - - ล	- ล - -	- ล - -	ล - ล ฑ	- - - วิ
- - - ล	- - - วิ	- ล - -	ตั ล ฑ -	- - - วิ	- - - ฑ	- วิ - -	ฟ วิ ด -

- มั - -	- มั - -	มั - มั วิ	- - - ล	- ล - -	- ล - -	ล - ล ฑ	- - - วิ
- - - ล	- - - วิ	- ล - -	ตั ล ฑ -	- - - วิ	- - - ฑ	- วิ - -	ฟ วิ ด -

- มั - วิ	- มั - วิ	- - มั วิ	- - - ตั	- มั - วิ	- มั - วิ	- - มั วิ	- - - ตั
- - วิ -	- - วิ -	ตั วิ - -	ตั ล - ฑ	- - วิ -	- - วิ -	ตั วิ - -	ตั ล - ฑ

- - มั มั	- วิ - ตั	- ล - ฑ	- ล - ตั	- - มั มั	- วิ - ตั	- - ล ฑ	- - - ล
- ม - -	- วิ - ด	- ม - วิ	- ม - ด	- ม - -	- วิ - ด	- ฑ - -	- ล - -

โยน

- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	กลับต้น
- - - วิ	- - - ล	- - - วิ	- - - ล	- - - วิ	- - - ล	- - - วิ	- - - ล	

ท่อน 3

- - - -	ฑ ล - ล	- - ตั วิ	- - - ล	- - - -	ฑ ล - ล	- - ตั วิ	- - - ล
- - วิ ม	- - ฑ ม	- - - -	ด ล ฑ ม	- - วิ ม	- - ฑ ม	- - - -	ด ล ฑ ม

- - ล ล	- วิ - ตั	- ล - ฑ	- ฟ - -	- ม - -	วิ ม - วิ	- - ล ล	- วิ - ตั
- ม - -	- วิ - ด	- ล - ฑ	- ฟ - -	- - วิ ด	- - - ล	- ม - -	- วิ - ด

- ล - ฑ	- ฟ - -	- ม - -	วิ ม - วิ	- - ฑ -	- - ฑ -	- - ม -	- - วิ -
- ล - ฑ	- ฟ - -	- - วิ ด	- - - ล	- - - ม	- - - วิ	- - - ด	- - - ล

- - ฑ -	- - ฑ -	- - ม -	- - วิ -	ฑ - ฑ -	ม - วิ -	- - วิ ม	- ฑ - ล
- - - ม	- - - วิ	- - - ด	- - - ล	- ม - วิ	- ด - ล	- ด - -	- ฑ - ล

โยน

- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	กลับต้น
- - - วิ	- - - ล	- - - วิ	- - - ล	- - - วิ	- - - ล	- - - วิ	- - - ล	

ลงท้ายรว

- - - ฑ	- ล - ดั	- - - ฑ	- ล - ดั	- - ล ดั	- ล ดั -	ล ดั - ล	ดั - - ดั
- - - วั	- ม - ด	- - - วั	- ม - ด	- ฑ - -	ฑ - - ฑ	- - ฑ -	- - - ด

3.4 เพลงสารถึในประเภทเพลงเดี่ยว

เพลงเดี่ยวสารถึ เถา ได้รับถ่ายทอดทำนองเพลงจากครูนัฐพงศ์ ไส้วีตร

อัตราจังหวะ 3 ชั้น

ท่อน 1

- ฑ - ฑ	- ฑ - ดั	- มั วั ดั	- ท - ล	- - ดั ดั	- วั - ฑ	- - - -	ฑ ล - ดั
- ฑ - -	วั - - ด	- ม วั ด	- ท - ลุ	- ด - -	- วั - วั	- ม - ฟ	- - - ด

- ฑ - ดั	- - วั มั	- มั - มั	- วั - ดั	- - มั -	มั - วั -	ดั - วั -	วั - ดั -
- วั - ด	- - - ม	- ฑ - ม	- วั - ด	- - - วั	- ดั - ล	- ล - ดั	- ล - ฑ

- ดั - มั	วั ดั - -	ล ล - -	ฑ ฑ - ฟ	- วั - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ฑ ฑ - ล
- ด - ม	วั ด - ลุ	- - - ฑ	- - - ฟ	- ล - ฑ	- - - ฟ	- - - ฑ	- - - ลุ

- - ฟ -	ฟ ฟ - -	ฑ ฑ - -	ล ล - ดั	- - มั -	มั - วั -	ดั - วั -	วั - ดั -
- - - ฟ	- - - ฑ	- - - ลุ	- - - ด	- - - วั	- ดั - ล	- ล - ดั	- ล - ฑ

- - - ดั	- - ท ดั	- - วั ดั	- - ท ดั	- ดั - ล	- - - -	- - ฑ ล	- - ท ดั
- - ฑ -	ท ล - ฑ	- - - -	ท ล - ฑ	- ฟ - -	ฑ ฟ - ด	- ฟ - -	ฑ ล - -

- ฟ - ท	- - ดั วั	- วั - วั	- ดั - ท	- ฑ - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ดั ดั - วั
- ด - ท	- - - วั	- ฟ - วั	- ด - ท	- วั - ด	- - - ท	- - - ด	- - - วั

- ล ดั -	ล ฑ - -	- - วั ม	- - ฟ ฑ	- ดั - วั	- ดั - ล	- - ฑ ฑ	- ล - ดั
- - - ฑ	- - ฟ ม	วั ด - -	วั ม - -	- ด - วั	- ด - ม	- วั - -	- ม - ด

- ด - ฟ	- - ฑ ล	- ดั - ล	- ฑ - ฟ	- วั - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ฑ ฑ - ล
- ฑ - ฟ	- - - ลุ	- ด - ลุ	- ฑ - ฟ	- ล - ฑ	- - - ฟ	- - - ฑ	- - - ลุ

กลับต้น

ท่อน 2

- - - -	- ล - ล	- ดั - ล	- ฑ - ฟ	- วั - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ฑ ฑ - ล
- - - ลุ	- - - -	- ด - ลุ	- ฑ - ฟ	- ล - ฑ	- - - ฟ	- - - ฑ	- - - ลุ

- - ฌ ล	- ดํ - ํ	- มํ - ํ	- ดํ - ล	- ดํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ฌ ฌ - ฟ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ฌ	- - - ฟ

- - ล -	ล - ฌ -	ฟ - ฌ -	ฌ - ฟ -	- ฑ - -	- - - ด	- - - -	ด ร - ฟ
- - - ฌ	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด	- - ลุ ฌ	- ลุ - ฌ	- ลุ - ฑ	- - - ฟ

- ด - ฟ	- - ฌ ล	- ดํ - ล	- ฌ - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ฌ ฌ - ล
- ฌ - ฟ	- - - ลุ	- ด - ลุ	- ฌ - ฟ	- ลุ - ฌ	- - - ฟ	- - - ฌ	- - - ลุ

- ล - ล	- - ฌ -	ล ฌ - ฌ	- - ฟ -	ฌ ฟ - ฟ	- - ร -	ฟ ร - ร	- - ด -
- - ฌ -	ฌ ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด -	ด ลุ - ลุ

- - ฌ ล	- ดํ - ํ	- มํ - ํ	- ดํ - ล	- ดํ - ํ	- ดํ - -	ล ล - -	ฌ ฌ - ฟ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ลุ	- ด - ร	- ด - ลุ	- - - ฌ	- - - ฟ

- - ด ร	- ฟ - ร	- - ด ร	- - ฟ ฌ	- - ล ฑ	ด ฑ - -	ด ล - -	ล ฌ - -
- ลุ - -	ด - ด -	ด ลุ - -	ด ร - -	ฟ ฌ - -	- - ล ฌ	- - ฌ ฟ	- - ฟ ร

- - มํ มํ	- มํ - -	ํ ํ - -	ดํ ดํ - -	ฌ ฌ - -	ล ล - -	ฑ ฑ - -	ดํ ดํ - ํ
- ม - -	- ฌ - ร	- - - ด	- - - ฌ	- - - ลุ	- - - ฑ	- - - ด	- - - ร

กลับต้น

ท่อน 3

- - - ํ	- - มํ มํ	- - - มํ	- - มํ มํ	- - - ํ	- - มํ มํ	- ํ - -	- มํ - มํ
- - - ร	- ม - -	- - - ฌ	- ม - -	- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- - - -

- - ดํ -	ดํ ดํ - -	ํ ํ - -	มํ มํ - มํ	- - ดํ -	ดํ - ล -	ฌ - ล -	ล - ฌ -
- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - ฌ	- - - ล	- ฌ - ม	- ม - ฌ	- ม - ร

- - - ํ	- - มํ มํ	- - - มํ	- - มํ มํ	- - - ํ	- - มํ มํ	- ํ - -	- มํ - มํ
- - - ร	- ม - -	- - - ฌ	- ม - -	- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- - - -

- - ดํ -	ดํ ดํ - -	ํ ํ - -	มํ มํ - มํ	- - ดํ -	ดํ - ล -	ฌ - ล -	ล - ฌ -
- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - ฌ	- - - ล	- ฌ - ม	- ม - ฌ	- ม - ร

- - ชล	- ดํ - รั	- มํ - รั	- ดํ - ล	- ล - -	ชช - -	ลล - -	ดํ ดํ - รั
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ม	- ม - ร	- - - ม	- - - ด	- - - ร

- - ร ม	- - ฟช	- ล - -	ชฟ - -	ดํ ล - -	ลช - -	ชม - -	มร - -
- ด - -	ร ม - -	ฟ - ชฟ	- - มร	- - ชม	- - มร	- - รด	- - ดล

- - - -	- ล - ล	- ด - ล	- ช - ฟ	- ร - -	ดด - -	ฟฟ - -	ชช - ล
- - - ล	- - - -	- ด - ล	- ช - ฟ	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล

- - ชล	- ดํ - รั	- มํ - รั	- ดํ - ล	- ดํ - รั	- ดํ - -	ลล - -	ชช - ฟ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- - ด ร	- ฟ - ร	- - ด ร	- - ฟช	- - ลท	ดท - -	ดล - -	ลช - -
- ล - -	ด - ด -	ดล - -	ด ร - -	ฟช - -	- - ลช	- - ชฟ	- - ฟร

- - มํ มํ	- มํ - -	รั รั - -	ดํ ดํ - -	ชช - -	ลล - -	ทท - -	ดํ ดํ - รั	กลับต้น
- ม - -	- ช - ร	- - - ด	- - - ช	- - - ล	- - - ท	- - - ด	- - - ร	

อัตราจังหวะ 2 ชั้น

ท่อน 1

- - - ล	- - ดํ ดํ	- - - รั	- - ดํ ดํ	- - มํ มํ	- รั - -	ดํ ดํ - -	ลล - ช
- - - ม	- ด - -	- - - ร	- ด - -	- ม - -	- ร - ด	- - - ล	- - - ช

- ดํ - ล	- ช - -	ฟฟ - -	ชช - ล	- ฟ - -	ชล - ดํ	- รั - ดํ	- ล - ช
- ด - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ด - ฟ	- - - ด	- ร - ด	- ล - ช

- - - ท	- - ดํ ดํ	- - - รั	- - ดํ ดํ	- รั - รั	- ดํ - -	ทท - -	ดํ ดํ - รั
- - - ท	- ด - -	- - - ร	- ด - -	- ฟ - ร	- ด - ท	- - - ด	- - - ร

- ฟ - -	ฟฟ - -	ชช - -	ลล - ดํ	- รั ดํล	- ช - -	ฟฟ - -	ชช - ล	กลับต้น
- ฟ - ฟ	- - - ช	- - - ล	- - - ด	- รดล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	

ท่อน 2

- - - -	- ล - ล	- - ฟฟ	- ช - ล	- ดํ - รั	- ดํ - -	ลล - -	ชช - ฟ
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ช - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

- ฅ ล ฅ	- - - -	- - - -	ด ร - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ฅ ฅ - ล
ฅ - - -	ฟ ม ร ด	- ล - ฅ	- - - ฟ	- ล - ฅ	- - - ฟ	- - - ฅ	- - - ล

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ฅ - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ฅ	- - - ฟ
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ฅ - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ฅ	- - - ฟ

- - ด ร	- ฟ - ฅ	- ล - ฅ	- ฟ - ร	- ม - ร	- ด - ฅ	- - ล ฅ	- ด - ร	กลับต้น
- ฅ - -	- ฟ - ฅ	- ล - ฅ	- ฟ - ล	- ม - ร	- ด - ฅ	- - - ฅ	- ด - ร	

ท่อน 3

- - - ร	- - ม ม	- - - ม	- - ม ม	- ด - -	ร ม - ม	- ม - ม	- ม - ร
- - - ร	- ม - -	- - - ฅ	- ม - -	- ด - -	- ม - ฅ	- ม - ฅ	- ม - ร

- - - ร	- - ม ม	- - - ม	- - ม ม	- ด - -	ร ม - ม	- ม - ม	- ม - ร
- - - ร	- ม - -	- - - ฅ	- ม - -	- ด - -	- ม - ฅ	- ม - ฅ	- ม - ร

- - - -	- ล - ล	- - ฅ ล	- ด - ร	- ม - ม	- ม - -	ร ร - -	ด ด - ล
- - - ล	- - - ม	- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ฅ	- ม - ร	- - - ด	- - - ล

- - - -	- ล - ล	- - ฟ ฟ	- ฅ - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ฅ	- - - ฟ
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ฅ - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ฅ	- - - ฟ

- - ด ร	- ฟ - ฅ	- ล - ฅ	- ฟ - ร	- ม - ร	- ด - ฅ	- - ล ฅ	- ด - ร	กลับต้น
- ฅ - -	- ฟ - ฅ	- ล - ฅ	- ฟ - ล	- ม - ร	- ด - ฅ	- - - ฅ	- ด - ร	

อัตราจังหวะชั้นเดียว

ท่อน 1

- - ด ด	- ด - -	- ร - ด	- ล - ฅ	- ฟ - -	ฅ ล - ด	- ร - ด	- ล - ฅ
- - - ด	- ด - -	- ร - ด	- ล - ฅ	- ด - ฟ	- - - ด	- ร - ด	- ล - ฅ

- - ด ด	- ด - -	- ร - ฅ	- ด - ร	- ร ด ล	- ฅ - ฟ	- - - ฅ	- - - ล	กลับต้น
- - - ด	- ด - -	- ร - ฅ	- ด - ร	- ร ด ล	- ฅ - ฟ	- - - ฅ	- - - ล	

ท่อน 2

- - - ล	- - ฅ ล	- ด - ล	- ฅ - ฟ	- ร - -	ด ด - -	ฟ ฟ - -	ฅ ฅ - ล
- ล - -	- ฟ - -	- ด - ล	- ฅ - ฟ	- ล - ฅ	- - - ฟ	- - - ฅ	- - - ล

- - - ล	- - ช ล	- ดํ - ล	- ช - ฟ	- มํ - รํ	- ดํ - ช	- - ล ท	- ดํ - รํ	
- ล - -	- ฟ - -	- ด - ล	- ช - ฟ	- ม - ร	- ด - ช	- - - ท	- ด - ร	กลับต้น

ท่อน 3

- - - รํ	- - มํ มํ	- รํ - -	มํ มํ - รํ	- - มํ รํ	- - มํ มํ	- รํ - -	มํ มํ - รํ
- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- - - ร	- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- - - ร

- - ช ล	- ดํ - รํ	- มํ - รํ	- ดํ - ล	- - - ล	- - ช ล	- ดํ - ล	- ช - ฟ
- ฟ - -	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ล - -	- ฟ - -	- ด - ล	- ช - ฟ

- มํ - รํ	- ดํ - ช	- - ล ท	- ดํ - รํ	
- ม - ร	- ด - ช	- - - ท	- ด - ร	กลับต้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ คือ การ ศึกษาเพลงสารถี โดยผู้วิจัยมีความ มุ่งหมายในการทำวิจัย ดังนี้

1. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับเพลงสารถีในบริบทต่างๆ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวสารถี 3 ชั้น ทางระนาดเอก
3. เพื่อบันทึกโน้ตทำนองหลักเพลงสารถีในบริบทต่างๆ

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ นั้น ได้ผลสรุป ดังนี้

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับเพลงสารถีในบริบทต่างๆ

1.1 ประวัติและวิวัฒนาการเพลงสารถี

เพลงสารถี 2 ชั้น เป็นเพลงเก่าที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา เป็นเพลงประเภทปรบไกว มี 3 ท่อน และได้มีผู้นำเอาไปผูกรวมอยู่กับเพลงเรื่องประเภทเพลงซ้ำชื่อว่า “เพลงซ้ำเรื่องสารถี” ต่อมา ราวๆ สมัยรัชกาลที่ 3 พระดิษฐไฟเาะ (ครูมีแขก) ได้นำเพลงสารถี 2 ชั้น มาแต่งขยายเป็นอัตรา จังหวะ 3 ชั้น ทั้ง 3 ท่อน แล้วใช้ส่งเสภา

ต่อมาได้มีผู้นำเอาเพลงสารถี 3 ชั้น ไปประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยวสำหรับบรรเลงอวดฝีมือกัน เช่น ปี ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซ้องวงใหญ่ ซ้องวงเล็ก ฯลฯ

หลักจากนั้น ได้มีผู้นำเอาเพลงสารถี 2 ชั้น ไปตัดทอนเป็นอัตราจังหวะชั้นเดียวรวมครบเป็นเพลงเถา และได้มีผู้นำเอาไปประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยวให้ครบเป็นเดี่ยวเถาด้วยเช่นกัน

และนอกจากนั้นครูเทพาประสิทธิ์ พาทยโกศลได้นำเอาเพลงสารถี 2 ชั้นไปทำทางเปลี่ยนเป็นสำเนียงมอญชื่อว่า “เพลงสารถีมอญ” และต่อมาได้มีผู้คิดตัดทอนลงเป็นชั้นเดียวในสำเนียงมอญเพื่อบรรเลงต่อกันเรียกเพลงเร็ว แต่ไม่ทราบนามผู้แต่ง โดยใช้บรรเลงในวงปี่พาทย์มอญเท่านั้น

จากการศึกษาประวัติและวิวัฒนาการของเพลงสารถีสรุปได้ว่า มีผู้นำเอาเพลงสารถีไปวิวัฒนาการเป็นเพลงประเภทต่างๆ ดังนี้ 1) เพลงสารถี 2 ชั้น 2) เพลงซ้ำเรื่องสารถี 3) เพลงสารถี 3 ชั้น 4) เพลงเดี่ยวสารถี 3 ชั้น 5) เพลงสารถีเถา 6) เพลงเดี่ยวสารถีเถา และ 7) เพลงสารถีมอญ

1.2 เพลงสารถีในลักษณะของเพลงไทยประเภทต่างๆ

1.2.1 เพลงสารถีประเภทเพลงเรื่อง

เพลงเรื่องสารถีจัดอยู่ในเพลงเรื่องประเภทเพลงซ้ำ มี โครงสร้างเพลงทั้งหมด 4 ส่วน คือ เพลงซ้ำ เพลงสองไม้ เพลงเร็ว และเพลงลา ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยพบเพลงซ้ำเรื่องสารถี

3 ทาง ได้แก่ ทางสำนักการสังคีต กรมศิลปากร ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ และทางวัดกัลยาณมิตร วาส

เพลงเรื่องสารดี นั้นมีบทบาทและการนำไปใช้ 2 บทบาท คือ บทบาทของการนำไปใช้ในการบรรเลงเพื่อการขับกล่อมในงานมงคลต่างๆ เช่น พิธีสงฆ์ พระราชพิธี เป็นต้น และบทบาทของการเป็นเพลงต้นแบบในการนำไปวิวัฒนาการเป็นเพลงในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การ นำเอาเพลงสารดี 2 ชั้นไปแต่งขยายและตัดทอนลงให้เป็นเพลงในรูปแบบของ เพลงเถา และมีอีกวิวัฒนาการที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ การนำเอาลักษณะโครงสร้างของเพลงเรื่องประเภทเพลงซ้ำไปเป็นโครงสร้างต้นแบบของเพลงประเภทเพลงเถา

1.2.2 เพลงสารดีในประเภทเพลงเถา

เพลงสารดี เถา มีวิวัฒนาการมาจากเพลงซ้ำเรื่องสารดี โดยการนำเอาเฉพาะเพลงสารดี 2 ชั้น ทั้ง 3 ท่อน มาแต่งขยายเป็นอัตราจังหวะ 3 ชั้นและตัดทอนเป็นอัตราจังหวะชั้นเดียวครบเป็นเพลงเถา ซึ่งมีลักษณะโครงสร้าง 4 ส่วน คือ อัตราจังหวะ 3 ชั้น อัตราจังหวะ 2 ชั้น อัตราจังหวะชั้นเดียว และลงจบด้วยลูกหมุด

เพลงสารดี เถา มีบทบาทและการนำไปใช้ 2 บทบาท คือ บทบาทของการนำไปใช้ในการขับกล่อมเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเพลิดเพลินและใช้อัตราจังหวะ 3 ชั้น ในการร้องส่งเสภา เพื่อให้เกิดความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น และในอีกบทบาทหนึ่งก็คือ การนำไปเป็นเพลงต้นแบบ ได้แก่ การนำเอาทำนองหลักของเพลงสารดี ไปประดิษฐ์เป็นทางเดียว เครื่องมือต่างๆ เช่น ปี่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฯลฯ สำหรับบรรเลงอวดฝีมือ และนอกจากนั้นครูทวดประสิทธิ์ พาทยโกศลยัง นำเอาอัตราจังหวะ 2 ชั้น ทั้ง 3 ท่อน ไปทำทางเปลี่ยนเป็นเพลงสำเนียงมอญ ชื่อว่า “เพลงสารดีมอญ”

1.2.3 เพลงสารดีในประเภทเพลงเกร็ด

ในการศึกษาผู้วิจัยพบ 2 เพลง คือ เพลงสารดี 2 ชั้น และเพลงสารดีมอญ ซึ่งจะอธิบายทีละเพลง ดังนี้

1.2.3.1 เพลงสารดี 2 ชั้น มี 3 ท่อน ใช้หน้าทับปรบไกในการตีประกอบเพลงสามารถนำไปบรรเลงได้ทุกโอกาส อาทิ บรรเลงขับกล่อม เพื่อสร้างความเพลิดเพลิน บรรเลงประกอบการแสดงต่างๆ นอกจากนี้ยังถูกนำไปผูกรวมอยู่ในเพลงซ้ำเรื่องสารดี ตับเรื่องทำวแสนปม เป็นต้น

1.2.3.2 เพลงสารดีมอญ ครูทวดประสิทธิ์ พาทยโกศล เป็นผู้แต่งอัตราจังหวะ 2 ชั้นขึ้นโดยทำเป็นทางเปลี่ยน สำเนียงมอญ ต่อมาได้มีผู้คิดตัดทอนลงเป็นชั้นเดียวเรียกว่าเพลงเร็ว ทำให้เกิดเป็นเพลงมอญขึ้นอีกเพลงหนึ่ง แต่ไม่ทราบนามผู้แต่ง ซึ่งมีโครงสร้าง 2 ส่วน คือ อัตราจังหวะ 2 ชั้น และอัตราจังหวะชั้นเดียว(เพลงเร็ว) ใช้หน้าทับม่าน(มอญ)ในการตีประกอบเพลง ส่วน

บทบาทของ เพลงสารถีมอญนั้น จะนำไป บรรเลงขับกล่อมในงานทั่วไป แต่จะบรรเลงเฉพาะในวงปี พาทย์มอญเท่านั้น

1.2.4 เพลงสารถิประเภทเพลงเดี่ยว

เป็นเพลงที่มีวิวัฒนาการมาจากเพลงสารถิ เถา ซึ่งบางทางมีแค่อัตราจังหวะ 3 ชั้น บางทางมีครบเถา หรือบางทางมีครบเถาแล้วยังมีครึ่งขั้นต่อ อไปอีก จึงทำให้โครงสร้างของแต่ละ ทางนั้นต่างกัน แต่ถึงอย่างไรก็มาจากต้นแบบเดียวกันทั้งสิ้น และบทบาทของเพลงเดี่ยว คือการนำไป บรรเลงเพื่ออวดฝีมือของผู้บรรเลงและอวดภูมิความรู้ของผู้แต่ง

2. การศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวสารถิ 3 ชั้น ทางระนาดเอก

2.1 ประวัติของอาจารย์รัฐพงศ์ โสวัตร

เกิดวันที่ 14 ตุลาคม พ .ศ. 2489 ที่ตำบลหนองส้ม อำเภออุทัย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา เป็นบุตรของนายชูป และนางจวน โสวัตร

เริ่มเรียนดนตรีไทยกับนาย ชูป โสวัตร (บิดา) ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในช่วงที่ เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษา ต่อจากนั้นได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาที่กองดุริ ยางค์ทหารเรือ และได้ย้ายมาศึกษา ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร จึงได้มีโอกาสเรียนดนตรีกับครู ประสิทธิ์ ถาวร ท่านได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ในทุกด้านตลอดระยะเวลาที่ได้เข้ามาเรียนที่วิทยาลัยนาฏสิ ลป ไปจนถึงกระทั่งในช่วงชีวิตของการทำงาน

ครูรัฐพงศ์ โสวัตร นั้นเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมากจนได้รับความไว้วางใจให้ เป็นผู้สืบทอดตำราไหว้ครูดนตรีไทยจากครูมนตรี ตราโมท และในเวลาต่อมาก็ได้รับความไว้วางใจให้ เป็นผู้สืบทอดตำราไหว้ครูดนตรีไทยจากครูประสิทธิ์ ถาวร อีกท่านหนึ่ง

และ เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่อุทิศตนเพื่อศิลปะโดยการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับ สถาบันการศึกษาหลายๆ แห่ง ประกอบกับการมีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถทางด้าน ดุริยางคศิลป์ ท่านจึงได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ดุริยางคศาสตร์ ไทย) จากมหาวิทยาลัยนเรศวร

ปัจจุบันท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยประจำภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลป นาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

2.2 การวิเคราะห์เพลงเดี่ยวสารถิ 3 ชั้น ทางระนาดเอก

2.2.1 ความสัมพันธ์ของเสียงลูกตกระหว่างทำนองหลักกับทำนองเดี่ยว

ในการประดิษฐ์ทำนองเดี่ยวนั้น สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึง คือเสียงของลูกตก เพราะ เพลงแต่ละเพลงมีความเป็นเอกลักษณ์และความเป็นตัวตนที่ต่างกัน ดังนั้นผู้แต่งจะต้องยึดเสียงลูกตก ของทำนองหลักเป็นที่ตั้ง โดยเฉพาะเสียงลูกตกในห้อง ที่ 8 และห้องที่ 4 โดยสรุปการวิเคราะห์ เปรียบเทียบได้ดังนี้

ท่อน 1

ลูกตกของทำนองหลักกับทำนองเดี่ยวมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ เสียงลูกตกในห้องที่ 4 และ 8 มีเสียงลูกตกตรงกันทุกห้องและทุกบรรทัด ดังนั้น ทำนองเดี่ยวในท่อน 1 สามารถแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์และความเป็นตัวตนของเพลงได้เป็นอย่างดี

ท่อน 2

เสียงลูกตกส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน มีเพียงเสียงลูกตกของทำนองเดี่ยวท่อน 2 เที้ยวแรก บรรทัดที่ 5 ห้องที่ 4 เท่านั้นที่มีเสียงลูกตกไม่ตรงกับทำนองหลัก เพราะเนื่องจากลักษณะของทำนองเดี่ยวในช่วงนี้มีลักษณะสำนวนกลอนเป็นกลอนแปด จึงทำให้เสียงลูกตกของวรรคนี้ยัดไปตกในห้องที่ 8 ซึ่งมีเสียงลูกตกตรงกับทำนองหลักพอดี จึงไม่ทำให้ความเป็นเอกลักษณ์ของเพลงผิดเพี้ยนไป

ท่อน 3

เสียงลูกตกส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน แต่มีเสียงลูกตกของทำนองเดี่ยวอยู่ 3 ที่ที่ไม่ตรงกับทำนองหลัก ได้แก่ 1) ทำนองเดี่ยวเที้ยวแรก บรรทัดที่ 2 ห้องที่ 4 2) ทำนองเดี่ยวเที้ยวแรก บรรทัดที่ 6 ห้องที่ 4 และ 3) ทำนองเดี่ยวเที้ยวกลับ บรรทัดที่ 7 ห้องที่ 4 ซึ่งจะอธิบายเหตุผล ดังนี้

ทำนองเดี่ยวในเที้ยวแรก บรรทัดที่ 2 ห้องที่ 4 และ บรรทัดที่ 6 ห้องที่ 4 นั้น มีลักษณะสำนวนกลอนเป็นสำนวนกลอนแปด จึงทำให้เสียงลูกตกของวรรคยัดไปตกลงในห้องที่ 8 ของในแต่ละบรรทัดซึ่งมีเสียงลูกตกตรงกับทำนองหลักพอดี

ส่วนทำนองเดี่ยวเที้ยวกลับ บรรทัดที่ 7 ห้องที่ 4 นั้น มีลักษณะสำนวนกลอนแบบการตีรว จึงทำให้เสียงลูกตกยัดไปตกไปห้องที่ 8 ซึ่งมีเสียงลูกตกตรงกับทำนองหลักพอดี

และจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ สรุปว่า เสียงลูกตกส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน แต่ในส่วนที่เสียงลูกตกไม่สัมพันธ์กันนั้น ก็เนื่องด้วยลักษณะของสำนวนกลอนและวิธีการบรรเลงบางช่วงบางตอนมีลักษณะของสำนวนกลอนที่ซับซ้อนและมีวิธีการบรรเลงที่โดดเด่น แต่ถึงอย่างไร เสียงลูกตกในห้องที่ 8 ซึ่งเป็นเสียงที่สำคัญที่สุดก็ตกตรงกันทุกเสียง จึงไม่ทำให้ความเป็นตัวตนและความเป็นเอกลักษณ์ของเพลงนั้นผิดเพี้ยนไปแต่อย่างใด

2.2.2 บันไดเสียงที่ใช้ในเพลงเดี่ยวสารถิ 3 ชั้น ทางระนาดเอก

ท่อน 1

บันไดเสียงที่ใช้ในท่อน 1 มี 3 บันไดเสียง โดยเรียงลำดับจากจำนวนที่พบมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) บันไดเสียง ฟา พบทั้งหมด 8 ครั้ง 2) บันไดเสียง โด และบันไดเสียง ที มีจำนวนเท่ากัน พบบันไดเสียงละ 4 ครั้ง

ท่อน 2

บันไดเสียงที่ใช้ในท่อน 2 มี 2 บันไดเสียง โดยเรียงลำดับจากจำนวนที่พบมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) บันไดเสียง ฟา พบทั้งหมด 14 ครั้ง 2) บันไดเสียง โด พบทั้งหมด 2 ครั้ง

ท่อน 3

บันไดเสียงที่ใช้ในท่อน 3 มี 2 บันไดเสียง โดยเรียงลำดับจากจำนวนที่พบมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) บันไดเสียง โด พบทั้งหมด 14 ครั้ง 2) บันไดเสียง ฟา พบทั้งหมด 6 ครั้ง

จากการวิเคราะห์บันไดเสียงที่ใช้ในเพลงเดี่ยวสารถิ 3 ชั้น ทั้ง 3 ท่อน สรุปว่ามีบันไดเสียงทั้งหมด 3 บันไดเสียง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) บันไดเสียง ฟา พบ 28 ครั้ง 2) บันไดเสียง โด พบ 20 ครั้ง และ 3) บันไดเสียง ที พบ 4 ครั้ง

2.2.3 กลวิธีที่ใช้ในการบรรเลงเดี่ยวเพลงสารถิ 3 ชั้นทางระนาดเอก

ท่อน 1 มีกลวิธีการบรรเลง ดังนี้

- 1) การตีสะบัด ขยี้
- 2) การตีขยี้แบบตีเก็บตลอดทั้งประโยคเพลง (มีความถี่ของโน้ตมากกว่าการตีเก็บในจังหวะปกติ 1 เท่า)
- 3) การตีรัวในแบบของการตีขยี้จังหวะ (มีความถี่ของโน้ตมากกว่าการตีรัวในจังหวะปกติ 1 เท่า)
- 4) การตีคาบลูกคาบดอกในแบบของการตีขยี้จังหวะ (มีความถี่ของโน้ตมากกว่าการตีคาบลูกคาบดอกในจังหวะปกติ 1 เท่า)

5) การตีถ่าง

6) การตีเก็บ

ท่อน 2 มีกลวิธีการบรรเลง ดังนี้

- 1) การตีเก็บเป็นสำนวนกลอนในแบบต่างๆ ได้แก่ กลอนย้อนตะเข็บ กลอนม้วนตะเข็บ กลอนซ่อนตะเข็บ กลอนไต่ไม้ กลอนลอดตาข่าย และกลอนสับ
- 2) การตีรัว

ท่อน 3 มีกลวิธีการบรรเลง ดังนี้

- 1) การตีเก็บเป็นสำนวนกลอนในแบบต่างๆ ได้แก่ กลอนสับ กลอนไต่ลวด กลอนไต่ไม้ กลอนลูกโซ่ และกลอนซ่อนตะเข็บ
- 2) การตีรัว
- 3) การตีเหวี่ยงเป็นคู่ต่างๆ
- 4) การตีกรอ

3. บันทึกลงโน้ตทำนองหลักเพลงสารคดีในบริบทต่างๆ

การบันทึกโน้ตเพลงสารคดีในบริบทต่างๆ ได้ใช้วิธีการบันทึกเป็นโน้ตไทยทำนองหลักในลักษณะของมือฆ้องวงใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยเพลงต่อไปนี้

3.1 เพลงสารคดีประเภทเพลงเรื่อง

3.1.1 เพลงซ้ำเรื่องสารคดี ทางสำนักการสังคีต กรมศิลปากร

3.1.2 เพลงซ้ำเรื่องสารคดี ทางครูฟุ่ม บาปุยะวาทย์

3.1.3 เพลงซ้ำเรื่องสารคดี ทางวัดกัลยาณมิตรวาส

3.2 เพลงสารคดีประเภทเพลงเถา

3.2.1 เพลงสารคดี เถา

3.3 เพลงสารคดีประเภทเพลงเกร็ด

3.3.1 เพลงสารคดี 2 ชั้น

3.3.2 เพลงสารคดีมอญ

3.3.2.1 เพลงสารคดีมอญ ทาง จ.อยุธยา

3.3.2.2 เพลงสารคดีมอญ ทางวง ส.อินทสนธิ์ จ.สระบุรี

3.4 เพลงสารคดีประเภทเพลงเดี่ยว

3.4.1 เพลงเดี่ยวสารคดี เถา

อภิปรายผล

จากการศึกษาเพลงสารคดี มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับเพลงสารคดีในบริบทต่างๆ

1.1 ประวัติและวิวัฒนาการของเพลงสารคดี

เพลงสารคดีเป็นเพลงที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา โดยปรากฏหลักฐานจากผลงานทางวิชาการของครูมนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลตัญญ์ (2523: 473) และได้มีวิวัฒนาการขึ้นเรื่อยๆ ตามความนิยมของในแต่ละยุคสมัย ซึ่งวิวัฒนาการเป็นเพลงประเภทต่างๆ คือ 1) เพลงเรื่อง 2) เพลงเถา 3) เพลงเกร็ด และ 4) เพลงเดี่ยว โดยในทุกๆ ประเภทนั้นมีวัตถุประสงค์ไปในแนวทางเดียวกัน คือเพื่อสนองความต้องการของผู้ฟังและผู้บรรเลง ซึ่งมีพื้นฐานความคิดมาจาก 2 เรื่องใหญ่ๆ คือ เรื่องของความเชื่อความศรัทธาทางด้านศาสนาและเรื่องของการสร้างความบันเทิง ให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในสังคม

1.2 เพลงสารคดีในลักษณะของเพลงไทยประเภทต่างๆ

จากการศึกษาวิเคราะห์เพลงสารคดีในประเภทต่างๆ ได้แก่ เพลงเรื่อง เพลงเถา เพลงเกร็ด และเพลงเดี่ยว ปรากฏว่าเพลงสารคดีในทุกประเภทมีความเกี่ยวพันกัน เพราะการนำเพลงสารคดี

ไปวิวัฒนาการเป็นเพลงประเภทต่างๆ มีต้นแบบมาจากที่เดียวกัน คือ เพลงสาร์ถี 2 ชั้น แต่ในส่วน ของบทบาทและการนำไปใช้นี้จะแตกต่างกันไปตามสถานะของเพลง แต่ละประเภทที่ปฏิบัติสืบทอด กันมาจนถึงปัจจุบัน

2. วิเคราะห์เพลงเดี่ยวสาร์ถี 3 ชั้น ทางระนาดเอก

เพลงเดี่ยวสาร์ถี 3 ชั้น ทางระนาดเอก ถ่ายทอดโดยครูนัฐพงศ์ โสวัตร นั้นเป็นทางเดี่ยว ที่ครูประสิทธิ์ ถาวรได้แต่งขึ้น (นัฐพงศ์ โสวัตร. 2552: สัมภาษณ์) เพื่อถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์ และ ลักษณะของท่านองเดียนั้นมีความสัมพันธ์ไปในแนวทางเดียวกันกับท่านองหลัก ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ สำคัญที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุดในการนำไปแต่งเป็นทางเดี่ยว และทางเดี่ยวนี้นี้สามารถคงความเป็น เอกลักษณ์และความเป็นตัวตนของเพลงสาร์ถีได้เป็นอย่างดี

ทางเดี่ยวระนาดเอกเพลงสาร์ถี 3 ชั้นทางนี้ เป็นทางที่ผู้บรรเลงสามารถแสดงศักยภาพ ได้ในทุกด้าน เพราะเป็นทางเดี่ยวที่มีความสมบูรณ์ในเรื่องของการใช้สำนวนกลอนและกลวิธีในการ บรรเลง เช่น การใช้สำนวนกลอนที่พลิกแพลงโหดโผน การตีสะบัด ขยี้ รัว คาบลูกคาบดอก เป็น ต้น ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบ่งบอกถึงความเป็นทางเดี่ยว และทางเดี่ยวนี้นี้เป็นทางที่ บรรเลงยาก เนื่องจากท่านองเดียนั้น 1 เที้ยวแรกนั้นเป็นการบรรเลงแบบขยี้จังหวะตลอดทั้ง เที้ยว ฉะนั้นผู้บรรเลงจึงต้องมีความพร้อมในส่วนขอ งพละกำลังเป็นอย่างมาก และต้องมีความ คล่องตัวในการบรรเลงสูง ดังนั้นการที่จะบรรเลงทางเดี่ยวทางนี้ให้ได้วรรธส ผู้บรรเลงจึงต้องมี คุณสมบัติดังกล่าวเพื่อจะได้บรรเลงเดี่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเพลงสาร์ถีนั้น ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่ต้องการรวบรวมองค์ความรู้ด้าน ประวัติ วิวัฒนาการ ข้อมูลเพลงและท่านองเพลง เพื่อนำมาบันทึกไว้เป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจจะศึกษา ซึ่ง การวิจัยครั้งนี้มุ่งไปทางการรวบรวมองค์ความรู้ จะมีการวิเคราะห์ในเชิงลึก กเพียงบางส่วนเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะแก่ผู้ที่มีความสนใจในเรื่องของเพลงสาร์ถีว่าน่าจะนำไปศึกษาวิเคราะห์ในเชิง ลึกถึงส่วนต่างๆ ของเพลง เช่น วิเคราะห์สำ นวนกลอนเดี่ยวของแต่ละเครื่องมือ หรือทางเดี่ยวของครู ท่านอื่นๆ วิเคราะห์การแปลสำนวนกลอนเป็นทางเฉพาะเครื่องมือ หรือการศึกษาเปรียบเทียบเพลง สาร์ถีทางไทยกับเพลงสาร์ถีทางมอญ เป็นต้น

ทั้งนี้เพื่อจะได้เก็บไว้เป็นข้อมูลในการนำไปศึกษาและเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์กับการศึกษา วิชาดนตรีไทย เพื่อคนรุ่นหลังจะได้นำมาศึกษาและสืบทอดต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. (2540). *สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีต-ดุริยางค์*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- กี จันทศร. (2546). *เพลงเรือสารถี: กรณีศึกษาทางบ้านขมิ้นและทางวัดกัลยาณมิตรवास*. สารนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาดนตรี). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จิรัช อาจนวงค์. (2552, 27 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย นิตยา ฐัสมัย ที่สำนักงานส่งเสริมกรมศิลปากร.
- เฉลิม บัวทั้ง. (2530). *งานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 19*. กรุงเทพฯ: แอัสเสทการพิมพ์.
- ขึ้น ศิลปบรรเลงและลิขิต จินดาวัฒน์. (2521). *ดนตรีไทยศึกษา*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ไชยยะ ทางมีศรี. (2552, 11 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย นิตยา ฐัสมัย ที่สำนักงานส่งเสริมกรมศิลปากร.
- ฐิระพล น้อยนิตย์. (2542). *วิเคราะห์เรื่องนางหงส์*. วิทยานิพนธ์ ศป.ม.(มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- (2552, 7 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย นิตยา ฐัสมัย ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- ณรงค์ชัย ปิฎกธัต. (2540). *สำนักดนตรีไทยกับการเรียนการสอนตามแบบแผนดั้งเดิม*. สยามรัฐ. หน้า 26.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2548). *ทางเดียวเปียโนเพลงไทย*. (ออนไลน์).
- ถาวร ศรีม่วง. (2540). *เพลงช้าเรื่องเพลงยาว: การวิเคราะห์ทางห้องวงใหญ่*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธรรมภณ จงรัมย์. (2546). *การศึกษาทางซออยู่เพลงสารถี 3 ชั้น*. วิทยานิพนธ์ ศป.ม.(มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นัฐพงศ์ ไส้วัตร. (2552, 29 มกราคม). สัมภาษณ์โดย นิตยา ฐัสมัย ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- บุญช่วย ไส้วัตร. (2538). *การวิเคราะห์เนื้อทำนองหลักของเพลงแขกมอญบางขุนพรหม*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ดนตรีศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พินิจ ฉายสุวรรณ. (2538). *พรรณนาเพลงเรือ*. นครปฐม: วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

- พูนพิศ อมาตยกุล. (2529). *ดนตรีวิจักษ์*. กรุงเทพฯ: สยามสมัยการพิมพ์.
- มนตรี ตราโมท. (2507). *ศัพท์สังคีต*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ; และวิเชียร กุลตัญญ์. (2523). *ฟังและเข้าใจเพลงไทย*. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพขุนทรงสุภาพ (แพทย์ทรง บุญะรัตเวช) ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันเสาร์ที่ 29 พฤศจิกายน 2523 กรุงเทพฯ: ไทยเซเชม.
- . (2545). *คำบรรยาย วิชาดุริยางคศาสตร์ไทย*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร. ชวนพิมพ์.
- มนัส ขาวปลื้ม. (2541). *แม่ไม้เพลงกลอง*. ใน *ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพนายมนัส ขาวปลื้ม*. หน้า 39-74. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์.
- มานพ วิสุทธิแพทย์. (2533). *ดนตรีไทยวิเคราะห์*. หนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 22. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- . (2535). *หลักการประพันธ์เพลงไทยเบื้องต้น*. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ: ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. เอกสารสำเนา.
- . (ม.ป.ป.). *การวิเคราะห์เพลงไทย*. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ: ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. เอกสารโรเนียว.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2540). *สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยภาคคีตะ-ดุริยางค์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชัย ลัดดาอ่อน. (2552, 19 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย นิตยา ฐัมย์ ที่สำนักงานสังคีต กรมศิลปากร.
- สงบศึก ธรรมวิหาร. (2540). *ดุริยางค์ไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สงัด ภูเขาทอง. (2532). *ดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.
- . (2535). *ประชุมบทความทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.
- เสถียร ดวงจันทร์ทิพย์. (2552, 24 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย นิตยา ฐัมย์ ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- สุราชดิษฐ์ ศรีสัตย์ชยะ. (2543). *อาศรมคีรี: ครูรัฐพงศ์ โสวัตร*. รายงาน ศศ.ม.(ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรธรณ บรรจงศิลป์. (2534). *ความคิดและภูมิปัญญาไทย ชุด ดุริยางคศิลป์*. งานวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2546). *ทฤษฎีและหลักปฏิบัติดนตรีไทย และพจนานุกรมดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ทำนองหลักเพลงสารถี 3 ชั้น

ทำนองหลักเพลงสารถี 3 ชั้น

ผู้ถ่ายทอด ครูรัฐพงศ์ ไส้วัตร

ผู้บันทึก นิตยา รุสมัย

ท่อน 1

ส่วน 2

Musical score for Part 2, measures 34 to 62. The score is written on a single staff in treble clef, 2/4 time. It consists of 29 measures. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with some measures containing beamed sixteenth notes. The key signature is one flat (B-flat). The measures are numbered 34, 38, 42, 46, 50, 54, 58, and 62.

ส่วน 3

Musical score for Part 3, measures 67 to 74. The score is written on a single staff in treble clef, 2/4 time. It consists of 8 measures. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with some measures containing beamed sixteenth notes. The key signature is one flat (B-flat). The measures are numbered 67, 70, 73, and 74.

A musical score for a single melodic line, likely for a piano or guitar, spanning measures 71 to 106. The notation is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The score is divided into ten systems, each containing four measures. The melody is characterized by a steady eighth-note pulse, often with beamed sixteenth notes. Measure 71 and 79 feature a half-note chord at the beginning. Measure 91 includes a triplet of eighth notes. Measure 106 concludes with a final half-note chord and a double bar line.

71

75

79

83

87

91

95

99

102

106

ภาคผนวก ข
เพลงเดี่ยวสารถึ 3 ชั้น ทางระนาดเอก

เพลงเดี่ยวสารถี 3 ชั้น ทางระนาดเอก

ผู้ถ่ายทอด ครุฑฐพงศ์ ไชวรัตน์

ผู้บันทึกโน้ต นิตยา รัชสมัย

ท่อน 1 (เที่ยวแรก)

3

5

7

9

11

13

15

This musical score is for guitar, spanning measures 17 to 33. It is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notation includes a variety of rhythmic patterns and textures:

- Measures 17-18:** Feature a complex, fast-moving melodic line with many beamed sixteenth and thirty-second notes, creating a dense, shimmering effect.
- Measures 19-20:** Transition to a more rhythmic pattern with groups of beamed eighth notes.
- Measures 21-22:** Continue the rhythmic patterns, with measure 22 showing a change in the lower register.
- Measures 23-24:** Return to a fast, melodic run similar to the beginning of the section.
- Measures 25-26:** Feature a series of beamed eighth notes, maintaining a steady rhythmic pulse.
- Measures 27-28:** Continue the rhythmic patterns with beamed eighth notes.
- Measures 29-30:** Show a variation in the melodic line, still using beamed eighth notes.
- Measures 31-32:** Feature a fast, melodic run with many beamed sixteenth and thirty-second notes.
- Measure 33:** Ends with a simple, slow-moving melodic phrase consisting of a few quarter notes.

ท่อน 1 (เพื่อยกสลับ)

A musical score for a piece titled 'ท่อน 1 (เพื่อยกสลับ)'. The score is written on ten staves, each beginning with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music is characterized by a fast tempo and a complex, rhythmic pattern. The notation includes a variety of note values, including eighth and sixteenth notes, as well as rests. The score is divided into measures by vertical bar lines. The first measure of each staff is numbered: 34, 37, 40, 44, 48, 52, 56, 59, and 63. The music features a mix of ascending and descending melodic lines, with some measures containing multiple beamed notes. The overall style is that of a traditional Thai musical score, possibly for a specific instrument or ensemble.

ท่อน 2 (เที่ยวแรก)

67

71

75

79

83

87

91

95

99

ท่อน 2 (เพียวกลับ)

Musical score for 'ท่อน 2 (เพียวกลับ)' (Part 2, Repeat). The score is written on ten staves, each beginning with a measure number in red. The notation includes treble clefs, a key signature of one flat (B-flat), and a 4/4 time signature. The music features a complex, fast-paced melody with many beamed sixteenth and thirty-second notes, creating a dense, rhythmic texture. The melody is primarily composed of eighth and sixteenth notes, with occasional quarter notes and rests. The overall style is characteristic of traditional Thai music, specifically the 'Pee' (เพีย) style, which is known for its intricate and rapid melodic lines. The score is presented in a clean, professional layout with clear notation and a consistent color scheme.

100

102

104

108

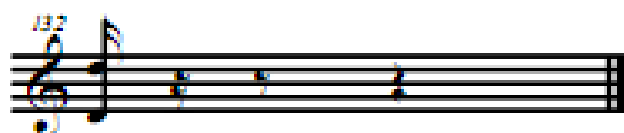
111

113

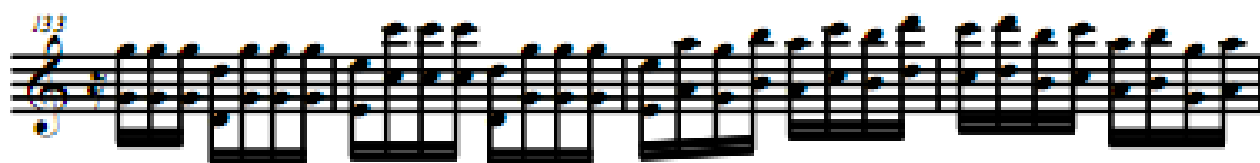
118

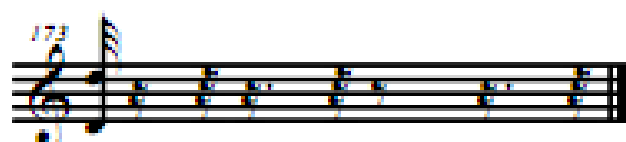
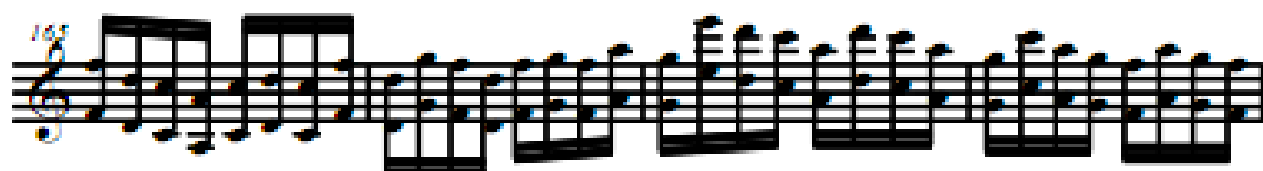
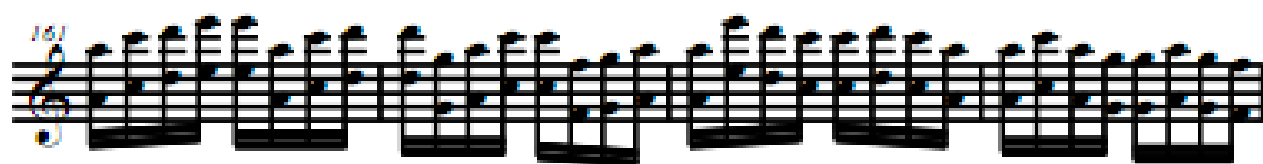
121

124

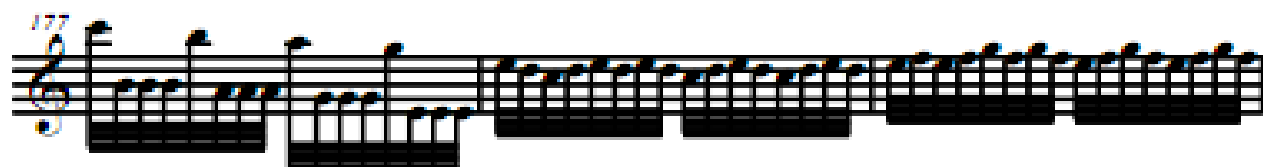

ท่อน 3 (เพื่อวแรก)

ท่อน 3 (เพื่อยกกลับ)

189

192

195

198

201

204

207

212

This musical score is written for guitar on a single staff in treble clef. It consists of eight measures, numbered 189 through 212. The notation is dense, featuring many beamed eighth and sixteenth notes, often with multiple flags on a single note. Measure 189 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). Measures 192, 195, 198, 201, 204, and 207 all begin with a repeat sign. Measure 204 includes a trill. Measure 207 features a slur over the final two notes. The piece concludes in measure 212 with a double bar line.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	ว่าที่ร้อยตรีหญิง นิตยา ฐัสมัย
วัน เดือน ปีเกิด	30 สิงหาคม 2524
สถานที่เกิด	อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	445/3 จรัญสนิทวงศ์ 35 แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	พนักงานราชการ ครู (ดุริยางค์ไทย - ระนาดเอก)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ถนนราชินี เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนวัดไผ่ล้อม อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย
พ.ศ. 2539	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นต้น จากวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
พ.ศ. 2542	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง จากวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
พ.ศ. 2545	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง จากวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
พ.ศ. 2547	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปบัณฑิต (ดนตรีไทย) จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (มานุษยดุริยางควิทยา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ